

STREDA 16. SEPTEMBRA 2009

PREDSEDÁ: PÁN BUZEK

predseda

1. Otvorenie rokovania

(Rokovanie sa začalo o 9.05 hod.)

2. Menovanie členov do medziparlamentných delegácií (lehota na predloženie pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov): pozri zápisnicu

3. Lesné požiare počas leta 2009 (predložené návrhy uznesení): pozri zápisnicu

4. Samit G20 v Pittsburghu (24. – 25. septembra) (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom programu sú poznámky Rady a Komisie o samite G20 v Pittsburghu, ktorý sa uskutoční v dňoch 24. – 25. septembra 2009.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predseda, je pre mňa veľkou radosťou zastupovať tu dnes švédske predsedníctvo. Predsedníctvo a Komisia budú spoločne zastupovať EÚ na samite G20 v Pittsburghu v dňoch 24. – 25. septembra 2009. Zajtra sa v Bruseli uskutoční neformálne zasadnutie Európskej rady s cieľom pripraviť spoločnú pozíciu EÚ. Ako všetci viete, svetová finančná kríza si vyžiadala nebyvalé opatrenia na celosvetovej úrovni.

Po prvé, rýchle a rozhodné opatrenia finančnej a menovej politiky na podporu finančného sektora a reálnej ekonomiky. Po druhé, koordináciu celosvetového úsilia a vývoj úlohy G20 ako fóra pre takúto koordináciu vrátane opatrení týkajúcich sa regulácie finančných trhov. Opatrenia finančnej a menovej politiky, ktoré sa podarilo rýchlo prijať, boli absolútne nevyhnutné na prekonanie najhoršej krízy.

Celková podpora hospodárstva EÚ v tomto a nasledujúcom roku sa odhaduje na 5 % HDP. Centrálné banky zareagovali na krízu tým, že udržiavajú úrokové sadzby na hodnote blízkej nule. Dnes s opatrným optimizmom konštatujeme, že to najhoršie, pokiaľ ide o akútne problémy finančného sektora, je za nami, avšak hospodárska situácia zostáva nestabilná a hrozí značné riziko ďalšieho zhoršenia. Sme si veľmi dobre vedomí, že v nastávajúcom období bude dominantným problémom rastúca nezamestnanosť. Situácia zostáva neistá, mohlo to však byť omnoho horšie.

Ak chceme dosiahnuť rozsiahlu obnovu a udať tón pre návrat k dlhodobému udržateľnému rastu postavenému na pevných základoch, mimoriadne dôležitá bude koordinácia a spolupráca na medzinárodnej úrovni. Skupina G20 v tomto zohrávala a bude aj naďalej zohrávať kľúčovú úlohu. Skupina G20 bude tiež spolupracovať s medzinárodnými finančnými inštitúciami ako Medzinárodný menový fond (MMF) a Svetová banka s cieľom zaručiť im dostatok zdrojov a dobre fungujúcu vnútornú organizáciu, aby dokázali podporovať hospodársky rast a zaistiť finančnú stabilitu na celom svete.

Proces G20 dosiahol nasledujúce významné výsledky:

Po prvé, vypracovali sme spoločnú analýzu problémov, ktoré postihli naše hospodárstva. Možno to neznie ako veľký pokrok, ale spoločný pohľad na finančný sektor a problémy reálnej ekonomiky, ktoré spôsobili krízu, je nevyhnutný z hľadiska prijatia účinných protipatrení.

Po druhé, dosiahli sme skutočný pokrok vďaka mnohým konkrétnym opatreniam, na ktorých sme sa dohodli na jarnom samite v Londýne. Zahŕňajú komplexný balík stimulov pre naše hospodárstva a posilnenie spolupráce v oblasti dohľadu a regulácie finančných trhov. Okrem toho sme zabezpečili, aby mal Medzinárodný menový fond dostatok zdrojov na uspokojenie dopytu po pôžičkách. Podujali sme sa tiež zlepšiť schopnosť medzinárodných finančných inštitúcií v dostatočnom predstihu varovať pred podobnými problémami v budúcnosti.

Je pred nami ešte veľa práce, urobili sme však jednoznačný pokrok, ktorý urýchlí koordinované medzinárodné záväzky. Myslím si, že my v EÚ sme spolu s ostatnými členmi skupiny G20 urobili obrovský

pokrok v mnohých zásadných otázkach, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska našej strategickej reakcie na hospodársku a finančnú krízu. Naša koordinovaná stratégia EÚ znamená, že Európa túto debatu vedie, nie iba sleduje. Práve našim riešeniam sa venuje pozornosť pri navrhovaní globálnych riešení. Preto predsedníctvo zajtra pozýva na večeru vedúcich predstaviteľov štátov alebo vlád. Cieľom je ďalej rozvíjať úspešnú prácu začatú na neformálnom obede Rady Ecofin a na stretnutí ministrov financií G20 v Londýne, aby sme boli v Pittsburghu dobre pripravení.

Očakávam, že zajtrajšie stretnutie i samit v Pittsburghu prinesú ďalší pokrok v hlavných otázkach, o ktorých som hovorila, ale aj v niektorých ďalších oblastiach. Jedným z problémov, na ktorý dôrazne upozorňovali mnohí európski ministri financií, je otázka významu systému bonusov pre finančnú stabilitu. Ministri financií EÚ sa jednohlasne zhodujú na tom, že by sme mali požadovať účinné celosvetové normy, ktoré by zaistili, aby takéto systémy bonusov nemali destabilizujúce účinky a aby bolo ich vyplácanie primerané výkonu. Toto je dôležitá súčasť celkovej iniciatívy, ktorej cieľom je zaistiť väčšiu transparentnosť a lepší dohľad nad finančným sektorom, a je kľúčová, pokiaľ ide o našu schopnosť zabezpečiť budúcu stabilitu.

Rada pre finančnú stabilitu bola požiadaná, aby na samite v Pittsburghu podala správu o svojej práci na tvorbe zásad pre systémy bonusov. Dúfam, že táto správa bude obsahovať konkrétne stratégie realizovateľné v praxi, ktoré zaručia zavedenie racionálnych a zodpovedných štruktúr odmeňovania a bonusov finančnými inštitúciami. Okrem toho dúfam, že sa dohodneme na pokračovaní poskytovania nevyhnutných stimulov našim hospodárstvám, kým to bude potrebné. Dôležité bude aj to, aby sme sa dohodli na odstránení týchto opatrení, keď už nebudú potrebné, a vrátili sa tak k vyrovnaným verejným financiám, keď nastane obdobie obnovy.

O týchto stratégiách ústupu sme ešte len začali uvažovať. Ich forma, spôsob koordinácie a to, ako sa budú realizovať, budú mimoriadne dôležité, ak chceme dosiahnuť vyrovnanú a dlhodobú obnovu hospodárstva. Ďalším významným problémom je zamestnanosť. Musíme starostlivo pripraviť potrebné opatrenia za súčasného zachovania primeranej rovnováhy medzi finančnou a štrukturálnou politikou. Som si tiež istá, že opäť pripomenieme potrebu aj naďalej zastávať jasný postoj proti protekcionizmu a zaručiť čestné správanie na svetových trhoch. To si bude vyžadovať dôslednú koordináciu finančnej regulácie a dohľadu, ale aj koordináciu pri odstraňovaní mimoriadnych opatrení prijatých na podporu finančného sektora. Na úrovni jednotlivých štátov i na úrovni EÚ bude potrebné vykonať ešte veľa práce.

Diskusia o reforme finančných inštitúcií budú pokračovať zajtra i v Pittsburghu, ale aj počas zvyšku tohto roka. Chceme, aby boli silné, s dostatkom zdrojov, primeraným mandátom a s politickým vedením a štruktúrami riadenia, ktoré budú náležite odzrkadľovať ich zloženie. Tieto záležitosti sú komplexné a vzájomne prepojené, naliehavo ich však musíme začať riešiť, aby finančné inštitúcie mohli vykonávať túto svoju prácu, ktorá sa stáva čoraz dôležitejšou.

Nakoniec by som chcela povedať, že ak chceme dosiahnuť pokrok v rokovaní pred kodanským samitom o klíme, budeme, prirodzene, potrebovať veľkú politickú rozhodnosť. Pre švédске predsedníctvo je to veľmi vysokou prioritou. Chceme zaistiť, aby boli pre každého dostupné tie správne stimuly na boj proti globálnemu otepľovaniu a prispôbenie svojich hospodárskych stratégií ekologickému rozvoju.

Naším cieľom je, aby sa na samite v Pittsburghu dosiahol pokrok v otázke usmernení pre financovanie globálnych klimatických opatrení. Nemôžem vám sľúbiť, že dosiahneme všetko, čo by sme chceli, pretože tieto otázky sú mimoriadne komplikované, sľubujeme však, že predsedníctvo bude trvať na postojoch EÚ a brániť ich zodpovedným spôsobom. V tomto duchu sa teším na plodné rozhovory s vedúcimi predstaviteľmi štátov alebo vlád zajtra večer a na reálne výsledky, ktoré svet očakáva od samitu v Pittsburghu na budúci týždeň.

(potlesk)

Joaquín Almunia, člen Komisie. – (ES) Vážený pán predseda, pani Malmströmová, dámy a páni, toto je môj prvý prejav v tomto Parlamente v novom legislatívnom období. Na úvod vám chcem všetkým zablahoželať k zvoleniu, či v mnohých prípadoch k opätovnému zvoleniu. Som si istý, že všetci máme rovnaký pocit zodpovednosti, pokiaľ ide o vyrovnanie sa s jednou z najväčších politických úloh našej generácie: ako prekonať túto hlbokú hospodársku a finančnú krízu. Musíme obnoviť dôveru a stabilitu našich občanov a zároveň im priniesť nové príležitosti a zaistiť čo najvyššiu možnú úroveň sociálnej súdržnosti pre všetkých.

Problém, o ktorom sa bude rokovať na samite G20 v Pittsburghu na budúci týždeň, leží v samotnej podstate tejto úlohy a nášho záujmu. Som presvedčený, že sa v nasledujúcom období a počas celého legislatívneho obdobia tohto Parlamentu bude neustále vracáť bez ohľadu na to, či sa o týchto otázkach bude rokovať na

samitoch G20 alebo zasadnutiach Európskej rady, počas vašich vlastných diskusií alebo sa nimi budú zaoberať iniciatívy, ktoré predloží nová Komisia tomuto Parlamentu.

Samit G20 v Pittsburghu je tretím samitom, ktorý sa uskutoční na úrovni vedúcich predstaviteľov štátov alebo vlád od bankrotu banky Lehman Brothers presne pred rokom a jedným dňom a od začiatku krízy rozmerov, aké sme nevideli už mnoho desaťročí.

V súvislosti s prvými dvoma stretnutiami G20 na najvyššej úrovni vo Washingtone v novembri minulého roka a v Londýne v apríli tohto roka je zrejmé, že skupina G20 zohráva rozhodujúcu úlohu pri koordinácii celosvetovej odpovede na túto krízu.

Príspevok skupiny G20 k príprave koordinovanej reakcie bol podstatný z hľadiska zabránenia ešte väčšej recesii, ako je tá, ktorú momentálne zažívame. Bol tiež dôležitý pre polozenie základov hospodárskeho a finančného systému, ktorý v budúcnosti zamedzí opakovaniu nerovnováhy a extrémov, ktoré nás dovedli do súčasnej situácie.

Európska únia zohráva aktívnu a rozhodujúcu úlohu pri podpore skupiny G20 v týchto otázkach. Ako včera v tomto Parlamente pripomenul pán predseda Barroso, prvý samit vo Washingtone bol európskou iniciatívou francúzskeho predsedníctva a pána prezidenta Sarkozyho spolu s Komisiou. Európska únia tiež rozhodujúcou mierou prispela k stanoveniu ambiciózných cieľov pre prvé dva samity a aktívne sa zúčastňovala na prípravných prácach pred týmito samitmi, a to s cieľom dosiahnuť nielen deklarovanie zásad, ale aj konkrétne výsledky a záväzky.

Toto všetko by malo všetkým Európanom a európskym inštitúciám prinášať pocit uspokojenia. Máme tiež dôvod na spokojnosť, pokiaľ ide o úroveň koordinácie, ktorá sa vytvorila medzi rôznymi európskymi predstaviteľmi v skupine G20: európskymi krajinami, ktoré sú členmi skupiny G20 a zúčastňujú sa na jej stretnutiach, a predsedníctvom Európskej únie spolu s Komisiou, ktorá predstavuje hlas všetkých Európanov a spoločnú pozíciu všetkých členských štátov.

Samit vo Washingtone v novembri minulého roka umožnil najdôležitejším svetovým hospodárstvám – krajiny G20 vytvárajú približne 90 % svetového HDP – dohodnúť sa na realizácii plánu stimulov na podporu hospodárskej aktivity v tom čase, teda na jeseň minulého roka, kedy sa poskytovanie úverov, medzinárodný obchod a investície náhle zastavili v dôsledku obrovského finančného šoku, ktorý sa prvýkrát objavil v auguste 2007 a ktorý potom neuveriteľne gradoval v septembri 2008.

Niekoľko dní po minuloročnom samite vo Washingtone Komisia navrhla plán hospodárskej obnovy Európy, ktorý v decembri získal politickú podporu Európskej rady. Tento plán vytvoril základ európskej reakcie prostredníctvom fiškálnych politík a politík na stimuláciu dopytu prostredníctvom nástrojov, ktoré sú v rukách vlád a parlamentov jednotlivých krajín, ako aj v rukách samotných európskych inštitúcií.

Na základe najnovších dostupných informácií sa očakáva, že tieto fiškálne stimuly podľa vlastného uváženia spolu s pôsobením automatických stabilizátorov, ktoré sú veľmi dôležité pre európske krajiny z dôvodu rozsiahlosti nášho daňového systému a systému sociálneho zabezpečenia, budú v podobe príspevku k celkovému dopytu predstavovať zvýšenie HDP EÚ medzi rokmi 2009 a 2010 o ekvivalent 5,5 %.

Mimoriadne významný plán stimulov prijala aj nová americká vláda. Vzhľadom na to, že ich automatické stabilizátory nie sú také rozsiahle ako naše v Európe, celkový súčet priamych stimulov a automatických stabilizátorov predstavuje na oboch stranách Atlantiku podobnú podporu. Okrem toho prijali rovnaké fiškálne stimuly aj krajiny ako Japonsko, Čína, Kanada a ďalší členovia skupiny G20.

Na samite v Londýne začiatkom apríla sa v tejto súvislosti presadzovala potreba rýchlo zaviesť tieto plány do praxe. Vyzývalo sa na podrobné monitorovanie týchto plánov a bolo povedané, že v prípade potreby sa musia doplniť o ďalšie opatrenia. Dnes môžeme potvrdiť, že tieto plány stimulov spolu s mimoriadne silnými menovými stimulmi prijatými centrálnymi bankami a tiež mobilizáciou verejných zdrojov na podporu finančných inštitúcií, predovšetkým bánk, úspešne zamedzili voľnému pádu hospodárstva. Vďaka nim môžeme dnes, na jeseň, pozorovať prvé známky stabilizácie, čo je vidieť z hospodárskych prognóz, ktoré som mal možnosť prezentovať predvčerom v Bruseli. Prvý raz za dva roky neboli tieto prognózy horšie ako tie predchádzajúce.

Stále však nemôžeme tvrdiť, že sa hospodárska aktivita udrží sama, ak tieto stimuly odstránime. Je tiež pravdou, že aj napriek fungovaniu týchto stimulov stále existuje riziko opätovného pádu, a to vzhľadom na mimoriadne znepokojujúci nárast nezamestnanosti a doteraz nevyriešené slabosti finančného systému.

Preto jedným z odkazov, na ktorom sa zhodli ministri financií G20 v súvislosti so samitom v Pittsburghu počas stretnutia v Londýne začiatkom tohto mesiaca, bola potreba momentálneho zachovania dočasných podporných opatrení, avšak bez ignorovania potreby začať pripravovať koordinovanú stratégiu ústupu. Krátko sa k tomu ešte vrátim na konci svojho prejavu.

Prvé dva samity G20 vo Washingtone a Londýne boli tiež rozhodujúce z hľadiska stanovenia globálneho programu reforiem systémov finančnej regulácie a dohľadu. Dalo by sa povedať, že po takmer troch desaťročiach, ktorým dominoval model deregulácie a teórie údajnej neomylnosti finančných trhov, sme svedkami radikálnej zmeny tónu.

Vo Washingtone položili krajiny G20 základy, stanovili princípy a zadefinovali program prísnejšej a účinnejšej regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi, takže už nebudú jestvovať oblasti, produkty či finanční aktéri, ktorí by nepatrili do kontrolných právomocí regulačných orgánov a orgánov dohľadu. Tieto orgány musia oveľa užšie spolupracovať a koordinovať svoje kroky s cieľom korigovať evidentnú neúčinnosť národných systémov dohľadu, pokiaľ ide o globalizované trhy a finančné inštitúcie pôsobiace na týchto trhoch naprieč hranicami.

Na samite v Londýne v apríli sa vykonalo obrovské množstvo práce s cieľom dosiahnuť konkrétny a výrazný pokrok pri realizácii tohto reformného programu. Na londýnskom samite skupiny G20 sa podnikli rozhodné kroky smerom k naplneniu sľubu reformy, od obozretných účtovných pravidiel platných pre finančné inštitúcie až po prísne požiadavky transparentnosti v prípade nespolupracujúcich jurisdikcií, konkrétne daňových rajov, a vrátane regulácie hedžových fondov alebo iných finančných inštitúcií, organizácie transparentných trhov s derivátmi a prijatia pravidiel týkajúcich sa platov vedúcich pracovníkov finančných inštitúcií a obchodníkov pôsobiacich na trhoch.

Európska únia v tejto súvislosti zohrala veľmi dôležitú úlohu nielen pri presadzovaní týchto dohôd na úrovni G20, ale aj pri ich uplatňovaní. Vyžadovalo si to intenzívnu regulačnú činnosť v období uplynulého roka. Niektoré z týchto návrhov už boli prijaté týmto Parlamentom a Radou. O ďalších Parlament a Rada v súčasnosti diskutujú a do konca tohto roka plánuje Komisia prijať ďalšiu sériu návrhov. Prvým bude už budúci týždeň, deň pred samitom v Pittsburghu, návrh na zriadenie Európskej rady pre systémové riziká a troch európskych orgánov mikrodohľadu, a to na základe odporúčaní správy pána de Larosièra, ktorých sa chopili Rada aj Komisia.

Americká vláda takisto zverejnila ambiciózny plán finančnej reformy, ktorý prezident Obama potvrdil tento týždeň ako prioritu svojho volebného obdobia. Uznal pritom zodpovednosť Spojených štátov ako miesta, kde táto kríza vznikla a rozvinula sa.

Ciele stanovené pre samit v Pittsburghu zahŕňajú kontrolu pozitívneho pokroku týchto reforiem a zaistenie potrebnej regulačnej konvergencie na oboch stranách Atlantiku. Akákoľvek regulačná divergencia bude alebo by mohla byť v budúcnosti využitá investormi na arbitrážne stratégie, čo by mohlo mať za následok ďalšie veľké deformácie na trhoch. Okrem zaistenia dodržiavania toho, čo už bolo dohodnuté, a presadzovania uplatňovania prijatých opatrení však musí samit v Pittsburghu vyslať aj jasný politický odkaz. Je čas dať jasne najavo pevné odhodlanie vlád, politických predstaviteľov, inštitúcií, jednotlivých členských štátov a Európskej únie vytvoriť pevný regulačný rámec s jasnými záväzkami a varovným odkazom. Tento odkaz musí hovoriť, že nikto si nesmie myslieť, že keď máme za sebou najhoršie obdobie krízy, môžeme dopustiť návrat bývalých praktík, ktoré viedli ku kríze, akoby sa nič nestalo.

Verejnosť očakáva záruky, že finančné inštitúcie a ich vedúci pracovníci budú povinní dodržiavať pravidlá, predovšetkým pokiaľ ide o platy, čo im zabráni opäť ohroziť finančný systém a reálnu ekonomiku ako takú. Musí sa povedať, že Európska únia je v tomto ohľade absolútne jednotná.

Ďalšou otázkou, ktorá bola na poprednom mieste v programe rôznych samitov G20, je reforma medzinárodných finančných inštitúcií, ako už povedala pani Malmströmová.

Chcem len dodať, že v Londýne sa urobil mimoriadne dôležitý krok vpred, pokiaľ ide o finančnú spôsobilosť týchto inštitúcií, predovšetkým Medzinárodného menového fondu (MMF). Jeho spôsobilosť poskytovať pôžičky sa zvýšila o nie menej ako 500 miliárd USD, vďaka čomu je teraz celková suma finančných prostriedkov, ktoré má MMF k dispozícii na svoje operácie, 750 miliárd USD. Okrem toho bolo prijaté rozhodnutie rozdeliť medzi všetky členské štáty MMF zvláštne práva na čerpanie vo výške 250 miliárd USD, a to podľa pomeru ich kvót. A nakoniec bolo tiež dohodnuté zvýšenie finančnej spôsobilosti MMF s cieľom podporiť koncesionárske pôžičky pre najchudobnejšie krajiny. Toto všetko sa už urobilo. Za týchto šesť mesiacov sa urobil oveľa väčší pokrok ako za mnoho rokov predtým.

Samozrejme, Európska únia následne súhlasila s tým, že k tomuto zvýšeniu finančných prostriedkov MMF riadne prispeje. Členské štáty Európskej únie sa dohodli pridať k svojim zvyčajným príspevkom 125 miliárd EUR v pomere k financovaniu nových cieľov.

Predstavitelia krajín skupiny G20 sa tiež budú zaoberať zmenou zastúpenia jednotlivých krajín v riadiacich orgánoch medzinárodných finančných inštitúcií. Rozvíjajúce sa a rozvojové krajiny úplne oprávnené požadujú primeranejšie zastúpenie. Toto úsilie Európska únia podporuje, musí sa však premeniť na konkrétne dohody. Preto Európska komisia – hoci to nie je oficiálna pozícia predsedníctva Európskej únie – v súlade s doterajším názorom tohto Parlamentu aj naďalej tvrdí, že najlepším zastúpením Európskej únie v týchto orgánoch je jednotné zastúpenie.

Samit v Pittsburghu sa bude zaoberať aj ďalšími otázkami: financovaním boja proti zmene klímy, čo bude príprava na samit v Kodani, potrebou obnoviť medzinárodné obchodné rokovania a odolať protekcionistickým tendenciám, ako aj zvýšenou podporou najslabších a najzraniteľnejších krajín v boji s touto krízou. Ako viete, Komisia minulý týždeň prijala oznámenie o financovaní boja proti zmene klímy.

Na záver by som ešte rád spomenul želanie, ktoré bolo vyjadrené na poslednom stretnutí ministrov financií krajín G20 a o ktorom sa bude rokovať na samite v Pittsburghu: potrebu vytvoriť základy budúceho modelu vyrovnaného a udržateľného rastu. To bude v prvom rade vyžadovať vytvorenie stratégií ústupu, ktoré sa nebudú realizovať okamžite, ale vo vhodnom čase a koordinovaným spôsobom. Dôvodom je, že vytvorenie takýchto stratégií nie je len kľúčom k udržateľnému riešeniu tejto krízy, ale zároveň ponúka aj príležitosť na strednodobú až dlhodobú udržateľnosť po závažných dôsledkoch, ktoré má táto kríza na verejné financie, miery zamestnanosti a schopnosť rastu našich hospodárstiev.

Corien Wortmann-Kool, v mene skupiny PPE. – (NL) Vážený pán predseda, pani ministerka Malmströmová, pán komisár Almunia, nachádzame sa v celosvetovej kríze. Máme finančný sektor, ktorý funguje na globálnom základe, preto preň musíme v čo možno najväčšej miere prijať záväzné pravidlá na globálnom základe. Práve preto je samit G20 v Pittsburghu taký dôležitý, hoci aj Európska únia samotná by mala, samozrejme, prijať dôrazné opatrenia. Úsilie sa musí sústrediť na obnovenie rovnováhy medzi slobodou a zodpovednosťou, čo sú hodnoty tvoriace základ nášho sociálneho trhového hospodárstva a jadro našej volebnej platformy v Skupine Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov).

Pán predseda, samit G20 je dôležitým samitom, na ktorom bude potrebné viac ako len vízia – som rada, že ste to povedali aj vy. Je to samit, na ktorom sa musia prijať rozhodnutia. Týka sa to štrukturálnej reformy riadenia rizík, väčšej transparentnosti a lepších pravidiel pre finančný dohľad. Pán Almunia, povedali ste, že sú pripravené návrhy v súvislosti s hedžovými fondmi. Čo chcete v tejto otázke dosiahnuť na samite G20? Veľmi potrebná je aj rýchla reforma MMF a Svetovej banky a – teší ma, že aj toto ste obaja spomenuli – musí sa včas pripraviť koordinovaná stratégia ústupu, inak opäť nastanú nové problémy.

Pán predseda, je mimoriadne dôležité, aby sa pomýlená kultúra bonusov napravila prostredníctvom záväzných pravidiel, pretože bonusy, ktorými sa odmeňujú krátkodobé zisky, predstavujú obrovské riziko pre stabilitu finančných inštitúcií. To však nie je všetko, medzi verejnosťou totiž právom prevláda silné rozhorčenie, a aj preto je veľmi dôležité, aby sme v tejto veci ukázali rozhodnosť.

Pán predseda, samit bude úspechom len vtedy, ak sa dosiahnu záväzné dohody. Hovorila som o finančnej regulácii, veľmi dôležitými otázkami však, samozrejme, sú aj zmena klímy, príprava na úspešný samit v Kodani a boj proti protekcionizmu v záujme zamestnanosti. Vy, Európska únia, my všetci spoločne musíme zohrať v tejto súvislosti priekopnícku úlohu, preto je dôležité, aby ste zaistili, aby členské štáty konali spoločne.

Udo Bullmann, v mene skupiny S&D. – (DE) Vážený pán predseda, pani úradujúca predsedníčka Rady, pán komisár, dámy a páni, v prvom rade, v súčasnej hospodárskej situácii nesmieme dopustiť návrat do stavu, aký bol predtým. V takom prípade by sme totiž mohli dosiahnuť len pomalú obnovu a boli by sme svedkami ďalšieho dramatického nárastu nezamestnanosti, a to aj tu v Európe. Preto musíte byť odvážni. To je ten najdôležitejší odkaz, aký môže tento Parlament odovzdať delegátom v Pittsburghu. Buďte odvážni!

Pán Almunia, vypočul som si od vás osviežujúci prejav, ku ktorému vám chcem zablahoželať. Teraz to musíte začať zavádzať do praxe. Je dobré začať systémom bonusov, to však nestačí. Musíme preradiť rýchlosť všade tam, kde sú na medzinárodnom finančnom trhu krátkodobí špekulanti vo výhode pred tými, ktorí chcú dlhodobo investovať do pracovných miest, do špičkových produktov a do dlhodobého úspechu svojich spoločností. Súčasné pravidlá sú totiž zlé. Je správne povedať, že žiadni riskantní hráči, žiadne riskantné finančné centrum nesmie zostať bez rozumnej regulácie, a preto potrebujeme reguláciu „offshore“ centier, z ktorých pochybné produkty zaplavujú celý svet. To je najdôležitejšia úloha, ktorú si teraz musíme vytýčiť.

Nemali by ste sa báť diskutovať ani o fiškálnej politike – nie je to zakázané. Celosvetová daň z transakcií, ktorá by zvýhodňovala dlhodobých investorov, by nás posunula ďalej v tejto diskusii ako takej. Potrebujeme silnú, zlepšenú koordináciu našej medzinárodnej i európskej hospodárskej politiky. Je správne rozmýšľať o stratégii ústupu, v súčasnosti je však ešte dôležitejšie vymyslieť, ako výraznejšie podporiť hospodárstvo a zlepšiť koordináciu našej hospodárskej politiky.

Sylvie Goulard, v mene skupiny ALDE. – (FR) Vážený pán predseda, pani ministerka, pán komisár, jednoznačne oceňujeme všetko úsilie, o ktorom ste hovorili a ktoré nás už dostalo dosť ďaleko, chceme však viac. Chceme, aby sa viaceré prvky a záväzky skupiny G20 stali oficiálnymi. Predovšetkým by som chcela vašu pozornosť upriamiť na rozdiel medzi relatívne povzbudzujúcimi číslami vo finančnom sektore a otrasnými číslami nezamestnanosti v Európskej únii. Ak tu bude dlhodobá nezamestnanosť, v prvom rade to bude znamenať ľudskú tragédiu a tiež záťaž pre verejné financie a žiadnu nádej na obnovu prostredníctvom spotreby.

My v Skupine Aliancie liberálov a demokratov za Európu sa veľmi obávame japonského scenára a niekoľkoročného spomaleného rastu. Myslím si, pani Malmströmová, že to, bohužiaľ, zažila aj vaša krajina, Švédsko. Prosím, pomôžte nám zobrať si z toho ponaučenie.

Z môjho pohľadu sú tri kľúčové úlohy tieto: Po prvé, musíme pokračovať v medzinárodnej spolupráci, posilňovaní globálnych inštitúcií ako MMF a v boji proti protekcionizmu. Sami sa z tejto situácie nedostaneme. Európa musí túto myšlienku neúnavne presadzovať.

Po druhé, musíme úspešne zaviesť účinný dohľad a omnoho náročnejšiu formu stabilizácie bánk. V tejto súvislosti by sme sa mali vystríhať propagačných akcií skupiny G20. Sú tam výkonné právomoci, treba však urobiť veľa práce na legislatívnej úrovni. Podľa nás, pán Almunia, sú návrhy Komisie o dohľade krokom správnym smerom, nie sú však postačujúce. A nakoniec, chceme viac európskych entít. Domnievam sa, že až potom budeme musieť zvážiť spoločné stratégie ukončenia krízy pri zachovaní eura a zaistiť, aby deficity nezaťažovali spoločnú menovú disciplínu.

Na záver by som chcela poďakovať pánovi Almuniovi za to, že sa vyjadril v prospech Európskej únie ako orgánu zastávajúceho pozície v medzinárodných inštitúciách, čím podporil metódu Spoločenstva. Počítame s vami, aby ste zaistili, že nebude počuť len hlasy veľkých štátov, ale že bude bránená celá Európska únia a celý vnútorný trh.

Sven Giegold, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážený pán predseda, ďakujem pánovi komisárovi za prejav. Znepokojuje ma niekoľko vecí. Prvá sa týka návrhu uznesenia, ktorý pripravil parlamentný Výbor pre rozvoj. Budem z neho citovať. V návrhu sa „s veľkým znepokojením konštatuje, že kríza si už vyžiadala veľa ľudských obetí a má ničivé dôsledky na tých najzraniteľnejších v najchudobnejších krajinách s tým, že len v roku 2009 sa počíta s nárastom počtu nezamestnaných o 23 miliónov, nárastom počtu extrémne chudobných obyvateľov sveta do 90 miliónov, v ohrození je záchranná medicínska liečba až pre 1,7 milióna ľudí a od roku 2009 do roku 2015 sa očakáva v priemere o 200 000 až 400 000 viac úmrtí detí ročne“.

Bohužiaľ, tento návrh nebol prijatý, hoci ho spoločne napísali všetky skupiny tohto Parlamentu. Zásadne odsudzujeme a myslíme si, že je hanbou, že tento Parlament nebol v súvislosti so samitom G20 schopný pripraviť uznesenie o rozvojových otázkach.

Veľkou otázkou je, ako financovať dôsledky krízy. Nemecký minister financií spolu s pani kancelárkou navrhli, aby skupina G20 prerokovala možnosť celosvetovej dane z transakcií. Pýtam sa Komisie a tiež predsedníctva Rady, či tento návrh podporujú.

Druhá otázka sa týka daňových rajov. Skupina G20 to chce riešiť metódou výmeny informácií podľa jednotlivých prípadov. Vieme, že to nebude fungovať. Výbor pre rozvoj navrhol režim podávania správ podľa jednotlivých krajín, aby museli nadnárodné korporácie podávať správy podľa jednotlivých krajín. My navrhujeme zaviesť automatickú výmenu informácií, aby informácie medzi jednotlivými krajinami skutočne prúdili.

Svetový finančný systém potrebuje transparentnosť. Chceme tiež poznať vaše stanovisko v súvislosti s týmito konkrétnymi návrhmi na riešenie krízy a financovanie jej dôsledkov.

Kay Swinburne, v mene skupiny ECR. – Vážený pán predseda, ďakujem vám za prejavy, ktoré dnes ráno odznali. Mimoriadne ma potešili poznámky pani Malmströmovej o tom, že predstavitelia skupiny G20 na samite v Pittsburghu sa musia dohodnúť na silnej koordinácii pokračujúcej podpory stimulačných opatrení, na odstránení týchto podporných opatrení, keď to bude vhodné, a na odhodlanom koordinovanom úsilí v súvislosti s budúcou reguláciou.

Avšak na pozadí tohto samitu mŕňajú štáty bilióny dolárov na záchranné opatrenia a balíky stimulov, v dvoch z najväčších svetových hospodárstiev vidíme určité protekcionistické opatrenia, predovšetkým čo sa týka odvetvia pneumatík a chovu hydiny, a dve z najkomplikovanejších regulačných štruktúr na svete, konkrétne EÚ a USA, chcú úplne zreorganizovať svoje finančné systémy. Preto dúfam, že hlavnou témou diskusie nebudú podružné záležitosti ako kontrola bonusov pre bankárov, ale dôležité otázky, ako koordinovať finančné služby, a to najmä teraz, keď niektoré krajiny vykazujú prvé známky konca tohto obdobia záporného rastu.

Samit by sa mal zamerať na to, ako dosiahnuť spoločný regulačný rámec v spoločnom časovom harmonograme, aby sme pre jednotlivé krajiny nevytvorili príležitosť získať konkurenčnú výhodu alebo možnosť regulačnej arbitráže pre špekulatívne obchodovanie. V oblasti finančnej regulácie nebude existovať výhoda prvého ľahu. Jediným prístupom, ktorý by bol výhodný pre podniky, ktoré chcú získať finančné prostriedky vo Walese, v EÚ i mimo nej, je celosvetový koordinovaný prístup.

Ak naše waleské podniky nebudú mať prístup k finančným prostriedkom z USA, ak banky, na ktoré sa spoliehajú, budú požadovať toľko kapitálu, že daňoví poplatníci EÚ budú musieť ešte viac riskovať, potom nám nikto nepoďakuje za to, že sme ako prví pristúpili k príliš silnej regulácii. Mojm želaním je, aby sa vždy prijímal a zachovával celosvetový koordinovaný prístup, ktorý všetkým podnikom vo Walese, v EÚ i mimo nej v budúcnosti zaistí prístup ku kapitálu.

Miguel Portas, *v mene skupiny GUE/NGL*. – (PT) V Portugalsku narástli zisky bánk v prvom štvrtroku tohto roka o 18 %. Jediné, čo narástlo viac ako zisky bánk, bola nezamestnanosť. Portugalsko nie je výnimkou, ale príkladom nesplneného sľubu skupiny G20, že túto krízu vyriešime novým hospodárskym a svetovým poriadkom.

Nestalo sa tak a dôkazom je ďalších 50 miliónov ľudí bez práce a ďalších 200 miliónov ľudí žijúcich v chudobe. Preto vyzývam Komisiu a pani Malmströmovú, aby sa, samozrejme, zaoberali aj bonusmi a hedžovými fondmi, ale aby sa predovšetkým zaoberali tým, o čom sa tu nehovorilo: koncom „offshore“ bankovníctva, daňovými rajmi, daňou z finančných transakcií a zrušením bankového tajomstva. Mali by urobiť všetko, čo je v ich silách, ak chcú, aby im ľudia verili.

Mario Borghesio, *v mene skupiny EFD*. – (IT) Vážený pán predseda, dámy a páni, ako môžu ľudia dôverovať regulácii finančného trhu, keď je zverená do rúk najvyšším kňazom globálnych finančných chrámov, ako je Mario Draghi?

V Spojených štátoch prebieha ľudové povstanie, nová konzervatívna revolúcia ľudí proti finančným oligarchiám. My ľudia si nemyslíme, že opatrenia na záchranu finančných mocností by mali financovať daňoví poplatníci, či už v Spojených štátoch, alebo v Európe. Namiesto toho by európske vlády mali poskytnúť dostatočné zdroje reálnej ekonomike, mali by sa zaoberať výrobou a zamestnanosťou. Výsledky skupiny G20 vidíme jasne: neobsahujú nič o stropoch a bonusoch, nič o odstránení daňových rajov.

Opatrenia sa namiesto toho zameriavajú výlučne na záchranu tých, ktorí sú za finančnú bublinu zodpovední: už sa minulo 23 biliónov EUR, z čoho 5 biliónov EUR minula Európska centrálna banka. Peniaze v našom hospodárstve boli darované tým, ktorí sú za finančnú bublinu zodpovední. V porovnaní s 850 miliardami EUR poskytnutými bankám bolo na opatrenia na podporu sociálneho zabezpečenia a stimuly v oblasti výroby vyčlenených len 50 miliárd EUR. Realita je taká, že príkazy dávajú vysoké finančné kruhy a politici sa im podriaďujú.

V Spojených štátoch i v Európe sa politici zdajú byť len sluhami globálnych bankových mocností. Zbud' sa, Európa! Nasleduj príklad obyvateľov Spojených štátov, ktorí začínajú druhú veľkú revolúciu: konzervatívnu ľudovú revolúciu.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Vážený pán predseda, potrebujeme demokratickú revolúciu. Jasne to vyplýva z tohto procesu, ktorý, našťastie, získal na intenzite vďaka tomu, čo sa momentálne nazýva G20, pretože sa môžu pridať aj ďalší; dokonca by sme si vedeli predstaviť aj G3. Aké by to bolo, keby Rada pomohla zaviesť demokratický kontrolný mechanizmus, zvlášť vzhľadom na svoju tradíciu konsenzu? Nemusí to byť hneď svetový parlament, avšak to, čo presadzujeme, potrebuje demokratickú kontrolu volenými poslancami v rámci omnoho väčšieho fóra, ako je Európsky parlament.

Rád by som tiež zvlášť zdôraznil, že otázka systémových rizík sa musí riešiť vo svojej podstate. Vzhľadom najmä na únavnú situáciu, v ktorej sa nachádzame už od roku 1998 v súvislosti so spoločnosťami LTCM, Hypo Real Estate a, samozrejme, Lehman, a na jej dôsledky by sa mali na základe týchto skúseností vytvoriť

pravidlá, ktoré znemožnia, aby opäť nastal základný problém „príliš veľkých, aby padli“. Možno to, samozrejme, dosiahnuť prostredníctvom kartelového práva, rozhodne to však je aj základný celosvetový problém.

Pokiaľ ide o celosvetovú daň z transakcií, v roku 1999 bola tu v Európskom parlamente vytvorená skupina pre Tobinovú daň. Je dobré, že sa v tejto otázke dosiahol pokrok. Pokiaľ ide o balík pre dohľad, naliehavo musíme konať na európskej úrovni a nenechať sa brzdiť tými, ktorí chcú nesprávnou Európu.

Othmar Karas (PPE). – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, štatistiky sa zlepšujú. Rôzne príčiny krízy – a nie je to len otázka medzier v právnych predpisoch – však ešte ani zďaleka nie sú odstránené. Preto nás politická vôľa, rozhodnosť a odvaha nesmú opustiť, práve naopak.

Dnes hovoríme o skupine G20. Je to dobrý proces. Potrebujeme nové alebo odlišné štruktúry, priority a základy odmeňovania, aby sme mohli vytvoriť svetové hospodárstvo a finančný, spoločenský a právny poriadok vo svete.

Vyžaduje si to splnenie troch podmienok: po prvé, musíme vytvoriť demokratický parlamentný proces legitimizácie, po druhé, potrebujeme viac EÚ v Európe a viac Európy vo svete, čo tiež znamená, že hodnoty našej Charty základných práv sa stanú exportným artiklom a že náš model zodpovedného ekosociálneho trhového hospodárstva sa stane základom nášho celosvetového poriadku, a po tretie, v oblastiach, v ktorých nie je na dohľad dohoda v rámci skupiny G20, potrebujeme európske právne predpisy.

Uprednostňujeme integrovaný európsky dohľad nad finančným trhom pred len koordinovaným dohľadom na základe modelu Európskej centrálnej banky. Správa pána de Larosièra nestačí. Súhlasíme s diskusiou o vyplácaní bonusov, ale zmena metód vyplácania nie je tou správnou cestou. Musíme zmeniť základ hodnotenia a všade tam, kde sú bonusy, musí byť aj prvok pokuty.

Pokiaľ ide o mňa, diskusia o cyklickosti je v tejto chvíli príliš stručná. Musíme odstrániť cyklické účinky krízy a súčasných nariadení pre roky 2009 a 2010. Nesmie nám chýbať politická vôľa. Preto pôjdeme po prejavochn pani úradujúcej predsedníčky Rady a pána komisára do Pittsburghu s optimizmom.

Pervenche Berès (S&D). – (FR) Vážený pán predseda, pani úradujúca predsedníčka Rady, pán komisár, jeden rok po bankrote banky Lehman Brothers bude pozícia, ktorú Európska únia zaujme na samite G20 v Pittsburghu, absolútne kľúčová, ak chceme zabrániť zopakovaniu udalostí z minulosti a ak chceme, aby hlavným bodom programu zostala dynamika zmeny. V tejto súvislosti mám štyri poznámky.

Po prvé, na samite G20 v Londýne v apríli tohto roka sa vedúci predstavitelia štátov alebo vlád zaviazali zvýšiť finančné prostriedky MMF. Veľmi dobre. Ukázalo sa, že naplnenie tohto cieľa získalo výraznú podporu. Mám však obavy, že za tým bolo už menej odhodlania podieľať sa na tak potrebnej reforme riadenia MMF.

Moja druhá poznámka je, že nesmieme naletieť na triky. Nechcela by som, aby všadeprítomná diskusia o bonusoch a platoch generálnych riaditeľov a obchodníkov – ktorá je absolútne kľúčová, ak chceme zmeniť systém na taký, ktorý sa bude menej sústreďovať na krátkodobé a viac na dlhodobé investície – zatienila rovnako dôležitú kampaň zameranú na odstránenie daňových rajov, ktorá bola v popredí na samite v Londýne.

Moja tretia poznámka – a nadväzujem ňou na to, čo už povedal pán Bullmann – je, že toto je pre nás historický okamih na opätovné polozenie otázky príspevku bánk k financovaniu dôsledkov krízy. Umožní nám to opäť otvoriť diskusiu o zdanení transakcií, ktoré samotné musí tiež umožniť sprístupnenie finančných prostriedkov na dlhodobé investície. Ešte raz, vzhľadom na to, ako boli banky podporované a ako sa im pomáhalo v boji s krízou, je jediným správnym, vhodným a účinným postupom, aby dnes prispievali k financovaniu hospodárstva.

Moja posledná poznámka je, že vzhľadom na situáciu v oblasti zamestnanosti sa domnievam, že už od začiatku boli naše stretnutia G20 neúspešné, pokiaľ ide o riešenie makroekonomickej otázky, otázky celosvetovej dohody o zamestnanosti a otázky návratu k stratégii, ktorá nám zajtra umožní napraviť celosvetovú nerovnováhu, ktorá spôsobila krízu.

Wolf Klinz (ALDE). – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, vítam rýchlu a rozhodnú reakciu skupiny G20 na svetovú finančnú krízu. Udialo sa toho veľmi veľa. Zdá sa, že požiar sme zahasili, ale základy nášho finančného systému sú stále vratké. Občania sú nepokojní. Zisky sa investujú späť v prospech akcionárov a straty sa zoštatňujú – tak to vidia občania. Medzitým sa do obvyklých kolají vracia čoraz viac hráčov na trhu, ktorí robia veľké kroky namiesto toho, aby sa sústredili na to, čo by ako poskytovatelia služieb mali

naozaj robiť, teda podporovať reálnu ekonomiku. Zdá sa, že tak ako vždy sú pre nich finančná etika a zodpovednosť cudzími slovami.

Od skupiny G20 očakávam konkrétne – a rýchle – opatrenia. Dúfam, že členské štáty EÚ budú vystupovať jednotne. Okrem nových štruktúr dohľadu tiež potrebujeme väčšie kapitálové základy, ktoré sa zvyšujú v závislosti od rizika, dlhodobé – nie krátkodobé – systémy stimulov, koordinovanú stratégiu ústupu od štátnej pomoci, odstránenie protekcionizmu, zhodu právnych predpisov a nie arbitráž v tejto oblasti, koniec cyklickosti a riešenie problému „príliš veľký, aby padol“. A predovšetkým musíme zotrvať pri vyskúšanom a otestovanom sociálnom trhovom hospodárstve.

Cornelis de Jong (GUE/NGL). – Vážený pán predseda, doteraz sa skupina G20 sústreďovala na opatrenia pre finančný sektor. Všetci však, zdá sa, zabúdajú, že reálna ekonomika trpí aj chamtivosťou a posadnutosťou krátkodobými ziskami.

Hlboko rešpektujem malé podniky, ktoré sa napriek všetkým problémom snažia prežiť. Zaslúžia si získať pôžičky, na ktoré majú nárok. Nemám však žiadny rešpekt voči vedeniu niektorých väčších spoločností, ktoré nijako nezaujímajú produkty a služby, ktoré poskytujú, a dokážu myslieť iba v pojmoch rozširovania a špekulácií.

Vyzývam preto skupinu G20, aby sa zaoberala spôsobmi, ako zdemokratizovať hospodárstvo a ako zaistiť, aby mali v spoločnostiach pracovníci a osoby, ktoré zastupujú verejný záujem, dostatočné právomoci na kontrolu vedenia.

V rámci EÚ sa musíme znova pozrieť na štatút európskej spoločnosti. Mali by sme zaistiť, aby akcionári a vedenie nemohli realizovať špekulatívne stratégie rastu na úkor dlhodobého záujmu samotných spoločností a ľudí, ktorí pre ne pracujú.

Krisztina Morvai (NI). – Vážený pán predseda, väčšina Európanov nie sú riaditelia podnikov ani bankári, ale rodinní poľnohospodári, malí podnikatelia a štátni zamestnanci.

Väčšina Európy je totálne znechutená súčasným systémom, v ktorom ovládajú svet globálne nadnárodné korporácie a banky. Potrebujú a chcú úplne nový paradigmu, v rámci ktorej musí dôjsť k posunu od globalizácie k lokalizácii, od rozhodovania absolútne zameraného na zisk a peniaze k rozhodovaniu zameranému na človeka a komunitu, od poľnohospodárstva založeného na voľnom obchode podľa pravidiel Svetovej obchodnej organizácie k potravinovej suverenite, miestnej produkcii a miestnemu poľnohospodárstvu.

Prosím, nezabudnite na samite G20 zastupovať názory väčšiny Európy.

Werner Langen (PPE). – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, kto by mal regulovať koho a ako? To bude jedna z kontroverzných otázok na samite G20. Hoci existuje zhoda, pokiaľ ide o nemožnosť návratu k bezuzdnému vývoju finančného trhu, metódy a rozsah regulácie sú stále predmetom búrlivých diskusií. Stále bude možné dosiahnuť dohodu o pravidlách pre kapitál, o ratingových agentúrach, dokonca možno aj o otázkach týkajúcich sa derivátov a udeľovania príslušných licencií, dôjde však k rozporom v otázke nespravodlivej hospodárskej súťaže, daní a kontroly. Budú hádky o bonusoch a o požiadavke Európy na Tobinovú daň.

Inými slovami, ako Európania máme zodpovednosť splniť si svoju úlohu bez ohľadu na výsledok samitu G20 a Komisia je na správnej ceste, keď sa nespolieha iba naň. Naším mottom musí byť: v budúcnosti žiadni hráči na finančnom trhu, žiadne finančné produkty a žiadne finančné centrá bez dohľadu.

Na programe je však aj celosvetová hospodárska obnova. Nemôžeme pokračovať ako v minulosti a zachovať nerovnováhu vo svete v prospech USA a veľkých priemyselných krajín. Musíme sa usilovať o odstránenie chudoby a hladu vo svete a samit G20 tomu musí dať nový impulz.

Rád by som ešte spomenul jednu vec, ktorej sa nikto okrem pána Almunia doteraz nevenoval. V Európe bude potrebné držať sa Paktu stability a rastu, nie ho pochovať. Len vďaka tomuto paktu, vďaka tomu, že sme ho revidovali a zachovali, zostala Európa vôbec schopná konať. Európskym cieľom by mala zostať stratégia rýchleho ústupu od nadmerných dlhov smerom k stabilnému hospodárstvu, k Paktu stability a rastu, ako ho poznáme.

Edward Scicluna (S&D). – (MT) Vážený pán predseda, jednou z najpopulárnejších tém, prinajmenšom v správach týkajúcich sa samitu G20, je téma bonusov. Je to zjavne veľmi diskutovaná otázka, musíme však

pochopiť, že skutočný problém je o niečo komplikovanejší. Treba povedať, že ak by mali tieto bonusy ohrozovať finančný systém, treba ich určite preveriť. Musíme však pamätať na to, že túto krízu spôsobili veľké deficity v zahraničnom obchode medzi krajinami, ako aj ďalšie vnútorné fiškálne deficity.

Do úvahy musíme brať aj zamestnanosť. Vieme, že súčasná úroveň zamestnanosti si vyžaduje približne rok na to, aby sa čísla dostali na úroveň udržiavanú výkonom HDP v predchádzajúcom období. Preto sa pri analyzovaní problémov zamestnanosti musia aj naďalej uplatňovať balíky fiškálnych stimulov, až kým sa nezačnú objavovať kladné výsledky. Komisia by mala zaistiť, aby nedošlo k žiadnym nezrovnalostiam, a mala by vyžadovať, aby sa zníženie deficitu vopred zaregistrovalo.

PRESEDÁ: PÁN ROUČEK

podpredseda

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). – (EL) Vážený pán predsedajúci, samit G20, ktorého hlavnou témou by bolo riadenie bonusov, by v žiadnom prípade nešiel k podstate problému a nebol by, bohužiaľ, krokom smerom k zlepšeniu súčasného systému.

Séria návrhov na zmenu a doplnenie nariadení sa obmedzila na analýzu povrchných problémov a nesústreďuje sa na sociálne ciele. Cieľom by mala byť úplná reorganizácia finančného systému a verejnej a spoločenskej kontroly, demokratickejší samit, ktorý by zahŕňal všetky štáty a zaoberal by sa otázkami ako rastúca nezamestnanosť a špirálovitý nárast cien základných potravín a paliva, samit, na ktorom by sa prijali zásadné rozhodnutia o zásahu do trhu s cieľom zastaviť nepretržitú privatizáciu a deštrukciu sociálneho štátu.

Toto sú skutočné potreby ľudí. Občania dnes chcú celkovú zmenu štruktúry, ktorá bude mať ďaleko od neoliberálneho systému vedúceho k nedostatočnému rozvoju namiesto skutočného rozvoja, ďaleko od bezuzdných špekulácií namierených proti záujmom ľudí.

Jean-Paul Gauzès (PPE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, vítam vaše odhodlanie.

Európa začala zavádzať účinnú reguláciu, nesmie však zostať izolovaná. Je potrebná úzka medzinárodná spolupráca a presne to očakávame od skupiny G20. Musí sa nekompromisne a aktívne vydať cestou reforiem, ktoré boli začaté na predchádzajúcich stretnutiach. Musí sa dokončiť medzinárodný rámec pre reguláciu finančného sektora, ktorý pomôže investíciám, rastu a zamestnanosti. Musia sa odsúhlasiť hlavné zásady. Kríza ešte neskončila. Nesmieme sa vrátiť do situácie *ex ante* a vzdať sa opatrení potrebných na zabránenie v čo možno najväčšej miere obnoveniu kríz, ktoré zvlášť poškodzujú reálnu ekonomiku, rast a zamestnanosť.

Rovnako dôležité je posilnenie dohľadu a regulácie. Pravidlá dohľadu by mali odzrkadľovať úroveň systémového rizika, ktorým finančné inštitúcie ohrozujú tento sektor. Zvýšenie kapitálových požiadaviek a medzinárodné uplatňovanie bazilejských pravidiel by malo odrádzať od špekulatívnych aktivít, ktoré predstavujú značné riziko.

Pokiaľ ide o platy vo finančnom sektore, mali by sme odporučiť vytvorenie platových výborov, zvýšiť transparentnosť týchto platov s prísnejšími požiadavkami na zverejňovanie a dohľadať na variabilné platy, predovšetkým bonusy. Nevyhnutnosťou je aj posilnenie svetových finančných inštitúcií, ako aj reforma riadenia a zastúpenia v MMF.

Pán komisár, toto sú niektoré z očakávaní občanov od samitu G20, na ktorom musí Európa vystupovať jednotlivo, s odhodlaním a presvedčením.

Alejandro Cercas (S&D). – (ES) Pán komisár Almunia, pani Malmströmová, chcem vás poprosiť, aby ste v Pittsburghu nezabúdali, že zažívame nielen finančnú a hospodársku krízu nebyvalých rozmerov, ale aj obrovskú sociálnu krízu s ničivými dôsledkami na tých najohrozenejších, na tých, ktorí majú len svoju prácu, na malých podnikateľov a na najviac znevýhodnené regióny a krajiny. Dúfam, že v Pittsburghu sa jasne povie, že hospodárstvo je dôležité, ale ľudia sú dôležitejší a hospodárstvo slúži ľuďom.

Ďalej, pán komisár, pani ministerka, nezabúdajte, prosím, v Pittsburghu, že existuje Európa. Vaše hlasy musí byť počuť silnejšie ako hlasy troch tenorov. Mám tu list od troch európskych predsedov vlád z 3. septembra. Nie je tam jediné slovo o Európe. Hovoria, že je dôležité, aby Európa hovorila jedným hlasom, neustále však tento hlas Európy umlčávajú.

Musíte hovoriť hlasnejšie ako oni. Musíte jasne povedať, že Európa má isté právo a povinnosť a že naša vízia sociálneho trhového hospodárstva je riešením tejto krízy a zabráni jej návratu.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE). – (ES) Dámy a páni, súhlasím s mnohým, čo sa tu povedalo, niektoré veci však musím upresniť.

Súhlasím, že je ešte príliš skoro zobrať pacientovi barly, ale je čas pripraviť ho na chôdzu bez nich. Stále musíme absorbovať nadmernú likviditu na trhoch, napraviť nerovnováhu verejných financií a obnoviť rešpekt voči pravidlám hospodárskej súťaže. V Pittsburghu musíme urobiť niekoľko vecí, ktoré nemôžeme urobiť sami: musíme vytvoriť funkčný mechanizmus včasného varovania, pretože tie predchádzajúce nefungovali, musíme revidovať regulačný rámec, pretože ten súčasný rámec nefungoval.

Súhlasím, že je dôležité regulovať bonusy a daňové raje. Sú to všetko nevyhnutné, avšak nedostatočné opatrenia. Podľa môjho názoru je dôležitejšie obnoviť silu finančných inštitúcií, obmedziť dlhy a vytvoriť rezervy v dobrých časoch, aby sme dokázali prekonať tie zlé. Je dôležitejšie sústrediť sa na otázku dohľadu.

Pán komisár vie, že som podporil správu pána de Larosiéra, hoci som cítil, že je nedostatočná, pretože som za podporu centralizovanejšieho dohľadu. Je však zrejme, že európsky dohľad nemôže fungovať bez úzkej koordinácie s orgánmi dohľadu ostatných najväčších svetových hospodárskych oblastí. Musíme tiež niečo spraviť s obchodom. Je správne a dobré pomáhať rozvíjajúcim sa krajinám, dôležitejšie je však odstrániť prekážky, ktoré stále bránia obchodovaniu s tovarmi.

Pán komisár, najdôležitejším bodom je potreba vytvoriť základy stabilného a udržateľného rastu, ktorý vydrží celé generácie. Na to potrebujeme voľné trhy, trhy otvorené inováciám, trhy otvorené podnikateľom, ale tiež trhy podliehajúce určitému stupňu regulácie.

Svoj prejav ukončím citátom, ktorý bude môj krajan pán Almunia dobre poznať: „Nevydávaj veľa ediktov, a keď už prijímaš výnosy a dekréty, daj pozor, aby boli dobré a hlavne aby sa riadne dodržiavali“, povedal Don Quijote svojmu priateľovi Sanchovi.

Peter Skinner (S&D). – Vážený pán predsedajúci, ďakujem pánovi komisárovi. Súhlasím s ním, najmä pokiaľ ide o jeho Chartu pre udržateľnú hospodársku činnosť. Myslím si, že to je to, s čím musíme ísť na samit G20, avšak nesúhlasím, aby sme všetko svoje úsilie zamerali na bonusy bankárov. Myslím si, že v mnohých ohľadoch je to len podružný problém, hoci aj ten treba riešiť. Nie je ani pravdepodobné, že by zoznam želaní, ako vyriešiť svetové problémy, priniesol nejaký úspech.

Odvetvie finančných služieb je v plameňoch. V prvom rade musíme tento oheň uhasiť a zaistiť, aby nevzbĺkol. Na to potrebujeme dôsledný prístup. Skupina G20 je popredné fórum, musíme však vytvoriť aj trvalé štruktúry ako Transatlantická hospodárska rada, ktoré sa budú zaoberať otázkami ako Medzinárodné štandardy finančného výkazníctva (IFRS). Ak chceme naozaj vyriešiť problém systémového rizika, musíme sa prestať pozeráť do spätného zrkadla a sústrediť sa na cestu pred nami.

Kader Arif (S&D). – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, kríza, ktorou prechádzame, je hlboká a dlhotrvajúca. Je preto naliehavé a absolútne kľúčové zaviesť potrebnú reguláciu a dohľad nad finančným sektorom a bankami s cieľom zabrániť ešte drastickejšiemu opakovaniu dnešnej krízy. Finančný systém musí opäť slúžiť reálnej ekonomike a nie ju aj naďalej ničiť.

Z tohto pohľadu sa posledný samit G20 v Londýne, o ktorom sa tu hovorilo, skončil, mierne povedané, čiastkovými návrhmi, najmä sa však slová nepremenili na činy a finančné prúdy sú tu zase.

Vzhľadom na túto situáciu a s cieľom skutočného úspechu samitu G20 v Pittsburghu musí Európska únia brániť silné regulačné opatrenia, ktoré prinesú reálne výsledky. Okrem kľúčových opatrení týkajúcich sa dohľadu nad finančným sektorom, ktoré spomínali mnohí naši kolegovia poslanci, by som ja osobne rád otvoril otázky obchodu a rozvoja, pretože v Pittsburghu sa bude hovoriť aj o obnovení kola rokovaní v Dauhe. Obnoviť áno, ale s podmienkou, že pôvodný a hlavný cieľ tohto kola, teda rozvoj, sa opäť neodsunie nabok. Naši južní partneri určite nebudú súhlasiť, a to celkom oprávnené, aby ich obavy boli aj naďalej prehliadané.

Kľúčová otázka tohto samitu G20 prekračuje hranice finančnej krízy: pôjde o polozenie základov nového globálneho riadenia.

Ramon Jauregui Atondo (S&D). – (ES) Pani Malmströmová, pán Almunia, v priebehu jednej minúty vám predstavím tri myšlienky.

Po prvé, potrebujeme viac Európy. Je to preto, že vzhľadom na situáciu vo svete musí byť Európa jednotná a silná. Ak sa nám to nepodariť, s Európou sa nebude počítať a nebude súčasťou diania.

Po druhé, potrebujeme viac štátu. Je to preto, že okrem vytvorenia nového riadenia sveta, okrem novej regulácie a dohľadu a tiež väčšej medzinárodnej koordinácie musíme skoncovať s daňovými rajmi a prehodnotiť nadnárodné zdaňovanie. To je podľa môjho názoru naliehavá téma pre budúcnosť.

A nakoniec, potrebujeme lepší trh. Domnievam sa, že je potrebné pripomenúť potrebu novej etiky obchodovania a tiež potrebu presadzovať novú kultúru podnikovej zodpovednosti. Myslím si, že toto je podstatné. Firmy sa musia stať súčasťou spoločnosti a ako také musia niesť zodpovednosť voči týmto záujmovým skupinám a zainteresovaným stranám.

Rachida Dati (PPE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán Almunia, v prvom rade chcem povedať, že 3. septembra dosiahli Nemecko, Spojené kráľovstvo a Francúzsko dohodu, jednotným hlasom prezentovali európsky konsenzus vo veci dohľadu nad bonusmi obchodníkov.

Vo štvrtok sa stretne 27 členov Rady, aby sa pripravili na samit G20. Chcem vás povzbudiť, aby ste aktívne hľadali riešenie, spoločnú reakciu, ktorá ale bude zvlášť ambiciózna, pokiaľ ide o platy obchodníkov. Pravidlá a rozhodnutia prijaté na poslednom samite G20 v apríli v skutočnosti neboli rešpektované, pretože banky, ktoré tiež získali štátnu pomoc, okamžite vyčlenili sumy na platy obchodníkov.

Európski občania nedokážu pochopiť ani nepochopia, prečo tieto porušenia pravidiel neboli potrestané, hoci boli na samite G20 prijaté príslušné opatrenia. Keď ide o štátnu pomoc, porušenie pravidiel sa jednoznačne musí trestať. Je preto nevyhnutné prijať v Pittsburghu konkrétne a predovšetkým spoločné opatrenia. Nemôžeme byť jediní slušní.

Jednoducho povedané, musí existovať lepší dohľad nad platmi prostredníctvom pravidiel transparentnosti, riadenia a zodpovednosti a v prípade porušenia týchto pravidiel musia prísť sankcie.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Myslím si, že to, čo ste tu odprezentovali, je pomerne ambiciózny plán, ktorý chcete na G20 prezentovať. Obávam sa však, aký bude záver G20 a aká bude tá realita, ktorá sa vlastne potom aj preklopí do spoločnosti, pretože tie výsledky, ktoré sa dostali aj na úroveň štátov v Európskej únii, nie sú zatiaľ citeľné a nie sú viditeľné.

Ak pani Malmströmová hovorila o tom, že pôjde o primeranosť platov manažérov, potom treba povedať, že všetky údaje nasvedčujú tomu, že tie sektory, ktoré sme podporili finančne a zachránili sme ich, povedzme, pred krachom, práve tam žiadna primeranosť odmien manažérom nie je. Takisto sa nič nestalo s offshore-mi, jednoducho ten mechanizmus sa nespustil.

To všetko smeruje k tomu, že vzniká oveľa väčšia nezamestnanosť, máme problém vo vzťahu k malým a stredným podnikom, a myslím si, že by sme sa v budúcnosti mali orientovať možno na menej tém, ale tie témy aj potom naozaj realizovať.

Pascal Canfin (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, hovorili ste o riadení MMF. Chcel by som ale tiež vedieť, či máte na samite G20 v úmysle otvoriť otázku podmienenosti peňazí, ktoré MMF požičiava štátom. Ukázalo sa, že predtým veľmi liberálne podmienky sa nezmenili, a to platí najmä pre pôžičky poskytnuté niektorým európskym štátom. Aký na to máte názor?

Moja druhá otázka znie: aká je pozícia Komisie a Rady v súvislosti s čínskym návrhom zaviesť odlišnú medzinárodnú menu v snahe regulovať finančný systém pomocou alternatívy voči doláru?

Mojou treťou otázkou je: samit G20 je zároveň súčasťou príprav na Kodaň. Komisia navrhla celkovú sumu 2 až 15 miliárd EUR na pomoc krajinám na juhu pri prispôbovaní sa zmene klímy. Aká je pozícia Rady? Akú sumu navrhnete na samite G20 na budúci týždeň?

Vicky Ford (ECR). – Vážený pán predsedajúci, skupina G20 prišla s mnohými citlivými riešeniami: potrebou zmeniť finančnú reguláciu a dohľad a potrebou konať koordinovaným spôsobom. Naši politici na vnútroštátnej úrovni hovoria jednu vec, my tu v EÚ však, zdá sa, robíme niečo iné. Detaily regulácie, o ktorých už uvažujú niektorí naši kolegovia, poukazujú na rozdiely v časovom harmonograme realizácie i v samotných podrobnostiach tejto regulácie.

Naše hospodárstva sú stále veľmi krehké. Nezamestnanosť rastie a veľké obavy vyvoláva prístup k finančným prostriedkom, najmä čo sa týka malých a stredných podnikov. Chceme, aby boli naše britské alebo európske podniky v konkurenčnej nevýhode, keď budú potrebovať prevádzkový kapitál? Chceme, aby bolo požičiavanie od európskych bánk také drahé, že naši zákazníci, naše spoločnosti si jednoducho budú požičiavať z Wall Street a poskytnú tak Wall Street ďalšiu výhodu na úkor európskych bánk?

(Predsedajúci prerušil rečníčku.)

Enikő Győri (PPE). – (HU) Dámy a páni, dovoľte mi pozrieť sa na túto tému z hľadiska jednej z perverzností tejto krízy. Občania Maďarska boli šokovaní, že hoci krajina po siedmich rokoch socialistickej vlády v súčasnosti žije z pomoci od MMF a EÚ, polročné zisky maďarských bánk dosiahli hodnotu dvoch tretín úrovne pred krízou. Banky tiež majú možnosť jednostranne meniť svoje zmluvy, čím dostávajú do zraniteľnej pozície občanov, ktorí si zobrali pôžičky v cudzej mene v nádeji na kúpu vlastného bytu.

Som presvedčená, že proti takýmto trendom musíme zakročiť. Banky a ďalších aktérov na finančných trhoch musíme podrobiť riadnemu dohľadu. Musíme zabrániť pokračovaniu škodlivej kultúry bonusov, ktorá prevládala pred krízou. Musíme stanoviť nemenné pravidlá profesionálnej etiky, pretože sme už mali možnosť zistiť, kde sa končí nadmerná deregulácia. Vytvoríme svet, ktorý odmeňuje nie vytváranie rýchleho, krátkodobého zisku a chamtivosť, ale poctivú prácu, a ktorý považuje sociálnu zodpovednosť za základnú hodnotu. Musíme spoločne pracovať na rozumných pravidlách, aby sme presvedčili našich partnerov v skupine G20.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Z toho, čo bolo doteraz povedané, vyplýva jasný odkaz, a to, že ak chceme opäť získať dôveru bežných občanov, musíme zakročiť proti bonusom a daňovým rajom. Chcel by som sa spýtať pána Almuniu a pani Malmströmovej, kedy približne začne pôsobiť európsky orgán pre finančný dohľad, ktorý navrhol maďarský predseda vlády. Chcem tiež zdôrazniť, že pre tento Parlament by ochrana záujmov európskych spotrebiteľov a občanov bola mimoriadne dôležitou úlohou, a to bez ohľadu na skupinu G20.

Sú úplne vydaní na milosť bankám, ktoré neposkytujú dostatočne spoľahlivé informácie. V Maďarsku bol vytvorený etický kódex. Navrhujem vytvoriť etický kódex aj pre Európu na úrovni EÚ, ktorý by riadil správanie občanov a bánk. Som totiž presvedčený, že je tu množstvo nevinných obetí práve preto, že bežní občania nerozumejú riziku, ktoré sprekvádza získanie úveru. To je mimoriadne dôležitá úloha pre Európu.

Corinne Lepage (ALDE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani ministerka, pán komisár, veľmi ambiciózny program, ktorý ste nám predstavili, je zaujímavý, nemyslíte si však, že by sme sa mali zaoberať problémom výhody, ktorú dnes ešte stále prináša zvyhodňovanie extrémne krátkodobých transakcií a extrémne krátkodobej ziskovosti pred strednodobou a dlhodobou ziskovosťou?

Nedostatok finančných prostriedkov pre naše podniky, najmä v Európe, je práve dôsledkom výhody, ktorú stále prinášajú extrémne krátkodobé investície. Nemyslíte si, že by sme mali tento problém riešiť?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predsedajúci, chcela by som poďakovať všetkým poslancom, ktorí prispeli do tejto rozpravy. Cítim, že sa v tomto Parlamente dosiahla vysoká úroveň zhody na tom, čo je dôležité z hľadiska pozície Európy a na ktoré otázky sa musíme sústrediť pred samitom G20. EÚ teraz na medzinárodnom poli hovorí jasným, koordinovaným hlasom a naozaj by som chcela poďakovať Komisii a predovšetkým Joaquínovi Almuniovi za prácu, ktorú vykonal s cieľom dosiahnutia tohto konsenzu.

Mnohí poslanci otvorili otázky, ktorým sme sa ja i pán komisár venovali. Áno, potrebujeme lepšiu dohľad a lepšiu reguláciu finančných trhov. Veríme, že sa nám čo najskôr podarí vytvoriť systém dohľadu. Bude vychádzať zo správy pána de Larosièra a uvidíme, ako rýchlo sa nám ho podarí pripraviť. Potrebujeme koordinovanejšie celosvetové riešenia a účinné a funkčné medzinárodné inštitúcie. Potrebujeme jasné zásady systému bonusov. Veľké nádeje vkladám do Rady pre finančnú stabilitu a verím, že príde s konkrétnymi realizovateľnými návrhmi, o ktorých budeme môcť rokovať.

Chceli by sme tiež otvoriť otázku financovania boja proti zmene klímy. Vyzveme všetky krajiny, aby prevzali svoju zodpovednosť, nie som si však istá, či je realistické očakávať, že na samite v Pittsburghu bude už možné hovoriť o konkrétnych číslach. Samozrejme, budeme sa o to snažiť, pretože by to bola dobrá vec.

Potrebujeme tiež globálne riešenia. Nemôžeme oddelovať riešenia na úrovni EÚ od tohto systému, naopak, musíme zaistiť prijatie čo najväčšieho počtu globálnych riešení. Možno najcitlivejším aspektom hospodárskej a finančnej krízy pre ľudí v Európe je nezamestnanosť. Vo väčšine krajín bude nezamestnanosť nejaký čas realitou a táto situácia je veľmi, veľmi vážna. Vyžaduje si riešenia na európskej i vnútroštátnej úrovni. Musíme mať silnú politiku trhu práce, musíme spoločnostiam a podnikateľom uľahčiť prevzatie rizika súvisiaceho so zamestnávaním ľudí a investovaním a prostredníctvom investícií do vzdelania a výskumu musíme zaistiť zvýšenie šance ľudí zamestnať sa. V októbri sa uskutoční špeciálne rokovanie o nezamestnanosti v Rade Ecofin.

Musíme tiež rokovať o stratégiách ústupu. V opačnom prípade hrozí riziko, že opatrenia, ktoré sme prijali, budú mať negatívne účinky predovšetkým na nezamestnanosť a rast a ich dôsledkom budú deficit a inflácia. V našej spoločnosti trpia ako prví vždy tí najzraniteľnejší. Pokiaľ ide o najchudobnejšie krajiny, sme si veľmi dobre vedomí, že práve ony v tejto medzinárodnej kríze stratili najviac. Tých najchudobnejších na svete zasiahla kríza veľmi ťažko. Zaoberali sme sa a aj naďalej sa budeme zaoberať tým, ako by sme mohli týmto ľuďom uľahčiť situáciu. Je dôležité, aby mali multilaterálne rozvojové banky (MDB) dostatok zdrojov na poskytovanie takzvaných zvýhodnených úverov. Tiež je dôležité zaistiť, aby riadne fungoval systém medzinárodného obchodu a aby nebol postavený na protekcionizme. V tejto súvislosti majú rôzne diskusie o celosvetových daniach a rôznych typoch Tobinovej dane zmysel len vtedy, ak ich bude možné realizovať skutočne globálne, čo sa momentálne nedeje. V takejto situácii by boli len kontraproduktívne a našim hospodárstvám by nepomohli.

Mnohí poslanci otvorili otázku hedžových fondov a novej finančnej regulácie. Pre švédske predsedníctvo sú to prioritné otázky. O týchto veciach budeme rozhodovať spolu s vami a tešíme sa na veľmi úzku spoluprácu s Európskym parlamentom pri čo najskoršej príprave nariadení o hedžových fondoch a finančnej regulácii. Som si vedomá, že táto problematika je náročná a komplexná – že je potrebné brať do úvahy mnoho aspektov –, sme však pripravení na tom s vami čo najužšie spolupracovať.

Na záver chcem povedať, že, prirodzene, samit G20 nemôže vyriešiť všetky problémy, o ktorých sme hovorili. V každom prípade mám však dobrý dôvod dúfať, že v otázkach, o ktorých sme hovorili, môžeme dosiahnuť výrazný pokrok. Je tu tlak zo strany občanov Európy, sú tu však aj ľudia z celého sveta, ktorí očakávajú, že ukážeme svoje vodcovstvo a zvýšime stabilitu finančných systémov a že urobíme všetko, čo bude v našich silách, aby sme v budúcnosti podobnej kríze zabránili a zaistili, že z tejto krízy vyjdeme silnejší, ako sme boli pred ňou. EÚ je zjednotená, EÚ je silná a môžem vás uistiť, že švédske predsedníctvo urobí pre obranu a presadenie názorov Európy na samite G20 na budúci týždeň všetko, čo bude v jeho silách. Srdečne vám za túto mimoriadne zaujímavú rozpravu ďakujem.

Joaquín Almunia, člen Komisie. – (ES) Vážený pán predsedajúci, myslím si, že sme sa všetci zhodli na tom, že v súčasnej situácii, v ktorej stále musíme riešiť obrovské a rozsiahle problémy spôsobené krízou, je mimoriadne dôležitý úspech samitu G20 v Pittsburghu, ako aj viera, že vďaka týmto stretnutiam začneme nachádzať a uplatňovať riešenia problémov a úloh, ktoré sú pred nami. V skutočnosti už začíname pozorovať určité významné známky zlepšenia niektorých hospodárskych ukazovateľov, predovšetkým pokiaľ ide o rast medzinárodného obchodu a dôveru spotrebiteľov a investorov. Preto by vedúci predstavitelia štátov alebo vlád mali, musia a dúfam, že aj prijímú všetky body programu samitu a po stretnutí na budúci týždeň ich aj implementujú.

Jednou z najdôležitejších otázok, ktorú mnohí z vás spomenuli, je potreba objasnenia, jasného vyhlásenia, ako chcú najväčšie svetové hospodárstva pokračovať v koordinácii svojej činnosti. Ďalším krokom v súvislosti s koordináciou hospodárskej politiky musí byť definovanie stratégie ústupu a rozhodnutie, kedy a ako sa bude táto stratégia realizovať koordinovaným spôsobom. Musíme sa poučiť – a verím, že sme sa poučili – z krízy v roku 1929, že stimulačné opatrenia nemožno odstrániť príliš skoro, keď ešte hospodárstvo – ako niektorí z vás povedali – stále potrebuje barly. Nesmieme však používať tieto stimulačné opatrenia dlhšie, ako je nevyhnutné, pretože v takom prípade by sme opakovali podmienky, ktoré viedli k nafúknutiu bubliny a nerovnováhe, ktoré túto krízu spôsobili. Toto je veľmi dôležitá otázka, ktorá sa musí na samite v Pittsburghu vyjasniť.

Musíme sa vyhnúť opakovaniu chýb z minulosti, a to nielen v otázke makroekonomických politík, ale aj v otázke finančnej regulácie a dohľadu. Domnievam sa, že tento záväzok bol na predchádzajúcich samitoch veľmi jasne deklarovaný. Tento záväzok musíme aj naďalej rozvíjať a ceníť si tie záväzky, ktoré už boli prijaté na celosvetovej a v našom prípade aj na európskej úrovni.

V tejto súvislosti súhlasím s tými, ktorí v tejto rannej rozprave povedali, že nesmieme všetko obmedziť len na otázku platov. Úplne však súhlasím aj s tými, ktorí hovoria, že otázka platov je mimoriadne dôležitá v hospodárskom, sociálnom, politickom aj etickom zmysle. Som presvedčený, že v tejto otázke ukazuje Európa svoje vodcovstvo – ako to už urobila aj v iných otázkach na programe skupiny G20 –, a to tak prostredníctvom jednotlivých vedúcich predstaviteľov štátov alebo vlád, ako aj prostredníctvom samotných európskych inštitúcií, predsedníctva Európskej únie a Komisie.

Nemali by sme zabúdať, že v apríli tohto roku predstavila Európska komisia členským štátom odporúčania o platoch, ktoré sú takmer totožné s tými, ktoré dnes navrhuje celý svet. Musíme sa aj naďalej venovať problémom finančného systému – viac kapitálu, reštrukturalizácia a oprava súvah bánk –, a to na európskej i celosvetovej úrovni.

Keď máte vzájomne plne poprepájaný finančný systém, nemá zmysel riešiť naše problémy v rámci našich hraníc, ak zároveň nikto iný svoje problémy nerieši. Určite sa pamätáte, ako sme si pred rokom, deň pred krízou banky Lehman Brothers, stále mysleli, že sa môžeme vyhnúť najhorším problémom finančnej krízy, ktorá vznikla v Spojených štátoch. Zároveň je úplnou pravdou, ako povedali mnohí z vás, že v konečnom dôsledku nie je politickým cieľom iba urovnať súvahu jednej banky alebo kapitalizovať jej záväzky. Základnými problémami sú zamestnanosť, situácia našich malých a stredných podnikov a udržateľnosť našich verejných služieb a systémov sociálneho zabezpečenia.

Nič sa však nebude dať udržať bez funkčného finančného systému. To je problém, ktorý sa musí riešiť na samite v Pittsburghu alebo v riešení ktorého musí skupina G20 na samite v Pittsburghu pokračovať.

Nakoniec by som sa chcel vyjadriť k jednej otázke, ktorou ste sa zaoberali v mnohých prejavoch. Hoci súhlasím aj s ostatnými bodmi programu samitu G20, ktoré ste mnohí spomínali, chcem sa vyjadriť len k jednému: k otázke daňových rajov a nespolupracujúcich jurisdikcií.

Je pravdou, že na stretnutí skupiny G20 v Londýne sa nepodarilo nájsť riešenia všetkých problémov súvisiacich s daňovými rajmi. Bolo by veľmi ťažké nájsť za jeden deň všetky riešenia problému, ktorý existuje už mnoho rokov. Tiež je však úplnou pravdou, že od aprílového samitu v Londýne sa za šesť mesiacov podarilo vyriešiť oveľa viac problémov, ako sa vyriešilo alebo mohlo vyriešiť za mnoho rokov pred týmto samitom. Práve v tejto súvislosti sa dosiahla dohoda o výmene informácií potrebných na predchádzanie daňovým únikom a skrývaní hospodárskych a finančných aktivít pred verejnými orgánmi využívaním ochrany daňových rajov. Je teda pravda, že počas týchto šiestich mesiacov sa nevyriešilo všetko. Počas týchto šiestich mesiacov sme však dosiahli značný pokrok v otázke, ktorá je veľmi dôležitá z hľadiska zabránenia tomu, aby tieto finančné aktivity, ktoré sú skryté pred regulačnými orgánmi a orgánmi dohľadu, opäť vytvorili deformácie v systéme. Toto je mimoriadne dôležité aj z hľadiska odkazu, ktorý vysielame našim občanom o rozdelení zodpovednosti a krokoch potrebných na vyriešenie tejto krízy.

A nakoniec, niekto povedal, že hlas EÚ musí byť silnejší ako hlasy európskych členov skupiny G20. Môžem vás uistiť, že počas švédskeho predsedníctva a s pomocou hlasu Európskej komisie je hlas EÚ počuť. Počúvajú ho veľmi pozorne a s rešpektom, pretože Európa, nielen jedna alebo dve európske krajiny, ale Európska únia, bola organizáciou, ktorá tento proces celosvetovej koordinácie odštartovala. To jasne ukazuje, že keď jestvuje skutočná koordinácia, je možné dosiahnuť účinnejšie výsledky.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční počas prvého októbrového zasadnutia.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

András Gyürk (PPE), písomne. – (HU) Očakáva sa, že blížiaci sa samit G20 sa bude predovšetkým sústreďovať na rozhovory o klíme v súvislosti s Kodaňou. Stále je ešte veľa nerozhodnutých otázok, ktoré stoja v ceste dohode na obdobie po skončení platnosti Kjótskeho protokolu. Rád by som v súvislosti s touto témou vyjadril niekoľko myšlienok. Číslo jedna. Namiesto hmlistých dlhodobých sľubov potrebujeme záväzné strednodobé ciele. Tieto ciele musia byť realistické, spravodlivé a musia mať definovanú zodpovednosť. Pri stanovovaní týchto cieľov je okrem faktorov ako hospodársky rozvoj a prírodné bohatstvo dôležité brať do úvahy aj to, do akej miery boli doteraz plnené kjótske záväzky.

Číslo dva. Mala by sa podporiť myšlienka, aby EÚ pomáhala rozvojovým krajinám finančne, ako aj pri dosahovaní cieľov ich politik v oblasti klímy. Ak to chceme dosiahnuť, je potrebný špecifický finančný prísľub. Ak však chceme zaistiť transparentnosť, musia rozvojové krajiny prijať aj záväzné povinnosti a pripraviť podrobné akčné plány.

Číslo tri. Dôležitú úlohu musia aj naďalej zohrávať mechanizmy flexibility. S cieľom podpory investícií sa musí čo najskôr dosiahnuť dohoda o spôsobe, ako do toho zahrnúť osvedčenia pochádzajúce z doteraz uskutočnených projektov.

Číslo štyri. V systéme, ktorý príde po Kjóte, musia dostať väčší priestor trhovo orientované nástroje. Napríklad, rozšírenie obchodovania s emisiami alebo systémy zelených certifikátov môžu pomôcť dosiahnuť zníženie emisií na miestach, kde si to bude vyžadovať minimálne náklady. Domnievam sa, že táto hospodárska kríza nie je prekážkou dosiahnutia kompromisu v Kodani. Primeraná strednodobá dohoda môže určitým spôsobom posilniť konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva a zároveň znížiť záťaž pre životné prostredie.

Edit Herczog (S&D), písomne. – (HU) Pred piatimi rokmi sa pri vstupe do EÚ každý nový členský štát zaviazal prijať euro. Dodnes sa to podarilo štyrom z nich. Ostatné krajiny prijatie eura odsunuli a v tejto oblasti zaostávajú v dôsledku rôznych okolností a chýb hospodárskych politík, nehovoriac o tom, že hospodárska a finančná kríza ich dostala do zraniteľnej pozície. Hospodársky úpadok podnietil protekcionistické ambície, ktoré môžu ohroziť fungovanie jednotného trhu.

Súčasná hospodárska kríza zvýraznila skutočnosť, že euro nadobudlo zásadný význam z hľadiska úzkych hospodárskych väzieb s krajinami eurozóny, v dôsledku zdĺhavých príprav sa však štáty dúfajúce v prijatie eura teraz ocitli v mimoriadne zraniteľnej pozícii. Mnohí vrátane mňa sa domnievajú, že v kritickej menovej situácii, ktorá nastala, by kľúčom k riešeniu bolo urýchlenie zavedenia eura v týchto členských štátoch. To si však vyžaduje stanovenie podmienok hospodárskej politiky, pričom aj pri doteraz platných podmienkach by si zavedenie eura stále vyžadovalo celé roky.

Podľa môjho názoru by sme mali zaistiť nielen to, aby sa nezmenili konvergenčné kritériá, ale aj to, aby EÚ pripravila nariadenie upravujúce čas, ktorý je nutné stráviť v režime výmenného kurzu ERM II, flexibilnejším spôsobom, ako je to teraz. Rovnako si myslím, že je veľmi dôležité preskúmať, ako by bolo možné urýchliť proces vstupu do eurozóny, pričom by sa splnili tie podmienky, ktoré sa dajú splniť. Toto by následne mohlo stabilizovať situáciu v postihnutých krajinách, nehovoriac o ochrane celého vnútorného trhu EÚ. V opačnom prípade by možná medzinárodná nesolventnosť krajín mimo eurozóny mohla v najhoršom prípade privodiť aj koniec samotnej eurozóny.

Liisa Jaakonsaari (S&D), písomne. – (FI) Vážený pán predsedajúci, trhové hospodárstvo je dobrým sluhom, ale zlým pánom. V poslednej dobe sa však roly mierne pomenili. Na medzinárodných konferenciách je zvykom hovoriť banality, ale teraz musíme konať, a to rýchlo. Svet má teraz na samite G20 v Pittsburghu historickú príležitosť opäť sa dohodnúť na pravidlách svetového hospodárstva. V tlači sa veľa hovorilo o bonusoch bankárov, to je však len špička ľadovca. Svetové hospodárstvo potrebuje úplnú renováciu a kľúčovým slovom je transparentnosť. Musíme sa pokúsiť skončiť s rizikovým hospodárstvom a posunúť sa smerom k reálnej ekonomike. Jedine záväzné medzinárodné pravidlá môžu zaručiť, aby sa už neopakovalo kasínové hospodárstvo, ktorého sme boli svedkami v uplynulých rokoch. V budúcnosti by daňoví poplatníci nemali byť nútení platiť za škody. Pri mechanizmoch ako dane z majetku vždy existuje riziko, že sa niekto v rámci svetového hospodárstva ukáže ako príživník. Myslím si však, že by sme sa aspoň mali pozrieť na to, aký význam by mohli mať.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), písomne. – (PL) Samit G20 v Pittsburghu sa uskutoční prakticky v deň prvého výročia bankrotu banky Lehman Brothers. To je základ, z ktorého by svetoví lídri mali vychádzať. Dôsledky krízy pocítili obyvatelia takmer každej časti sveta. Hlavným cieľom samitu G20 by malo byť minimalizovanie rizika opakovania krízy spôsobenej dereguláciou finančných trhov. Vedúci predstavitelia krajín G20 majú pred sebou úlohu vytvoriť reguláciu, ktorá zabráni vzniku ďalších špekulatívnych bánk a tomu, aby takéto banky, poviem to rovno, klamali milióny zákazníkov finančných inštitúcií na celom svete.

V priebehu posledných niekoľkých mesiacov sme dostávali čoraz horšie správy o riaditeľoch, ktorí priviedli svoje firmy na pokraj bankrotu, pričom využívali verejnú pomoc. Počas posledných niekoľkých rokov sme boli v Európe svedkami nebývalých rozdielov v príjmoch, aké sme predtým v rámci európskeho sociálneho modelu nevideli. Jednou z úloh skupiny G20 by malo byť vyrovnať príjmy v Európe i v celosvetovom meradle. Finančný sektor potrebuje pravidlá, vďaka ktorým nebudú bonusy závisieť od krátkodobých ziskov, ale od dlhodobých návratov investícií.

V Pittsburghu budú prítomní vedúci predstavitelia viacerých európskych krajín i Európskej únie ako celku. Preto musí Európa na samite hovoriť jednotným hlasom. Vyzývam predstaviteľa Európskej únie, aby pamätal na to, že záujmy Spoločenstva zahŕňajú aj záujmy členských štátov, ktoré na samite nebudú mať svojich predstaviteľov.

Sirpa Pietikäinen (PPE), písomne. – (FI) V pondelok tento týždeň sme mali pochybnú časť pracovať v deň akéhosi výročia: presne pred rokom zbankrotovala investičná banka Lehman Brothers. Tento bankrot sa považuje za udalosť, ktorá vyvolala súčasnú hlbokú celosvetovú recesiú a finančnú krízu.

V čase tohto výročia a blížaceho sa stretnutia skupiny G20 v Pittsburghu stojí za to zastaviť sa a pouvažovať o tom, čo sme sa naučili a čo sa stále môžeme naučiť z tejto krízy. Zdá sa mi, že táto kríza prináša jeden dôležitý moment, a to príležitosť dôkladne zreorganizovať medzinárodnú finančnú architektúru. V tomto smere sa už vykonali určité kroky. Stretnutie skupiny G20 minulú jar poslúžilo ako dobrý základ pre ďalšiu činnosť a ako usmernenie na dosiahnutie celosvetového konsenzu o potrebných opatreniach. Spojené štáty

americké nedávno ohlásili veľký balík právnych predpisov v oblasti financií. Očakáva sa, že na budúci týždeň Európska komisia predloží návrh na vybudovanie európskej finančnej architektúry a dohľad nad ňou. Kľúčovým výrazom je tu „globálny prístup“.

Musíme zaviesť medzinárodne záväzné pravidlá týkajúce sa reformy Medzinárodného menového fondu, nariadenia o solventnosti a nové pravidlá pre zvláštne odmeny. Právne predpisy sa musia rozšíriť na všetky finančné produkty a musia byť pružné, aby mohli vždy reagovať na tento meniaci sa sektor, ktorý zavádza nové produkty.

V zajatí krízy, ktorá ohrozuje základné zabezpečenie, živobytie a prosperitu ľudí, je tiež konštruktívne premýšľať o nových spôsoboch merania blahobytu. Konečné závery zverejnené komisiou, ktorú nedávno vymenoval prezident Sarkozy, odporúčajú zmeniť spôsob merania prosperity založený na HDP na nové metódy, ktoré budú brať do úvahy najmä schopnosť spoločnosti z hospodárskeho hľadiska zaistiť svojim občanom blaho a udržateľnosť životného prostredia.

Catherine Stihler (S&D), písomne. – Súhlasím s tými, ktorí hovorili o potrebe celosvetového koordinovaného prístupu. Je to nevyhnutné, ak chceme zmeniť mocenské štruktúry svetového finančného systému. Avšak ani Komisia, ani Rada sa nevyjadrili ku koncepcii „prejavov vôle“ pre bankový sektor. Tento týždeň máme výročie bankrotu banky Lehman Brothers. Odhaduje sa, že potrvá desať rokov, kým sa vyriešia všetky záležitosti okolo tejto investičnej banky. To je v kontraste so spoločnosťou Dunfermline Building Society, ktorá svojím prejavom vôle umožnila jasnú identifikáciu svojich aktív. Ak chceme vrátiť bankovému sektoru dôveru spotrebiteľov, rozhodujúca je transparentnosť.

5. SWIFT (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je vyhlásenie Rady na tému SWIFT.

Beatrice Ask, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predseda júci, v rámci celého boja proti terorizmu je kľúčovou otázkou to, ako sú takéto činnosti financované. Zabrániť financovaniu terorizmu a sledovať stopy, ktoré takéto transakcie možno zanechali, môže zabrániť teroristickým zločinom a zároveň byť dôležité pri vyšetrovaní takýchto zločinov. Ak to chceme dosiahnuť, potrebujeme medzinárodnú spoluprácu. Na tomto mieste by sme mali vyriešiť otázku uvedenú v Dohovore OSN o potláčaní financovania terorizmu z roku 1999 a v dohovorech Európskej rady v tejto oblasti.

Poslanci, ktorí sa zúčastnili stretnutia za zatvorenými dverami Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci 3. septembra 2009 si vypočuli, ako pomohol program o sledovaní financovania terorizmu (TFTP) zlepšiť bezpečnosť občanov EÚ a iných krajín. V posledných rokoch prispeli informácie z programu TFTP k odhaleniu a vyšetrovaniu teroristických zločinov a zároveň boli úspešné pri prevencii teroristických útokov na európskej pôde.

Predsedníctvu bol 27. júla 2009 Radou udelený jednohlasný mandát na rokovanie, ktorý vychádza z návrhu Komisie. Bolo by lepšie, ak by sa rokovania s USA mohli konať na základe Lisabonskej zmluvy. V tom prípade by sa Európsky parlament mohol plne zúčastniť, ale ako viete, zatiaľ to nie je možné. Keďže spoločnosť SWIFT presúva koncom tohto roka svoju databázu z USA do Európy, je nevyhnutné, aby EÚ čo najskôr uzavrela krátkodobú dohodu s USA, aby nevzniklo žiadne riziko prerušenia výmeny informácií. Je to v záujme nás všetkých.

Rada by som zdôraznila, že je to dočasná dohoda na obdobie, kým nebude možné uzavrieť stálu dohodu. Musí byť na obdobie najviac dvanásť mesiacov a Komisia už informovala, že má v úmysle predložiť návrh stálej dohody, hneď ako bude v platnosti nová Zmluva. Ak má byť program TFTP užitočný pre EÚ a členské štáty, USA musí príslušným oprávneným orgánom v rámci EÚ naďalej poskytovať informácie z programu TFTP rovnakým spôsobom ako predtým. To sa naozaj stane.

Dočasná dohoda navyše poskytne orgánom EÚ na prevenciu zločinov špeciálnu možnosť, aby v rámci vyšetrovania teroristických zločinov sami žiadali informácie z databáz programu TFTP. Predsedníctvo je presvedčené o prínose informácií z programu TFTP. Zároveň nám je jasné, že dočasná dohoda musí obsahovať mechanizmy nevyhnutné na zabezpečenie ochrany súkromia jednotlivcov, princípov právneho štátu a ochrany údajov. Návrh dohody preto obsahuje ustanovenie, v ktorom sa uvádza, že na prijatie, spracovanie a schválenie akejkoľvek žiadosti z USA o získanie informácií zo systému SWIFT musí existovať samostatný orgán EÚ.

Je rovnako dôležité, aby dočasná dohoda obsahovala podrobné ustanovenia o ochrane údajov v prípade informácií, ktoré USA dostávajú zo systému SWIFT cez európsky orgán. V tomto smere zájde dohoda ešte ďalej ako predtým v prípade jednostranných záväzkov voči EÚ prijatých na strane USA vo vyhláseniach programu TFTP z roku 2007, ktoré boli zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie.

Dovoľte mi spomenúť niektoré iné ustanovenia, ktoré budeme v dohode požadovať. Údaje musia byť uložené bezpečne, každý prístup k údajom bude zaznamenaný, všetky vyhľadávania v databáze TFTP budú obmedzené a budú sa týkať len osôb alebo informácií, pri ktorých je opodstatnené podozrenie alebo existuje jasná spojitosť s teroristickým zločinom. Obdobie uloženia preskúmaných informácií bude obmedzené a najneskôr po piatich rokoch, alebo prípadne skôr, budú informácie z databázy vymazané.

Jasne môžeme vyhlásiť, že program TFTP bude povolené používať len pri vyšetrovaniach teroristických zločinov vrátane financovania terorizmu. USA ani EÚ nesmú použiť tento systém na vyšetrovanie iných druhov zločinov ani na iné účely. Samozrejme, dôležité je aj to, aby bol prenos informácií z EÚ do USA v rámci systému TFTP primeraný. Okrem pravidiel týkajúcich sa európskeho orgánu, ktorý som spomínala predtým, dohoda musí obsahovať aj ustanovenie s uvedením toho, že tento systém musí byť zhodnotený nezávislým hodnotiacim orgánom. Pokiaľ ide o EÚ, tento orgán budú tvoriť zástupcovia predsedníctva, Komisie a dve osoby z vnútroštátnych orgánov na ochranu údajov v členských štátoch. Úlohou hodnotiaceho orgánu bude preveriť dodržiavanie dohody, preveriť správne uplatňovanie ustanovení o ochrane údajov a preveriť to, že prenos údajov je primeraný.

Spoločne sme zodpovední za zaistenie toho, aby mohli orgány na prevenciu zločinov efektívne čeliť terorizmu. Zároveň sme spoločne zodpovední za zaistenie toho, aby sa to uskutočnilo s právnou istotou pri dodržaní základných práv. Predsedníctvo je presvedčené, že výmena informácií s USA v rámci programu TFTP zvýši ochranu pred terorizmom a že dokážeme dosiahnuť dočasnú dohodu a nakoniec aj dlhodobú dohodu, ktorá spĺňa nielen naše prísne požiadavky na ochranu údajov, ale ktorá zároveň dodržiava základné práva.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážené poslankyne, vážení poslanci, na úvod by som chcel úprimne poďakovať pani Askovej za zhrnutie celého vývoja týkajúceho sa systému SWIFT a prebiehajúcich rokovaní so Spojenými štátmi o pokračovaní programu o sledovaní financovania terorizmu TFTP.

Počas stretnutia Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci 22. júla som mal príležitosť osobne vysvetliť fungovanie systému TFTP a prečo potrebujeme dočasné riešenie na zabránenie jeho prerušenia. Spoločné stretnutie Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre hospodárske a menové veci 3. septembra sa konalo za prítomnosti švédskeho predsedníctva, generálneho riaditeľa Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť pána Faulla a pána Bruguièra. Domnievam sa, že toto stretnutie umožnilo, aby sa objasnili mnohé ešte stále otvorené problémy.

Rád by som v krátkosti zdôraznil niektoré aspekty. Správa pána Bruguièra potvrdila pridanú hodnotu hodnotenia údajov v súvislosti s programom TFTP, ktoré vykonalo Ministerstvo financií USA. Členovia Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre hospodárske a menové veci ju mohli preskúmať na spoločnom stretnutí začiatkom septembra. Ako nám tiež predsedníctvo pripomenulo, táto analýza údajov umožnila americkým orgánom zabrániť útokom a uľahčiť vyšetrovania týkajúce sa teroristických útokov v Spojených štátoch aj v Európe.

Správa sudcu Bruguièra navyše potvrdila, že americké orgány splnili záväzky prijaté v roku 2007 týkajúce sa ochrany údajov, konkrétne, ako to veľmi dobre vysvetlila pani Asková pred chvíľou, obmedzenie uchovávaní údajov a obmedzenie prístupu k údajom, aby sa používali len v prípade podozrenia z financovania teroristov. Stručne povedané, pán Bruguière uviedol, že záväzky boli dodržané.

Je však zrejmé, že justičný rámec dohodnutý v roku 2007 už nebude funkčný, pretože po zmene v architektúre systému SWIFT naplánovanej na koniec tohto roka sa už údaje nebudú nachádzať v USA. Dočasná medzinárodná dohoda medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi je potrebná, aby mohli americké orgány pokračovať v analýze údajov týkajúcich sa transakcií v rámci Európy, ktoré prebiehajú v Holandsku.

Je absolútne nevyhnutné začleniť do tejto dohody všetky záruky potrebné na zabezpečenie základných práv našich občanov, predovšetkým v oblasti ochrany osobných údajov. Samozrejme, z tohto dôvodu predsedníctvo bezvýhradne podporujeme v jeho snahách.

Vážený pán predsedajúci, prejdem ďalej a Parlamentu by som chcel predovšetkým povedať, že, ako práve spomenula pani ministerka, rozprávame o dočasnej dohode, ktorej trvanie nemôže presiahnuť 12 mesiacov. Znamená to, že môže byť s plnou účasťou Európskeho parlamentu opätovne prerokovaná ihneď po

nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy. Na tomto mieste vás môžem skutočne uistiť, že Komisia bude Parlament naďalej priebežne informovať o pokroku v tejto veci.

Chcel by som dodať, že nás teší, že môžeme pripraviť túto dohodu, ktorá bude stálou dohodou, dlhodobou dohodou, samozrejme, s požiadavkou na plnú reciprocitu zo strany amerických partnerov. Boj proti terorizmu sa týka aj nás a neexistuje dôvod, prečo by nemala fungovať úplná a kompletná reciprocita. Preto sa domnievam, že účasť Parlamentu na tomto rokovaní o budúcej dlhodobej dohode bude prospešná.

Úprimne povedané, verím tomu. Ešte raz by som chcel poďakovať švédskemu predsedníctvu a pani Askovej za poskytnutie dôkladného prehľadu o situácii, čo dnes umožnilo vznik dočasnej dohody.

Ernst Strasser, *v mene skupiny PPE.* – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani Asková, pán komisár, dámy a páni, USA sú dôležitým partnerom v boji proti terorizmu. Pokiaľ však ide konkrétne o otázku citlivých údajov, chceme v spolupráci s Američanmi európske nariadenia o bezpečnosti údajov, o občianskych právach a o jednotlivých právach našich občanov. Preto sa v rámci Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) dožadujeme pri uzatvorení takéhoto typu zmluvy niekoľkých základných kritérií.

Po prvé, musí existovať rovnováha medzi občianskou bezpečnosťou a občianskymi právami. Po druhé, potrebujeme právnu istotu pre zainteresované spoločnosti a pre našich občanov. Po tretie, víťame úlohu Európskeho parlamentu ako spoločného zákonodarcu, a preto víťame aj zámer uzatvoriť prechodnú dohodu. Vážaná pani Asková, vám a Komisii prajeme v nadchádzajúcich týždňoch úspech.

Po štvrté, domnievame sa, že v prechodnej dohode aj v konečnej dohode by sa malo zaoberať s internými európskymi súbormi údajov v súlade s európskym právom. Po piate, chceme, aby sa zaviedol ďalší nástroj podobný systému TFTP na úrovni EÚ. Po šieste, zastávame názor, že je to nevyhnutným predpokladom reciprocity.

To sú naše predstavy a veríme, že v pléne sa stretnú so širokým konsenzom. Ihneď po uzavretí prechodnej dohody budeme musieť rokovať a rýchlo uzavrieť konečnú dohodu.

Claude Moraes, *v mene skupiny S&D.* Vážený pán predsedajúci, systém SWIFT sa stal evidentne testovacím základom pre dosiahnutie správnej rovnováhy medzi našou spoluprácou so Spojenými štátmi, bojom proti terorizmu a ochranou našich základných práv.

Keď v našich uzneseniach v rokoch 2006 a 2007 Parlament žiadal o to, aby bola časť systému SWIFT presunutá z USA na pôdu EÚ, bolo to zrejme kvôli tomu, lebo sme si mysleli, že ochrana ponúkaná americkým rámcom pre občanov EÚ nebola v súlade s normami EÚ a bolo potrebné zdokonaľiť ju. Takže je to pozitívny vývoj a naša skupina víťa skutočnosť, že dva nové servery systému SWIFT budú teraz presunuté do Európy a že bude vytvorený nový právny rámec, aby americký program TFTP pokračoval v používaní a spracovaní údajov v spolupráci s našimi orgánmi činnými v trestnom konaní.

Naša skupina vidí aj to, že odporúčanie prijaté Radou sa pokúša riešiť niektoré obavy Parlamentu a európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov. Ale niektoré kľúčové otázky zostali naďalej otvorené. Ak sa budú na pôde EÚ pri spracovaní európskych údajov naďalej uplatňovať americké právne normy, ako dokážeme zaručiť dodržiavanie noriem EÚ týkajúcich sa procesných práv a ochrany osobných údajov? Na ktorého sudcu sa môže obrátiť občan EÚ alebo podnik v EÚ v prípade trestného stíhania?

Samozrejme, jednou z najdôležitejších otázok je načasovanie dohody a dočasný charakter dohody, ako už vysvetlila Rada a Komisia. Voľba právneho základu s tromi piliermi spolu s jej dočasným charakterom úplne vynechá Parlament, a tým občanov EÚ, z legislatívneho procesu. Skupina socialistov a demokratov má jasno v tom, že táto dočasná dohoda by mala byť v platnosti len 12 mesiacov a že o novej dohode by sa malo rokovať s Parlamentom ako spoluzákonodarcou, aby poslanci v tomto Parlamente dokázali zaručiť krehkú rovnováhu ochrany základných práv európskych občanov v rámci dôležitého a zásadného boja proti terorizmu.

Sophia in 't Veld, *v mene skupiny ALDE.* – (NL) Vážený pán predsedajúci, po všetkých týchto vrúcnych slovách vyvolám rozruch! Nebudem sa vyjadrovať k obsahu, pretože sa domnievam, že je evidentné, že to, čo bolo dohodnuté, je v súlade s európskymi normami právnej ochrany a ochrany osobných údajov, ale momentálne chcem dostať niekoľko odpovedí týkajúcich sa postupu, pretože toto je miliónty príklad toho, že Rada prijíma rozhodnutia s dosahom na občanov za zatvorenými dverami. Vlády Európy a Spojených štátov chcú vedieť všetko o našich súkromných životoch, ale my, ako občania, sa nedozvieme o krokoch Rady. Zdá sa mi to trochu postavené na hlavu. Boj proti terorizmu sa v skutočnosti vymkol z rúk a Rada dáva najavo úplné pohrdanie európskymi občanmi a parlamentnou demokraciou. Vždy, či už sa aktuálny

prípád týka systému SWIFT, údajov PNR, uchovávaní údajov alebo čohokoľvek iného, tvrdia nám, že „je to nevyhnutné pre boj proti terorizmu“. Vážená pani ministerka, trúfam si však opýtať sa, kedy už konečne dostaneme nejaké fakty, kedy uskutočníme nejaké hodnotenie? Je ešte niekoľko otázok, na ktoré by som chcela dostať odpoveď v súvislosti so systémom SWIFT, pretože 3. septembra neboli zodpovedané. Prečo neboli zodpovedané? Už v roku 2007 sa vedelo o tom, že architektúra systému SWIFT potrebuje úpravu. Prečo prišla Rada s týmto plánom až v poslednej chvíli v lete, keď sa Parlament ešte len rozbiehal? Prečo ste sa o mandáte neradili s národnými parlamentmi? Prečo? Vážená pani ministerka, nejde o prepieranie politiky, pri ktorom ide v skutočnosti o to, že európske vlády sa pokúšajú získať prístup k našim údajom prostredníctvom vlády Spojených štátov? Tak vystúpte a vyjadrite sa!

Nakoniec mi dovoľte venovať sa transparentnosti. Dokumenty, a konkrétne právne poradenstvo vlastných právnych služieb Rady, musia byť zverejnené pre občanov Európy a nesmú sa nachádzať v malej miestnosti, kde majú prístup len poslanci EP. Keďže sme ich už našli vedľa kopírovacieho stroja, už vieme, čo v nich je. To je skutočná transparentnosť.

Jan Philipp Albrecht, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (DE) Vážení pán predsedajúci, predsedníctvo a Komisia neustále rozprávajú o posilnení občianskych práv a o občanoch Európy. V skutočnosti sú však základné práva narušené a príslušná verejná rozprava o nich zmarená. Všetko úsilie smeruje k vylúčeniu parlamentov a zamlčaniu informácií. Pre demokratickú Európu je takýto typ netransparentného prístupu neprijateľný.

Nestačí len zaklopať na dvere, príslušný parlament musí tento nežiaduci vývoj zastaviť. Predsedníctvo musí prerušiť rokovania, až kým nebude môcť zaručiť práva občanov a parlamentov. Machinácie, ktoré plánujete s bankovými údajmi, bez akéhokoľvek povinného ochranného mechanizmu, zneužijú práva na ochranu údajov občanov Európy a vytvoria preventívne všeobecné podozrenie voči všetkým občanom.

Naša Skupina zelených s tým nebude mať nič spoločné. Dokonca ani dočasne a určite nie v prípade, že máme servery v Európe a už nie iba v USA, pretože údaje sa budú naďalej rovnako posielat do USA a právna ochrana nebude zaručená.

Marie-Christine Vergiat, *v mene skupiny GUE/NGL*. – (FR) Vážení pán predsedajúci, dámy a páni, je pre mňa veľkou ctou prvýkrát vystúpiť v tomto Parlamente v mene miliónov Európanov, ktorí chcú inú Európu.

Pre záležitosť SWIFT sú charakteristické bezpečnostné pochybenia spôsobené v mene terorizmu, pri ktorých sa prejavuje úplné pohrdanie väčšinou základných práv našich spoluobčanov. V tejto súvislosti Spojené štáty vyplienili bankové údaje bez právneho základu a dokonca bez akýchkoľvek informácií od orgánov v Európe. Škandál prinútil európske orgány, aby začali dávať pozor. Bola podpísaná dohoda s vládou USA. Hodnotenie tejto dohody vypracoval odborník. Avšak aký odborník? Francúzsky protiteroristický sudca, sudca Bruguière, ktorého chyby v oblasti základných práv sú vo Francúzsku dobre známe. Z tohto dôvodu pochybujeme o kvalite jeho správy.

Bez ohľadu na princíp obsahuje návrh uznesenia, ktorý nám bol predložený, mnohé varovania, s ktorými súhlasíme, ale nie sú dostatočné. Na posilnenie požiadaviek, ktoré Európsky parlament musí zaistiť, predkladáme pozmeňujúce a dopĺňajúce návrhy. Musíme zájsť ešte ďalej a v prípade porušovania uvedených princípov vyzvať na pozastavenie platnosti dohody. Radi by sme sa dozvedeli, prečo trvalo európskym orgánom tak dlho, kým informovali Parlament, a prečo bolo uzavretie tejto novej dohody také naliehavé.

Spoliehame sa na švédske predsedníctvo. Dodržiavanie ľudských práv budeme neustále sledovať. Áno, naši spoluobčania majú právo na bezpečnosť, ale musí sa to uskutočniť bez toho, aby sme boli nútení žiť v spoločnosti sledovanej Veľkým bratom, kde o nás každý všetko vie.

Beatrice Ask, *úradujúca predsedníčka Rady*. – (SV) Vážení pán predsedajúci, ďakujem vám za tieto dôležité názory. Pokúsím sa odpovedať na niektoré otázky v krátkom čase, ktorý je k dispozícii.

Prvá otázka sa, samozrejme, týka toho, ako dokážeme zaručiť, že Spojené štáty budú dodržiavať dohodu. Chcela by som uviesť, že po prvé, máme správu pána Bruguière, ktorá poskytuje riadny opis dodržiavania podmienok, ktoré boli doteraz dohodnuté. Po druhé, v návrhu dohody sa spomína hodnotiaci orgán, ktorý som vám opísala, a tiež predsedníctvo, Komisia a zástupcovia vnútroštátnych orgánov na ochranu údajov, účasť ktorých je určená na kontrolu správneho riešenia tejto záležitosti. Samozrejme, spoľahlivosť informácií je rozhodujúca. Zároveň je dôležité, aby si každý uvedomil, že pri prenose informácií v rámci tohto programu na výmenu údajov nejde o to, že ľudia môžu kedykoľvek vstúpiť a prezrieť si, čo len chcú. Na získanie prístupu k týmto informáciám musí existovať podozrenie z teroristického zločinu alebo z jeho financovania. Samozrejme, ohraničuje to spôsob, akým môžu byť informácie použité.

Pokiaľ ide o kritiku toho, prečo sme o tom začali hovoriť teraz, počas leta, chcela by som zdôrazniť, že predsedníctvo kladlo viac-menej rovnaké otázky, aké kladú poslanci Európskeho parlamentu. Našou úlohou bola okrem iných vecí dôkladná príprava a analýza tejto správy, ktorá odpovedá na niektoré otázky, ale mali sme aj iné úlohy. Skutočnosť je taká, že nie my sme rozhodli o tom, aby bol systém SWIFT presťahovaný do Európy, to sa deje na základe iných rozhodnutí. Spojené štáty sú však nadšené, že môžu využívať tento nástroj vo svojom boji proti terorizmu a zároveň si myslíme, že rovnocenné informácie by boli užitočné pre nás. Aby sa to udialo, potrebujeme dohodu. Keďže Lisabonská zmluva ešte nenadobudla platnosť, mali sme dojem, že je potrebné zabezpečiť dočasné riešenie. Dočasné riešenie je to, o čom rokujeme, a zároveň je to vec, ktorou nás poverila Rada. A práve to som sa pokúšala opísať.

Nejde o to, že by si predsedníctvo prialo zbytočne obmedzovať prehľad alebo rozpravu v akejkoľvek ohľade. Po prvé, koniec koncov, je to verejná rozprava a po druhé, samozrejme, že nás teší rozprávať o tom, ako pokračujú rokovania. Počas rokovaní však nie je možné poskytnúť neustály prístup k dokumentom, keďže samotnou podstatou rokovaní je to, že veci sa menia a potom sa opäť menia. Pokúšala som sa však opísať náš východiskový bod a objasniť mandát, ktorý máme od Rady. V tomto máme veľké odhodlanie skombinovať vysokú úroveň účinnosti a praktického využitia s prísnyimi požiadavkami právnej istoty a dodržiavaním občianskych slobôd a ľudských práv. Som úplne presvedčená, že to dokážeme. Ak to napriek očakávaniam nedokážeme, potom nebude žiadna dohoda.

PREDSEDÁ: PÁN WIELAND

podpredseda

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, len by som rád potvrdil pripomienky pani ministerky, ktorá, mimochodom, vyvodila veľmi jasný záver: ak by sme naozaj nemali potrebné záruky na ochranu údajov pre trvalú dohodu, ktorú bude musieť predsedníctvo dohodnúť a ktorú Komisia podporí, žiadna dohoda nebude.

Vzhľadom na to sa domnievam, že by sme mali byť schopní urovnať záležitosti a tým viesť kampaň proti terorizmu, samozrejme, pri dodržiavaní významných hodnôt a významných zásad, čo znamená, že v Európe prikladáme veľký význam na jednej strane ochrane súkromia a na druhej strane prevencii akejkoľvek obchodnej špionáže.

Pokiaľ ide o mňa, chcel by som povedať len toľko, že odkedy som sa ujal svojich povinností, zjavne som spozoroval fakt, že Rada požiadala sudcu Bruguiera, aby vycestoval a uskutočnil túto vyšetrovaciu misiu v Spojených štátoch. Správu pána Bruguiera, ktorá pochádza z decembra 2008, som dostal v januári 2009. Európskemu parlamentu a Rade SVV bola táto správa predstavená vo februári 2009. Bolo to v čase, keď sa Komisia domnievala, že má vo svojich rukách základné prvky na zaistenie kontinuity programu TFTP a čakala na dobu, kedy budeme môcť spolu s podpísanou Lisabonskou zmluvou a spoluzákonodarcom Parlamentom naozaj uzatvoriť dlhodobú dohodu so všetkými zárukami, ktoré uviedla pani ministerka, a so všetkými požiadavkami na reciprocitu, ktorých sa dotkol najmä pán Strasser.

Domnievam sa, že v tejto záležitosti Rada vyjadrila svoj názor veľmi jasne. Komisia súhlasí s týmto názorom, s týmto stabilným a jasným záväzkom Rady, že zaistí, že keď príde správny čas na trvalú dohodu, Európsky parlament sa naozaj stane spoluzákonodarcom.

Sophia in 't Veld (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, mám stručnú procedurálnu námietku. Podotýkam, že opäť od Rady nedostávame odpovede na otázky, ktoré sme položili. Pýtala som sa, prečo Rada čakala dva roky, až do poslednej chvíle, kým rozhodla o tejto dohode, a zároveň by som chcela vedieť – a odpoveď môžeme dostať písomne – prečo boli národné parlamenty z celého postupu úplne vylúčené. Nakoniec, čítala som vašu odpoveď, ktorá bola dosť nejasná, a pripadalo mi, že je v nej uvedené, že právne stanovisko právnych služieb Rady nezverejníte.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

(Hlasovanie: 17. septembra 2009)

6. Stratégia EÚ pre región Baltského mora (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie týkajúce sa stratégie EÚ pre región Baltského mora.

Cecilia Malmström, *úradujúca predsedníčka Rady*. – (SV) Vážený pán predsedajúci, teší ma, že mám možnosť predstaviť jednu z hlavných priorít švédskeho predsedníctva, ktorou je rozvoj stratégie pre región Baltského mora. Tento návrh sa vo veľkej miere inšpiroval iniciatívou, s ktorou vyšiel Európsky parlament v roku 2005 v rámci pracovnej skupiny zástupcov viacerých strán vedenej Christopherom Beazleym. Švédsko chce svoje predsedníctvo využiť na to, aby na základe návrhov Komisie vypracovalo jasnú a komplexnú stratégiu pre tento región.

Jednou z hlavných udalostí je veľké stretnutie na vysokej úrovni, ktoré sa bude zajtra a pozajtra konať v Štokholme. Prirodzene, Švédsko a ostatné krajiny susediace s Baltikom majú veľký záujem o stratégiu pre tento región. Sme však presvedčení, že tá by mohla slúžiť aj ako vzor pre iné regióny a regionálne stratégie, čo by bolo prospešné pre celú EÚ. Vďaka cezhraničnej spolupráci, ako aj spolupráci medzi rôznymi sektormi v rámci konkrétneho regiónu môžeme kolektívne a tiež účinnejšie čeliť spoločným úlohám, ako sú znečistenie a ničenie životného prostredia. Môžeme vytvoriť nové podnikateľské príležitosti a nové pracovné miesta a tiež zlepšiť dopravné spojenia.

Z tohto dôvodu je dôležité, aby regionálne stratégie tvorili súčasť širšej európskej politiky. Navrhovaná stratégia pre región Baltského mora je výsledkom požiadavky, s ktorou sa Európska rada obrátila na Komisiu v decembri 2007. Európsky parlament podporil túto iniciatívu v uznesení z 12. decembra 2007. Dúfame, že táto stratégia získa podporu na zasadnutí Európskej rady koncom októbra.

Cieľom stratégie je zlepšiť životné prostredie v regióne Baltského mora, ako aj zlepšiť integráciu a zvýšiť konkurencieschopnosť tohto regiónu. Stratégia sa zameriava hlavne na štyri úlohy: zabezpečenie udržateľného životného prostredia, zvýšenie blahobytu, zlepšenie prístupnosti a príťažlivosti, ako aj zaručenie bezpečnosti a istoty v tomto regióne. Samozrejme, jednou z hlavných priorít je zvládnutie úloh v oblasti životného prostredia. Životné prostredie v regióne Baltského mora čelí veľmi vážnym hrozbám a táto skutočnosť následne predstavuje riziko pre jeho hospodársky rozvoj. Je to veľmi citlivé morské prostredie, ktoré je vystavené rôznym druhom environmentálnych vplyvov.

Je potrebné značné úsilie, a to urýchlene. Ekologickú rovnováhu Baltského mora ohrozuje najmä nadmerné používanie hnojív a premnoženie rias v dôsledku odtoku prebytočných živín. Zároveň ho postihuje znečistenie zo zdrojov nachádzajúcich sa na pevnine, nebezpečné látky, ako aj zmena klímy. V dôsledku týchto naliehavých a vážnych environmentálnych hrozieb predstavuje región Baltského mora jasnú prioritu v oblasti životného prostredia. Dúfame preto, že sa v decembri prijímú závery.

Vážny ekologický stav regiónu Baltského mora však nie je jediným problémom, ktorému tento región čelí. Hospodárska kríza spôsobila, že otázka pracovných miest a rastu sa stala veľmi naliehavou. Krajiny v regióne Baltského mora sú prevažne malé a závislé od vývozu. Znamená to, že musíme zlepšiť integráciu s cieľom posilniť konkurencieschopnosť celého regiónu Baltského mora. V tomto ohľade sú naše ciele a úlohy jasné. Chceme, aby vnútorný trh v našom regióne fungoval lepšie ako kdekoľvek inde, a chceme, aby sa nová lisabonská stratégia pre zamestnanosť a rast účinne uplatňovala v tejto časti Európy.

Krízu musíme riešiť zvýšením spolupráce a odhodlania v našom regióne. Svetová konkurencieschopnosť si vyžaduje cezhraničnú spoluprácu medzi krajinami a podnikmi, a to vo výskume a tiež prostredníctvom inovácií.

Cieľom stratégie pre región Baltského mora nie je vytvoriť nové inštitúcie. Skôr sa snažíme využiť už existujúce nástroje a oblasti politiky tak, aby spoločne prinášali prospech tomuto regiónu, a to viac strategicky koordinovaným a rozumným spôsobom. Táto stratégia nezahŕňa ani investovanie nových finančných prostriedkov do regiónu. Vychádza z existujúcich programov EÚ a existujúcich štruktúr, ako aj z hľadania lepších spôsobov koordinovania.

Prirodzene, náš cieľ nemožno dosiahnuť zo dňa na deň, ale naše plány sú ambiciózne. Zaslúžime si čistejšie Baltské more uprostred regiónu ponúkajúceho možnosti trvalo udržateľného cezhraničného hospodárskeho rozvoja, ktorý podporuje celá Európa. Som presvedčená, že ak sa nám to podarí dosiahnuť, budeme slúžiť záujmom regiónu Baltského mora a verím, že tiež vytvoríme model, ktorý bude možné prispôbiť a účinne uplatniť aj v iných regiónoch. Chcela by som vysloviť svoje poďakovanie Komisii za jej prínosnú spoluprácu v tejto otázke a v neposlednom rade aj Európskemu parlamentu. Napokon, je to práve táto inštitúcia, ktorá sa prvotne chopila iniciatívy a bola hnacou silou, pokiaľ ide o spoluprácu v celom regióne Baltského mora.

Paweł Samecki, *člen Komisie*. – Vážený pán predsedajúci, najprv by som chcel poďakovať Parlamentu za to, že do programu svojho plenárneho zasadnutia zaradil novú stratégiu pre región Baltského mora.

Lepšie zviditeľnenie, ktoré týmto stratégiá získava, je nesmierne vítané. Prirodzene, nie je pre mňa úplným prekvapením, že Parlament prejavuje taký záujem o túto stratégiu. Priekopnícka činnosť, ktorej sa ujal Parlament najmä prostredníctvom svojej medziparlamentnej skupiny pre oblasť Baltského mora, bola jedným z katalyzátorov celého tohto prístupu k makroregionálnej stratégii.

Stratégia pre región Baltského mora si od Komisie vyžiadala úplne nový prístup. Po prvý raz sme pripravovali integrovanú stratégiu pre skupinu členských štátov, ktoré musia čeliť rovnakým úlohám a ktoré môžu mať prospech z rovnakých príležitostí. Nebudem tajiť skutočnosť, že samotná prípravná práca priniesla so sebou problémy. Úspešne sme ich však prekonali.

Štyri piliere tejto stratégie poskytujú preklenovací rámec na zlepšenie celkovej situácie v regióne Baltského mora. Svojím zameraním sa na životné prostredie, hospodárstvo, energetiku a dopravu, ako aj otázky bezpečnosti a ochrany stratégia poskytuje integrovaný prístup, ktorý pokrýva viacero sfér politiky a zároveň zaisťuje lepšie prepojenie príslušných oblastí.

Odvtedy, ako v júni Komisia prijala stratégiu, švédske predsedníctvo viedlo v Rade prínosné a konštruktívne diskusie, ktoré by mali už v októbri vyústiť do záverov. Tento rýchly pokrok je dôležitý, ak chceme zachovať dynamiku pri realizácii stratégie.

Chcel by som vyzdvihnúť tento bod, pretože musí byť jasné, že celá naša prípravná práca na strategickom rámci, ktorú som práve opísal, príde nazmar, ak v praxi nezačneme dosahovať skutočné, viditeľné a konkrétne výsledky. Preto má akčný plán stratégie, ktorý bol tiež zostavený počas prípravných prác, taký význam.

Zavádzanie akčného plánu si bude vyžadovať skutočnú spoluprácu, odhodlanie a vodcovskú zdatnosť zo strany členských štátov a zainteresovaných strán v regióne, aby realizovali okolo 80 projektov, ktoré v tejto fáze existujú. Pokiaľ ide o finančné hľadisko, hoci sa v rozpočte EÚ nevyčlenili dodatočné finančné prostriedky, stratégia navrhuje koordinovanejšie využívanie existujúcich fondov a nápaditejší prístup k iným zdrojom financovania, ako sú Európska investičná banka alebo Severská investičná banka.

Teraz by som rád povedal niekoľko slov o plánovanom systéme správy, ktorý je určený na realizáciu tejto stratégie. Je to jediná oblasť, o ktorej sa medzi členskými štátmi viedla intenzívna diskusia. Celkový prístup však spočíva v tom, že o politickom smerovaní bude rozhodovať Rada. Komisia bude monitorovať koordináciu a podávať správy a členské štáty, prípadne organizácie v regióne Baltského mora, budú viesť samotnú realizáciu v praxi.

Okrem toho Komisia navrhuje, že v prípade problémov prevezme úlohu sprostredkovateľa. Chcel by som však zdôrazniť, že Komisia nemá ani potenciál, ani snahu viesť realizáciu samotného akčného plánu.

Zodpovednosť musia niesť príslušné členské štáty a ostatné priamo zainteresované subjekty. Je to jediný spôsob, ako zaistiť, aby vlastníctvo stratégie zostalo v rukách členských štátov a ostatných zainteresovaných subjektov.

Aký je teda ďalší krok? Hneď ako budeme mať závery Rady a Európskej rady, pristúpime k fáze realizácie stratégie. Tu očakávame vlnu koordinačných stretnutí s cieľom naštartovať rôzne prioritné oblasti a jednotlivé projekty, ktoré sú súčasťou akčného plánu.

Prvé formálne hodnotenie dosiahnutého pokroku bude predložené počas poľského predsedníctva v druhej polovici roku 2011. Predtým sa však už budúci rok bude konať prvé výročné fórum stratégie pre región Baltského mora. Všetky zainteresované strany budú mať príležitosť posúdiť, ako prešli prvé mesiace stratégie a aké poučenia si možno vziať z tohto štádia.

Na záver by som chcel povedať, že sa teším na pokračovanie úzkej spolupráce s Parlamentom, pokiaľ ide o všetky aspekty stratégie. Komisia očakáva, že sa Parlament aktívne zúčastní na takých akciách, ako je výročné fórum. Vaša podpora je rozhodujúca pre zachovanie širokej informovanosti o tejto stratégii, vysokej úrovne jej politickej podpory a pre vyvíjanie tlaku na členské štáty, aby dosahovali výsledky.

Tunne Kelam, v mene skupiny PPE. – Vážený pán predsedajúci, Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) blahoželá švédskemu predsedníctvu k jeho vedúcemu postaveniu pri začatí realizácie stratégie pre región Baltského mora. Táto stratégia je odrazom zásadnej zmeny, ktorá nastala v tomto regióne pred piatimi rokmi. Od roku 2004 je Baltské more vnútorným morom EÚ. Únia preto potrebuje komplexný prístup, aby mohla koordinovane reagovať na príležitosti a úlohy, ktoré nová situácia prináša.

Okrem toho je stratégia pre región Baltského mora vynikajúcim príkladom spolupráce medzi hlavnými inštitúciami EÚ. Ako asi viete – a ako už bolo povedané –, spomínanú stratégiu pred tromi rokmi inicioval Parlament, konkrétne medziskupina pre baltickú Európu pod vynikajúcim vedením Christophera Beazleyho. Tiež by som sa chcel osobitne poďakovať predsedovi Komisie pánovi Barrosovi. Jeho pochopenie a podpora boli od roku 2007 rozhodujúce v príprave reálnej verzie stratégie a v júni viedli k oznámeniu Komisie.

Chcel by som upozorniť na tri veci. Po prvé, iniciátori mali cieľ premeniť región Baltského mora na jeden z najkonkurencieschopnejších a najrýchlejších sa rozvíjajúcich regiónov EÚ. Ak z tejto stratégie vyťažíme maximum, región Baltského mora sa môže stať príkladom úspechu toho, čo teraz nazývame lisabonský program.

Po druhé, v súčasnosti, viac ako kedykoľvek predtým, potrebuje tento región lepší prístup k dodávkam energie, ako aj ich vyššiu bezpečnosť. EÚ a členské štáty sa musia dohodnúť na zabezpečení alternatívnych ciest energetických dodávok. Týka sa to predovšetkým vytvorenia spoločného energetického systému v okolí Baltského mora.

Nakoniec, otázka bilaterálneho a hlavne politického projektu Nord Stream by sa mala riešiť s prihliadaním na legitímne záujmy krajín v okolí Baltského mora a určite nie predtým, ako ruská vláda pristúpi k Dohovoru z Espoo.

Constanze Angela Krehl, v mene skupiny S&D. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážená pani Malmströmová, dámy a páni, teší ma, že švédske predsedníctvo zaradilo spoluprácu v regióne Baltského mora medzi priority svojho programu. Tu nie sú potrebné argumenty. Potrebujeme chrániť zdroje a zároveň potrebujeme chrániť klímu a prírodu. Na druhej strane však niet pochybností o tom, že spoluprácu v regióne Baltského mora musíme zamerať na hospodársky rozvoj. V tomto máme našu plnú podporu.

Stále sa však objavuje niekoľko otázok. Pred chvíľou ste povedali, že sa nevyčlenili žiadne dodatočné finančné prostriedky. Ako sme o tom diskutovali vo výbore, všetky prostriedky majú byť teda sprístupnené v rámci súčasnej kohéznej politiky. Vynára sa tu pre mňa otázka, a to, či ide o existujúce projekty, ktoré sa už financujú zo zdrojov kohéznej politiky, alebo ide o nové projekty. Ak áno, musíme si položiť otázku, ktoré už schválené projekty kohéznej politiky prídu o financovanie.

Je to veľmi závažná skutočnosť, pretože už teraz viem, že sa mestá, miestne orgány a regióny na mňa obrátia s otázkou: čo máme urobiť, aby sme sa mohli zapojiť do stratégie pre región Baltského mora? Ako získame finančné prostriedky na projekty tohto druhu? Ak im nedáme náležitú odpoveď a nedokážeme vysvetliť, ako bude táto spolupráca zabezpečená, potom sa zánietenie občanov pre spoluprácu v regióne Baltského mora rýchlo zmení na sklamanie. To nie je cieľ, ktorý sa spoločne snažíme dosiahnuť. Musíme teda viesť veľmi intenzívne rokovania o tom, ako túto spoluprácu zaistiť.

Žiadam preto – a chcela by som požiadať pána komisára, aby to zvážil –, aby sa na stratégiu nepodieľala len Rada a Komisia, ale aby bol do spolupráce a realizácie tejto stratégie riadne zapojený aj Parlament. Chceli by sme, aby z toho ťažili aj ostatné regióny, a to je prípad politiky týkajúcej sa Čierneho mora alebo spolupráce medzi štátmi v oblasti povodia Dunaja. To by bolo pre nás významné.

Anneli Jäätteenmäki, v mene skupiny ALDE. – (FI) Vážený pán predsedajúci, naša skupina je veľmi rada, že Komisia pripravila návrh prvého dokumentu EÚ o stratégii pre región Baltského mora. Zároveň je to prvý strategický dokument svojho druhu pre tento región. Dúfame, že bude slúžiť najmä na urýchlenie procesu čistenia eutrofného Baltského mora. Problémy tohto regiónu možno najlepšie riešiť prostredníctvom spolupráce medzi jeho obyvateľstvom, krajinami, organizáciami a podnikmi. Našu skupinu teší najmä to, že Švédsko vyzdvihlo význam boja proti obchodovaniu s ľuďmi, ako aj boja proti kriminalite. Chcem za to osobitne poďakovať pani Malmströmovej, pretože som presvedčená, že je to aj jej práca. Je to závažný problém a je dosť prekvapujúce, že v roku 2009 musíme ešte hovoriť o existencii obchodovania s ľuďmi v regióne Baltského mora. Teraz potrebujeme akčný plán pre tento región, aby sme s tým skoncovali.

Satu Hassi, v mene skupiny Verts/ALE. – (FI) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, je výborné, že Komisia pripravila návrh stratégie pre región Baltského mora a že Švédsko ho zaradilo do svojho programu. Dúfam, že sa Švédsku v rámci snáh zameraných na ochranu morského prostredia podarí dosiahnuť konkrétne výsledky, a to najmä v oblasti poľnohospodárstva a námornej dopravy. Napokon, Baltské more je jedným z najviac znečistených morí sveta. Jeho najväčším ekologickým problémom je eutrofizácia. Zodpovedá za to hlavne poľnohospodárstvo: z polí EÚ uniká dusík a fosfor. Dusík a fosfor odoberajú z morského dna kyslík a zásobujú ním škodlivé riasy na povrchu. Odpoveď na otázku, či dôjde k ekologizácii Baltského mora, je vo veľkej miere v rukách EÚ. Komisia to vo svojej stratégii uznáva, ale návrhy opatrení sú nejasné.

V podstate jediným konkrétnym opatrením je zákaz používania fosfátov v čistiach a prácach prostriedkoch. Je to nevyhnutný krok. Naliehavo však potrebujeme aj nové pravidlá pre poľnohospodárstvo, aby sme mohli vyrábať potraviny a pritom nezamorovali Baltské more.

Marek Gróbarczyk, *v mene skupiny ECR*. – (PL) Vážený pán predsedajúci, chcel by som upozorniť na skutočnosť, že na základe svojich usmernení mala európska stratégia pre región Baltského mora podporovať komplexný program rozvoja tejto časti Európy okrem iného aj vytvorením najprirodzenejších a najkratších dopravných trás s cieľom vyvážiť rozvoj v krajinách starej a novej Európy. Z tohto dôvodu ma prekvapuje návrh Komisie a Rady týkajúci sa zmeny projektu stredoeurópskej trasy.

Najhospodárnejším prepojením Jadranského a Baltského mora je stredoeurópska trasa pozdĺž toku Odry, ktorá končí svoju cestu po súši v prístave Štetín-Świnoujście. Navrhujem jasné memorandum s cieľom obnoviť stratégiu v jej pôvodnej podobe. Spomína sa v nej stredoeurópska trasa, teda trasa, ktorá z rozvojových plánov Európy nevymaže veľké prístavy ako Štetín-Świnoujście, na ktorý už dolieha rozhodnutie Európskej komisie zrušiť tamojší lodiarsky priemysel.

Rolandas Paksas, *v mene skupiny EFD*. – (LT) Presne o 2 564 hodín bude v jadrovej elektrárni Ignalina, ktorá je posledným nezávislým zdrojom energie v Litve, odstavený reaktor. Európa už investovala 200 miliónov EUR do bezpečnosti tejto jadrovej elektrárne. Na jej vyradenie z prevádzky budú musieť európske štáty prispieť ďalšou sumou vo výške 800 miliónov EUR. Z právneho hľadiska má Európa možno pravdu. Každá krajina musí dodržať prijaté záväzky. Je to však naozaj správne? Je to správne vo vzťahu k občanom Litvy a ostatných štátov? Nemyslím si to. Finančné prostriedky určené na vyradenie reaktora z prevádzky budeme musieť zobrať ľuďom postihnutým hospodárskou krízou. Je logické a správne, aby sme počas krízy v Európe, v situácii, keď HDP v Litve klesol o 22 % a nezamestnanosť dosiahla 15 % a keď sa blíži zima, odstavili fungujúcu jadrovú elektráreň, ktorá je bezpečná, podotýkam, bezpečná. Nie je. Je to chyba. Vzhľadom na svoj sľub Litva splní podmienky zmluvy o pristúpení, ale bude to obrovská obeť. Po tejto obete bude Litva oveľa ťažšie prekonávať hospodársku krízu. Nezamestnanosť v krajine narastie ešte viac a zvýši sa chudoba.

Dámy a páni, povedzte mi, potrebuje Európa v súčasnosti takú obeť? Nemáme dnes lepší spôsob, ako minúť 800 miliónov EUR? Odvolávam sa na svedomie, hospodársku logiku a zdravý rozum každého z vás a vyzývam vás, aby sme do stratégie, o ktorej dnes diskutujeme, pridali ustanovenie o tom, že jadrová elektráreň Ignalina zostane v prevádzke do roku 2012, teda do oficiálneho ukončenia obdobia jej bezpečnej životnosti. Dúfam, že schválením politického programu pána predsedu Buzeka v oblasti energetiky, ktorý sa dotýka diverzifikácie dodávok energie a rozvoja jadrovej energie v členských štátoch, podnikne Európsky parlament konkrétne kroky, ktoré sú potrebné. Dámy a páni, do odstavenia reaktora zostáva 2 563 hodín a 58 minút.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, vo všeobecnosti majú projekty zamerané na regionálnu podporu cezhraničnej spolupráce veľký význam a treba ich vítať. Stratégie majú však často nevýhodu v tom, že hoci sa stanovujú ciele, a dokonca i dosiahnu, ignoruje sa trvalá udržateľnosť, a to už počas ich zavádzania. Trvalá udržateľnosť musí byť teda začlenená už od fázy plánovania.

Pri zavádzaní tejto integrovanej stratégie pre región Baltského mora – veľmi významného vzorového projektu EÚ – je nevyhnutné, aby jednotlivé regióny a organizácie spolupracovali ako jedna sieť. Tieto organizácie totiž najlepšie vedia, čo je pre ne dôležité v rôznych sektoroch, ako sú príroda, sociálna štruktúra a infraštruktúra. Ony vedia, čo treba robiť pre dobro vecí. Je to oblasť, ktorá má 100 miliónov obyvateľov a investičný rozpočet vo výške 50 miliárd EUR. Musíme postupovať veľmi opatrne, ak chceme, aby bol tento pilotný projekt úspešný. Ako už bolo spomenuté, tento pilotný projekt má veľký význam aj pre projekty v oblasti rieky Dunaj, pre štáty strednej a juhovýchodnej Európy, ktorými Dunaj preteká.

Andrzej Grzyb (PPE). – (PL) To, čo makroregión potrebuje, je koordinovaná stratégia trvalo udržateľného rozvoja. Práve to mal na zreteli Európsky parlament a neskôr aj Rada, keď v roku 2007 odporúčala, aby Európska komisia navrhla stratégiu pre región Baltského mora a tiež jej akčný plán. Tu by som chcel vyzdvihnúť úlohu, ktorú zohrala vtedajšia komisárka Danuta Hübnerová pri vypracovaní návrhu tejto stratégie. V súčasnosti v tejto politike pokračuje pán komisár Samecki, ktorému by som tiež chcel srdečne zablahoželať.

Okrem iného táto stratégia reaguje na základné otázky, ktoré tu boli vymenované, a to dosiahnutie prosperity v regióne so slabým rozvojom inovácií a podnikania, neuznanie Baltiku ako spoločného bohatstva bez vytvárania udržateľného životného prostredia alebo bezpečnosť v regióne vrátane energetickej bezpečnosti bez budovania nových výrobných zariadení a prepojení. To isté sa deje s bezpečnosťou občanov a dostupnosťou regiónu vďaka budovaniu transeurópskych komunikačných spojení.

Chcel by som vyzdvihnúť obrovskú úlohu – a to je skutočne nesmierny prínos – tvorcov verejnej mienky, s ktorými sa návrh stratégie konzultoval. Ide najmä o občianske organizácie, orgány miestnej a regionálnej správy, národné vlády a organizácie zastupujúce záujmy regiónu Baltského mora. Aktívna účasť týchto organizácií by mala byť prínosom v procese zavádzania týchto stratégií.

Stratégia pre región Baltského mora je dobrým príkladom toho, ako sa dajú využiť nástroje politiky Spoločenstva na uskutočnenie politickej vôle v rámci veľkého makroregiónu Európskej únie.

Pán komisár, chcel by som poukázať na štyri veci. Po prvé, som presvedčený, že je dôležité zamerať sa na riadenie stratégie pre región Baltského mora takým spôsobom, aby sa predišlo narušeniu záujmov na miestnej úrovni, ako aj na úrovni vlád členských štátov a Európskej únie. Zároveň by sme sa mali sústrediť na náležité financovanie zavádzania a fungovania samotnej stratégie. V tejto záležitosti už bol odsúhlasený pozmeňujúci a dopĺňajúci návrh k rozpočtu. Po druhé, potrebujeme plné uplatnenie zásad jednotného trhu v tomto makroregióne, pričom musíme brať do úvahy skúsenosti a angažovanosť na miestnej a regionálnej úrovni. Dve posledné záležitosti sa týkajú: inštitucionálnej podpory financovania podnikov v pôsobnosti tejto stratégie a udržiavania dobrých vzťahov s našimi partnermi v tomto regióne vrátane Ruska, Nórska a Bieloruska.

Diana Wallis (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, myslím si, že je úžasné, že Komisia a teraz hlavne švédske predsedníctvo vdýchli život myšlienkam a úsiliu Parlamentu v tejto citlivej oblasti.

Všetci poznáme problémy týkajúce sa životného prostredia Baltského mora, ako aj špecifické hospodárske problémy tohto regiónu. Parlament je však citlivý a myslím, že sa určite chce na tom podieľať. Jeden z mechanizmov, ktorý nebol spomenutý, je možnosť podávať pravidelné správy Parlamentu, aby sme mohli viesť rozpravu, ako je tá dnešná, a sledovať vývoj vecí.

Pokiaľ ide o mňa, ako podpredsedníčka tohto Parlamentu budem mať to potešenie zúčastniť sa na konferencii, ktorú organizujete v piatok. Myslím si, že stále pretrvávajú obavy týkajúce sa financovania, aby sme sa mohli ubezpečiť, že Parlament uvidí také výsledky tejto stratégie, aké si zaslúži.

Makroregionálna hospodárska stratégia by mohla byť cestou vpred v ďalších smeroch, na iných miestach v Európe. Dúfajme, že bude dobre fungovať.

Isabella Lövin (Verts/ALE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, som rada, že otázky životného prostredia sú hlavnou prioritou novej stratégie pre región Baltského mora. Baltské more trpí dvomi vážnymi a naliehavými problémami v oblasti životného prostredia. Prvý problém – nadmerné používanie hnojív – už spomínala pani Hassiová. Druhým problémom je nadmerný rybolov. Vedci sa na tom jednohlasne zhodujú. Pomerne nedávne poznatky ukazujú, že nedostatok hlavných predátorov, teda tresky, ešte zhoršilo premnoženie rias. Problém spočíva v tom, že Baltské more potrebuje zdravý ekosystém. Preto by bolo veľmi dobré, keby sa v rámci novej stratégie pre región Baltského mora mohol zaviesť pilotný projekt – zrýchlený projekt, ktorý by zahŕňal regionálne riadenie rybného hospodárstva v tejto oblasti. Takisto by sme mali zakázať vyhadzovanie ulovených tresiek späť do mora, a to s okamžitou platnosťou. V súčasnosti sa totiž do Baltského mora vyhadzujú obrovské množstvá práve vyľahnutých mladých jedincov tresky. Žiadam švédske predsedníctvo, aby moju výzvu prijalo a tento problém riešilo.

Oldřich Vlasák (ECR). – (CS) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, už v minulom parlamentnom období sme sa zhodli na tom, že región Baltského mora je vhodný pre pilotný projekt zameraný na zavedenie internej stratégie EÚ pre makroregión. Považujem za vhodné, že táto stratégia, ktorá si kladie za cieľ dôslednejšie uplatňovať právo Spoločenstva a tiež efektívnejšie využívať fondy EÚ, nezavádza nové zákony alebo inštitúcie a nie je ani závislá od osobitných finančných prostriedkov.

Rezervy vidím v zapojení miestnych a regionálnych orgánov. Pri praktickej realizácii stratégie pre región Baltského mora sa ako nevyhnutná javí úprava zodpovednosti jednotlivých správnych orgánov v rámci systému viacúrovňového riadenia, aby nedochádzalo k prekrývaniu činností rôznych orgánov a organizácií. V budúcich diskusiách o nastávajúcich kohéznych politikách by bolo dobré si súčasne vyjasniť, ako budú vedľa seba existovať čiastkové makroregionálne stratégie a hlavné regionálne politiky EÚ. Takisto by bolo dobré ujasniť, ako sa stratégia pre región Baltského mora dotkne plánovaného uplatňovania politiky územnej súdržnosti.

Anna Rosbach (EFD). – (DA) Vážený pán predsedajúci, diskutujeme o plynovode s dĺžkou 1 200 km, ktorý bude viesť popod Baltské more z ruského Vyborgu do nemeckého Greifswaldu, teda bude prechádzať ekologicky citlivým vnútrozemským morom s veľkými rozdielmi v úrovniach morského dna, oblasťou,

v ktorej sa stále nachádza nevybuchnutá munícia zo svetových vojen, ako aj jedovatý chemický odpad z papierenského priemyslu. Zhruba 100 miliónov EUR vynaložila na analýzu životného prostredia spoločnosť, ktorá má potrubie plynovodu klásť. Ide konkrétne o plynovod Nord Stream, ktorý je výsledkom dohody o dodávkach plynu medzi Gerhardom Schröderom a Vladimírom Putinom. Nebudem sa zmieňovať o otázkach bezpečnosti v súvislosti s obrovským zvýšením vplyvu Ruska v regióne Baltského mora. Namiesto toho zostanem pri problémoch v oblasti životného prostredia, ktoré to prinesie. Žiaľ, Fínsko už tento projekt schválilo. V mene Tima Soiniho, ako aj za seba by som teraz chcela zistiť, kde sa nachádzajú informácie týkajúce sa projektu, ktoré potrebujú občania krajín v okolí Baltiku ešte predtým, ako sa začnú stavebné práce.

Inese Vaidere (PPE). – (LV) Vážená pani Malmströmová, pán komisár, dámy a páni, vypracovanie stratégie pre región Baltského mora je skutočne významným úspechom Parlamentu, kde vedúcu úlohu zohrali členovia medziskupiny pre baltickú Európu. Táto stratégia je porovnateľná so stredozemskou stratégiou, ktorá v tom čase podnietila rýchly hospodársky rast na juhu. Bude slúžiť ako kvalitný nástroj rozvoja regiónu Baltského mora a následne celej Európskej únie. Keď hovoríme o prioritách, chcela by som v prvom rade spomenúť vytváranie spoločnej politiky Európskej únie v oblasti energetiky vrátane konkurencieschopného baltského trhu s energiou. Netýka sa to len aspektov bezpečnosti dodávok energie a energetickej účinnosti, ale, prirodzene, aj rozvoja obnoviteľnej energie.

Lotyšsko, Litva a Estónsko sa musia začleniť do spoločnej regionálnej energetickej siete vrátane organizácie NORDEL. Našou druhou prioritou je ďalší rozvoj infraštruktúry. Vzhľadom na klimatické podmienky a niekedy aj neúčinné politiky sú cesty v niektorých krajinách regiónu Baltského mora v žalostnom stave. Budovanie tranzitných trás a komunikačných sietí bude podporovať podnikanie a vznik nových pracovných miest. Aby sme mohli hovoriť o efektívnom hospodárskom rozvoji a ochrane životného prostredia, tretiu prioritu predstavuje inovatívne hospodárstvo, teda vyvážený a na poznatkoch založený rozvoj. Dodatočné finančné prostriedky sú nevyhnutné na to, aby sme túto stratégiu mohli realizovať. Určite musia byť vyčlenené v nasledujúcom finančnom rámci EÚ.

V súčasnosti musíme využiť energetický program s rozpočtom 5 miliárd EUR, globalizačný fond a iné finančné nástroje. Dôležitý je aj účinný mechanizmus uplatňovania a monitorovania stratégie. Musí byť jednoduchý, transparentný a bez zbytočnej byrokracie. Pravidelné revízie procesu realizácie tejto stratégie, ako aj priebežné správy sú nevyhnutné. Prvá by mala byť predložená už v roku 2010. Víтам aktívnu úlohu švédskemu predsedníctvu v zavádzaní tejto stratégie. Dovoľte mi vyjadriť prianie, aby sme pri realizácii tohto špecifického akčného plánu boli efektívni a flexibilní.

Tomasz Piotr Poręba (ECR). – (PL) Vážení pán predsedajúci, pred piatimi rokmi sa Baltské more stalo vnútorným morom Európskej únie. Dnes diskutujeme o návrhu stratégie, ktorá nám umožní uvoľniť obrovský skrytý potenciál tohto regiónu, o projekte, ktorý inicioval Európsky parlament. Komisia však neprijala všetky odporúčania Parlamentu. Najvýznamnejšie z nich sa týkalo absencie a ustúpenia od zavedenia samostatného rozpočtového riadku pre región Baltského mora. Komisia nás neustále ubezpečuje, že finančné prostriedky budú pochádzať z existujúcich nástrojov, a to predovšetkým zo štrukturálnych fondov. Obávam sa však, že bez osobitného financovania vyčleneného na tento účel sa nám všetky naše ciele nepodarí dosiahnuť.

Autori stratégie sa zmieňujú o úzkej spolupráci s Ruskom. V tejto súvislosti by sme však nemali zabúdať na najväčšiu súčasnú hrozbu pre Baltské more, a to budovanie plynovodu Nord Stream. Minulý rok k tomu Európsky parlament zaujal negatívny postoj. Dúfam, že pri vytváraní akčného plánu súvisiaceho so stratégiou zoberie nová Komisia toto uznesenie do úvahy.

Danuta Maria Hübner (PPE). – Vážení pán predsedajúci, je to vďaka výnimočnej iniciatíve v oblasti európskej regionálnej politiky a zároveň priekopnícky projekt. Prosperita založená na inováciách, životné prostredie, dostupnosť z hľadiska dopravných a energetických prepojení, ako aj bezpečnosť a ochrana predstavujú štyri hlavné oblasti spoločnej práce všetkých partnerov, ktorí sú do prípravy stratégie zapojení, teda všetkých troch európskych inštitúcií – Parlamentu, Komisie a Rady, ale aj národných vlád, regionálnych a miestnych orgánov, podnikateľských a akademických komunít a mimovládnych organizácií. Proces prípravy tejto stratégie viedol k vytvoreniu skutočného partnerstva medzi nimi.

Rozvojové úlohy čoraz častejšie neberú ohľad na administratívne a politické hranice. Táto stratégia umožní nahradiť často veľmi útržkovité a rozptýlené politické reakcie skutočnou spoločnou reakciou na spoločné problémy a príležitosti v oblasti rozvoja.

Výbor Európskeho parlamentu pre regionálny rozvoj, ktorý má v rámci Parlamentu v tomto projekte vedúce postavenie, mu bude vo svojej práci venovať veľkú pozornosť. Dňa 6. októbra sa uskutoční rozprava

s Komisiou a Radou a v nadchádzajúcich mesiacoch vypracujeme správu z vlastnej iniciatívy. Tiež budeme monitorovať zavádzanie stratégie. Verím, že táto stratégia orientovaná na konanie zlepši vyhladky Únie na budovanie ekologických, moderných a konkurencieschopných hospodárstiev.

Liisa Jaakonsaari (S&D). – (FI) Vážený pán predseda, Európska únia začala vnímať problematiku Baltského mora dosť neskoro. Spolu 100 miliónov obyvateľov žije na jeho pobreží a je tu ešte Rusko, ktoré je dôležité. Táto stratégia bude mať silný environmentálny rozmer, čo je iba správne, pretože Baltské more čelí obrovským environmentálnym problémom: eutrofizácia, pokles biodiverzity, odpadová voda z Petrohradu, problémy týkajúce sa Kaliningradu a tak ďalej. Ako tu už bolo dnes povedané, zmení to aj kohéznú politiku Európskej únie. Očakávam, že sa o tom bude hovoriť viac. Pani ministerka Malmströmová hovorí o tom, ako sa zmení, pretože zmena v tejto politike bude napríklad viesť k hrozbe, keď hovoríme o stratégii pre oblasť povodia Dunaja a oblasť Čierneho mora, že časť Európy vrátane severných regiónov sa bude prehliadať, pritom polárna oblasť teraz prechádza najrýchlejšími zmenami vo svete. A to treba vidieť.

Riikka Manner (ALDE). – (FI) Vážený pán predseda, pani ministerka, pán komisár, región Baltského mora je osobitý v mnohých ohľadoch, a preto ma veľmi teší, že sa táto stratégia stala pre Švédsko jednou z priorít počas jeho predsedníctva. Je dôležité, aby sme túto stratégiu presadili, a teda aj realizovali. Baltské more v nej nemá len veľmi silný environmentálny rozmer, ale podľa mňa má aj významný vplyv na regionálnu politiku. Počas svojho predsedníctva Švédsko prepojilo záležitosti týkajúce sa regionálnej politiky so stratégiou pre región Baltského mora. Táto stratégia sa vníma hlavne ako dokument, ktorý sa týka krajín nachádzajúcich sa na pobreží Baltského mora a ich pobrežných oblastí. Nesporne však má silný regionálny rozmer. Spôsob, akým pristúpime k spojeniu tejto stratégie s poznatkami v oblasti environmentálnej technológie, otázkami týkajúcimi sa vnútrozemských vôd, ako aj jej obrovského dosahu na dopravnú politiku, bude mať takisto významný vplyv na vnútrozemské oblasti. Stratégia pre región Baltského mora sa preto musí stať súčasťou spoločného európskeho programu. Dúfam, že získa silnú podporu Parlamentu, aby nebola len prázdnyimi slovami a aby sa nám podarilo dosiahnuť konkrétne výsledky.

Tatjana Ždanoka (Verts/ALE). – Vážený pán predseda, ako poslankyňa Európskeho parlamentu zvolená v Lotyšsku vítam skutočnosť, že sa prvá stratégia pre makroregión týka Baltského mora. Napriek tomu si myslím, že sa zabudlo na niekoľko cieľov Spoločenstva, ako je napríklad vysoký stupeň sociálnej ochrany. Niektoré členské štáty v tomto regióne vrátane Lotyšska tvrdo zasiahla hospodárska kríza. Náš finančný sektor je prepojený so škandinávskym. Znamená to, že problémy u nás budú spôsobovať problémy aj tam. Nie je to teda len vnútroštátna vec.

Nedávno Lotyšsko dostalo strednodobú finančnú pomoc pre platobnú bilanciu, ktorú zabezpečuje Komisia. Pre túto pomoc, žiaľ, neexistujú sociálne podmienky. V dôsledku toho vláda znižuje dôchodky a sociálne príspevky a Komisia to toleruje.

Moja druhá obava súvisí so základnými právami. Absencia štátneho občianstva hromadného charakteru a ochrana menších predstavujú aktuálny problém v dvoch členských štátoch regiónu, a to v Lotyšsku a Estónsku. Myslím si, že stratégia musí byť ambicióznejšia a usilovať sa o dosiahnutie všetkých cieľov Európskej únie.

Ville Itälä (PPE). – (FI) Vážený pán predseda, chcel by som poďakovať Komisii a švédskej vláde za veľmi aktívnu úlohu, ktorú zohrali. Som presvedčený, že stratégia pre Baltské more je prínosná a dôležitá. Projekt však nemôže uspieť bez náležitého financovania. V takom prípade sa všetko skončí schválením stratégie. Parlament mnoho rokov intenzívne premýšľal nad tým, ako zaistiť financovanie, a minulý rok sa jednoducho dohodol, že rozpočet bude obsahovať samostatný rozpočtový riadok pre túto stratégiu. To je prostriedok, nástroj na zhromaždenie veľkého počtu projektov, ktoré stratégia pre región Baltského mora potrebuje, ak má napredovať. Viem, že Výbor pre rozpočet predložil návrh na vyčlenenie menšieho množstva finančných prostriedkov do rozpočtového riadku. Dúfam, že Rada a Komisia ho podporí, inak projekt jednoducho nebude úspešný. Ak chceme Baltské more zachrániť, musíme dosiahnuť, aby sa v projekte angažovalo aj Rusko. Je pre mňa nepochopiteľné, ako môže byť niekto pripravený odsúhlasiť plynovod vedúci cez Baltské more s tým, že ruská strana nemá žiadny záväzok, dokonca ani voči záverom Dohovoru z Espoo. To je to najmenej, čo musíme urobiť.

Victor Boştinaru (S&D). – Vážený pán predseda, vítam myšlienku stratégie pre región Baltského mora ako pilotného projektu pre makroregionálne stratégie.

Iniciatívy tohto druhu umožňujú koordinovať nástroje politik EÚ s cieľom zabezpečiť plynulý, stabilný a udržateľný rozvoj v dotknutých regiónoch.

Počas posledného zasadnutia Rady bolo povedané, že do konca roku 2009 bude vypracovaná stratégia pre región Čierneho mora. Je to skutočne významná iniciatíva, keďže môže so sebou priniesť harmonizovaný rozvoj a prosperitu regiónu, ktorý je v porovnaní s regiónom Baltského mora oveľa zložitejší, pokiaľ ide o zapojených aktérov, a významnejší z hľadiska bezpečnosti, stability, energetiky a životného prostredia.

Chcel by som sa teda spýtať švédskeho predsedníctva, kedy bude predložená takáto stratégia pre región Čierneho mora a kedy bude Parlament o tom informovaný a do tejto veci zapojený.

Werner Kuhn (PPE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani Malmströmová, pán komisár Samecki, ako novozvolený poslanec zo spolkovej krajiny Meklenbursko-Predpomoransko veľmi podporujem rozvoj stratégie pre región Baltského mora a s ňou súvisiaceho akčného plánu. Pán komisár tu spomenul vlajkové projekty, celkovo 80 projektov.

Naše spoločné ciele, prirodzene, zahŕňajú zlepšenie konkurencieschopnosti hospodárstva v regióne Baltského mora s osobitným zohľadnením podpory malých a stredných podnikov, ako aj spoločnú politiku v oblasti energie, ktorá tiež prihliada na obnoviteľné zdroje energie. Núka sa tu otázka, ako budeme riešiť problém zariadení na voľnom mori. Zachovanie čistej vody, pretože tá je pre nás základom a zároveň aj zdrojom, zohráva skutočne veľmi významnú úlohu, a to so zreteľom na rybné hospodárstvo a cestovný ruch. Z tohto dôvodu je potrebné podporovať investície do čistiarní odpadových vôd.

Podľa mňa je potrebné schváliť spoločný program plánovania pre všetky členské štáty v regióne Baltského mora, pretože musíme zodpovedať nasledujúce otázky: kde budú v budúcnosti umiestnené dopravné trasy? Kde sa budú budovať zariadenia na voľnom mori? Ako sa bude riešiť bezpečnosť na mori? Musíme si preto ujasniť, kadiaľ budú viesť prepravné trasy plynovodu Nord Stream, dodávok elektrickej energie, ako aj mnohé iné veci.

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predsedajúci, chcela by som poďakovať všetkým poslancom za vysoký stupeň podpory, ktorú ste nám prejavili v súvislosti s našou pokračujúcou prácou na stratégii pre región Baltského mora. Je prirodzené, že by sme mali mať podporu Európskeho parlamentu, pretože vlastne vy ste zakladateľmi celej myšlienky stratégie pre región Baltského mora. Zároveň ma teší, že sa postaráte o to, aby sa táto stratégia stala skutočnosťou. Môže mať úspech, môže sa stať skutočnou a nezostať iba peknými a prázdnyimi slovami len vtedy, ak ju všetky členské štáty skutočne prijímajú a preberú zodpovednosť za zaistenie realizácie tohto projektu.

Zárukou úspechu bude práca na projektoch, stanovenie si jasných časových plánov ich realizácie a vykonávanie pravidelných kontrol. Som si istá, že tak Komisia, ako aj Parlament budú na nás naďalej vyvíjať tlak s cieľom zaistiť, aby sa projekt naozaj uskutočnil.

V tomto regióne žije sto miliónov ľudí. V ktorejkoľvek chvíli sa v Baltskom mori plaví 2 000 lodí. Je jasné, že tu stojíme pred obrovskými úlohami. Prešli sme rozsiahlym procesom zakladania. V tejto súvislosti by som chcela poďakovať Komisii, a to najprv pani Hübnerovej a potom pánovi komisárovi Sameckému, za vynaloženú prácu. V dosahovaní tohto cieľa máme silnú podporu občianskych združení a miestnych samospráv v okolí Baltského mora.

Niektorí poslanci, konkrétne pani Krehlová a pán Itälä, nastolili otázku finančných zdrojov. Vyčlenenie nových finančných prostriedkov na túto stratégiu nie je v pláne. V regióne však existuje veľké množstvo zdrojov, ktoré môžeme využiť. V súčasnom rozpočtovom rámci je pre tento región vyčlenených 55 miliónov EUR. Zároveň vieme, že môžeme očakávať príspevky od medzinárodných inštitúcií, ako je Európska investičná banka, ktorá prejavila záujem o región Baltského mora. Cieľom je udržať čo najnižšie administratívne náklady a spolupracovať s tými, ktorí sú na miestnej a vnútroštátnej úrovni zodpovední za vlajkové projekty.

Jeden z nich sa zaoberá nelegálnym obchodovaním – oblasťou, o ktorej sa zmienila pani Jäätteenmäkiová. Existuje projekt, ktorý sa zameriava na posilnenie výcviku colných a policajných úradníkov v regióne, aby ľahšie dokázali odhaliť nelegálne obchodovanie a mohli sa tejto problematike lepšie venovať. Pani Hassiová a pani Lövinová spomenuli otázku morského prostredia, poľnohospodárstva a rybného hospodárstva. V tejto oblasti existuje niekoľko projektov a bola by som veľmi rada, keby ich bolo viac. Takisto som presvedčená, že stratégia by mohla poskytnúť príležitosť získať lepší prehľad o našom úsilí v oblasti životného prostredia, ako aj o našej politike rybného hospodárstva a poľnohospodárstva a zaistiť, aby sa uberali rovnakým smerom.

V regióne Baltského mora sú aj iné partnerstvá. Máme rozsiahle a rastúce partnerstvo v oblasti energetickej politiky, v rámci ktorého sa usilujeme o prepojenie energetickej infraštruktúry v regióne, zníženie závislosti a zvýšenie účinnosti. Prirodzene, to je oblasť, na ktorej bude Únia naďalej pracovať. Jadrová elektrárňa Ignalina nemá nič spoločné so stratégiou pre región Baltského mora. Bolo to staršie rozhodnutie z obdobia prístupových rokovaní Litvy. Ani plynovod Nord Stream nemá s týmto nič spoločné. Pochopiteľne, dotýka sa Baltského mora, ale nie je súčasťou stratégie. Je to komerčný projekt, ktorý bol preskúmaný v súlade so súčasnými dohovormi v oblasti životného prostredia a príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi.

Stratégia pre región Baltského mora je vnútornou stratégiou EÚ. Stane sa tým, čo z nej urobíme. Je však tiež dôležité, ako už niektoré členské štáty zdôraznili, aby sa na tom podieľali tretie krajiny. Zaručili sme, aby boli krajiny ako Rusko a Nórsko neustále zapojené a aby sme ich informovali o našej práci a dali im najavo, že sa chceme s nimi podieľať na špecifických projektoch, v ktorých máme spoločné záujmy.

Tešíme sa na konferenciu, ktorá sa bude konať zajtra a v piatok, a sme radi, že pani podpredsedníčka Wallisová príde do Štokholmu. Na konferencii budeme diskutovať o stratégii pre región Baltského mora a očakávame, že dotknuté krajiny prijímú silný záväzok pracovať na tom, aby sa stala skutočnosťou. Zároveň očakávame diskusiu o makroregiónoch vo všeobecnosti. V tejto súvislosti sa spomínal región povodia Dunaja a región Čierneho mora. Som presvedčená, že ešte treba urobiť veľa a že je veľa toho, čo nás môže inšpirovať. Dúfame, že sa nám v diskusii podarí dostať ďalej, hoci je príliš skoro, aby sme si v súčasnosti stanovili časové plány. Ešte raz by som sa rada poďakovala Parlamentu za jeho silnú podporu stratégie pre región Baltského mora a teším sa na ďalšiu spoločnú diskusiu o tejto stratégii v budúcnosti.

Paweł Samecki, člen Komisie. – Vážení páni predsedajúci, v prvom rade by som chcel poďakovať poslancom za ich pripomienky a postrehy k rôznym aspektom tejto stratégie. Úroveň vašej angažovanosti dokazuje, že stratégia bude v nasledujúcich rokoch predmetom záujmu, čo je dobré.

Nebudem môcť reagovať na všetky pripomienky a otázky vznesené v rozprave alebo vo vašich vyhláseniach. Chcel by som spomenúť iba tri širšie oblasti otázok. Po prvé, je to štruktúra. Chcel by som povedať, že stratégia bola navrhnutá v súlade s cieľmi a zámermi členských štátov. Komisia nezasahovala do procesu výberu priorít. Komisia neurčovala tieto priority, takže návrhy týkajúce sa zahrnutia konkrétnych projektov alebo úpravy konkrétnych priorít, samozrejme, prichádzajú do úvahy. Musí sa to však schváliť počas nasledujúcej spolupráce súvisiacej so zavádzaním stratégie.

Chcem vás ubezpečiť, že stratégia je živá a je do veľkej miery otvorená ďalším úpravám, ak to budú členské štáty a zainteresované subjekty chcieť.

Po druhé: riadenie a správa. Tu by som chcel zdôrazniť, že potrebujeme jasné rozdelenie úloh, jasné rozdelenie práce a zodpovednosti. Myslím si, že by sme nemali klamať samých seba. Ide o zodpovednosti členských štátov, Komisie a ostatných organizácií, ktoré sa na riadení podieľajú.

Teraz by som chcel dodať, že do procesu realizácie stratégie chceme zapojiť aj miestne samosprávy a tretie krajiny, ako už spomenula pani ministerka.

Prirodzene, očakávame, že sa Parlamentu budú predkladať správy o dosiahnutom pokroku v súvislosti s realizáciou stratégie.

Posledným bodom je otázka financovania. Viacerí poslanci sa zmienili o potrebe dodatočného financovania nových projektov a podobne. Chcem objasniť, že už na samom začiatku vytvárania tejto stratégie sa prijala zásada, že sa žiadne dodatočné finančné prostriedky nebudú vyčleňovať.

V súčasnosti máme viac-menej tri možnosti. Môžeme upraviť využitie existujúcich fondov EÚ, napríklad zmenou kritérií pre výber nových projektov. Druhá možnosť spočíva v tom, že sa obrátíme na iné zdroje, ako sú medzinárodné inštitúcie, a napokon, hoci je to počas hospodárskej recesie zložité, môžeme skúsiť siahnuť aj po vnútroštátnych zdrojoch. V tejto súvislosti sa teším na konferenciu v Štokholme, pretože tá môže určiť budúci postoj členských štátov a Komisie k makroregionálnemu prístupu v budúcnosti a tiež by sa mala zaoberať aj otázkou financovania možných budúcich stratégií. Preto si myslím, že v nasledujúcich dňoch budeme mať v Štokholme vhodnú príležitosť pozrieť sa na celkový makroregionálny prístup.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Eija-Riitta Korhola (PPE), *písomne*. – (FI) Vážený pán predsedajúci, chcela by som poďakovať Švédsku, krajine, ktorá predsedá Rade, za to, že našlo odvalu, aby sa región Baltského mora a s ním súvisiace záležitosti stali dôležitou súčasťou jeho programu počas obdobia jeho predsedníctva EÚ. Je príhodné, že sa stratégiou pre región Baltského mora, ktorú sme tak dlho pripravovali, zaoberáme práve teraz. Nesmieme strácať čas. Hlavný zámer stratégie pre Baltské more a akčného plánu, ktorým je zlepšenie životného prostredia a konkurencieschopnosti regiónu, treba brať vážne, a to pokiaľ ide o pridelené finančné prostriedky a vykonané opatrenia. Plány musíme realizovať v praxi. Táto stratégia nesmie zostať iba ušľachtilým vyhlásením. Predovšetkým očakávame, že urýchli proces ekologizácie Baltského mora, ktoré trpí eutrofizáciou, a tiež pomôže nájsť spoločné riešenia cezhraničných otázok. Práve v súvislosti s týmito cieľmi sa zraky upierajú na Fínsko, ktoré by sa malo onedlho rozhodovať, či povolí výstavbu plynovodu Nord Stream vo svojich teritoriálnych vodách alebo nie. V súlade so stratégiou pre región Baltského mora sa vplyv takýchto projektov na životné prostredie musí preskúmať podľa medzinárodne záväzného postupu, aby sa nad podobnými záležitosťami iba nemávalo rukou. Musíme preto trvať na tom, aby Rusko ratifikovalo Dohovor z Espoo o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho hranice, ktorý bol podpísaný v roku 1991, a fínska vláda by to mala stanoviť ako podmienku udelenia povolenia na stavbu plynovodu. Rusko, ktoré má tiež prospech zo stratégie pre región Baltského mora, dodržiava dohodu iba vtedy, keď mu to vyhovuje. To už nemôže ďalej pokračovať: v stávke je veľa, preto musíme viesť o projektoch, ktoré sú škodlivé pre Baltské more, kým nebude neskoro.

György Schöpflin (PPE), *písomne*. – Stratégia pre región Baltského mora, ktorá má podporu švédskeho predsedníctva, je veľmi vítaná. Ľahko by sa mohla stať vzorom pre ostatné európske makroregióny, ako je povodie Dunaja. Jeden aspekt rozvoja stratégie pre región Baltského mora si však vyžaduje bezodkladné prehodnotenie. Ide o podmorský plynovod Nord Stream medzi Ruskom a Nemeckom. Tento plynovod je nielen zdrojom vážnych obáv týkajúcich sa životného prostredia, ale, a to je ešte naliehavejšie, je to projekt, ktorý zaostal za dobou. Budúcnosť nemajú pevne inštalované prostriedky na prepravu plynu, teda plynovody, ale skvapalnený zemný plyn. So všetkou pravdepodobnosťou bude Nord Stream úplne nepotrebným drahým nezmyslom, a preto by jeho protagonisti mali prehodnotiť tento projekt skôr, ako sa doňho investuje viac finančných prostriedkov, úsilia a energie.

Bogusław Sonik (PPE), *písomne*. – (PL) Cieľom stratégie pre región Baltského mora zverejnenej v júni 2009 je vybudovať región, ktorý bude ohľaduplný k životnému prostrediu, prosperujúci, ľahko prístupný, príťažlivý a bezpečný. Je to dôležité najmä v súvislosti s narastajúcimi problémami, ktorým Baltik čelí od rozšírenia EÚ v roku 2004.

Treba podniknúť kroky zamerané na zlepšenie situácie v oblasti životného prostredia regiónu, pretože v súčasnosti patrí k najznečistenejším morským oblastiam na svete. Na dne mora ležia tisíce ton jedovatých chemických látok ukrytých v mínach, nábojoch, bombách, debnách a sudoch z vojnového obdobia. Odhady týkajúce sa množstva týchto chemických látok sa pohybujú v rozmedzí od 30 000 do 60 000 ton a predpokladá sa, že z toho až 13 000 ton predstavuje yperit. Chemické zbrane boli do mora nahádzané po druhej svetovej vojne koncom 40. rokov dvadsiateho storočia. Boli zadržané v oblastiach nemeckej okupácie, a pretože zakopať ich do zeme by bolo zložité, prijalo sa rozhodnutie jednoducho ich potopiť do mora.

Porušenie chemických zbraní ležiacich na dne Baltiku počas výstavby akéhokoľvek druhu infraštruktúry by spôsobilo ekologickú katastrofu a zvlášť porušenie chemických zbraní z druhej svetovej vojny pri výstavbe baltského plynovodu predstavuje jednu z najväčších hrozieb pre ekosystém. Z tohto dôvodu je hodnotenie vplyvu výstavby plynovodu na prírodné prostredie oblasti Baltského mora nevyhnutné.

PREDESDÁ: PÁN BUZEK

predseda

7. Hlasovanie

Predseda. – Teraz pristúpime k hlasovaniu.

(Informácie o výsledkoch a ostatných podrobnostiach hlasovania: pozri zápisnicu)

Dnes stojíme pred nezvyčajne dôležitým, ale tiež symbolickým hlasovaním. Raz za päť rokov Európsky parlament rozhoduje o tom, kto bude stáť na čele inej inštitúcie EÚ.

7.1. Voľba predsedu Komisie (hlasovanie)

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predseda...

(Rečníka prerušilo protestné pokrikovanie od pravice.)

Ste chorí, alebo čo? Ste chorí?

Keďže včera sa vyskytli problémy s hlasovaním, chcem vás požiadať, aby ste si skontrolovali prístroje.

Nie je to taký zlý nápad, však, dámy a páni.

Predseda. – Ako bolo navrhnuté, vykonáme skúšobné hlasovanie, aby sme skontrolovali, či máme všetci karty, či všetci správne sedíme a či zariadenie funguje.

Dámy a páni, dovoľte mi zopakovať: raz za päť rokov Európsky parlament rozhoduje o tom, kto bude viesť inú inštitúciu Európskej únie. Dnešný program zahŕňa voľbu predsedu Európskej komisie. Táto voľba posilní demokratickú povahu našej inštitúcie. Vykonáme ju my, zvolení zástupcovia všetkých európskych regiónov.

Rada Európy nominovala za predsedu Komisie pána Josého Manuela Barrosa. V súlade s článkom 105 ods. 2 rokovacieho poriadku Parlament môže schváliť alebo zamietnuť nominovaného kandidáta väčšinovým hlasovaním. Voľby sú tajné. Pristúpme teraz k voľbe predsedu Komisie v súlade s rokovacím poriadkom. Hlasovanie sa uskutoční pomocou elektronického systému. Chcel by som zopakovať, že môžete hlasovať z ktoréhokoľvek miesta v rokovacej sále, ak vložíte svoju hlasovaciu kartu do osobného hlasovacieho zariadenia. Hovorím to preto, pretože v Parlamente je množstvo nových poslancov. Tak ako zvyčajne, pri hlasovaní môžete hlasovať za kandidáta, proti nemu, alebo sa môžete hlasovania zdržať.

(Pristúpilo sa k hlasovaniu.)

Tu sú výsledky hlasovania: hlasovalo 718 poslancov, 382 bolo za, 219 bolo proti a 117 sa zdržalo.

(hlasný potlesk)

***

Predseda. – Podľa výsledkov, ktoré uvidíme na tabuli – zatiaľ ich nevidíme – bol kandidát Rady José Manuel Barroso zvolený za predsedu Európskej komisie.

Chcel by som srdečne zablahoželať novozvolenému predsedovi k jeho zvoleniu za predsedu Komisie. Chcel by som povedať, že nás čaká veľa práce. Budeme musieť riešiť problémy a naši občania čakajú, že budeme konať veľmi energicky a naplníme ich očakávania.

Vážený pán predseda, viem, že poznáte priority Európskeho parlamentu. Po diskusiách, ktoré sa uskutočnili aj v našich politických skupinách, ako napríklad včera, poznáte naše očakávania. Preto sa veľmi tešíme na spoluprácu s vami v nadchádzajúcich piatich rokoch. Očakávame predovšetkým to, že budeme schopní reagovať na potreby našich občanov. Ešte raz vám blahoželám, a ak by ste nám chceli niečo povedať, môžete sa teraz ujať slova. Blahoželám a prajem všetko najlepšie.

(hlasný potlesk)

José Manuel Barroso, Komisia. – (PT) Vážený pán predseda, dámy a páni, predovšetkým by som chcel vyjadriť najsrdečnejšie poďakovanie za veľkú dôveru, ktorú ste mi preukázali. Vaša dôvera je pre mňa obrovskou cťou, som ňou veľmi dojatý a prijímam ju s pocitom veľkej zodpovednosti. Toto hlasovanie o dôvere zároveň považujem za znak toho, že Parlament súhlasí s ambicióznym programom, ktorý pre Európu prinášam na nasledujúcich päť rokov.

Ako som povedal v diskusiách pred hlasovaním, rád by som spolupracoval so všetkými politickými skupinami, ktoré sa zapoja do tohto projektu, ktorého cieľom je Európa solidarity a slobody. Musím sa však osobitne poďakovať Poslaneckému klubu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov), ktorý sa odvážil podporiť môj program vo Varšave ešte pred voľbami, v snahe hneď od začiatku dôraznejšie vyjadriť európsku parlamentnú demokraciu.

Ako som v tejto rokovacej sále povedal včera a aj predtým pri iných príležitostiach, vo funkcii predsedu Komisie bude mojou stranou Európa a bude pozostávať zo všetkých tých, ktorí sa chcú vydať na túto

vzrušujúcu cestu s cieľom vytvoriť zjednotenú Európu. To sú ľudia, s ktorými by som chcel vytvoriť konsenzus, že európsky projekt treba posilniť.

Dovoľte mi, prosím, aby som pri tejto príležitosti venoval niekoľko slov aj svojej vlastnej krajine, Portugalsku. Bez iniciatívy a podpory jej vlády a premiéra Josého Sócratesa by som sa nemohol uchádzať o zvolenie. Chcel by som sa Portugalsku poďakovať za jeho podporu, ktorú mi vyjadril aj prezident republiky profesor Cavaco Silva. Chcel by som oceniť podporu každého jedného z tých horlivých Európanov, ktorí veria v tento projekt pre Európu.

Na záver by som chcel vám, pán predseda, a všetkým poslancom tohto Parlamentu zopakovať svoje úprimné odhodlanie úzko s vami počas nadchádzajúcich piatich rokov spolupracovať, aby ste mohli vybudovať silnejšiu európsku parlamentnú demokraciu. Som presvedčený, že Európsky parlament a Európska komisia, ako typické inštitúcie Spoločenstva, majú voči našim občanom osobitnú povinnosť. Povedal som, že presne to vytvorím, a presne to som rozhodnutý dosiahnuť – silnejšiu Európu pre slobodu a solidaritu.

(potlesk)

Predseda. – Mám oficiálne vyhlásenie. Podľa článku 105 ods. 3 rokovacieho poriadku budem informovať Radu o našich výsledkoch spreď desiatich minút a chcel by som Radu a novozvoleného predsedu Komisie požiadať, aby spoločne navrhli nominácie na funkcie komisárov. Vzhľadom na množstvo práce, ktoré máme pred sebou, by sme mali konať čo najrýchlejšie.

Toto bolo oficiálne vyhlásenie týkajúce sa zvolenia pána Barrosa za predsedu Európskej komisie.

7.2. Menovanie členov do medziparlamentných delegácií (hlasovanie)

7.3. Lesné požiare v lete 2009 (hlasovanie)

PREDSEDÁ: PÁN ROUČEK

podpredseda

8. Vysvetlenia hlasovania

Ústne vysvetlenia hlasovania

Voľba predsedu Komisie

Charles Goerens (ALDE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán predseda včera správne preukázal veľkú úctu voči metóde Spoločenstva. Táto metóda zaručuje zapojenie všetkých členských štátov a inštitúcií Spoločenstva do rozhodovacieho procesu, a to hneď od začiatku.

Postup krajín G4 pri riešení bankovej a finančnej krízy v roku 2008 bol opakom rešpektovania uvedenej metódy, ktorú včera popoludní žiadal pán Barroso. V roku 2008 sme zbytočne čakali na to, že pán predseda Barroso vyzve na dodržiavanie poriadku.

Európska únia, to je, samozrejme, Francúzsko, Spojené kráľovstvo, Nemecká spolková republika a Taliansko, ktoré sú členmi skupiny G4, ale je to tiež Rakúsko, Belgicko, Estónsko, Lotyšsko, Rumunsko, Poľsko, Maďarsko, Luxembursko a tak ďalej, ktoré boli v roku 2008 vylúčené z dôležitej fázy rozhodovacieho procesu.

Pán predseda Barroso, rešpektovanie metódy Spoločenstva ste mali presadzovať v roku 2008, rovnakým vyhlásením, aké ste predniesli včera. To je dôvod, prečo nemôžem podporiť vašu kandidatúru.

Pán predsedajúci, chcel by som pridať osobnú poznámku. Pre tých, ktorí majú slovo, je ťažké hovoriť v tom hluku naokolo.

Crescenzo Rivellini (PPE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, po svojom prejave prednesiem niekoľko slov v neapolskom dialekte (*časť, ktorej prepis sa v tomto dokumente nenachádza, pretože neapolský dialekt nie je úradným jazykom*). Neurobím to z dôvodu miestneho folklóru, ale preto, aby som politikov a médiá upozornil na naše naliehavé problémy: na naliehavé problémy južného Talianska. Hlasoval som za pána predsedu Barrosa najmä preto, pretože dúfam, že bude predsedom celej Európy vrátane južného Talianska.

Juh, ktorý sa nachádza uprostred Stredozemia, je bránou do Európy a prepojením rôznych svetov. Vďaka svojej histórii, zemepisnej polohe a kultúre pohostinnosti môže zohrávať dôležitú úlohu pre starý kontinent ako celok. S južným Talianskom treba zaobchádzať rovnako dôstojne ako s inými miestami v Európe a teraz, keď zažíva ťažkosti, Európa musí zasiahnuť tak energicky, ako keď upravila postavenie 150 miliónov občanov z Východu, ktorí sa stali občanmi EÚ. Tento krok niečo stál, a ak dnes robotník z Gdanska zarába 28-krát viac ako predtým, vďaka za to aj hospodárskemu úsiliu Talianska a južného Talianska.

(Rečník pokračoval v neapolskom dialekte.)

Daniel Hannan (ECR). – Vážený pán predsedajúci, časom sme si zrejme zvykli na prázdnotu rituálu, ktorý sme práve vykonali. Hoci štruktúra EÚ dobre poznáme, prestali sme si všímať, aké nenormálne, aké hanebné je to, že máme najvyššiu výkonnú a zákonodarnú moc v rukách byrokracie, ktorá nikomu nezodpovedá a nebola nikým zvolená. Väčšina zákonov v členských štátoch pochádza od Európskej komisie, ktorú nikto nevolí a ktorej sa nikto nemôže zbaviť. Jediné, čo si trochu nárokuje na demokratickú pôsobnosť, je obrad, ktorý sa práve uskutočnil v rokovacej sále a ktorý, nemôžem si pomôcť, mi pripomína jednu z tých príležitostných schôdzí ľudového zhromaždenia v starých časoch Rady vzájomnej hospodárskej pomoci, kde všetci vstávame a blahozeláme si k tomu, že sme na povel schválili rozhodnutie.

Osobne nemám s Josém Manuelom Barrosom nijaký problém. Ak máme mať federalistického predsedu Komisie, a vidím, že taká je vôľa Parlamentu, môže to byť rovnako on ako ktokoľvek iný. Zdá sa, že je to príjemný človek, a ja som, tak ako všetci britskí politici, oddaným milovníkom Portugalska a som si vedomý nášho vzťahu s naším najstarším spojencom. Na predstieraní demokratickej účasti v systéme, ktorý dáva monopolné právo zavádzať zákony do rúk ľuďom, ktorých nemôžeme zvoliť a ktorých nemôžeme odvolať, je však niečo absurdné.

Syed Kamall (ECR). – Vážený pán predsedajúci, tak ako môj kolega, ktorý hovoril pred chvíľou, by som chcel povedať, že aj ja mám svoje výhrady voči opätovnému zvoleniu pána Barrosa za predsedu Komisie.

Napokon, on je viac než ktokoľvek iný oddaný ďalšej európskej integrácii, často proti vôli národov Európy. Napriek tomu však prišiel na schôdzu našej skupiny, na schôdzu Európskych konzervatívcov a reformistov, a vysvetľoval, že je za primeranú právnu úpravu.

Samozrejme, existujú veľké pochybnosti o tom, čo to vlastne je primeraná právna úprava. Mnohí sa domnievajú, že primeraná právna úprava je zlá právna úprava, alebo že žiadna právna úprava nie je veľmi primeraná.

Ja by som sa ho však opýtal, či je skutočne za primeranú právnu úpravu, aby som sa uistil, že Komisia pri každej smernici vykoná riadne hodnotenie hospodárskych vplyvov. Na budúci rok bude týmto Parlamentom prechádzať smernica o správe alternatívnych investičných fondov. Komisia doposiaľ vôbec nevykonala riadne hodnotenie hospodárskych vplyvov. Vlastne tvrdí, že sa to nedá.

Ako za týchto okolností dosiahneme primeranú právnu úpravu? Žiadam pána Barrosa, aby to znovu zvážil.

Spoločný návrh uznesenia: Lesné požiare v lete 2009 (RC-B7-0039/2009)

Andrew Henry William Brons (NI). – Vážený pán predsedajúci, bol som proti spoločnému návrhu uznesenia o lesných požiaroch napriek tomu, že súhlasím, aby európske krajiny dobrovoľne spolupracovali na predchádzaní lesným požiarom, v boji proti nim a pri náprave strašných škôd, ktoré spôsobujú.

Som však proti vytváraniu orgánov Európskej únie, ktoré by uplatňovali právomoc nad členskými štátmi v oblastiach, ktoré sú širšie, než je potrebné na riešenie tohto problému. Upozorňujem na odseky 3, 7 a 8 spoločného návrhu uznesenia.

Tento návrh je zneužitím obdivuhodných humanitárnych reakcií na strašné tragédie, ktorých sme boli svedkami, s cieľom prijať ďalšie kroky smerom k vytvoreniu európskej jednotky ochrany pod názvom Europe Aid, o ktorej sa hovorí v správe Michela Barniera.

Philip Claeys (NI). – (NL) Vážený pán predsedajúci, v záverečnom hlasovaní o tomto uznesení som sa zdržal, aj keď som to urobil s určitou výhradou a množstvom pochybností, keďže tento text bezpochyby obsahuje mnoho pozitívnych prvkov, vecí, voči ktorým nemôže naozaj nikto namietat. Mám na mysli napríklad podporu pri posilňovaní opatrení civilnej ochrany členských štátov prostredníctvom výmeny odborníkov a pracovných postupov. Minulé leto sme opäť videli, že niektoré lesné požiare dosahujú také rozmery, že spolupráca je nevyhnutná, táto spolupráca medzi členskými štátmi však už prebieha. Takúto

spoluprácu možno, samozrejme, ďalej prehĺbiť, je však otázne, akú hodnotu má napríklad vytvorenie samostatnej jednotky EÚ. Takéto konanie jednoducho uberá zdroje členským štátom, vytvára ďalší nový orgán EÚ s vlastnými zamestnancami a ešte viac zvyšuje byrokráciu.

Písomné vysvetlenia hlasovania

Voľba predsedu Komisie

Maria da Graça Carvalho (PPE), *písomne*. – (PT) Pán predseda Barroso urobil z Európy vedúcu svetovú silu v boji proti zmene klímy. Európska únia je jediný medzinárodný blok, ktorý má jasný, súdržný postoj pre rokovania na konferencii v Kodani. Politické usmernenia pre budúcu Komisiu, ktoré načrtol pán predseda Barroso, predstavujú ambicióznú, modernú víziu Európy, pre ktorú sú hlavnými témami boj proti zmene klímy a oblasti znalostného trojuholníka.

Problémy, ktorým čelíme, sú zložité, reakcie teda nutne musia byť celostné. Na obdobie po roku 2010 preto pán predseda Barroso navrhuje koordinovaný a konvergentný prístup zahŕňajúci lisabonskú stratégiu, politiku v oblasti energie a klímy a sociálnu politiku. Navrhujú sa nové zdroje rastu a sociálnej súdržnosti založené na novej priemyselnej stratégii pre Európu, modernom odvetví služieb a dynamickom vidieckom hospodárstve.

Pán predseda Barroso teda za prioritu považuje reálne hospodárstvo a jeho modernizáciu prostredníctvom vedeckého výskumu, technického rozvoja, inovácií a zásad trvalej udržateľnosti. Komisia pod vedením predsedu Barrosa, v partnerstve s Európskym parlamentom a Radou, pomôže rozvíjať prosperujúcu, trvalo udržateľnú a sociálne vyspelú Európsku úniu.

Françoise Castex (S&D), *písomne*. – (FR) V záujme politickej súdržnosti a z úcty voči našim voličom som hlasovala proti znovuzvoleniu pána Barrosa. Počas piatich rokov svojho mandátu pán Barroso, ktorý získal podporu niektorých krajín EÚ pre vojnu Georgea W. Busha v Iraku, vôbec nedokázal oživiť Európsku úniu, ani ju posilniť voči vlastným záujmom národných štátov. A keď nastúpila finančná, hospodárska a sociálna kríza, túto úlohu nedokázal zvládnuť.

Jediné, čo za tých päť rokov dokázal, bola podpora vrtkavých chodníkov finančného kapitalizmu, namiesto návrhu nových nariadení, ktoré Európa potrebuje v 21. storočí. Politika Európskej komisie musí zmeniť svoj smer. Pán Barroso nie je človekom pre túto úlohu. Jeho program nie je primeraný rozsahu súčasnej krízy: chýba v ňom plán obnovy Európy, dohoda o zamestnanosti, regulácia a účinný dohľad nad finančnými trhmi a mohutnejšie a pohotovejšie nástroje na nápravu súčasnej nerovnováhy. Potrebujeme smernicu o verejných službách a presmerovanú politiku Komisie v oblasti plátov. Ak chceme zachrániť náš európsky sociálny model, potrebujeme omnoho ambicioznejší sociálny program.

Diogo Feio (PPE), *písomne*. – (PT) Teší ma, že môžem povedať, že ako Portugalec a poslanec Európskeho parlamentu som hlasoval za znovuzvolenie Josého Manuela Durãa Barrosa za predsedu Európskej komisie. Domnievam sa, že dôvodom podpory vlád a obnovenie dôvery tohto Parlamentu bol jeho výkon počas predošlého mandátu, poznačeného takým množstvom politických, finančných a sociálnych ťažkostí, ako aj skúsenosti, ktoré získal v tejto funkcii.

Hlboko ľutujem to množstvo pokusov, z ktorých nie všetky boli otvorené a seriózne, zabrániť úspechu jeho kandidatúry a pripomínam, že neuspeli nielen z dôvodu neexistencie akejkoľvek dôveryhodnej alternatívy, ale aj pre nezmyselné argumenty, na ktorých boli založené. Je mi ľúto, že tejto ceste, ktorá je rovnako jednoduchá ako bezvýznamná, nedokázali odolať poslanci z našej vlastnej krajiny.

Dúfam, že druhá Komisia pána Barrosa dokáže skombinovať technické spôsobilosti s tým „niečím navyše“. Dúfam tiež, že bude skutočne rešpektovať a využívať zásadu subsidiarity a že si vyberie bezpečnú a pevnú cestu malých krokov, ktorú odporúčal Jean Monnet, a neosvojí si prístup založený na rýchlosti, ktorý veľa sľubuje, ale k skutočnému pokroku európskeho projektu a sna prispel len málom. Akokoľvek sa usilujeme dosiahnuť obzor, dostaneme sa tam len krok za krokom. Poďme správnou cestou.

José Manuel Fernandes (PPE), *písomne*. – (PT) Víťam výsledok tohto hlasovania, ktorý vracia pána Josého Manuela Durãa Barrosa do predsedníctva Európskej komisie. Portugalsko je hrdé, že má Portugalca takých uznávaných schopností a kvalít, ako je Dr. Barroso na čele Komisie. A je ešte hrdšie, keď vidí hodnotu jeho práce počas jeho prvého mandátu v rokoch 2004 až 2009, hodnotu, ktorú Európsky parlament uznal týmto hlasovaním. Pán Barroso bol v skutočnosti zvolený veľmi veľkou väčšinou, väčšou, než vyžaduje Lisabonská zmluva.

Dr. Barroso za posledných päť rokov preukázal silné, dôsledné vodcovstvo. Dokumenty v oblasti energetiky a zmeny klímy, smernica o službách a nariadenie o chemických látkach sú len niekoľkými príkladmi úspechu a vodcovstva. Pán Barroso bol tiež v prvej línii pri hľadaní riešení a pri konkrétnych návrhoch na riešenie hospodárskej krízy, ktorá nás stále postihuje. Európsky parlament práve vyslal signál, že Európa je silná a má silného vodcu. S dôverou a nádejou preto môžeme smerovať k Európe väčšej prosperity a solidarity.

João Ferreira (GUE/NGL), písomne. – (PT) Politické usmernenia pre ďalší mandát Komisie, ktoré boli práve predložené, odhaľujú zámer jej predsedu pokračovať v sledovaní hlavných línií činnosti, ktoré boli vytýčené v usmerneniach mandátu, ktorý sa teraz končí. Tieto usmernenia stoja pri počiatkoch hlbokoj hospodárskej a sociálnej krízy, ktorú teraz zažívame a ktorej tragické dôsledky – nezamestnanosť, nerovnosť, chudoba a vylúčenie – nemilosrdne postihujú pracujúcich a národy Európy.

Dôsledkom vykonávania politík vyplývajúcich z týchto usmernení v Portugalsku bolo zničenie či výslovné ochromenie základných výrobných odvetví – poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a priemyslu, útok na práva pracujúcich, znehodnotenie miezd a zodpovedajúci nárast nezamestnanosti a neistej práce, nerovnomerné rozdelenie príjmov, ktoré sa teraz očividne vzdávajú od priemeru EÚ, a zlyhanie politík deregulácie, liberalizácie a privatizácie základných odvetví, ktoré viedli k rozkladu verejných služieb a komercializácii základných hľadísk našej spoločnej existencie. Zachovanie rovnakých usmernení znamená zvyšovanie koncentrácie bohatstva, podporovanie vzdávania namiesto zbližovania a spôsobovanie ďalších ničivých výbuchov latentnej systémovej krízy, ktoré nastanú skôr, ako sa zdá.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (S&D), písomne. – (PL) Všetci by sme radi videli silnejšiu Európu a lepšie zabezpečených ľudí. Vy tiež, súdiac podľa dokumentu Politické usmernenia pre budúcu Komisiu, ktorý ste predstavili Parlamentu. Od kandidáta na budúcu hlavu Komisie sa však predsa len očakáva viac. Očakáva sa, že povie, ako to chce dosiahnuť, a nie, že predloží len zoznam problémov.

Tieto ciele sú v skutočnosti také rozsiahle, že hrozí, že sa budú navzájom vylučovať, a určite príde čas, keď sa bude treba rozhodnúť, ktorá z týchto priorít je dôležitejšia. Čo by ste si napríklad vybrali, keby sa cieľ európskej hospodárskej konkurencieschopnosti dostal do rozporu s cieľom vysokej miery zamestnanosti? Text, ktorý ste nám poslali, to nevysvetľuje.

Mám dojem, že váš dokument je prosto zoznamom želaní týkajúcim sa vecí, ktoré sa v predchádzajúcom období nedosiahli. Otázka znie: prečo sa nedosiahli?

Rada by som sa však vyjadrila k tomu bodu vo vašom programe, ktorý sa týka internetu. Zmieňujete sa o význame internetu pre hospodársky rozvoj a sociálnu súdržnosť Európy a dokonca sľubujete, že nová Komisia vypracuje Európsky digitálny program. Chcela by som vedieť, ako mienite zaviesť túto myšlienku do praxe a čím novým tento program prispeje v porovnaní s predchádzajúcimi iniciatívami?

Bruno Gollnisch (NI), písomne. – (FR) Podobne ako moji priatelia, ktorí zastupujú národné hnutia v Európe, som jedným z 219 poslancov EP, ktorí hlasovali proti pánovi Barrosovi. Je to sympatický a kultivovaný človek, je však predovšetkým symbolom zlyhania Európskej únie. Nedokázal ochrániť naše hospodárstva a naše pracovné miesta pred nečestnou celosvetovou konkurenciou, pomôcť európskym krajinám prekonať krízu, zreformovať finančný systém s cieľom zabrániť bezuzdným špekuláciám, zaručiť demokraciu, zabezpečiť potravinovú sebestačnosť a zabrániť rýchlej likvidácii priemyslu v našich krajinách.

Slovom, nepodarilo sa mu dokázať, že bruselská Európa je niečo viac ako stroj na utlačovanie, zbedačovanie a zotročovanie štátov a národov. Pri bližšom pohľade je symbolická aj voľba pána Barrosa. Je symbolom spôsobu fungovania tejto Európy. Aký rozruch by nastal, keby namiesto predsedu Komisie, ktorý bude svojimi politikami ovplyvňovať životy 500 miliónov Európanov, by to bola hlava štátu, ktorá by napriek tomu, že bola jediným kandidátom, bola zvolená len o niečo viac ako polovicou hlasov?

Sylvie Guillaume (S&D), písomne. – (FR) Dnes som hlasovala proti kandidatúre pána Barrosa, a to z troch zásadných dôvodov. Po prvé, zoznam jeho vlastných krokov za posledných päť rokov: predsedníctvo, ktoré bolo slabé, konzervatívne a liberálne, nečinné zoči-voči kríze, neschopné podnietiť koordinovanú obnovu a ktoré venovalo pozornosť výlučne želaniam hláv štátov či vlád. José Manuel Barroso určite nepodporil silnú Európu. Po druhé, jeho nedostatočná reakcia na podmienky, ktoré stanovila Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente: nepredložil ani skutočný plán obnovy, ani dohodu o zamestnanosti, nezabezpečil žiadnu reguláciu, dohľad ani účinné nástroje pre nápravu nerovnováhy na finančných trhoch a neprijal ani jeden záväzok týkajúci sa rámcovej smernice na ochranu verejných služieb. A napokon, odkazy, ktoré voliči vyslali počas európskych volieb a ktoré nám ukázali, že voliči už

nechcú oslabenú, nezrozumiteľnú Európu, kde sa kompromis považuje za najvyššiu cnosť politického riadenia.

Jacky Hénin (GUE/NGL), písomne. – (FR) Voľba predsedu Európskej komisie je mimoriadne dôležitý úkon a občania EÚ by mali mať právo poznať rozhodnutia svojich zástupcov.

Ja osobne ľutujem a odsudzujem postup tajného hlasovania, ktorý vedie k úplnému nedostatku zodpovednosti.

Keďže navyše nedokážem nájsť žiadne spoločné prvky s politikou, ktorú navrhuje pán Barroso, potvrdzujem, že nebudem podporovať jeho menovanie za predsedu Komisie.

Cătălin Sorin Ivan (S&D), písomne. – (RO) Na konci päťročného funkčného obdobia (2004 – 2009) nevrhá hodnotenie činností Európskej komisie na predsedu Barrosa priaznivé svetlo. Na základe toho sa zdá, že sa treba zdržať hlasovania, a to najmä vtedy, keď negatívne hlasovanie by bolo vzhľadom na chýbajúcu alternatívu nemúdrym politickým rozhodnutím, a pozitívne hlasovanie by sa zasa rovnalo vyjadreniu bezpodmienečnej a neodôvodnenej dôvery v nedostatočný program.

Domnievam sa, že podpora, ktorú predsedovi Barrosovi poskytujú členské štáty, je neodškriepiteľným dôkazom toho, že nie je silným predsedom, ale že jeho prioritou sa stali národné záujmy, čo znamená, že usmernenia pre jeho mandát vlastne stanovili predstavitelia jednotlivých štátov. Európska komisia potrebuje predsedu, ktorý bude podporovať rozvoj politik Spoločenstva, bude sa sústavne usilovať o integráciu a bude presadzovať koncepciu zjednotenej Európy. Nijakým spôsobom nesmie byť obhajcom národných záujmov. Zo sociálnodemokratického pohľadu predseda Barroso nesplnil množstvo záväzkov prijatých na začiatku svojho mandátu v roku 2004. Komisia sa o mnohé z nich vrátane konsolidácie sociálnej Európy zaujímal len veľmi málo. V dôsledku toho som sa rozhodol nehlasovať za opätovné vymenovanie pána predsedu Barrosa.

Astrid Lulling (PPE), písomne. – (FR) Hlasovala som za menovanie pána Barrosa za predsedu Európskej komisie.

K tomuto rozhodnutiu som dospela na základe štyroch dôvodov.

Kandidatúru pána Barrosa jednomyseľne navrhla Európska rada.

Podľa môjho chápania demokracie si víťazi volieb môžu nárokovať právo na výber svojho človeka.

Neexistuje iná voľba ako pán Barroso. Vážne sa neuvažovalo o žiadnom alternatívnom riešení.

Kritika namierená voči odstupujúcemu predsedovi sa mylí v jednej zásadnej skutočnosti, a to, že Komisia môže predkladať návrhy a že sú to členské štáty, kto ich formuluje.

Moja podpora zároveň prichádza s určitými očakávaniami.

Vo svojom druhom funkčnom období by mal byť pán Barroso o niečo nezávislejší, najmä pokiaľ ide o veľké členské štáty, a jediným cieľom jeho konania by mala byť služba všeobecným záujmom Spoločenstva.

Je mi ľúto, že Komisia má tendenciu meniť sa na zlepenec komisárov, ktorí si môžu robiť, čo chcú. Chcem požiadať pána Barrosa, aby využil svoj vplyv a zabránil tejto premene.

Chcela by som, aby táto inštitúcia, ktorá je ochrankyňou zmlúv, znovu nadobudla svoju pôvodnú silu, čiže schopnosť udávať smer mobilizačnými projektmi.

Willy Meyer (GUE/NGL), písomne. – (ES) Pán Barroso, predseda Európskej komisie, je zodpovedný za súčasný stav finančnej, hospodárskej, potravinovej a environmentálnej krízy, ktorú Európa prežíva. Jeho chybu dodnes nikto neuznal a vina sa namiesto toho pripisuje Spojeným štátom. Komisia sa dodnes pokúša budovať Európu založenú na politikách privatizácie a rozkladu sociálneho štátu.

Komisia prijala lisabonskú stratégiu, ktorá predpokladala hospodársky rast na úrovni 3 % a vytvorenie 20 miliónov pracovných miest do roku 2010. Neúspech tejto stratégie je zrejmý. Napriek tomu Komisia navrhuje obnoviť túto stratégiu a pokračovať v politikách, ktoré sú príčinou krízy. Táto kríza nie je pandémiou. Je výsledkom hazardu týkajúceho sa jednej konkrétnej politiky; politiky, ktorú prijala Európska komisia. Jej program zahraničnej politiky sa vôbec nezmieňuje o Sahare či Palestínu. Tieto otázky nielenže nie sú jej prioritou, ale EÚ plánuje udeliť rozšírený štatút Marockému kráľovstvu a rozšíriť vzťahy s Izraelským štátom.

Maria do Céu Patrão Neves (PPE), písomne. – (PT) Práca, ktorú pán predseda Barroso vykonal za posledných päť rokov, sa vyznačovala veľkým pragmatizmom, serióznosťou a odhodlanosťou pri sledovaní najvyšších záujmov Európy.

Vedúce postavenie vo svete v rámci boja proti zmene klímy, včasné rozšírenie účasti Európy v otázke oceánov prostredníctvom zavedenia novej európskej námornej politiky a schopnosť dosiahnuť dohodu v súvislosti s finančným výhľadom v Európe zloženej z 27 krajín, to sú len niektoré príklady, ktoré sú dôvodom na to, aby zostal na čele Európskej komisie.

Základnými piliermi pokračovania integrácie Európy sú hospodársky rast, investície do inovácií a odborného vzdelávania a boj proti nezamestnanosti, a to sú zároveň aj priority pána Barrosa do budúcnosti.

V čase, keď svetová hospodárska a finančná situácia nie je najlepšia, potrebuje Európa silného vodcu, ktorý dokáže vdýchnuť život európskemu projektu.

Pre všetky uvedené dôvody a pre mnohé ďalšie sa domnievam, že pán Barroso je ideálnym predsedom na usmerňovanie osudu Európskej únie v nadchádzajúcom funkčnom období.

Frédérique Ries (ALDE), písomne. – (FR) Tak ako 381 mojich kolegov poslancov, aj ja som podporila menovanie pána Barrosa na čelo Komisie. Urobila som tak z mnohých dôvodov, prinajmenšom preto, pretože niektorí ľudia vznášajú proti tomuto kandidátovi mimoriadne nečestné obvinenia. Počúvam nejaký sen o novom Delorsovi, pričom zabúdajú, že sme zmenili svet... a Európu. Európa 12 štátov, Kohlova a Mitterrandova Európa, už neexistuje a bezpochyby sa nikdy nevráti.

Ako prvý predseda Komisie 25, a neskôr 27 štátov, mal pán Barroso chýlostivú úlohu zvládnuť rozšírenie v roku 2004. Tento mandát sa vyznačoval konsolidáciou. Druhý mandát sa bude vyznačovať ambíciami. Dúfam, že to tak bude, a chcem mu na to dať dôveru. Chcem odmietnuť hru na čarodejníkovho učňa, odmietnuť čakanie, nie na Godota, ale na ďalšieho hypotetického kandidáta, ktorého Rada vôbec nemá v úmysle navrhnuť. Chcem odmietnuť čakanie a ďalšie oslabovanie našich inštitúcií a povesti, ktorej sa Európa medzi Európanmi ešte stále teší. Takže áno, budeme od neho očakávať, že splní svoje sľuby, napríklad boj proti zmene klímy a diskriminácii, a naliehavé súčinné opatrenia zoči-voči hospodárskej a sociálnej kríze. Ešte jedno odloženie tohto hlasovania by znamenalo krok nesprávnym smerom. Čakanie na domnelého kandidáta by bolo chybou.

Nuno Teixeira (PPE), písomne. – (PT) Silné, ambiciózne predsedníctvo Komisie je nevyhnutné na to, aby Európa znovu získala svoje vedúce postavenie vo svete úsilím o rovnováhu medzi hospodárskymi a politickými cieľmi na jednej strane a sociálnou a územnou súdržnosťou na strane druhej. Priority sa musia určiť pragmaticky, ale bez prehliadania hodnôt, ktoré stáli pri vzniku európskeho projektu.

Máme pred sebou množstvo problémov, napríklad reformu rozpočtu Spoločenstva, ktoré Európa musí riešiť tak, že preukáže, že je schopná vytýčiť svetový program na rôzne témy vrátane boja proti zmene klímy a regulácie finančných trhov. V čase, keď vo viacerých členských štátoch prudko stúpa nezamestnanosť, je nevyhnutné hľadať udržateľnú cestu zo súčasnej hospodárskej a sociálnej krízy. Tento cieľ by mal členské štáty zjednotiť okolo zásady solidarity a posilnenia európskeho jednotného trhu.

Keďže sa domnievam, že José Manuel Durão Barroso má kvality, ktoré mu umožnia pokračovať v úspešnom plnení očakávaní, ktoré sme doň vložili, keďže si myslím, že to, že zastáva túto funkciu, je ctou pre Portugalsko, a keďže pre malý, izolovaný, vzdialený a odľahlý región, akým je Madeira, považujem za výhodu, že má v Komisii niekoho, kto dôkladne rozumie jeho realite, podporujem jeho novú kandidatúru do funkcie predsedu Európskej komisie.

Frank Vanhecke (NI), písomne. – (NL) Hlasoval som proti opätovnému menovaniu pána Barrosa za predsedu Európskej komisie, keďže za posledných päť rokov bol vlastným symbolom Komisie, ktorá sa rozhodla nebrať ohľad na demokratické odmietnutie Lisabonskej zmluvy a urobila to veľmi opovrhlivo a mimoriadne arogantne. Pán Barroso tiež opakovane obhajoval novú vlnu masového prisťahovalectva a sústavne bagatelizoval problémy spojené s možným prístupom Turecka k EÚ. Výpovednú hodnotu má aj to, že pán Barroso včera odmietol odpovedať na odôvodnenú otázku britského poslanca o svojich zámeroch, pokiaľ ide o európskeho komisára pre ľudské práva, ktorá je vnútornou otázkou v rámci EÚ. Veľký brat Európa postupuje ďalej, ale zjavne to nikto nevidí, a to sa týka aj poslancov Európskeho parlamentu.

Derek Vaughan (S&D), písomne. – Hoci sa nezvyknem zdržať hlasovania, mal som pocit, že pri dnešnom hlasovaní o voľbe predsedu Komisie je zdržanie sa tým správnym rozhodnutím. Uznávam, že pán Barroso vykonal určité ústupky napríklad v otázke hodnotenia vplyvov v sociálnej oblasti. Nepreukázal však

odhodlanie presadzovať návrhy dôležité pre Skupinu socialistov, napríklad posilnenie smernice o vysielaní pracovníkov, ktorá má zásadný význam pre ochranu waleských zamestnancov. Potrebujeme tiež väčšie odhodlanie týkajúce sa úradov pridelených novovybraným komisárom a jasné vysvetlenie organizácie budúceho kolégia. Neverím, že sľub pána Barrosa bojovať proti sociálnemu dumpingu v Európe je dostatočne rozsiahly, a z tohto dôvodu, ako aj na základe vyššie uvedeného, som sa rozhodol v tomto prípade zdržať hlasovania.

Bernadette Vergnaud (S&D), písomne. – (FR) Hlasovala som proti kandidatúre pána Barrosa, predovšetkým preto, pretože verím v skutočne politickú Európu, ktorá sa nemôže uspokojiť s Komisiou zviazanou požiadavkami veľkých podnikov. Verím tiež, že nikto nemôže viesť kampaň založenú na požiadavke inej formy európskeho vedenia, aby potom jednoducho vystavil bianko šek dôraznému zástancovi liberalizmu, ktorého programu žalostne chýbajú ambície a hodnoty. Človeku, ktorý sa skrýva za myšlienku lepšej právnej úpravy, aby dereguloval všetko, čo ja ako socialistka obhajujem: verejné služby, sociálnu ochranu zamestnancov, rešpektovanie zdravotníckych systémov, reguláciu finančného hospodárstva a ochranu spotrebiteľov a životného prostredia pred mocou priemyselných skupín. Z úcty k vlastnému presvedčeniu a k presvedčeniu voličov mám pocit, že tieto hodnoty sa nemôžu spochybňovať postrannými motívmi a úskokmi s cieľom získať smiešne ústupky od konzervatívcov, ktorí ovládajú väčšinu členských štátov, Európsky parlament a Komisiu a ktorí si nedajú pokoja, kým nepresadia svoju politiku deregulácie.

Dominique Vlasto (PPE), písomne. – (FR) Napriek tomu, že hlasovanie o predsedovi Európskej komisie je tajné, chcela by som verejne vyjadriť svoju podporu kandidátovi z našej politickej rodiny Josému Manuelovi Barrosovi a úprimne mu zablažovať k znovuzvoleniu. Keďže Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) vyhral európske voľby, je celkom prirodzené, že predseda budúcej Komisie by mal pochádzať z našich radov. Napriek márnemu rozruchu v radoch rozdelenej ľavice a zelených, ktorí však nemali kandidáta, ktorého by navrhli, bol preto pán Barroso pohodlnou väčšinou opäť zvolený. Víťam tiež opätovne potvrdený záväzok úzko spolupracovať s našim zhromaždením, v ktorom sa môže spoliehať na naše odhodlanie a podporu vždy, keď bude treba hlasovať o návrhoch týkajúcich sa nášho európskeho projektu. Parlament a Komisia sa teraz budú môcť bez meškania pustiť do práce, čo bolo to najdôležitejšie v tejto zložitej dobe, v ktorej treba pohotovo riešiť mnohé problémy v záujme všetkých Európanov. Okrem toho, kým sa Európa zúčastňuje na činnosti skupiny G20 a na rokovaníach o klíme, musí byť zjednotená a musí dobre fungovať. Dnešné jasné, jednoznačné hlasovanie ju tiež posilňuje zoči-voči ostatným svetovým mocnostiam.

Spoločný návrh uznesenia: Lesné požiare v lete 2009 (RC-B7-0039/2009)

Jean-Pierre Audy (PPE), písomne. – (FR) Hlasoval som za uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. septembra 2009 o lesných požiaroch v lete roku 2009. Toto uznesenie nasleduje po mnohých ďalších, ktoré zdôrazňujú frekvenciu, závažnosť, komplexnosť a dôsledky prírodných a ľudmi spôsobených katastrof v Európe, počet ktorých sa v posledných rokoch rýchlym tempom zvyšoval. Fenomén lesných požiarov zhoršuje vylúďňovanie vidieka, postupné opúšťanie tradičných činností, nedostatočná správa lesov, existencia rozsiahlych plôch monokultúrnych lesov, výsadba neadaptovaných druhov stromov, absencia účinnej politiky prevencie, nedostatočné pokuty ukladané v prípade podpaľáčstva a nedostatočné vykonávanie zákonov zakazujúcich nezákonnú výstavbu a zaručujúcich opätovné zalesňovanie. Komisia, žiaľ, napriek požiadavkám Parlamentu neprijala kroky na vytvorenie európskej jednotky civilnej ochrany a ja víťam konanie môjho priateľa pána Barniera, ktorý jej zriadenie už dlho navrhuje. A napokon, keďže súkromné poisťovacie spoločnosti neponúkajú poistenie proti lesným požiarom, vzhľadom na neschopnosť súkromného sektora konať sa stáva nevyhnutnosťou zváženie spoločného verejno-súkromného nástroja na poistenie lesov proti búrkam a požiarom.

Carlos Coelho (PPE), písomne. – (PT) Extrémne suchá a lesné požiare v južnej Európe sú, žiaľ, čoraz častejšie a čoraz intenzívnejšie. Dochádza k stratám na ľudských životoch (len toto leto zahynulo 11 ľudí) a vznikajú obrovské škody v spojení s obmedzením hospodárskej činnosti a ničením životného prostredia, najmä prostredníctvom zvýšenej miery dezertifikácie, keďže v poslednom desaťročí každý rok ubudlo asi 400 000 hektárov európskych lesov.

K nárastu prírodných katastrof prispieva zmena klímy, mnohé prípady sú však stále nepredvídateľné alebo sú spôsobené trestnou činnosťou. Preto je potrebné vypracovať vedecký výskum na zlepšenie postupov posudzovania rizík, systémov predchádzania požiarom a zariadení požiarnej ochrany, pričom sa zároveň musia uvoľniť potrebné finančné zdroje.

Potrebuje európsku stratégiu na boj proti prírodným katastrofám, ako aj väčšiu interoperabilitu a koordináciu rôznych nástrojov Spoločenstva. Členské štáty by mali rozšíriť vzájomnú spoluprácu a koordináciu s cieľom zaručiť solidaritu a dostupnosť ďalších zdrojov rýchlej mobilizácie na boj proti týmto katastrofám.

Vyzývam predsedníctvo Rady, aby naliehavo prijalo rozhodnutie o nariadení o novom Fonde solidarity s cieľom zvýšiť transparentnosť a uľahčiť jeho využitie v prípadoch núdze.

Diogo Feio (PPE), písomne. – (PT) Južná Európa je obeťou katastrof (sucha a požiarov), ktoré ohrozujú ľudské životy, hospodárstvo a miestne ekosystémy a prispievajú k postupnému opúšťaniu rozsiahlych oblastí, ktoré boli kedysi obývané, obrábané a o ktoré sa ľudia starali. Nie je to len problém tej či onej krajiny, táto otázka a jej závažné dôsledky teraz nadobúdajú cezhraničnú povahu a je zrejmé, že si zaslúžia reakciu na európskej úrovni.

Ako som už povedal, Európska únia získa výhodu, ak zostane jednotná dokonca aj v nešťastí a ak dokáže zmobilizovať zdroje, napríklad Fond solidarity, ako aj systémy a postupy na odvrátenie príčin a zmiernenie dôsledkov týchto rán, a dokáže na tieto katastrofy pružne, pohotovo a vhodne reagovať.

Okrem Európskej komisie, ktorá by mala zaujať vedúcu úlohu pri hľadaní riešení a zavádzaní osvedčených postupov, treba vyzvať celé lesnícke odvetvie, aby zabezpečilo vzájomnú výmenu poznatkov, vymedzilo riešenia a poukázalo na spôsoby, ktoré pomôžu diverzifikovať činnosti týkajúce sa lesov.

V jednej portugalskej detskej riekanke sa hovorí, že strom je priateľ. Európska únia by mala opätovať toto priateľstvo a podporiť tak budúcnosť vidieckych oblastí.

João Ferreira (GUE/NGL), písomne. – (PT) Dôvod, pre ktorý som hlasoval za, je spojený s potrebou skutočnej solidarity a okamžitej mobilizácie finančných zdrojov, aby sme so všetkou potrebnou naliehavosťou dokázali riešiť tragickú sociálnu a environmentálnu situáciu, ktorá doľahla na oblasti a spoločenstvá postihnuté tohtoročnými letnými požiarimi.

Domnievam sa však, že v uznesení by sa mali viac zdôrazniť účinky určitých politík Spoločenstva, najmä spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktoré vedú ľudí k tomu, aby opúšťali pôdu a výrobné systémy, a tiež činnosti, ktoré podporujú preventívny prístup k problému požiarov.

Dôsledky spoločnej poľnohospodárskej politiky, najmä v krajinách ako Portugalsko, patria k základným príčinám požiarov, ktoré teraz rok čo rok pustošia rozsiahle územia. Myslím si však, že táto možná a potrebná spolupráca členských štátov v boji proti lesným požiarom by sa nemala použiť na vydláždenie cesty pre odstránenie dôležitých hľadísk zvrchovanosti jednotlivých členských štátov, najmä vzhľadom na civilnú ochranu a opatrenia na kontrolu a zasahovanie na ich vlastnom území.

Sylvie Guillaume (S&D), písomne. – (FR) Lesné požiare toto leto opäť raz ničili juh Francúzska. Podobne ako ďalší naši európski susedia, aj naši občania bojovali s plameňmi, pričom tieto katastrofy vyústili do materiálnych škôd i ľudského utrpenia. Preto som presadzovala vytvorenie nezávislej a stálej európskej jednotky, ktorej úlohou by bolo poskytovať pomoc členským štátom a regiónom postihnutým požiarimi a inými katastrofami. Rovnako potrebujeme – a toto je aj výzva, ktorú sme adresovali Komisii – stratégiu, ktorá nám umožní zachovať bohaté ekosystémy v našich prírodných parkoch, či už je to Bauges, Ardèche alebo Lubéron, pričom celá táto aktivita sa bude opierať o financovanie určené na preventívne opatrenia a opatrenia na obnovu poškodených ekosystémov. Využitie spoločnej poľnohospodárskej politiky možno odôvodniť predchádzaním šíreniu lesných požiarov, ktoré sú až príliš často výsledkom bujného podrastu v niektorých oblastiach. A napokon som obhajovala aj mobilizáciu Fondu solidarity EÚ, ktorý dnes blokuje Rada napriek tomu, že je zúfalo potrebný.

Eija-Riitta Korhola (PPE), písomne. – (FI) Vážený pán predsedajúci, v pondelňajšej rozprave o lesných požiaroch v lete 2009 som povedala, že so zmenou klímy sa budú meniť prírodné podmienky. Voči tejto skutočnosti nemožno namietat. Nevysvetľuje však katastrofy týkajúce sa životného prostredia, najmä keď sa tie isté javy opakujú každých pár rokov. Môžeme a musíme byť lepšie pripravení. Preto som dnes musela hlasovať proti pozícii našej skupiny vo vzťahu k pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu 5, a keď mám byť celkom úprimná, táto pozícia ma veľmi mátie. Naozaj prišiel čas, aby sa členské štáty Únie pozreli do zrkadla. Človek môže plným právom povedať, že ničeniu spôsobenému lesnými požiarimi sa mohlo predísť, keby určité členské štáty vypracovali a zaviedli účinnejšie preventívne opatrenia a usilovnejšie konali vo veci zastavenia trestnej činnosti na získavanie ďalších pozemkov pre výstavbu.

V našom politickom prostredí ľudia nemôžu zatvárať oči pred faktami. To nie je nikomu prospešné, najmä ak sa to týka rozsahu ľudských tragédií vyplývajúcich z lesných požiarov. Tvrdí sa, že zmena klímy je jednou z príčin zvýšeného počtu lesných požiarov, a je pravda, že Európa sa bude musieť pripraviť na dlhšie obdobie lesných požiarov, nielen od júna do septembra, ako to bolo bežné doteraz. Letá začínajú skôr a najmä na juhu sú teplejšie a suchšie, riziko požiarov preto rastie. Samotný problém požiarov však nespočíva v postupnej zmene prírodných podmienok, ale niekde inde. Prispôsobiť sa meniacemu sa prostrediu je jedna vec, akceptovať zlé strnulé postupy a byť nepripravený je celkom iná vec.

Willy Meyer (GUE/NGL), písomne. – (ES) V Grécku požiare zničili 130 000 olivovníkov, ako aj množstvo hektárov viniča, dobytok, včelárske podniky, sklady, stajne a veľký počet skleníkov a domov. V Španielsku lesné požiare zničili 95 769 hektárov, pričom spôsobili smrť 11 ľudí a odhadované škody vo výške 395 miliónov EUR.

Sociálne, hospodárske a environmentálne škody, ktoré požiare spôsobujú na miestnom hospodárstve, výrobnej činnosti a cestovnom ruchu, sú obrovské a vyžadujú si podporu pre postihnutých občanov a obnovu predchádzajúcich environmentálnych podmienok prostredníctvom okamžitého zásahu jednotlivých štátov a Spoločenstva.

Naliehavo žiadame Komisiu, aby bez meškania zmobilizovala Fond solidarity EÚ a sprístupnila zdroje potrebné na podporu plánov obnovy postihnutých oblastí, oživenie ich výrobného potenciálu a úplné zalesnenie spálenísk.

Odlesňovanie je čiastočne spôsobené výstavbou ciest a železničných tratí. Komisia musí presadzovať také opatrenia, aby verejné práce financované z prostriedkov EÚ zahŕňali určité množstvo verejných investícií na zlepšenie, udržiavanie a rozšírenie verejných lesov.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Leto 2009 bolo, žiaľ, poznačené ničivými lesnými požiarmi v južnej Európe, ktoré spôsobili obrovské materiálne a ekologické škody. V tejto súvislosti bolo jasné, že podpaľáči, ktorí profitujú z ničenia lesov, boli povzbudení nedostatkami v lesných záznamoch alebo ich absenciou, či nedostatočne definovaným využívaním pôdy. V tomto návrhu uznesenia preto bolo dôležité vyzvať členské štáty, aby tieto záznamy prepracovali alebo zmenili a doplnili.

Okrem zalesňovania je potrebná spolupráca odborníkov, hasičov a ďalších zúčastnených skupín, tak v prípade núdze, ako aj v oblasti prevencie. Tento návrh uznesenia obsahuje logické návrhy, napríklad ako možno členské štáty podporiť v prípade katastrofy v súlade so zásadou solidarity. Preto som hlasoval za spoločný návrh uznesenia o lesných požiaroch v lete roku 2009.

Frédérique Ries (ALDE), písomne. – (FR) Treba rovno povedať, že predchádzanie prírodným katastrofám a prispôbovanie sa zmene klímy nie je ľahká úloha. Aj keď Európska únia je na tom o niečo lepšie ako iné regióny sveta, pokiaľ ide o tvorbu posilneného mechanizmu civilnej ochrany a finančný dar z nebies v podobe Fondu solidarity, každoročne je zničených viac než 600 000 hektárov.

Nehovorím len o lesných požiaroch v stredozemskej oblasti, z ktorých najhoršie vypukli v lete roku 2009 v horách v okolí Atén. Podľa mňa sú na zlepšenie situácie nevyhnutné dva návrhy. Po prvé, v plnej miere sa musí zrealizovať správa pána Barniera z roku 2006 o európskej jednotke civilnej ochrany. Stále čakáme na ustanovenie európskych zelených prílb, aby dali zmysel európskej politike civilnej ochrany, za ktorú hlasovali občania. Po druhé, je dôležité, aby Komisia mala právo kontrolovať, čo sa deje na miestnej úrovni. Bolo by prekvapujúce povedať čo i len slovo, ak boli vyplatené európske granty, keď niektoré lesné požiare pravdepodobne založili zločinci s jediným cieľom pripraviť pôdu pre výstavbu.

Joanna Senyszyn (S&D), písomne. – (PL) Hlasovala som za uznesenie o lesných požiaroch. Požiare v Európskej únii v tomto roku zatiaľ zničili viac než 200 000 hektárov lesa. To je viac ako za celý rok 2008! V Poľsku je koeficient hrozby lesných požiarov jeden z najvyšších v Európe. V apríli 2009 bol počet požiarov najvyšší za posledných päť rokov.

Musíme prijať naliehavé a účinné opatrenia na boj proti zmene klímy, ktorá je jednou z príčin požiarov. Ďalšou dôležitou otázkou v prijatom uznesení je koordinácia mechanizmov EÚ na predchádzanie zmene klímy a najmä účinné využívanie Fondu solidarity na obmedzenie dôsledkov požiarov.

Musíme vytvoriť európsku jednotku, ktorá dokáže v prípade prírodných katastrof rýchlo konať. Bolo by to finančným a organizačným vyvrcholením opatrení prijatých v členských štátoch. Dúfam, že Európska komisia primerane zohľadní parlamentné uznesenie o boji proti následkom požiarov a využije ho na zintenzívnenie vlastných opatrení v tejto oblasti.

Catherine Stihler (S&D), *písomne*. – Dnešná rozprava o lesných požiaroch je vítaná. Zničenie mnohých prírodných krás je stratou pre nás všetkých. Musíme preukázať solidaritu s našimi kolegami a pomôcť postihnutým krajinám.

Nuno Teixeira (PPE), *písomne*. – (PT) Nedávne štúdie dokazujú, že v dôsledku opätovného zalesňovania presadzovaného regionálnou vládou, spolu s iniciatívami organizácií na ochranu životného prostredia, sa lesy na Madeire za posledných 36 rokov rozšírili o takmer 5 000 hektárov, pričom tento úspech je o to pozoruhodnejší, že ide proti vnútroštátnemu trendu. Toto dedičstvo neoceniteľnej hodnoty je potrebné chrániť, a hoci určite musíme byť pripravení reagovať na lesné požiare, považujem za nevyhnutné vyvážiť pridelovanie zdrojov na účely predchádzania požiarom, ich zisťovania a na samotný boj proti nim. Hlasoval som za toto uznesenie, pretože sa domnievam, že túto politiku je možné presadzovať na európskej úrovni prostredníctvom stratégie solidarity, ktorej cieľom je koordinácia reakcie na požiare a účinného predchádzania rizikovým formám správania.

S osobitným dôrazom na najvzdialenejšie regióny by v rámci tohto prístupu mali byť do čistenia lesov, vysádzania pôvodných druhov a opätovného zaľudňovania vidieckych oblastí zapojené úrady aj vlastníci zalesnenej pôdy. Trestná činnosť by sa mala primerane trestať aj na vnútroštátnej úrovni. Pružnosť pri vykonávaní postupov spojených s využívaním súčasných, ako aj nových štrukturálnych fondov, napríklad Fondu solidarity EÚ, zabezpečí pohotovejšiu reakciu pre ľudí, ktorých postihla strata poľnohospodárskej pôdy, domova a hospodárskych zvierat v dôsledku požiarov alebo iných katastrof.

Frank Vanhecke (NI), *písomne*. – (NL) V konečnom hlasovaní o kompromisnom uznesení o následkoch lesných požiarov v roku 2009 som sa zdržal hlasovania. Urobil som tak preto, pretože vidím, že väčšina v Parlamente sa domnieva, že boj proti lesným požiarom na európskej úrovni sa nemá obmedzovať na podporu a koordináciu, ale že v skutočnosti by sa mal vytvoriť akýsi samostatný európsky protipožiarny zbor, čiže opäť ďalší európsky orgán, ktorý by stál obrovské peniaze, len aby sa duplikovala činnosť, ktorú už vykonávajú iní.

V každom prípade to slúži na ilustráciu skutočnosti, že eurofederalisti sa menej zaujímajú o účinné a kompetentné spravovanie nášho kontinentu, a viac ich zaujíma vyjadrenie postoja, že všetko sa musí regulovať na európskej úrovni – napriek zásade subsidiarity, na ktorú tu tak často počúvame chvály.

(Rokovanie bolo prerušené o 12.50 hod. a pokračovalo o 15.00 hod.)

9. Opravy hlasovania a zámery pri hlasovaní: pozri zápisnicu

PREDSEDÁ: PÁN BUZEK

predseda

10. Finančné služby (podpísanie aktov)

Predseda. – V rámci spolurozhodovacieho postupu legislatívne akty podpisuje predseda Európskeho parlamentu a súčasné predsedníctvo zastupujúce Radu. Pred pokračovaním rokovania sa bude podpisovať balík právnych predpisov, aby nadobudol účinnosť. V mene Rady bude podpisovať Cecilia Malmströmová, ministerka pre európske záležitosti. Som veľmi rád, že je tu dnes s nami aj pani komisárka Benita Ferrerová-Waldnerová.

Rád by som povedal niekoľko slov o právnych predpisoch, ktoré dnes máme podpísať. Dnes, v predvečer mimoriadneho samitu Európskej únie, ktorý je súčasťou prípravy na samit G20 v Pittsburghu, je dobrá príležitosť na posilnenie úlohy Európskeho parlamentu ako spoluzákonodarcu. Bol som požiadaný, aby som zastupoval Európsky parlament na večeri vedúcich predstaviteľov štátov alebo vlád. My, Európska únia, sa budeme pripravovať na svoju účasť na samite G20 v Pittsburghu.

Dnes máme v spolurozhodovacom postupe dôležitý balík štyroch rôznych legislatívnych aktov, ktoré schvaľujeme ako odpoveď na finančnú krízu. Čo tento balík obsahuje? Smernicu o kapitálových požiadavkách, nariadenie o úverových ratingových agentúrach, nové nariadenie o cezhraničných platbách a rozhodnutie o vytvorení nového programu na podporu osobitných činností v oblasti finančných služieb, finančného výkazníctva a auditu.

Táto smernica a nariadenia sú zamerané na ochranu investorov EÚ a finančného systému Európskej únie a na zvyšovanie záruk práv spotrebiteľov a zabezpečenie lepšieho dohľadu. Cieľom týchto aktov je stabilizácia

finančných trhov. Plníme tým predpoklady, ale právne predpisy, ktoré podpisujeme, vypracoval Parlament v predchádzajúcom volebnom období. Pani Malmströmová, chcete sa pred podpísaním legislatívnych aktov ujať slova?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predseda, teraz podpíšeme niekoľko právnych aktov nesmierne dôležitých pre reakciu EÚ na finančnú a hospodársku krízu, ktorá tak ťažko zasiahla Európu a ktorej vplyv sa bude aj naďalej prejavovať. Rada by som využila túto príležitosť a poďakovala českému predsedníctvu, ktoré veľmi intenzívne pracovalo na rýchлом dokončení týchto aktov. Vďaka českému predsedníctvu sa nám podarilo v krátkom čase dosiahnuť takú úspešnú spoluprácu medzi Radou a Parlamentom, ako aj rýchle a účinné dohody.

Ako som už spomenula, v súvislosti s hospodárskou situáciou sme opatrne optimistickí, ale vieme aj to, že v nadchádzajúcom období nezamestnanosť veľmi vážne zasiahne mnohé krajiny. Preto stále existuje dôvod na úzku vzájomnú spoluprácu Parlamentu, Rady a Komisie. Teším sa na našu spoluprácu a som hrdá na to, že môžem tieto akty podpisovať spolu s vami, pán predseda.

Predseda. – Chcel by som upozorniť na skutočnosť, že naša činnosť je vyjadrením kontinuity funkcií Rady, Parlamentu a Komisie. Medzičasom sa konali voľby do Európskeho parlamentu, čo nijako nezabrzdilo našu činnosť či našu prácu.

Teraz by som rád požiadal pani ministerku Malmströmovú, aby sme pri tomto stole pristúpili k spoločnému podpisovaniu. Pozývam aj pani komisárku Ferrerovú-Waldnerovú, pani Berèsovú a pani Bowlesovú – predchádzajúcu a súčasnú komisárku pre hospodárske a menové veci – chcem vás obidve poprosiť, aby ste prišli sem do stredu, a tiež spravodajcov pána Karasa a pána Gauzèsa. Vy všetci budete prítomní pri podpisovaní a pani ministerka a ja budeme podpisovať.

Chcel by som tiež poznamenať, že pani Starkevičiūtėová a pán Hoppenstedt boli spravodajcovia, ale už v Európskom parlamente nie sú, keďže boli poslancami počas predchádzajúceho funkčného obdobia.

Teraz pristúpime k podpisovaniu.

PREDSEDÁ: PANI ROTH-BEHRENDT

podpredsedníčka

11. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

12. Zloženie medziparlamentných delegácií: pozri zápisnicu

13. Dohoda o partnerstve a spolupráci ES/Tadžikistan (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava o

– vyhláseniach Rady a Komisie o uzavretí Dohody o partnerstve a spolupráci medzi ES a Tadžickou republikou a

– odporúčaní (A7-0007/2009) pána Alojza Peterleho v mene Výboru pre zahraničné veci k návrhu rozhodnutia Rady a Komisie o uzavretí Dohody o partnerstve a spolupráci, ktorou sa zakladá partnerstvo medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Tadžickou republikou na strane druhej

(12475/2004 – 11803/2004 – C6-0118/2005 – 2004/0176(AVC)).

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, vážení poslanci, vážené poslankyne, pani komisárka, pán Peterle, som rada, že mám dnes popoludní príležitosť hovoriť o väzbách EÚ s Tadžikistanom a najmä o význame, ktorý prikladáme položeniu nových základov našich vzťahov s touto krajinou uzavretím dohody o partnerstve a spolupráci.

Viem, že Parlament má o túto otázku veľký záujem. Už vo februári 2008 ste vo svojom uznesení o stratégii EÚ pre Strednú Áziu vyzvali členské štáty, aby rýchlo ratifikovali dohodu o partnerstve a spolupráci, čím sa potvrdil zámer Parlamentu schváliť dohodu v blízkej budúcnosti.

Teraz je dohoda ratifikovaná a veľmi by sme chceli čo najviac urýchliť zostávajúce kroky, aby mohla dohoda o partnerstve a spolupráci čo najskôr vstúpiť do platnosti, dúfajme, že do konca roka. Ak sa tak stane, vyšle sa jasný signál, že začíname novú kapitolu vo vzťahoch medzi Európskou úniou a Tadžikistanom.

Tadžikistan je dôležitou súčasťou globálnej stratégie pre Strednú Áziu. Táto ťažko prístupná krajina patrí medzi najchudobnejšie na svete. Má slabó chránenú hranicu s Afganistanom, čo z nej robí hlavnú trasu pre pašovanie drog a vstupné miesto do regiónu pre radikálnych islamistov. Preto máme veľký záujem o podporu Tadžikistanu tak kvôli nemu samotnému, ako aj s cieľom vyriešiť spoločné problémy. Robíme to už teraz prostredníctvom množstva kontaktov. Švédske predsedníctvo vyslalo v júli do regiónu skupinu na vysokej úrovni a včera sa v Bruseli uskutočnila ministerská konferencia so Strednou Áziou.

Tadžikistan je však jednou z veľmi mála krajín za východnou hranicou EÚ, s ktorými ešte od skončenia studenej vojny nemáme uzavretú celkovú dohodu. Ak naozaj chceme riešiť problémy, ktoré som spomínala, musíme vytvoriť vhodný rámec pre vzájomné budúce vzťahy. Musia sa zlepšiť postupy politického dialógu a praktickej spolupráce s Tadžikistanom, aby lepšie odzrkadľovali spoločné problémy, ktorým tento región čelí. Dohoda o partnerstve a spolupráci by nám poskytla štruktúrovanejší spôsob diskusie o otázkach, na ktorých máme spoločný záujem: ľudské práva, princípy právneho štátu, obchodovanie s drogami a organizovaný zločin, ako aj terorizmus a náboženská organizácia.

Zároveň musíme v tomto regióne dosiahnuť pokrok v otázkach súvisiacich s demokraciou, dobrým sociálnym manažmentom a ľudskými právami. Veľmi dobre si uvedomujeme, že to nie je ľahká úloha. Z tohto dôvodu veľmi vítam štruktúrovaný dialóg s Tadžikistanom o ľudských právach, ktorý poskytuje príležitosť viesť náležitú diskusiu. Druhé kolo tohto dialógu sa uskutoční 23. septembra v Dušanbe.

Musíme Tadžikistan naďalej podporovať pri zavádzaní programu reforiem. Vývoj je často veľmi znepokojujúci. Radi by sme v krajine videli demokratickejší prístup, pokiaľ ide o slobodu organizácie, náboženskú slobodu, slobodu médií a rozvoj občianskej spoločnosti. Musíme urobiť, čo je v našich silách, aby sme Tadžikistan presvedčili, že je potrebné dodržiavať princípy právneho štátu v boji proti nelegálnym činnostiam, obchodovaniu s drogami a terorizmu. Musíme zdôrazňovať, že je potrebné dodržiavať ľudské práva a základné slobody ako spôsob predchádzania etnickým a kultúrnym konfliktom.

Veľmi nás tiež znepokojuje rozsiahla korupcia, ktorá sa v tomto štáte vyskytuje. Nielenže bráni rozvoju v Tadžikistane, ale zamedzuje aj účinným príspevkom od darcov. Mali by sme využiť všetky dostupné kanály a vyzvať tadžické orgány, aby tento problém čo najrýchlejšie vyriešili. Nemôžeme ignorovať skutočnosť, že všetky tranzitné trasy obchodu s drogami – alebo aspoň mnohé z nich – prechádzajú cez Tadžikistan. Krajina je ohrozená radikálnymi hnutiami a medzinárodným organizovaným zločinom. Musíme zvýšiť podporu Tadžikistanu, aby bolo možné čeliť tejto činnosti a zároveň poskytovať alternatívne zdroje príjmu. Táto stratégia sa zhoduje s našim záväzkom v Afganistane a našou prácou na stabilizácii tohto štátu. Víťame záujem Tadžikistanu o spoluprácu a podporujeme jeho úsilie.

Tadžikistan prejavil otvorený, konštruktívny postoj k diskusiám o našich spoločných problémoch. To je pozitívne. Tento dialóg je dôležitým prvkom našej podpory Tadžikistanu v jeho práci na presadzovaní spolupráce so susednými štátmi a na hľadaní riešení naliehavých zložitých regionálnych problémov, ako sú napríklad zmena klímy, voda a kontrola hraníc. Vzhľadom na to, že máme silný záujem na účinnejšom riešení mnohých z týchto problémov, vítam príležitosť vytvoriť nový základ pre naše vzťahy s Tadžikistanom. Dohoda o partnerstve a spolupráci nám poskytuje rámec, v ktorom môžeme ďalej rozvíjať naše bilaterálne vzťahy a tým prispievať k všeobecným cieľom našej stratégie pre celú Strednú Áziu. Preto tento Parlament vyzývam, aby hlasoval za dohodu, aby mohla čo najskôr nadobudnúť platnosť.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som sa chcela poďakovať pánovi Peterlemu za vynikajúcu správu a taktiež za uznesenie, ktoré poskytuje veľmi dobrú analýzu situácie v Tadžikistane a obsahuje odporúčania, ktoré podporujem.

Odvtedy, čo bola v júni 2007 prijatá stratégia EÚ pre Strednú Áziu, naše vzťahy so všetkými krajinami Strednej Ázie sa v náš vzájomný prospech prehĺbili. Zvýšila sa frekvencia vzájomných kontaktov a teraz už existuje jednotné chápanie výhod väčšej spolupráce v otázkach bezpečnosti, pri riadení a kontrole hraníc, v oblasti vzdelávania, v správe vecí verejných a energetickej diverzifikácii. Tejto stratégii sa darí nadväzovať nový druh partnerstva s piatimi republikami Strednej Ázie.

Táto preklenovacia stratégia sa však, samozrejme, opiera o individuálne a diferencované dvojstranné vzťahy, ktoré odrážajú rozličné snahy a smerovanie týchto krajín. Ako všetci viete, naša spolupráca s Tadžikistanom je v súčasnosti stále riadená dohodou o obchode a spolupráci uzavretou so ZSSR v roku 1989 a schválenou

Tadžikistanom v roku 1994. Táto dohoda už plne nevyjadruje naše ambície podľa stratégie pre Strednú Áziu, ani neslúži na podporu takého partnerstva, o aké sa teraz usilujeme s Tadžikistanom.

Váš súhlas s novou dohodou o partnerstve a spolupráci medzi EÚ a Tadžikistanom, ktorá je predmetom dnešnej rozpravy, by teda predstavoval veľký krok vpred, ktorý nám umožní rozšíriť a prehĺbiť našu spoluprácu s touto krajinou.

Dnešný Tadžikistan, ako už bolo povedané, čelí veľkým hospodárskym a sociálnym problémom. Je dôležité – a vo vlastnom záujme Európanov –, aby bol Tadžikistan v riešení svojich ťažkostí úspešný. Je to štát, ktorý má takmer 1 500 km dlhú spoločnú hranicu s Afganistanom a ktorý sa nachádza blízko pri údolí Svät v Pakistane. Toto územie je ohrozené prílevom z konfliktných oblastí a infiltráciou islamských radikálov.

Tadžikistan je tiež kľúčom k úsiliu zastaviť tok nelegálnych drog z Afganistanu do Európy. Väčšia spolupráca s Európskou úniou teda môže istým spôsobom pomôcť brániť šíreniu nestability.

Kľúčovým prvkom v zraniteľnosti Tadžikistanu je jeho slabé hospodárstvo. Najchudobnejšiu z republík Strednej Ázie vážne zasiahol značný pokles cien hliníka a bavlny spôsobený celosvetovým úpadkom. To spolu s 34 % poklesom poukazovania finančných čiastok v prvej polovici roku 2009 vedie k obavám, že by mohla vzrastať úroveň chudoby a že neistá sociálno-ekonomická situácia by mohla vyvolať sociálne nepokoje.

Som presvedčená, že čo sa týka Tadžikistanu, sme teraz na správnej ceste tým, že podporujeme a podnecujeme nevyhnutné reformy. To bolo aj cieľom častých návštev osobitného predstaviteľa EÚ pána Morela a tiež mojej návštevy na jar roku 2008. Dosiahol sa pokrok, ale, samozrejme, je potrebné urobiť viac. Vláda jasne povedala, že okrem zvýšenia obchodu a spolupráce je ochotná zaviesť opatrenia na zlepšenie sociálnej starostlivosti, zdravotníctva a školstva, na boj proti korupcii a na zlepšenie situácie v oblasti ľudských práv.

Je potrebné privítať, že prezident Rachmon vytvoril post ombudsmana. Ombudsman bude pre nás dôležitým rokovacím partnerom v spomínanom ďalšom kole dialógu o ľudských právach medzi EÚ a Tadžikistanom 23. septembra. Pokrok reformy súdnictva je stále pomalý, ale dúfame, že vláda vezme do úvahy odporúčania nedávneho seminára o občianskej spoločnosti a ľudských právach v Dušanbe, najmä v reforme právnických profesií a v novom trestnom zákonníku v Tadžikistane.

Som si, samozrejme, veľmi dobre vedomá vašich obáv, pokiaľ ide o demokraciu a ľudské práva v Tadžikistane, a preto vás ubezpečujem, že Komisia bude tieto obavy brať plne do úvahy pri dialógoch s touto krajinou.

Čo sa týka hospodárskych reforiem, vidíme pokrok, napríklad v návrhu mechanizmu zrušenia dlhu bavlníkových fariem, ktorý, dúfame, pripraví cestu pre širšie poľnohospodárske reformy a realizáciu „slobody pestovania“, ktorá je kľúčová pre boj proti chudobe v krajine.

Dnešný súhlas Európskeho parlamentu s dohodou o partnerstve a spolupráci nám pomôže naďalej spolupracovať s Tadžikistanom na celom rade politických a hospodárskych reforiem s osobitným zameraním na demokraciu a ľudské práva a zabezpečiť ich dôsledné uplatňovanie. Reformné úsilie už Komisia podporila relatívne veľkou čiastkou bilaterálnej pomoci. Je to čiastka 66 miliónov EUR na obdobie rokov 2007 až 2010, ktorá ešte vzrastie na 70 miliónov EUR počas troch rokov 2011 až 2013.

Naša pomoc sa zameria na podporu sektora pre sociálnu ochranu a zdravotníctvo, reformu riadenia verejných financií a technickú pomoc pre rozvoj súkromného sektora. Tento proces podporí naša delegácia v Dušanbe. Mojmým zámerom je, aby sa tam do konca tohto roka premenila naša regionalizovaná delegácia na delegáciu s plnými právomocami, čo podporí reformný proces a uľahčí úplné uplatňovanie dohody o partnerstve a spolupráci. Predovšetkým dúfam, že nám to pomôže pri dôkladnom hodnotení pokroku v spomínaných kľúčových oblastiach, ktoré potom môžeme porovnávať s jasnými referenčnými hodnotami.

Alojz Peterle, spravodajca. – (SL) Rozhodnutie uzavrieť Dohodu o partnerstve a spolupráci medzi Európskymi spoločnosťami, ich členskými štátmi a Tadžikistanom je v súlade so stratégiou Európskej rady pre nové partnerstvo so Strednou Áziou a s jasnou vôľou Tadžikistanu rozvíjať rozsiahlu spoluprácu s Európskou úniou v oblasti obchodu i v mnohých iných oblastiach.

Som rád, že všetky členské štáty túto dohodu ratifikovali, a dúfam, že dohodu s Tadžikistanom dokážeme odsúhlasiť práve tak, ako sme predtým odsúhlasili dohody s Kazachstanom, Kirgizskom a Uzbekistanom. Bude to znamenať koniec dohody o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a bývalým Sovietskym zväzom.

Európska únia konajúc na základe svojich základných hodnôt a zásad touto dohodou prejavuje svoj strategický záujem o spoluprácu s Tadžikistanom, ktorý považuje za veľmi významného partnera v tejto časti sveta. EÚ

si tiež želá prehĺbiť svoje vzťahy s Tadžikistanom a prispieť tým k bezpečnosti, stabilite a hospodárskemu pokroku tejto krajiny, k rozvoju a konsolidácii jej demokratických inštitúcií, ako aj k ochrane ľudských práv a princípov právneho štátu.

Konkrétnejšie ciele európskej politiky v Tadžikistane sa týkajú hlavne podpory boja proti chudobe, podpory dobrej správy vecí verejných a reforiem, ako aj účinného boja proti obchodovaniu s drogami a organizovanému zločinu. Táto správa zaujíma kritický postoj k stavu demokracie v tomto štáte vyjadrením znepokojenia, čo sa týka korupcie a stavu občianskej spoločnosti, a zároveň vyzýva tadžickú vládu, aby čo najskôr vyriešila problematickú situáciu v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy.

Správa vyjadruje aj oprávnené obavy týkajúce sa porušovania ľudských práv, najmä práv žien, náboženských slobôd, nezávislosti súdov a podmienok riadiacich prácu organizácií občianskej spoločnosti. Preto správa tiež víta začatie dialógu o ľudských právach, ktorého pokrok je nevyhnutný pre rozvoj dvojstranných vzťahov.

Táto dohoda je odrazom nášho presvedčenia, že Tadžikistan má potenciál vytvoriť moderný, fungujúci štát schopný úspešne plniť svoju regionálnu úlohu, a to najmä v boji proti extrémizmu prenikajúcemu z Afganistanu a iných oblastí tohto regiónu. Okrem iného nás správa tiež upozorňuje na dôležitosť energie a vody, keďže tieto otázky sa týkajú vzťahov medzi štátmi v Strednej Ázii a vyžadujú spoločné riešenie.

Na záver mi dovoľte vyjadriť uznanie svojim kolegom za ich konštruktívnu spoluprácu a Komisii za jej cennú pomoc. A predovšetkým by som chcel poďakovať za spoluprácu veľvyslanectvu Tadžickej republiky.

Som pevne presvedčený, že s touto dohodou bude môcť Európska únia stavať na doterajšej spolupráci s Tadžikistanom a prehĺbovať ju, a dúfam, že v takomto duchu sa bude táto dohoda v blízkej budúcnosti uplatňovať. Veľmi vám odporúčam, aby ste dohodu s Tadžikistanom prijali.

Filip Kaczmarek, *v mene skupiny PPE.* – (PL) Rád by som zablahoželel spravodajcovi pánovi Peterlemu k veľmi vecnej a – čo by som chcel zdôrazniť – veľmi vyváženej správe o Dohode o partnerstve a spolupráci medzi Európskymi spoločnosťami a Tadžikistanom.

Tadžikistan si vyslúžil veľa kritiky za nedostatok demokracie. Najčastejšie odsudzujeme korupciu a chýbajúcu slobodu tlače a náboženskú slobodu. Nechcem tu spochybňovať tieto obvinenia. Musíme však vziať do úvahy skutočnosť, že Tadžikistan v poslednom čase dosiahol pokrok tak v boji proti korupcii, ako aj v zlepšovaní situácie v oblasti ľudských práv, a tiež v rôznych iných citlivých oblastiach. Okrem toho je to relatívne stabilný štát, čo je dôležité vzhľadom na jeho strategickú polohu. O tom sa tu však už dnes hovorilo.

Ako sused Afganistanu, s ktorým sú spojené problémy výroby a predaja drog vo veľkom rozsahu, terorizmu a rastúceho extrémizmu, a s ďalším čoraz nestabilnejším susedom, Pakistanom, by sa mohol Tadžikistan stať prirodzeným spojencom Európskej únie. Preto je v záujme EÚ pokračovať v podpore demokratických procesov v tejto krajine a posilniť jej politický, hospodársky a sociálny potenciál.

Nezabúdajme, že Tadžikistan je najchudobnejšou z bývalých sovietskych republík. Patril medzi iba 12 štátov, ktoré OSN minulý rok uviedla v zozname štátov najviac postihnutých svetovou potravinovou krízou. V tejto súvislosti som rád, že sa správa zmieňuje aj o rozvojových cieľoch tisícročia. Pripomeňme ich aj Tadžikistanu.

Európska únia je hlavným obchodným partnerom Tadžikistanu. Obidve strany by sa mali snažiť čo najrýchlejšie uplatňovať dohodu a tým podporovať rozvoj krajiny a stabilizáciu jej hospodárskej situácie. Iba kritizovaním, čo je zlé v Tadžikistane, sa to nedosiahne. Musíme tiež vyslať pozitívny signál, že nám záleží na rozvíjaní kontaktov s touto krajinou, a podľa môjho názoru správa pána Peterleho spolu s celým Parlamentom práve takýto signál vyslala.

Niccolò Rinaldi, *v mene skupiny ALDE.* – (IT) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, dámy a páni, Tadžikistan je slovo v tomto Parlamente zriedka vyslovované, a preto my – hovorím v mene Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu a tiež ako člen Výboru pre medzinárodný obchod a člen Delegácie pre vzťahy so Strednou Áziou – túto dohodu vítame. Vítam tiež rozhodnutie podniknúť rýchle kroky na zvýšenie právomocí našich zastupiteľských orgánov v tomto regióne, ako pred chvíľou spomínala pani komisárka.

Navyše Tadžikistan, čo je štát, ktorý nás môže preväpíť, ale ktorý je často označovaný ako predsunutá hliadka Európy, nie je na periférii sveta – práve tak, ako tam nie je ani žiadna z ostatných krajín v Strednej Ázii, hlavne Afganistan. Práve v tomto štáte prebiehajú veľmi dôležité bitky v súvislosti s obchodovaním s drogami, bojom proti autoritárstvu a fundamentalizmu a budovaním princípov právneho štátu a demokracie, ktoré sú, žiaľ, stále veľmi krehké.

S týmto legislatívnym nástrojom budeme schopní dosiahnuť pokrok nielen z hľadiska obchodu, ale dúfam, že aj z politického a kultúrneho hľadiska.

Heidi Hautala, v mene skupiny Verts/ALE. – (FI) Vážená pani predsedajúca, podmienky na to, aby sme sa pustili do dohody o partnerstve a spolupráci s Tadžikistanom, sú oveľa priaznivejšie než napríklad v prípade Uzbekistanu alebo Turkménska, čo sú krajiny s totálnou diktatúrou. Tadžikistan je predsa len na lepšej ceste a táto dohoda Európskej únii umožní mať určitý vplyv na situáciu v tejto krajine. Veľmi dobre sa počúvalo, že v mene Rady a Komisie sa dohoda o spolupráci zameria na ľudské práva a demokraciu a pokúsi sa napomáhať rozvoju princípov právneho štátu. Je tiež výborné, že v Tadžikistane bola zriadená inštitúcia ombudsmana. V mnohých krajinách je to veľmi dôležitý nástroj a Európska únia by mala tejto novej inštitúcii poskytnúť svoju plnú podporu.

Chcela by som upriamiť pozornosť na ďalší bod týkajúci sa otázky vodných zdrojov. Tento región je bohatý na vodné zdroje a Európska únia by mohla Tadžikistanu pomôcť využívať tieto zdroje rozumne a demokraticky so zohľadnením záujmov tých krajín, ktorých územia ležia po prúde a ktoré by mohli trpieť v dôsledku veľkých hydroelektrární. Nech už je to akokoľvek, Skupina zelených/Európska slobodná aliancia by chcela zdôrazniť, aká dôležitá je regionálna spolupráca, ak sa má miestne hospodárstvo v Strednej Ázii postaviť na nohy.

Charles Tannock, v mene skupiny ECR. – Vážená pani predsedajúca, Tadžikistan nie je obdarený zdrojmi energie a nerastných surovín ako iné krajiny v Strednej Ázii. Tým sa však nemôže ospravedlňovať prehliadanie Tadžikistanu pre jeho bohatších a väčších susedov.

Stredná Ázia je región mimoriadne dôležitý pre politickú a energetickú bezpečnosť EÚ. Pokiaľ ide o posilnenie vzťahov s EÚ, niektoré štáty v tomto regióne budú napredovať rýchlejšie ako ostatné. To je nevyhnutné. My si však musíme zachovať zmysel pre kolektívnu angažovanosť, ak chceme naďalej upevňovať väzby s regiónom, ktorý bol ešte donedávna diplomaticky izolovaný a zväčša prehliadaný, hlavne Európskou úniou. Uprednostňovaním niektorých štátov v Strednej Ázii pred inými vzniká v tomto regióne riziko nezhôd a rozkolu. Najmä islamskí teroristi v tejto oblasti ukázali odhodlanie zneužívať chudobu a nedostatočné riadenie na radikalizáciu ľudí a šírenie svojho posolstva nenávisťi.

Vláda Tadžikistanu odmietla extrémizmus a teraz sa s pomocou medzinárodného spoločenstva snaží upevniť svoju národnú demokraciu. Tadžikistan stále nesie stopy ukrutnej občianskej vojny medzi sekulárnymi a džihádistickými silami, ktorá vypukla po páde Sovietskeho zväzu na začiatku 90. rokov. Ľudia v Tadžikistane nechcú zažiť návrat krviprelievania. To je dôvod, prečo poskytli odvážnu podporu operáciám NATO proti Talibanu v Afganistane. Misia Medzinárodných síl pre podporu bezpečnosti (ISAF) v Afganistane je veľmi dôležitá pre dlhodobú budúcnosť Tadžikistanu a jeho túžbu nájsť na západe záruku bezpečnosti.

Možno povedať, že výsledky Tadžikistanu v demokratizácii a ľudských právach nie sú dokonalé, ale som presvedčený, že dialóg a zapojenie zo strany EÚ podnieti Tadžikistan k pozitívnym zmenám. Iste, vyzerá to ako postoj Európskej únie v súvislosti s Bieloruskom a Uzbekistanom. Rovnaký prístup si zaslúži aj Tadžikistan. Skupina Európskych konzervatívcov a reformistov preto podporuje hlbšie strategické politické a hospodárske partnerstvo s Tadžikistanom založené na záväzku pokroku smerom k otvorenosti, demokracii a vyššej úrovni ľudských práv.

Sabine Lösing, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážená pani predsedajúca, ďakujem vám za správu. Ako členka Výboru pre zahraničné veci som sa kompetentného zástupcu Komisie v rozprave spýtala na úlohu tejto dohody v rámci riadenia prisťahovalectva v EÚ. Jasne uviedol, že nadobudnutím jej platnosti by sa pripravila cesta pre spoluprácu s agentúrou pre bezpečnosť hraníc (FRONTEX) a pre množstvo nariadení o prisťahovalectve, napríklad v rámci readmisných dohôd a bezpečnosti hraníc s Afganistanom. Hranica medzi Tadžikistanom a Afganistanom dlhá 1 200 km sa tu už spomínala. Stala by sa potom aj ďalším cieľom represívnej politiky EÚ s úmyslom zamedziť vstupu utečencov.

Európska únia sa chce takto uzatvoriť pred utečencami ďaleko za svojimi vonkajšími hranicami. Už zasa môžeme vidieť, že toto je základný prvok zahraničnej politiky EÚ. Ako dôsledok takýchto dohôd o partnerstve sú utečenci internovaní v táboroch, v ktorých, ako všetci vieme, vládnu neľudské podmienky, ako je to v súčasnosti na Ukrajine. Tento problém tu už bol vo všeobecných rysoch spomenutý. Táto forma takzvaného medzinárodného riadenia prisťahovalectva znamená závažné porušenie Ženevského dohovoru o utečencoch a medzinárodných ľudských práv.

Preto EÚ vyzývam, aby radšej začala bojovať proti príčinám útekov než proti utečencom. Európska susedská politika je jedným z prostriedkov, ako urobiť pevnosť Európa ešte nepreniknuteľnejšou, čo je dôvod, prečo na ňu z nášho pohľadu, z pohľadu GUE/NGL, nazeráme veľmi skepticky.

Bastiaan Belder, v mene skupiny EFD. – (NL) Vážená pani predsedajúca, úprimne povedané, mám z tejto rozpravy zmiešané pocity. Na jednej strane vítam skutočnosť, že uznesenie pána Peterleho jasne poukazuje na mnohé problematické oblasti v tadžickom hospodárstve a spoločnosti. Na druhej strane považujem za nepochopiteľné, že v kľúčových bodoch je Tadžikistan popísaný ako relatívne stabilný štát. Práve som to znovu počul v rozprave a vôbec nemôžem pochopiť, z čoho táto myšlienka vychádza. Nuž, Európska únia vzbudzuje dojem, že táto dohoda musí prísť, nech sa deje, čo chce. To bude mať nesporné dôsledky pre vierohodnosť veľkého množstva kritiky, ktorá ešte bude musieť neskôr prísť.

To, čo som čítal v odseku 2 o sklamaní tadžickej vlády, považujem za vonkoncom zarážajúce. Dámy a páni, musíme viesť rozpravy o sklamaní napríklad protestantskej menšiny alebo moslimov konfrontovaných so zákonom o náboženstve, ktorý hlboko zasahuje do ich náboženského života. Namiesto tohto úplne neopodstatneného sklamania by sa tadžická vláda mala zamerať na veľké množstvo práce, ktorú musí urobiť doma. Dúfam, pani komisárka, že toto sa tiež svedomito sleduje.

Pino Arlacchi (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, veľmi túto dohodu podporujem. Som presvedčený, že je to veľký krok vpred v spolupráci medzi Európskou úniou a Tadžikistanom, čo je veľmi dôležitá krajina z niekoľkých dôvodov.

Chcel by som len uviesť jeden prínos pre stabilitu a bezpečnosť nášho kontinentu EÚ. Tadžikistan sa nachádza na križovatke obchodu s drogami z Afganistanu do Európy a Ruska. Minimálne 30 % heroínu vyprodukovaného v Afganistane prichádza do Európy a Ruska cez Tadžikistan. Pred desiatimi rokmi medzinárodné spoločenstvo začalo v Tadžikistane veľkú operáciu na posilnenie celého aparátu kontroly drog a som veľmi šťastný, keď po desiatich rokoch vidím, že to funguje a veľmi dobre pokračuje. Táto dohoda je priamym prínosom pre stabilitu a bezpečnosť Európy.

Vidím, že je ešte množstvo nedostatkov, a kolegovia zdôraznili problémy v Tadžikistane v súvislosti s ľudskými právami, chudobou a tak ďalej, ale domnievam sa, že táto dohoda je to najlepšie, čo môže Európa urobiť, a veľmi ju podporujem.

Pier Antonio Panzeri (S&D). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, aj ja sa domnievam, že táto dohoda o spolupráci s Tadžikistanom je naozaj veľmi pozitívna a môže pomôcť dosiahnuť určité ciele, ktoré sú podľa môjho názoru dôležité a jasne definované.

Prvý cieľ sa týka strategickej polohy tohto štátu, ktorá skutočne môže byť užitočná pri vytváraní oblasti mieru, bezpečnosti a stability. Druhý cieľ je a musí byť podľa mňa podpora rastu tejto krajiny z hospodárskeho a sociálneho hľadiska, pretože vieme, že je to jedna z najchudobnejších krajín v regióne.

A napokon, musíme zabezpečiť, aby sloboda, demokracia a práva boli základnými prvkami, ktoré riadia uplatňovanie tejto dohody. Odhliadnuc od nedostatkov, ktoré je možné nájsť, som presvedčený, že by sme mali uvítať správu, o ktorej v tomto Parlamente hlasujeme.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Chcel by som zablahoželať pánovi Peterlemu k vynikajúcej správe. Prípona „-stan“ znamená „štát“ a Tadžikistan je posledná z krajín s názvom končiacim na „-stan“, ktorú máme uznať ako štát. Až doteraz sme to stále prehliadali, čo bola veľká nepravosť.

Stabilita Strednej Ázie je však v záujme samotného regiónu, v našom záujme a v strategickom záujme celého sveta. Všetky krajiny sveta sú prepojené ako spojené nádoby. Preto musíme dokázať svoju vyspelosť tým, že zabezpečíme, aby sa všetkým štátom v tomto regióne venovala rovnaká pozornosť bez ohľadu na ich veľkosť, stupeň rozvoja alebo na to, aké veľké energetické bohatstvo vlastní.

Zdá sa mi, že sme teraz túto nepravosť napravili a dohonili stratený čas. Z tohto dôvodu by som rád zablahoželať spravodajcovi aj Komisii, ako aj pani komisárke Ferrerovej-Waldnerovej a švédskemu predsedníctvu k tomu, že toto otáľanie konečne patrí minulosti. Odteraz to už bude lepšie.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Rád by som sa veľmi pekne poďakoval za to, že ste mi umožnili položiť otázku. Domnievam sa, že uzavretie tejto dohody bude dobrá myšlienka, keďže je to krok správnym smerom.

Kladiem si však otázku a chcel by som ju položiť aj pani ministerke Malmströmovej: nebolo by žiaduce, aby sa v rámci početných aktivít, ktoré Európska únia naplánovala, kládol väčší dôraz na pomoc Tadžikistanu pri výcviku orgánov zodpovedných za bezpečnosť hranice s Afganistanom? Veľmi dobre si uvedomujeme, že to je mimoriadne dôležitá otázka. Hranica sa tiahne 1 500 kilometrov. Tadžikistan má veľké problémy chrániť hranicu, najmä keď je na afganskej strane početná tadžická menšina. Preto si myslím, že okrem rôznych iniciatív, ktoré podniká Európska únia, by sme mali uvažovať o pomoci pri výcviku tadžických orgánov a ľudí zodpovedných za ochranu bezpečnosti hranice.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, aj ja by som chcel povedať, že pán Peterle vypracoval vynikajúcu správu. Jedna vec by nám mala byť jasná: ľudia zo Strednej Ázie milujúci slobodu patria k našim najvýznamnejším partnerom. V tomto regióne často dominovali zahraničné mocnosti. Prvýkrát po dlhšej dobe – po stáročíach – je znovu slobodný. Mali by sme túto príležitosť využiť na vytvorenie skutočného slobodného partnerstva.

Počul som predtým hovoriť o zločine. Samozrejme, že musíme spolupracovať v rámci boja proti zločinu, ale najskôr by sme sa mali pozrieť na kultúru týchto krajín a pochopiť, že to sú starodávne obchodujúce národy. Neobchodujú len s drogami, obchodujú s tovarmi, ktoré boli pre Európu a svet vždy významné. Mali by sme preto hovoriť, že tu ide o partnerstvo, a nie paternalizmus.

Athanasios Plevris (EFD). – (EL) Vážená pani predsedajúca, aj ja by som sa chcel dotknúť otázky zločinu, ktorá už bola predložená, a otázky nezákonného prisťahovalectva. Faktom je, že Tadžikistan je v geopolitickom postavení centrálnym uzlom, a Európa by mala preskúmať spôsoby, ako sa nám môže podať obmedziť zločin v súvislosti s drogami z Afganistanu a predovšetkým migračné pohyby.

Je skutočnosťou, že Európa už ďalej nemôže tolerovať tieto migračné pohyby cez Tadžikistan a z Afganistanu a iných štátov, skutočnosťou, za ktorú teraz platia hlavne krajiny Stredozemia, ako sú napríklad Malta, Cyprus, Grécko a Taliansko, a za ktorú budú nepochybne neskôr platiť všetky štáty severnej Európy.

Samozrejme, že musíme rešpektovať práva všetkých ľudí, ktorí z týchto krajín prichádzajú, ale niekedy musí Európa chrániť aj seba a uviesť si, že nemôžeme tolerovať tieto migračné pohyby z Ázie.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, ako povedal pán Peterle vo svojej výbornej správe, dohoda o partnerstve a spolupráci je súčasťou rozsiahlejšej stratégie zvyšovania regionálnej stability v Strednej Ázii. Je veľmi správne, že urobíme tento významný krok, pretože existuje toľko problémov, sú také rozsiahle a postihujú toľko krajín, a to nielen Afganistan a Pakistan, ale každá krajina má svoje vlastné špecifické problémy. Pán Peterle sa vo svojej správe týmto všetkým veľmi systematicky zaoberá.

Som rada, že Európsky parlament stále otvorene prejavuje svoj názor, pokiaľ ide o ľudské práva. Ľudské práva sú v Tadžikistane problémom. Čo sa týka dodržiavania demokracie, ľudských práv a princípov právneho štátu, je v tejto krajine potrebné ešte veľa urobiť. Práve preto je také dôležité, ako povedala pani komisárka, že vedíme tento dialóg o ľudských právach. Som si istá, že Komisia bude mať na stretnutí, ktoré sa uskutoční budúci týždeň, jasný postoj k európskym hodnotám a k našim očakávaniam od Tadžikistanu.

Toto leto EÚ podporila konferenciu, ktorá sa zaoberala práve otázkou posilňovania princípov právneho štátu v Tadžikistane a na ktorej sa zúčastnili zástupcovia výskumných inštitúcií, organizácií občianskej spoločnosti, mimovládnych organizácií a zahraniční experti, ako aj mnohí zástupcovia orgánov Tadžikistanu. Je to otázka zlepšovania nezávislosti právnych orgánov a posilňovania princípov právneho štátu.

Pani Hautalová nastolila otázku vody. Tá je v tomto regióne veľmi dôležitá. EÚ podporuje množstvo projektov udržateľného rozvoja pre vodnú energiu. Tieto projekty musia byť založené na vedeckých štúdiách, mať regionálnu perspektívu a brať do úvahy existujúce špecifické potreby.

Pán Zemke sa zmienil o záležitosti riadenia hraníc. To je veľmi dôležitá otázka. EÚ tomuto regiónu poskytne podporu vo výške 66 miliónov EUR do roku 2010 a 70 miliónov EUR v období nasledujúcich troch rokov. To predsa určite musí vytvoriť priestor nielen pre posilnenie riadenia a kontroly hraníc, ale aj pre výcvik pracovníkov colnej správy a polície. Som si istá, že Komisia sa k tomuto ešte neskôr vráti.

Aby som to zhrnula, v Tadžikistane a celom regióne je veľa náročných a zložitých problémov. Na konci tunela už vidno slabé svetlo, ale nesmieme tieto problémy podceňovať. Som veľmi rada, že Parlament je jednotný, pokiaľ ide o dôležitosť tohto kroku týkajúceho sa dohody o partnerstve a spolupráci. Táto dohoda nám poskytne lepší nástroj, ktorý využijeme pri práci na zlepšovaní stability a riešení týchto problémov a pomocou

ktorého môžeme s týmto štátom viesť aktívny dialóg o ľudských právach a demokracii. Je významným krokom vpred a vyplní medzeru, ktorá doposiaľ existovala v našej regionálnej stratégii.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážená pani predsedajúca, dlho sme boli pevne presvedčení o tom, že stratégia EÚ pre Strednú Áziu je mimoriadne dôležitá a bude mať pozitívny vplyv na bezpečnosť, stabilitu a prosperitu v krajinách Strednej Ázie. Ako správne povedal pán Tannock, nemali by sme Tadžikistan odsúvať na okraj. Práve naopak, myslím, že by sme mali rozvíjať vzťahy s týmto najchudobnejším štátom Strednej Ázie.

Sme si teda, samozrejme, plne vedomí toho, že táto krajina stojí pred obrovskými výzvami. Myslím, že to bol pán Arlacchi, ktorý spomínal, že Afganistan je stále najväčším producentom narkotík a heroínu na svete a, samozrejme, celý tranzit prebieha cez Tadžikistan a cez ďalšie štáty Strednej Ázie. Afganské ópium a heroín sa dostáva do zahraničia hlavne južnými trasami cez Irán a Pakistan a severnými trasami cez Turkménsko, Uzbekistan, Tadžikistan a Kazachstan. Takže vieme, že to je nesmierne dôležitá otázka. Ale vieme aj to, že výroba drog v Afganistane poklesla a teraz je to naozaj otázka spolupráce, aby tento pokles ďalej pokračoval.

Z tohto dôvodu sme zaviedli program BOMKA, program riadenia hraníc. To je skvelé, pretože pôsobí proti pašovaniu. Pomáha týmto štátom obchodovať legálne, ale je aj zameraný hlavne proti výrobe drog. Sama som tieto inštitúcie navštívila a môžem povedať, že fungujú veľmi dobre. Taktiež organizujeme výcvik. Je zaradený do programov Európskej únie.

Dovoľte mi povedať ešte pár slov k otázke ľudských práv. Nová dohoda o partnerstve a spolupráci nám poskytne nástroj na prehĺbenie nášho dialógu s Tadžikistanom v tejto oblasti a existuje doložka o ľudských právach. To nám dá príležitosť a prostriedky na diskusiu s tadžickými orgánmi o všetkých súvisiacich otázkach, ako je napríklad detská práca, práva žien, sloboda zhromažďovania a náboženská sloboda, pretože, samozrejme, pán Belder, tam stále existujú problémy.

Voda sa tiež spomínala. Tieto problémy sú mi známe už veľmi veľa rokov. Pokúsili sme sa Tadžikom pomôcť a teraz hráme úlohu sprostredkovateľa medzi krajinami Strednej Ázie. Sme presvedčení, že by sa to malo riešiť na regionálnej úrovni so zohľadnením záujmov a potrieb štátov – tak tých proti prúdu, čo znamená Tadžikistan a Kurdistan, ako aj tých po prúde, čo znamená Uzbekistan, Turkménsko a Kazachstan. Myslím si, že trvalé riešenie možno nájsť len v tomto rámci. Preto spolupracujeme so všetkými štátmi a v tomto kontexte je na rok 2010, teda budúci rok, plánovaný národný politický dialóg o vode, ktorý sa bude venovať všetkým týmto otázkam, a potom sa, pravdaže, skúsime dohodnúť.

Moje záverečné poznámky: teraz je ten správny čas na podporu záverečnej fázy procesu ratifikácie dohody o partnerstve a spolupráci. Intenzívnejšia spolupráca s Tadžikistanom podporená vami, Parlamentom, je v záujme našich občanov. Kladné hlasovanie vyšle do Tadžikistanu silný signál, že Európska únia dodržiava svoje záväzky podľa stratégie pre Strednú Áziu. Pripraví to cestu pre partnerstvo nevyhnutné pre našu vlastnú bezpečnosť a pomôže podporovať väčšiu regionálnu spoluprácu, ktorá je pre stabilitu Strednej Ázie tak veľmi dôležitá.

Alojz Peterle, spravodajca. – (SL) Chcem sa vám všetkým poďakovať za vaše pozorné slová, nové pohľady a nové akcenty. Som rád, že Parlament v tejto rozprave opäť zostáva jednotný a že je odhodlaný vytvoriť silnejšie a pevnejšie partnerstvo s Tadžikistanom. Rovnako ma teší, že si uvedomujeme identitu Tadžikistanu a jeho osobitnú úlohu v tomto regióne.

Čo sa mňa týka, bol by som rád, keby sme venovali rovnakú pozornosť sledovaniu uplatňovania tejto dohody, a čoskoro budeme mať práve na to príležitosť. Dovoľte mi však pripomenúť dôležitosť úlohy Parlamentu v takej spolupráci, ktorej nástrojom bude aj naša delegácia do krajín Strednej Ázie.

Pevne verím, že zajtra dokážeme túto dohodu schváliť veľkou väčšinou. Keď nadobudne platnosť, Európska únia a Tadžikistan budú mať príležitosť spolupracovať na regionálnej, dvojstrannej i celosvetovej úrovni. Veľmi pekne vám ďakujem za pomoc a spoluprácu.

Predsedajúca. – Dostala som od Výboru pre zahraničné veci návrh na ukončenie rozpravy v súlade s článkom 110 ods. 2 rokovacieho poriadku⁽¹⁾.

Spoločná rozprava sa skončila.

⁽¹⁾ Pozri zápisnicu.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 17. septembra 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Jiří Maštálka (GUE/NGL), písomne. – (CS) Víтам každú dohodu medzi Európskymi spoločenstvami a krajinami bývalého Sovietskeho zväzu, pokiaľ sú tieto dohody založené na rovnakých právach a vzájomnom prospechu. Ak sa v správe predloženej dnešnému plenárnemu zasadnutiu Európskeho parlamentu uvádza, že navrhovaná dohoda prispeje k posilneniu a upevneniu Únie v Tadžikistane a Strednej Ázii z politického, hospodárskeho a obchodného hľadiska, potom vás chcem naliehavo upozorniť na nasledujúce postoje, s ktorými sa stotožňuje veľa ďalších ľudí. Dohoda nesmie byť v žiadnom prípade chápaná ako potenciálny odrazový mostík pre vojenskú prítomnosť EÚ v spomínanej oblasti. Je absolútne nevyhnutné budovať Európsku úniu ako mierový projekt s vylúčením supervelmocenských alebo vojenských ambícií. Proklamovanú vojnu proti terorizmu nie je možné v danej oblasti viesť bez spolupráce s Ruskom a ďalšími susednými štátmi. V neposlednom rade by som chcel poukázať na to, že k ťažbe a využívaniu surovín je potrebné pristupovať v duchu úplnej rovnosti a spoločného záujmu.

PREDSEDÁ: PANI ANGELILLI

Podpredsedníčka

14. – Nové vízové pravidlá pre krajiny západného Balkánu (Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, Čierna Hora, Srbsko) (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o nových vízových pravidlách pre krajiny západného Balkánu (Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, Čierna Hora, Srbsko).

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, zemepisne sa rýchlo presuniem ďalej a prediskutujem ďalšiu tému, ktorou by som sa veľmi rada chcela zaoberať: vyhladky na liberalizáciu vízovej povinnosti pre niektoré krajiny v balkánskom regióne. Je vynikajúce, že Európsky parlament sa týmto zaoberá hneď na začiatku svojho funkčného obdobia. Dokazuje to, že všetci považujeme za dôležité, aby sa obyvatelia krajín západného Balkánu priblížili k Európskej únii. Nepochybne ide o najdôležitejšiu otázku pre občanov balkánskeho regiónu, pokiaľ ide o ich súčasné vzťahy s EÚ.

Liberalizácia vízovej povinnosti v prvom rade umožní ľuďom slobodnejšie sa pohybovať v rámci Európy a vytvorí otvorenejšie spoločnosti. Mnohí ľudia z tohto regiónu, najmä mladí ľudia, nikdy neboli v západnej Európe, a, prirodzene, liberalizácia vízovej povinnosti by otvorila dvere mnohým príležitostiam pre kontakty a výmeny. Toto je skutočný prínos tejto iniciatívy.

V roku 2007 začala EÚ proces, ktorého cieľom bolo zrušiť vízovú povinnosť pre krajiny západného Balkánu. Tento proces má dva aspekty: samotné krajiny museli dosiahnuť výrazný pokrok v spoľahlivosti dokumentácie, zlepšení právnych predpisov v oblasti migrácie, zlepšení práv menšín a v neposlednom rade v boji proti korupcii a organizovanému zločinu. EÚ za to ponúka bezvízový styk. Vízová povinnosť bola opätovne zavedená v januári 2008 vo vzťahu k záväzkom v oblastiach, ktorými je potrebné sa zaoberať. Iba skutočná liberalizácia víz však umožní odstrániť hospodárske a byrokratické bariéry, ktoré vznikli v dôsledku vízovej povinnosti.

Liberalizácia vízovej povinnosti, ktorá platí pre občanov krajín západného Balkánu, je dôležitým opatrením, ktoré posilní vzťahy medzi týmto regiónom a Európskou uniou. Môžeme očakávať, že povzbudí proeurópsky postoj vlád a ľudí v tomto regióne, pretože dokazuje, že proces európskej integrácie má skutočné výhody. Pretrvávajúca izolácia by naopak viedla k pocitu vylúčenia a zabránila by výmene názorov a v najhoršom prípade by mohla posilniť úzkoprsý nacionalizmus.

Samozrejme, naším cieľom je pravý opak: otvoriť EÚ, poskytnúť krajinám prístup k programom Spoločenstva, uľahčiť ľuďom udržiavanie kontaktov a podporiť rozvoj a výmenu nielen medzi jednotlivými krajinami západného Balkánu, ale aj medzi týmito krajinami a EÚ. V neposlednom rade vytvorí liberalizácia vízovej povinnosti nové možnosti pre obchod, priemysel a transfer know-how. Tieto prvky sú veľmi dôležité pri zmierňovaní dôsledkov hospodárskej krízy.

Preto je návrh Komisie predložený 15. júla veľmi vítaný. V ňom sa v prvom kroku navrhuje, aby sa vízová povinnosť zrušila pre občanov Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, Čiernej Hory a Srbska, ktorí majú biometrické pasy. Cieľom je, aby sme 1. januára 2010 zrušili vízovú povinnosť pre týchto občanov a neskôr aj pre iné krajiny, ak tiež splnia požadované podmienky. Komisia zhodnotila, že tieto tri krajiny –

Srbsko, Čierna Hora a Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko – vcelku spĺňajú podmienky na liberalizáciu vízovej povinnosti. Hodnotenie Srbska a Čiernej Hory ešte pokračuje a dúfame, že do jesene tohto roku Komisia potvrdí, že všetky podmienky sú splnené, a teda môžeme uskutočniť ďalší krok.

Musím zdôrazniť, že mnohé z podmienok, ktoré sme stanovili pre liberalizáciu, napríklad reforma policajných zložiek a boj proti korupcii, budú prínosné pre krajiny aj v ich príprave na vstup do EÚ, a teda vznikne situácia, v ktorej každý získa, pokiaľ ide o zosúladenie pravidiel. Slúži to aj ako dobrý príklad toho, že princíp podmienenosti môže na západnom Balkáne fungovať.

Albánsko a Bosna a Hercegovina sa nebudú nachádzať v tomto prvom rozhodnutí o oslobodení od vízovej povinnosti, ale neostanú bokom. Viem, že toto je dôvodom pre obavy mnohých poslancov a poslankyň EP. Je len otázkou času, kedy aj tieto krajiny splnia potrebné podmienky v zmysle plánu Komisie. S cieľom zavŕšiť proces čo najskôr ďalej dôrazne podporujeme a povzbudzujeme Albánsko a Bosnu a Hercegovinu k ďalším pokrokom v plnení zvyšných cieľov a dúfam, že aj tieto krajiny budú môcť v blízkej budúcnosti využiť liberalizáciu vízovej povinnosti.

EÚ bude všemožne nápomocná pri podpore týchto dvoch krajín v ich úsilí pri plnení cieľov, najmä pokiaľ ide o princípy právneho štátu.

V prípade Kosova návrh Komisie neobsahuje žiadnu zmenu. Tu naďalej platí vízová povinnosť. V budúcnosti sa budeme musieť pozrieť na to, ako čo najlepšie rozšíriť opatrenia s cieľom zabezpečiť pre občanov Kosova rovnaké práva, aké majú ostatní v regióne. V októbri očakávame oznámenie Komisie, ktoré bude obsahovať myšlienky na podporu intenzívnejšej spolupráce a vzťahov s Kosovom.

Rada práve začala rokovať o návrhu Komisie, ale predsedníctvo bude usilovne pracovať na tom, aby sa čo najskôr dosiahla dohoda. Vitáme veľký záujem o tento návrh, ktorý prejavil Európsky parlament, aj skutočnosť, že vo vašich výboroch už prebiehajú úvodné rokovania. Vzhľadom na obrovský politický význam tohto návrhu som presvedčená, že sme sa zhodli na cieľi, ktorým je zavŕšiť tento proces čo najrýchlejšie s uspokojivými výsledkami, aby sa liberalizácia vízovej povinnosti mohla stať realitou čo najskôr.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážená pani predsedajúca, rád by som sa poďakoval pani ministerke Malmströmovej za všetko, čo nám povedala, a čo sa budem snažiť potvrdiť v mene Komisie.

Komisia 15. júla navrhla zrušenie krátkodobých víz pre občanov Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, Čiernej Hory a Srbska. Ako ste zdôraznili, pani ministerka, toto je očividne historický okamih v našich vzťahoch s krajinami západného Balkánu.

Tento návrh na zrušenie vízovej povinnosti vychádza z pokroku, ktorý sa dosiahol za posledných šesť rokov v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí v súlade so záväzkami prijatými v Solúne v roku 2003.

Návrh Komisie bol predložený Rade. Členské štáty podporujú prístup navrhovaný Komisiou a potvrdzujú svoj úmysel úzko spolupracovať s Európskym parlamentom s cieľom dosiahnuť formálne prijatie textu počas vášho predsedníctva, pani ministerka, počas švédskeho predsedníctva.

Ďakujem Európskemu parlamentu za vymenovanie spravodajcov v rámci Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a za stanovenie predpokladaného termínu predloženia správy koncom septembra a hlasovanie v rámci Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a potom v Parlamente v októbri a v novembri. V skutočnosti je cieľom dosiahnuť oslobodenie od vízovej povinnosti pre občanov Macedónska, Srbska a Čiernej Hory od 1. januára 2010.

Návrh Komisie vychádza z výsledkov dialógu, ktorý začal v prvej polovici roku 2008 s piatimi krajinami západného Balkánu. Boli vypracované plány stanovujúce kritériá, realizácia ktorých zahŕňa prijatie štrukturálnych reforiem v kľúčových oblastiach spravodlivosti, slobody a bezpečnosti. Táto metóda sa osvedčila ako veľmi dôležitý podnet pre krajiny daného regiónu, aby napredovali smerom k reformám, najmä vo vzťahu k bezpečnosti dokumentov, so zavádzaním biometrických pasov a dokladov totožnosti pre hraničnú kontrolu a celosvetovú migračnú politiku a tiež v súvislosti s verejným poriadkom a bezpečnostnou politikou: boj proti organizovanému zločinu, korupcii, obchodovaniu s ľuďmi a napokon, samozrejme, základné práva vrátane otázok občianstva.

Po preštudovaní týchto správ môžeme konštatovať, že Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko spĺňa všetky kritériá svojho plánu.

Čierna Hora a Srbsko dosiahli veľmi výrazný pokrok. Avšak v prípade Srbska sú ešte stále niektoré nesplnené podmienky, najmä vo vzťahu k overovaniu dokladov totožnosti predkladaných občanmi s trvalým pobytom

v Kosove a obyvateľmi kosovského pôvodu žijúcimi v zahraničí pri predkladaní žiadostí o srbský biometrický pas.

Druhou podmienkou pre Srbsko je kontrola hraníc s Kosovom a spolupráca s misiou EULEX a treťou podmienkou je vytvorenie vnútroštátnej stratégie pre migráciu.

Pokiaľ ide o Čiernu Horu, je potrebné nájsť trvalé riešenie pre vysídlené osoby. Ešte je potrebné uplatniť opatrenia v zmysle účinného zavedenia právnych predpisov týkajúcich sa cudzincov, ako aj opatrenia na zlepšenie kapacity verejnej správy a na efektívnejší boj proti korupcii a organizovanému zločinu.

Takáto je situácia v týchto troch krajinách.

Napriek veľmi výraznému pokroku dosiahnutému počas niekoľkých uplynulých mesiacov sa Bosne ani Albánsku zatiaľ nepodarilo ukončiť potrebné reformy, ktoré sa vyžadujú v zmysle plánu pre zrušenie vízovej povinnosti. Na základe tejto analýzy Komisia preto v reakcii na výzvu Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy z júna 2009 navrhla zrušenie víz pre občanov Macedónska, Čiernej Hory a Srbska. V prípade Srbska budú osoby s trvalým pobytom v Kosove alebo osoby s kosovským pôvodom, ktoré majú trvalý pobyt v zahraničí a ktoré sú držiteľmi srbského pasu vydaného ústredným orgánom v Belehrade, vylúčené z liberalizácie a bude sa na ne vzťahovať vízová povinnosť. Od roku 1999 Srbsko nebolo schopné zabezpečiť overovanie dokladov totožnosti, ktorých držiteľmi sú obyvatelia Kosova. Komisia zvažila bezpečnostné riziko, ktoré predstavuje táto skupina obyvateľstva pre Spoločenstvo, ako aj skutočnosť, že doteraz sa neuskutočnil dialóg s Kosovom na tému liberalizácie vízovej povinnosti.

Preto rozhodnutie zahrnúť určité krajiny do tejto liberalizácie vízovej povinnosti vychádza zo zásluh každej jednotlivé krajiny.

Pokiaľ ide o Srbsko a Čiernu Horu, budeme pozorne sledovať opatrenia prijímané týmito dvoma krajinami s cieľom v plnej miere splniť všetky kritériá. Vzhľadom na pokrok, ktorý doteraz dosiahlo Albánsko a Bosna a Hercegovina, je Komisia presvedčená, že tieto dve krajiny budú schopné splniť všetky kritériá v blízkej budúcnosti. V októbri ich orgány predložia Komisii doplňujúce informácie o pokroku dosiahnutom v nedávnych mesiacoch. Na základe týchto informácií sa začiatkom budúceho roku uskutočnia hodnotiace misie a potom Komisia vypracuje nové hodnotiace správy, o ktorých bude diskutovať s členskými štátmi. V nadväznosti na toto Komisia dúfa, že bude môcť navrhnúť zrušenie vízovej povinnosti v roku 2010.

V súlade s platnými postupmi sa návrh prerokuje v Rade a následne bude podliehať stanovisku Európskeho parlamentu. Formálne prijatie textu väčšinou schengenských krajín by sa preto malo uskutočniť počas švédskeho predsedníctva, čo umožní účinné zavedenie zrušenia vízovej povinnosti pre občanov týchto troch krajín od januára 2010. Ako ste povedali, pani ministerka, všetko toto znamená príležitosti, najmä pre mladú generáciu v týchto balkánskych krajinách, aby sa oveľa viac zapájali do európskeho života, aby sa doň začlenili, a myslíme si, že všetko toto môže mať mimoriadny prínos pre obidve tieto krajiny aj pre našu Európu.

To je všetko. Toto sú poznámky, ktoré som chcel uviesť po vynikajúcich postrechoch predsedníctva.

Manfred Weber, v mene skupiny PPE. – (DE) Vážená pani predsedajúca, pani úradujúca predsedníčka Rady, pán komisár, západný Balkán potrebuje Európu a my Európania potrebujeme stabilitu na západnom Balkáne. Krajiny západného Balkánu sú centrálnou časťou Európy a musíme urobiť všetko, čo je v našich silách, aby boli opäť súčasťou Európy. Preto sú tieto návrhy správne.

Realita života v tomto regióne bola opísaná: depresívne dlhé rady na vízových úradoch, mladí ľudia bez akejkoľvek vyhliadky na udelenie víz, aby mohli opustiť krajinu a okúsiť život v Európe. Veľa ľudí sa v tomto regióne cíti ako vo väzení bez akéhokoľvek kontaktu s okolitým svetom. S tým chceme všetci skončiť. Pani Packová, pani Bildtová a pán Posselt z našej skupiny na tom intenzívne pracujú. My všetci sa o to usilujeme.

Trápi nás, že v dôsledku rozdielneho prístupu k štátom v tomto regióne budú vznikať separatistické hnutia a v regióne západného Balkánu sa vytvoria rôzne triedy obyvateľstva, čo by určite mohlo viesť k problémom. Občania Európskej únie však rovnako očakávajú bezpečnosť. To znamená, že normy, ktoré tu dnes opísal pán komisár Barrot, a to bezpečnostné normy pre policajnú spoluprácu v boji proti nezákonnému prisťahovalectvu a hospodárskej migrácii a pre biometrické údaje sú dohodnuté minimálne normy, ktoré predstavujú pravidlá hry. Naši občania očakávajú, že tieto pravidlá hry sa budú dodržiavať.

Tým sa dostávam k druhej pripomienke: v zahraničnej politike sa nesmú robiť žiadne ústupky v otázke zrušenia vízovej povinnosti. Nemali by sme týmto štátom dávať voľnú ruku. Pravidlá hry sú jasné a kto ich dodrží, má šancu na zrušenie vízovej povinnosti. Tlak na štáty, ktoré napriek pomoci Európskej únie doposiaľ neboli schopné zlepšiť svoje normy, by nemal poľaviť.

Toto sú dve veci, ktoré my v rámci Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) považujeme za správne. Veríme hodnoteniu, ktoré vypracovala Európska komisia, preto je možné schváliť terajší krok.

Kristian Vigenin, v mene skupiny S&D. – (BG) Vážená pani predsedajúca, pani úradujúca predsedníčka Rady, pán komisár, samozrejme podporujeme návrhy Komisie, pretože znamenajú veľmi dôležitý krok pre práve spomenuté tri krajiny v tomto regióne, ktoré budú od 1. januára 2010 využívať bezvízový styk.

Ja sám pochádzam z krajiny a z generácie, ktorá s nadšením uvítala zrušenie vízovej povinnosti pred tým, ako sa stala členským štátom Európskej únie. Tiež by som chcel povedať, že toto je prvý a najdôležitejší signál toho, že veci sa ozaj posunuli správnym smerom a že jedného dňa sa tieto krajiny dostanú do cieľovej stanice, ktorou je Európska únia.

Zároveň musím vyjadriť, že ma do istej miery prekvapil prehnane administratívny prístup Komisie k tejto otázke. Hoci na jednej strane sú technické záležitosti dôležité, v tom zmysle, že ich dodržiavanie je potrebné a že krajiny budú musieť splniť nevyhnutné podmienky, aby sa stali súčasťou Európskej únie, a teda aby im bol umožnený bezvízový styk, rozhodnutie Komisie vylúčiť Albánsko a Bosnu a Hercegovinu je do istej miery nepochopiteľné. Neberie do úvahy citlivosť tejto otázky v danom regióne. Podceňuje vplyv, ktorý by to mohlo mať na budúci vývoj vzťahov medzi krajinami v regióne a na postoj radových občanov v regióne k tomuto rozhodnutiu Európskej komisie.

Preto sa domnievame, že rozhodnutie Európskej komisie by sa malo prehodnotiť a mali by sa doň zahrnúť aj Albánsko a Bosna a Hercegovina, s jednoznačným časovým plánom, ktorý by stanovoval, kedy budú tieto krajiny mať bezvízový styk pod podmienkou, že splnia príslušné požiadavky.

Z tohto hľadiska je táto otázka mimoriadne citlivá pre obyvateľov Kosova. Naša otázka preto znie: kedy zamýšľa Európska komisia začať dialóg o vízach s Kosovom, a zohľadnila, aké dôsledky by to malo pre stabilitu Kosova, keby tento dialóg nezačal v najskoršom možnom termíne?

Sarah Ludford, v mene skupiny ALDE. – Vážená pani predsedajúca, skupina ALDE rozhodne a dôsledne podporuje cieľ vstupu krajín západného Balkánu do EÚ. Naším zámerom je umožniť ich občanom vstup do integrovaného priestoru voľného pohybu s jednotným trhom a spoločnými hodnotami.

Sloboda krátkodobého cestovania je kľúčovou súčasťou prípravy naň. Komisia a Rada očividne majú tento cieľ spoločný, tak prečo, preboha, Komisia predložila takýto nesprávne vyhodnotený a rozvratný návrh?

Skupina liberálov určite nechce oslabiť tlak na vysokú úroveň noriem pasovej a hraničnej bezpečnosti a na princípy právneho štátu vo všeobecnosti, ale tento proces musí byť spravodlivý, dôsledný a účinný. Nie je pravda, že by v súčasnosti neexistovali žiadne anomálie. Napríklad Srbsko a Čierna Hora boli zahrnuté v júlovom návrhu: hoci nespĺnili referenčné kritériá v čase predloženia návrhu, očakáva sa, že ich splnia v budúcnosti. Ďalej existuje požiadavka na biometrické pasy, ktorých, mimochodom, Bosna doteraz vydala 40 000, ale Chorváti, ktorí určitý čas využívajú výhody bezvízového styku, ich nepotrebuju.

Hovoríme, že napredovanie v Dohode o stabilizácii a pridružení Srbska nie je možné, pokiaľ Ratko Mladić ostáva v úkryte, keďže to poukazuje na nedostatočnú kontrolu nad bezpečnostnými službami. Ale na zrušenie vízovej povinnosti sa musia splniť požiadavky bloku 3: Verejný poriadok a bezpečnosť – je v tom určitý rozpor.

Bosna a Albánsko by sa dali udržať na danej úrovni, keby sa zahrnuli do právneho rozsahu navrhovaného právneho predpisu, pričom samotné uskutočnenie zrušenia vízovej povinnosti by bolo podmienené a záviselo by od vyjadrenia Komisie o dodržaní podmienok – na podobnom princípe ako vyjadrenie o Srbsku a Čiernej Hore, ktoré Komisia vydá na jeseň tohto roku. Postup by bol presne taký istý, hoci trochu neskôr.

Akékoľvek výrazné oddialenie pre Bosnu a Albánsko a úplné vylúčenie Kosova bude mať veľmi rozvratné a škodlivé dôsledky, posilní snahu o vydanie chorvátskych, srbských a v prípade Kosovčanov macedónskych pasov a oslabí celistvosť a správu vecí verejných, najmä v Bosne a Kosove. Neverím tomu, že Komisia a Rada sa rozhodli vydať touto škodlivou cestou.

Marije Cornelissen, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážená pani predsedajúca, som za liberalizáciu vízovej povinnosti a som aj za to, aby sa spájala s istými kritériami, ale mier a stabilita na západnom Balkáne sú pre mňa prednejšie.

Čo si myslíte, že to spôsobí, najmä mladým ľuďom, bosnianskym Moslimom, ak uvidia ich chorvátsko-bosnianskych a srbsko-bosnianskych rovesníkov s dvoma pasmi a možnosťou odskočiť si na víkend do EÚ a späť? Naozaj chceme podporiť nacionalistické nálady a prehĺbiť rozdiely v krajine, kde je stabilita stále taká krehká? A načo? Bosna a Hercegovina skutočne veľmi nezaostáva za Srbskom v plnení kritérií. Už vydáva biometrické pasy a dosiahla približne rovnaký pokrok v plnení ostatných kritérií.

Preto vás dôrazne žiadam, aby ste Bosnu a Hercegovinu zaradili do súčasného návrhu v prospech obyvateľov tejto krajiny, ktorí sa veľmi snažia o lepšiu budúcnosť a ktorých spomienky na vojnu sú ešte stále príliš čerstvé.

Ryszard Czarnecki, v mene skupiny ECR. – (PL) Som veľmi šťastný, že dnes v mene Rady vystúpila naša bývalá kolegyňa, pani ministerka Cecilia Malmströmová. Tento Parlament bol ochudobnený o jej prítomnosť, ale švédске predsedníctvo z toho určite ťaží. Rád by som povedal po švédsky „tack“ – alebo „ďakujem“ – za jej prejav, čo v mojom jazyku, v poľštine, znamená „áno“ – a preto je to vhodný výraz, keďže úplne súhlasím s tým, čo nám dnes povedala v mene Rady, hoci mám isté drobné, ale dôležité pripomienky.

V prvom rade, skutočne nechcem, aby táto vhodná iniciatíva Rady s podporou Komisie, poviem to rovno, bola určitou alternatívou rýchleho vstupu Srbska, Macedónska a Čiernej Hory do Európskej únie. Toto očakávajú spoločnosti v týchto krajinách a toto si aj zaslúžia. Nemyslím si, že by sme mali nahrádzať perspektívu rýchleho vstupu týchto krajín do Európskej únie zrušením vízovej povinnosti.

Po druhé sa domnievam, že obyvatelia Bosny a Hercegoviny, Albánska a Kosova si tiež zaslúžia bezvízový styk čo najskôr. V tejto súvislosti im musíme dôsledne dávať najavo, že majú jednoznačné vyhliadky na členstvo v Európskej únii.

Nikolaos Chountis, v mene skupiny GUE/NGL. – (EL) Vážená pani predsedajúca, v mene Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice – Nordickéj zelenej ľavice sa domnievame, že návrh Komisie na zrušenie vízovej povinnosti pre občanov Srbska, Čiernej Hory a Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko (FYROM), ktorí majú biometrické pasy, je krok správnym smerom a Európska únia ním plní svoj záväzok voči obyvateľom tohto regiónu, takže si môžu plánovať výlety a cestovať do Európy bez potreby víz.

Musím poukázať na to, že pokiaľ ide o západný Balkán, hovoríme o traumatizovanom regióne, ktorý nedávno zažil vojnu a občiansky konflikt, za čo nesú zodpovednosť Európska únia a niektoré jej členské štáty. Rany sa v tomto regióne hoja pomaly. Preto sa domnievame, že zrušenie vízovej povinnosti pre občanov všetkých týchto krajín je veľmi dôležitý krok, ktorý im umožní komunikovať s ostatnými obyvateľmi Európy.

Nemôžem však nepoukázať na podmienky, ktoré, ak som tomu správne porozumel, prinášajú istú neistotu v tom, či Rada schváli zrušenie vízovej povinnosti pre Čiernu Horu a Srbsko v októbri alebo nie.

Po prvé, Kosovo, ak som tomu správne porozumel, podlieha rezolúcii Bezpečnostnej rady OSN č. 1244 a najmä v prípade srbskej menšiny, ktorá žije ako uväznená na vidieku v izolovaných enklávach, v podstate odmietame slobodnú komunikáciu. Dvojité pohroma: nedovolíme im cestovať v rámci ich vlastnej krajiny, ani im nedovolíme vycestovať do krajín Európskej únie.

Po druhé, mám mnohé výhrady k tomu, či sa určité kritériá, ktoré požadujeme od Srbska a Čiernej Hory, týkajú tejto konkrétnej otázky a či neslúžia iným politickým cieľom. Preto si myslím, že by ste mali v októbri zrušiť vízovú povinnosť pre občanov Čiernej Hory a Srbska a aj pre ostatné krajiny západného Balkánu.

Athanasios Plevris, v mene skupiny EFD. – (EL) Vážená pani predsedajúca, v prvom rade, mier, pokoj a stabilita na západnom Balkáne sú určite v záujme celej Európy a, samozrejme, pretože pochádzam z Grécka, je logické, že ešte viac v našom záujme, pretože susedíme s niektorými z týchto štátov. Preto by sme mali považovať smer, ktorým sa vydávate, za ten správny smer.

Chcel by som však poukázať na Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko (FYROM). Vláda v Skopje podporuje extrémny nacionalizmus proti jednému z členských štátov Európskej únie, proti Grécku. V obehu sú mapy, ktoré zobrazujú časť Grécka, Macedóniu, spolu so Solúnom a mnohými ďalšími mestami v okupácii, čím v zásade podporuje nálady, že tieto územia, ktoré sú údajne okupované Gréckom, treba oslobodiť.

Nechcem sa sústrediť na otázku názvu, ktorá vám môže byť ľahostajná, hoci Gréci sú veľmi citliví na krádež tohto názvu. Určite však rozumiete tomu, že sa nemôžeme vracáť k nacionalizmu, nemôžeme podporovať nacionalizmus v týchto krajinách na úkor iných členských štátov Európskej únie.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážená pani predsedajúca, to, že sa má zrušiť vízová povinnosť pre Srbsko, Macedónsko a Čiernu Horu, dokazuje, že reformné úsilie týchto krajín jednoznačne prináša ovocie. Avšak desať rokov od konca konfliktu sú rany ešte vždy hlboké a pod povrchom stále cítia trpkosť. Jednoznačne to má do činenia so skutočnosťou, že krajiny ako Albánsko, Kosovo a Bosna, ktoré boli tentoraz vylúčené, sa cítia znevýhodnené. Ľudia tam jednoznačne uprednostňujú podnecovanie starých antagonizmov, namiesto toho, aby si položili otázku, čo ich susedia urobili lepšie a ako možno dosiahnuť pokrok, aby získali zrušenie vízovej povinnosti. V každom prípade by Srbsko malo v blízkej dobe získať status kandidátskej krajiny, keďže smeruje k vstupu do EÚ vo viacerých aspektoch.

Ešte dlho potrvá, kým sa rany zacelia, a každé opatrenie EÚ je potrebné v tomto zmysle prehodnotiť. Preto musíme na jednej strane lepšie tlmočiť dôvody našich rozhodnutí a na druhej strane dať Albánsku, Kosovu a Bosne jednoznačne najavo, že ešte musia vynaložiť obrovské úsilie, aby sa rovnako priblížili k vstupu do EÚ. V každom prípade sa mier na Balkáne, ktorý je na prahu EÚ, stal oveľa dôležitejším ako vstup Turecka, ktorý mnohé strany tak odhodlane presadzujú.

Anna Maria Corazza Bildt (PPE). – Vážená pani predsedajúca, dnes my v skupine PPE hovoríme obyvateľom Bosny, Albánska a Srbska: nezabudli sme na vás, neopustili sme vás. Rozumieme vašej frustrácii, najmä pokiaľ ide o obyvateľov Sarajeva. Ale zároveň hovoríme obyvateľom Európskej únie, že nebudeme meniť referenčné kritériá. Pravidlá musia byť rovnaké pre všetkých. Vaša bezpečnosť je pre nás dôležitá.

Väčšinou orgánom Bosny a Hercegoviny hovoríme: prevezmite zodpovednosť, pozametajte si pred vlastným prahom, urobte si domáce úlohy. Oceňujeme pokrok, ktorý sa dosiahol v poslednej dobe. Požiadame Komisiu, aby vás naďalej podporovala, ale ak som sa za tých šesť rokov vojny a mieru na Balkáne niečo naučila, a verte mi, že táto vec je môjmu srdcu veľmi blízka, tak to bola skutočnosť, že porazenectvo, obviňovanie a hľadanie obetných baránkov patrí minulosti.

Toto je záležitosť európskej integrácie. Musíme sa na to pozeráť z európskej perspektívy a ako povedala pani Cecilia Malmströmová, najlepším spôsobom, ako začať obrat o 180 stupňov a zbaviť sa závislosti a porazenectva, je pre nich vziať krajinu do vlastných rúk a začať tie vízové reformy, ktoré sú v každom prípade nesmierne potrebné.

Dúfam, že sa zhodneme na jasnom poslanstve pre orgány v regióne, že ich podporíme, ale nebudeme robiť ústupky v bezpečnosti pre našich občanov – že budú musieť prevziať svoju zodpovednosť.

Myslím, že by sme mali podporiť návrh Komisie, a ľuďom, ktorí si myslia, že by to mohlo byť destabilizačné, by som chcela povedať, že stabilita príde ruka v ruke s európskou integráciou. Je veľmi poľutovaniahodné, že pasy sa vydávajú v Záhrebe a v Belehrade, a určite by sme sa mali snažiť čo najviac to minimalizovať, ale nemôžeme pre obyvateľov Bosny vytvoriť nové pravidlá. Nie je to v ich záujme.

My v tomto Parlamente môžeme prispieť svojím dielom k tomu, aby sa urýchlil postup a prijatie rozhodnutia a konať tak, aby mohla Rada rozhodnúť ešte v tomto roku.

Tanja Fajon (S&D). – (SL) Ako pravdepodobne viete, som spravodajkyňou Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci pre liberalizáciu vízovej povinnosti pre krajiny západného Balkánu.

V júli nám Európska komisia poslala návrh s odporúčaním zrušiť vízovú povinnosť pre občanov Srbska, Macedónska a Čiernej Hory. Macedónsko už splnilo všetky požiadavky, na rozdiel od Čiernej Hory a Srbska, ktoré musia čo najskôr splniť zostávajúce podmienky.

Hoci veľmi vítam návrh Komisie a oceňujem náročnosť tejto práce, som sklamaná zo skutočnosti, že tento dokument úplne opomenul ostatné krajiny, dokonca bez toho, aby im dal akýkoľvek časový plán.

Bosna a Hercegovina a Albánsko sa riadia jasným plánom na zrušenie vízovej povinnosti a vedľa o všetkých podmienkach, ktoré musia splniť pred tým, ako sa to môže stať. Najmä Bosna a Hercegovina dosiahla podľa správ nezávislých organizácií obrovský pokrok v ich plnení počas leta.

Rozhodnutie vynechať Bosnu a Hercegovinu a Albánsko zo zoznamu je predovšetkým technické. Všetci veľmi dobre vieme, že dokonca aj tie najlepšie technické rozhodnutia môžu mať závažné politické dôsledky. V skutočnosti boli práve Bosniaci vylúčení z procesu liberalizácie vízovej povinnosti.

Všetci musíme prevziať svoj podiel politickej zodpovednosti za realizáciu tohto procesu, ktorý bude základným predpokladom pre mier a stabilitu na západnom Balkáne. Taktiež je naliehavo potrebné zväziť začatie dialógu o vízach s Kosovom, keďže to pomôže napredovať v štrukturálnych reformách.

Dámy a páni, nesmieme sa stavať do pozície tých, ktorí brzdia proces rušenia vízovej povinnosti pre všetky krajiny západného Balkánu, ktoré majú jednoznačnú európsku perspektívu. Liberalizácia vízovej povinnosti na západnom Balkáne nie je skladačka, ktorá slúži pre vaše pobavenie. Rozhodujeme tu o ľuďoch, o kvalite ich života a mobilite a o podpore čo najužšej možnej spolupráce a v neposlednom rade aj hospodárskej spolupráce.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Gratulujem Macedónsku a dúfam, že Čiernej Hore a Srbsku sa takisto podarí dostať sa na rovnakú úroveň. Bolo by to dobré pre všetky tri krajiny, ako aj pre celý západný Balkán.

Je však poľutovaniahodné, že Bosna bola z tohto balíka vynechaná. Vynaložené úsilie, pokiaľ ide o Bosnu, bolo neadekvátne a nedostatočné, a tým myslím nielen ich, ale aj naše úsilie. Hlavnou prekážkou pokroku v Bosne je duševné rozpoloženie, pocit bezmocnosti, ktorý paralyzuje tamajších ľudí a inštitúcie. Bosniaci sú jediní obyvatelia Bosny, ktorí nemôžu slobodne cestovať v rámci Európy. Nemajú druhý štát, do ktorého by sa uchýlili, a preto došlo k ich getizácii. Sú jediní, ktorí sa nemôžu utiekať k snom o dvojito občianstve. Toto je ponižujúce. Cítia sa prehladáni, znevažovaní a potrestaní Európskou úniou.

Musíme Bosne a Hercegovine poskytnúť politickú pomoc, aby tento štát bol schopný pomôcť sebe a svojim občanom. Európska únia nesie spoluzodpovednosť za situáciu v Bosne a za stabilitu v regióne. Túto zodpovednosť nesie Rada, Komisia a Parlament.

Bosna je blízko k zrušeniu vízovej povinnosti. Jediný problém, ktorý ostáva, je problém v hlavách ľudí – v ich hlavách a v našich hlavách. Medzi nami a nimi vyrastá múr vyšší ako berlínsky múr. Zbúrajme ho a pomôžme Bosne pri zrušení jej vízovej povinnosti teraz, čo najskôr, v rovnakom balíku, v ktorom sa nachádzajú ostatné tri krajiny tohto regiónu.

Ulrike Lunacek (Verts/ALE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pani Malmströmová, pán komisár, my Zelení, samozrejme, vítame liberalizáciu vízovej povinnosti pre Čiernu Horu, Macedónsko a Srbsko. V posledných rokoch, keď som ešte bola členkou rakúskeho národného zhromaždenia, som za to veľmi dôrazne viedla kampaň. Je to dôležitý krok smerom k plneniu sna o zjednotenej a mierovej Európe.

Avšak na ceste, na ktorú ste sa vydali, je mnoho kameňov úrazu. Dôsledkom bude predovšetkým to, že moslimskí obyvatelia Bosny sa budú cítiť diskriminovaní. Bolo to tak už vtedy, keď ste iba oznámili, že liberalizácia bude platiť pre ostatné štáty. Argumentujete na základe technických podmienok, ktoré Bosna a Hercegovina ešte nespĺnila, ale zjavne prehliadate skutočnosť, že v ostatných štátoch, v ktorých teraz bude liberalizácia, sú stále problémy. Bosna už vydala 40 000 biometrických pasov a prijala aj nariadenie pre vysídlené osoby, ktoré ostatné štáty ešte neprijali, a zaviedla protikorupčný program, ktorý napríklad Srbsko ešte nemá.

Mám dojem, že tu ide aj o politickú diskrimináciu a považujem to za veľmi nebezpečné pre mier v regióne a pre mnohonárodnostnú Bosnu a Hercegovinu. Takže ešte raz k pomenovaniu tohto nebezpečenstva: existuje nebezpečenstvo, že etnické deliace čiary sa aj tu budú formalizovať. Preto vás žiadam, aby ste podpísali spoločný balík aj s Bosnou a Albánskom a aby ste začali rokovania o vízach s Kosovom.

Fiorello Provera (EFD). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, dnes sú určité časti Balkánu ešte stále nestabilné a fungujú ako trasy pre nezákonnú dopravu, ktorú kontrolujú siete organizovaného zločinu. Mimoriadne vážne je obchodovanie s ľuďmi, ktoré sa často spája s vykorisťovaním vo forme nezákonnej práce alebo prostitúcie.

Liberalizáciu vízovej povinnosti musí preto sprevádzať dôsledné uplatňovanie bezpečnostných pravidiel, jedným z ktorých je zavedenie biometrických pasov. Pokiaľ sme si vedomí, Albánsko a Bosna a Hercegovina ešte v plnej miere nezavedli tieto technické opatrenia. Je preto kľúčové, aby sme neumožnili liberalizáciu vízovej povinnosti pre tieto dve krajiny, pokiaľ ich vlády nebudú v plnej miere spolupracovať a pokiaľ nebudú zavedené technické opatrenia zaručujúce identitu zúčastnených strán. Neschopnosť splniť požiadavky z môjho pohľadu neznamená diskrimináciu.

George Becali (NI). – (RO) Teší ma, že dnes vedieme rozpravu o zrušení vízovej povinnosti pre niektoré balkánske krajiny a musím vám povedať prečo: moji starí rodičia sa narodili v Macedónsku, môj otec v Albánsku, moja stará mama v Grécku a moja mama v Bulharsku, zatiaľ čo ja som sa narodil v Rumunsku. Dnes som, vďaka Bohu, tu a môžem sa opýtať pána komisára Rehna, či je možné zrušiť vízovú povinnosť

pre Albánsko do polovice roku 2010, ako bolo prisľúbené. Toto je otázka, na ktorú by som chcel odpoved', pretože sa dotýka mojich citov, mojich príbuzných, mojej rodiny a mojich koreňov, ktoré idú naprieč takmer celým Balkánom. Nech nám Boh pomáha.

Doris Pack (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pani Malmströmová, pán komisár, dámy a páni, my všetci sme boli nadšení z navrhovanej liberalizácie vízovej povinnosti. Už sme za to v tomto Parlamente bojovali dlho a teraz sa proces začal. To nám nestačí. Myslím si, že júnové znenie bolo nesprávne. Dnes, ako sme počuli, sú stále problémy v Srbsku a Čiernej Hore. Prečo sa teda Albánsko a Bosna nedostali do tohto znenia, prečo sa nepovedalo, že aj tu sú problémy, ktoré sa musia prekonať? To by nespôsobil až tak veľa škody.

Je, samozrejme, skutočnosťou, že politici v Bosne a Hercegovine majú malý záujem na zlepšovaní tejto z každého hľadiska nepríjemnej situácie svojich krajanov. Prečo by mali? Majú zamestnanie, môžu cestovať, mrhajú svoj čas zbytočnými nacionalistickými konfliktami namiesto toho, aby sa zasadzovali napríklad o lepší školský systém, lepšiu infraštruktúru, lepší systém zdravotníctva. Nezabezpečili ani splnenie referenčných kritérií pre liberalizáciu vízovej povinnosti. Liberalizácia vízovej povinnosti by konečne priniesla závan čerstvého vzduchu do nacionalistického dusna v Bosne a Hercegovine a konečne by dala nádej mladej generácii.

Avšak od ohlásenia hodnotenia Komisie sa v Bosne a Hercegovine zaviedli opatrenia na boj proti korupcii a prijalo sa viacero dôležitých zákonov, takže technické predpoklady možno splniť na jeseň. Nie je to však iba otázka technických predpokladov, je to aj otázka politického hľadiska veci. Je tu otázka biometrických pasov a viem, že ich zatiaľ nebolo vydaných veľa. Úprimne vyzývam Komisiu a niektoré členské štáty, aby pomohli vydávať tieto biometrické pasy. Technická pomoc znamená veľmi veľa.

Rada, Komisia a miestni politici musia vynaložiť všetko možné úsilie, aby zabránili ďalšiemu prehlbovaniu etnických rozdielov v tejto krajine. Odmietnutie liberalizácie vízovej povinnosti pre Bosnu a Hercegovinu by viedlo ku getizácii Moslimov, keďže Chorváti a Srbi sa môžu dostať von z krajiny. Bosnianský pas – zvyčajne je pas nepochybným dôkazom štátu – bude bezcenný v očiach jeho držiteľov, ak neotvorí dvere do EÚ.

Preto by som chcela požiadať Komisiu a Radu o pomoc týmto krajinám. Albánsko si poradí. Má novú vládu, zvládne to, ale Kosovo to zvládne iba s pomocou vás všetkých. Máte našu podporu. Netreba zatvárať oči, ale stanoviť politické normy, nie iba policajné.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Liberalizácia vízovej politiky vo vzťahu k západnému Balkánu je politicky, ale pre občanov týchto štátov a tohto regiónu aj mimoriadne ľudsky citlivá záležitosť. V súčasnosti hovoríme o Čiernej Hore, Macedónsku a Srbsku, čo je v historickom kontexte veľmi dôležité, ale nemali by sme na dlhú dobu zavádzať akúsi dvojrychlosť na západnom Balkáne a mali by sme čo najskôr do tohto procesu vrátiť najmä Bosnu a Hercegovinu, ako samozrejme aj Albánsko.

Západný Balkán je geograficky, kultúrne aj historicky úzko spätý s Európskou úniou, s našimi členskými štátmi, a napriek tomu, že ešte nedávno prebiehali veľmi turbulentné udalosti v tejto časti, treba povedať, že reformy, ale aj naše očakávania sú postupne naplňované, a že skutočne politické reprezentácie týchto štátov vyvíjajú veľké úsilie, aby naše očakávanie splnili.

Možnože aj v tomto svojom vystúpení by som preto chcela požiadať nielen Radu, Komisiu, ale aj nás tu v Európskom parlamente, aby sme v tomto úsilí podporili predstaviteľov jednotlivých štátov a aby sme im boli nápomocní v tých otázkach, ktoré ešte nie sú doriešené. Netreba si tiež zakrývať oči pred tým, že krajiny západného Balkánu sú pre nás mimoriadne geopoliticky dôležité z mnohých dôvodov.

Tak ako Srbsko a Čierna Hora majú teraz dôležité domáce úlohy, ktoré, ako všetci dúfame, čoskoro splnia, chcela by som ešte raz zdôrazniť, že by bolo veľmi vhodné, aby sa čo najskôr vytýčil termín aj pre tie krajiny, ktoré teraz boli z procesu vyradené a mám na mysli práve Bosnu a Hercegovinu a Albánsko.

Gerard Batten (EFD). – Vážená pani predsedajúca, tieto opatrenia umožnia bezvízový vstup do skupiny schengenských členských štátov EÚ zo Srbska, Čiernej Hory a Macedónska od januára 2010. Komisia predpokladá umožnenie bezvízového styku pre Albánsko a Bosnu a Hercegovinu do polovice roku 2010. Takže do 12 mesiacov by sme mohli mať ďalších 20,7 miliónov ľudí s voľným prístupom do EÚ.

Prísne vzaté, toto by sa nemalo dotknúť Spojeného kráľovstva, ktoré nie je členom skupiny schengenských členských štátov, ale v skutočnosti sa ho to dotkne. Prístup do EÚ pre milióny nových ľudí z krajín, ktoré patria medzi najchudobnejšie a najskorumpovanejšie v Európe, im umožní prekonať prvú bariéru v snahe

o nezákonný vstup do Británie. Tieto krajiny sa nakoniec tak či tak stanú plnoprávnymi členmi EÚ s plnohodnotným, legálnym prístupom do EÚ. Tieto opatrenia však ďalej oslabia schopnosť Británie kontrolovať svoje vlastné hranice, čo je ďalším dôvodom, prečo by Británia mala vystúpiť z Európskej únie.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Vážená pani predsedajúca, všetkým sú nám jasné výhody a nevýhody voľného pohybu, ale pozrime sa na to z iného hľadiska. Plnia tieto tri krajiny skutočne základné kritériá požadované na udelenie týchto privilégií, ako je zrušenie vízovej povinnosti?

Bulharská menšina v Srbsku bola absolútne zanedbávaná a diskriminovaná už takmer celé storočie, zatiaľ čo Macedónsko už svojho vzniku sústavne a dôsledne praktizovalo protibulharskú politiku.

Posledný čin, ktorý spáchalo Macedónsko v tejto súvislosti, bolo zatknutie bulharskej občianky Spasky Mitrovovej, ktorá dostala mimoriadne prísny trest. Mitrovová je členkou bulharského združenia „Ratko“. Toto združenie bola zakázané v Macedónsku, a preto muselo Macedónsko zaplatiť pokutu za porušenie ľudských práv.

Bulharská verejnosť považuje za neprijateľné, že sa robia ústupky týmto krajinám, ktoré porušujú práva bulharských občanov, inými slovami občanov Európskej únie.

Kinga Gál (PPE). – (HU) Považujem za dôležité, že sme sa dočkali chvíle, keď môžeme konečne riadne diskutovať o otázke bezvízového styku v súvislosti s krajinami západného Balkánu. Teší nás, že tieto krajiny, ktoré si splnili svoje záväzky k dnešnému dňu, môžu byť nápomocné pri uľahčovaní procesu prekračovania hraníc, aby bol čo najmenej problémový.

Ako maďarská poslankyňa EP musím podporiť toto úsilie, pretože umožní napríklad Maďarom žijúcim vo Vojvodine v Srbsku, aby si vytvorili tesnejšie väzby s materskou krajinou. Občania, ktorí žijú na oboch stranách týchto hraníc a ktorí hovoria tým istým jazykom a majú blízke rodinné a kultúrne väzby, nebudú schopní nájsť dostatočné slová, ktorými by vyjadrili dôležitosť možnosti prekročiť hranice bez akejkoľvek prekážky alebo víz. V tomto bode, hoci nie priamo v súvislosti s bezvízovým stykom, sa vykonali aj určité perspektívne rozhodnutia, ako napríklad nedávno prijatý zákon v Srbsku, ktorým sa riadi činnosť menšinových národných rád. Tieto rozhodnutia dokazujú výrazný pokrok v súvislosti s inštitucionálnou ochranou práv menšín.

Umožnenie bezvízového styku jednoducho nemožno pokladať za technickú záležitosť. Jednoznačne ide o politickú záležitosť. Znamená to významný prínos k politickej stabilite vzhľadom na to, aké práva im budú udelené spolu s pasom od ich vlastných štátov a do akej miery je uznávaný Európskou úniou. Bolo by neprijateľné, keby negatívne rozdiely medzi štátmi v tomto regióne pretrvávali dlhodobo.

Preto sa obraciam na kľúčovú zodpovednosť Komisie a Rady v týchto otázkach. Európska únia má politickú zodpovednosť ponúknuť krajinám západného Balkánu perspektívu vstupu do Európskej únie. Mala by pomôcť týmto krajinám dobehnúť ostatné a mala by podporiť vytváranie a posilňovanie ich demokratických inštitúcií, kam patria aj práva menšín.

Kinga Göncz (S&D). – (HU) Veľmi pekne vám ďakujem, pani predsedajúca. Tiež by som chcela privítať pani Ceciliu Malmströmovú a pána komisára Barrota. Aj mňa teší tento návrh, ktorý bol predložený. Ako bývalá ministerka zahraničných vecí Maďarska som intenzívne pracovala spolu s ostatnými na priblížení krajín západného Balkánu k Európskej únii, aby uskutočnili ďalší krok na ceste k prístúpeniu. Taktiež vieme, že z tejto perspektívy je bezvízový styk niečo, čomu ľudia možno najlepšie rozumejú a čo najviac pociťujú. Teraz im pripravuje cestu, aby mohli využívať slobodu pohybu a vytvárať užšie ľudské vzťahy. Možno im to pomôže aj s tým, čo podľa mňa my všetci považujeme za dôležité, a to podporiť motiváciu týchto krajín počas veľmi náročného procesu, ktorý súvisí s prístúpením.

Vieme, že musíme podniknúť určité veľmi vážne kroky. Veľmi často je potrebné prekonať isté tradície, o ktorých vieme, že ich nie je jednoduché prekonať. Je veľmi dôležité, aby týmto trom krajinám bol teraz umožnený bezvízový styk. Tiež by som chcela upriamiť vašu pozornosť na názor, ktorý už dnes mnohokrát odznel, a to, že rovnováha v krajinách západného Balkánu je veľmi krehká. Už pred vojnou tam existovalo etnické napätie, ktoré ostalo aj po vojne. Preto musíme hodnotiť každé opatrenie z perspektívy toho, či zníži alebo zvýši toto napätie.

V prípade Bosny, ako už dnes bolo niekoľkokrát spomenuté, je toto rozhodnutie nielen prínosné a dôležité preto, že Bosna bola teraz vylúčená, ale aj preto, že mnoho bosnianskych občanov, ktorí majú chorvátsky alebo srbský pas, bude môcť využiť bezvízový styk, zatiaľ čo ostatní nie. V rovnakej situácii sa ocitli aj kosovski občania, takže kto môže získať pas v Srbsku, bude môcť využívať bezvízový styk.

Domnievam sa, že je pre nás dôležité opäť raz zdôrazniť, že je potrebné prijať politické rozhodnutie, nie technické. Preto je našou zodpovednosťou pomôcť týmto krajinám dosiahnuť bezvízový styk čo najskôr, v rámci veľmi konkrétneho časového plánu.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pani úradujúca predsedníčka Rady, pán komisár, aj ja sa stotožňujem s obavami pána poslanca Webera o bezpečnosť, keďže som vo Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci strávil desať rokov. Táto otázka má zásadný zahraničnopolitický rozmer.

Som z generácie, ktorá vyrastala so státisícmi takzvaných juhoslovanských zahraničných pracovníkov. Počas komunistickej diktatúry mohli ľudia z juhovýchodnej Európy žijúci na hraniciach Juhoslávie slobodne cestovať napriek tejto komunistickej diktatúre. Dnes hovoríme o europeizácii, vysielame vojenské jednotky a úradníkov, míňame obrovské finančné sumy a zároveň vážime mladých ľudí v týchto krajinách. To je dôvod, prečo je liberalizácia tohto vízového režimu naliehavo potrebná.

Aj ja mám však niekoľko kritických pripomienok: po prvé, som nadšený z toho, že Macedónsko bolo zohľadnené v návrhu. Macedónsko je príkladné v plnení kritérií, ale nemali by sme mu dávať toto ako náhradu namiesto jeho oprávnenej žiadosti konečne stanoviť dátum prístupových rokovaní.

Po druhé, Kosovo: odznelo tu, že musí dodržiavať pravidlá hry, ale hráč môže pravidlá hry dodržiavať jedine vtedy, ak môže vstúpiť na ihrisko. Kosovo na ihrisko nemohlo vstúpiť. Zasiahli sme vojensky, aby sme Kosovčanov oslobodili spod útlaku. Teraz sa má krajina bývalých utláčateľov tešiť z bezvízového režimu – a ja to vítam, pretože kolektívna vina neexistuje – a Kosovo to nemôže dosiahnuť. Hoci sú tam isté nedostatky, my by sme si mali sypať popol na hlavu, pretože v zásade túto krajinu spravujeme my. Inými slovami, Kosovo musí mať šancu využiť každú možnú príležitosť, pretože ak bude mať Srbsko dlhodobu bezvízový styk a Kosovo sa úplne vylúči, povedie to k neprijateľným deformáciám.

Po tretie, Bosna a Hercegovina: spolu s mnohými ďalšími poslancami EP som podpísal protest proti vylúčeniu Bosny a Hercegoviny. Táto krajina troch národov – zle navrhnutá na základe Daytonskej mierovej dohody, ktorú je konečne potrebné revidovať – s medzinárodnou správou, ktorá je rovnako vinná z neefektívnosti, musí konečne dostať príležitosť vydať sa na cestu do Európy bez toho, aby sa rozpadla. Rozpad Kosova alebo Bosny by ohrozil našu bezpečnosť viac ako akékoľvek technické detaily.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Vážená pani predsedajúca, musíme uznať, že zrušenie vízovej povinnosti pre Srbsko, Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko a Čiernu Horu je dôležitým krokom smerom k európskej integrácii západného Balkánu.

Malo by však platiť pre všetky krajiny západného Balkánu a malo by sa zabrániť vytváraniu nových deliacich čiar v tomto regióne. Samozrejme, nikto nemôže právom tvrdiť, že Európska komisia je zaujatá voči moslimským obyvateľom Bosny a Hercegoviny. Na druhej strane my sme nemali zabúdať na výnimočný status Kosova, ktorého nezávislosť neuznali všetky členské štáty Európskej únie.

Chceme, aby obyvatelia Kosova mohli využívať výhody zrušenia vízovej povinnosti, avšak riešenie, ktoré nájdeme, nesmie uškodiť konečným podmienkam v súvislosti s jeho statusom. Komisia konala správne, keď nezatvorila dvere pre Bosnu a Hercegovinu a Albánsko. Musí však konať rýchlo, aby stabilitu v regióne nenarušili nové rozpory. Samotné štáty musia, samozrejme, uskutočniť potrebné reformy, ktoré, aby sme nezabudli, sa týkajú otázky bezpečnosti a boja proti organizovanému zločinu.

Tento Parlament niekoľko rokov zdôrazňoval, že jednoduchší kontakt s okolitým svetom a väčšia možnosť cestovať posilní mier, výmenu na všetkých úrovniach a v konečnom dôsledku aj stabilitu. Otázka víz nie je iba výlučne technická otázka, je to zásadná politická otázka, ktorá sa dotýka európskej budúcnosti v tomto regióne, a všetky národy tohto regiónu majú právo na túto budúcnosť.

Anna Ibrisagic (PPE). – (SV) Vážená pani predsedajúca, myslím si, že v tomto štádiu rozpravy niet pochybností o dôležitosti liberalizácie vízovej povinnosti pre občanov Balkánu. Možnosť slobodne cestovať je spolu so vzdelaním hádam najdôležitejším nástrojom, ktorý môžeme ponúknuť mladým generáciám, od ktorých očakávame, aby sa čo najviac zapojili do demokratizačného procesu v rámci celého regiónu.

Preto vítam návrh o liberalizácii vízovej povinnosti pre Srbsko, Macedónsko a Čiernu Horu. Pokrok každej jednotlivkej krajiny na jej ceste do EÚ znamená pokrok pre celý Balkán. Niektoré z týchto krajín museli čakať dlho, niektoré možno dlhšie, ako je potrebné. My v Európskom parlamente, aj tie dve krajiny, ktoré boli vylúčené z procesu liberalizácie vízovej povinnosti, by sme si z tohto mali vziať ponaučenie.

Hoci ide o vysoko citlivú politickú otázku, rada by som poukázala na to, že pravidlá pre liberalizáciu vízovej povinnosti sú jednoznačné a univerzálne. Podmienky sa musia plniť. Nerobme však z toho politickejšiu záležitosť, ako si vyžaduje situácia. Pozrime sa na to, čo ešte ostáva urobiť a ako môžeme čo najrýchlejšie zabezpečiť, aby sa Bosna a Hercegovina a Albánsko čo najskôr mohli pridať ku skupine krajín s bezvízovým stykom.

Bosna a Hercegovina v poslednej dobe dosiahli obrovský pokrok a čoskoro splnia väčšinu ostávajúcich požiadaviek v zmysle plánu. Preto vyzývam politických predstaviteľov Bosny a Hercegoviny, aby prijali protikorupčný zákon a aby čo najskôr stanovili pravidlá pre výmenu informácií medzi jednotlivými súčasťami policajných zložiek. Vyzývam ich, aby sa pokúsili dokončiť tieto úlohy do konca septembra pred zaslaním správy späť Komisii. V novej analýze potom očakávam, že Komisia opäť zváži, aký skutočný pokrok sa dosiahol, a ak požiadavky EÚ budú splnené, navrhne Rade schváliť liberalizáciu vízovej povinnosti pre Bosnu a Hercegovinu. Dúfam, že táto liberalizácia vstúpi do platnosti v júli 2010.

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, zrušenie vízovej povinnosti pre niektoré krajiny, ktoré sa nachádzajú v regióne západného Balkánu, predstavuje prvé potvrdenie odhodlania Európskej únie vytrvať v procese európskej integrácie. Domnievam sa však, že návrh Komisie je neúplný. Prístup k občanom z Albánska a Bosny a Hercegoviny nebude rovnaký, čo spôsobí rozdiely medzi obyvateľmi Balkánu.

Rád by som vám pripomenul, že už existuje rozdiel medzi predchádzajúcou generáciou, ktorá mala výhody z otvorenia bývalej Juhoslovanskej republiky Európe, a súčasnou generáciou, ku ktorej Európska únia nemala rovnaký prístup. Tento návrh však spôsobí to, že občania krajín bývalej Juhoslovanskej republiky, ktorí nebudú môcť využívať zrušenie vízovej povinnosti, sa budú snažiť získať druhý pas v krajine patriacej do bývalej Juhoslovanskej federácie, ktorá má bezvízový styk s Európskou úniou. Už sme sa stretli s týmto scenárom v prípade moldavských alebo gruzinských pasov verzus ruských pasov.

Domnievam sa, že logickým riešením je uplatniť rovnaký prístup ku všetkým balkánskym krajinám a zároveň vyzývam Komisiu, aby zvažila aj zahrnutie Moldavska do skupiny krajín na juhovýchode Európy.

Victor Boștinăru (S&D). – (RO) Ako poslanec EP a socialista vítam oznámenie Rady a Komisie o vízovom režime pre tri krajiny západného Balkánu. Je to prvý rozhodný krok smerom k ich integrácii do Európskej únie, prvý úspech pre budúcich občanov EÚ na západnom Balkáne. Uznávam však aj to, že jasná perspektíva vo forme plánu pre Bosnu a Hercegovinu, Albánsko a Kosovo musí byť pre nás maximálne dôležitou záležitosťou. Nehovorím iba o sklamaní medzi širokou verejnosťou, ale predovšetkým o riziku pre politickú stabilitu v týchto troch krajinách. Predovšetkým očakávam od Európskeho parlamentu a novovytvorenej Európskej komisie, že dodržia predvídateľný plán integrácie krajín západného Balkánu do Európskej únie. Je to jediný spôsob, ako môžeme naplniť mandát, pre ktorý sme boli zvolení: zjednotiť Európu.

Norica Niculai (ALDE). – (RO) Vážená pani predsedajúca, jedna minúta bude pre mňa viac ako dosť, aby som uvítala historické rozhodnutie pre Balkán aj pre Európu. Domnievam sa, že sloboda pohybu je bránou k demokracii a poznatkom. Týmto trom krajinám ste dali túto príležitosť. Zároveň si však myslím, že Európa je aj Európou nariadení, ktoré ako európski občania musíme všetci dodržiavať. Predložili ste tento návrh, pretože ste usúdili, že pravidlá a podmienky, ktoré sme stanovili, boli splnené.

Som toho názoru, že predložíte návrh na rozšírenie o Albánsko a Bulharsko, ak tieto európske nariadenia budú splnené. Vo svojom rozhodnutí určite vypracujete odporúčanie na urýchlenie tohto procesu. Patríť medzi tých, čo si myslia, že toto nie je vec diskriminácie. V skutočnosti je opak pravdou. Myslím si, že tento proces pomôže povzbudiť ostatné dve krajiny k lepším výkonom a k plneniu týchto podmienok, pretože od prijatia tohto rozhodnutia uvedené tri krajiny dokázali, že ak chcú, aby ich občania mohli mať výhodu iného statusu, sú ochotné urobiť, čo treba.

Antonio Cancian (PPE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, pani ministerka, dámy a páni, musím povedať, že som za liberalizáciu a za európsku integráciu vrátane doplnenia tejto mozaiky o krajiny západného Balkánu, pretože, ako niekto predtým spomenul, potrebujeme, aby bol Balkán stabilný. Preto je táto integrácia rozhodujúca a musí nastať čo najskôr.

V súvislosti s otázkou prisťahovalectva, o ktorej sme diskutovali včera a ktorá zahŕňa bezpečnosť a ľudské práva, musíme však byť veľmi opatrní, pretože sa domnievam, že kontroly sa musia vykonávať dôkladne a nie sa zjednodušovať. Časové harmonogramy musia korešpondovať s týmito kontrolami, ktoré je potrebné podľa možností urýchliť. Ďalej chcem poznamenať, že v tejto oblasti existuje medzera, o ktorej sa povedalo veľmi málo, a tou medzerou je Kosovo. Určite mi budete rozumieť, keď poviem, že táto medzera veľmi

uľahčuje ľuďom z iných krajín cestovanie medzi Kosovom a Macedónskom. Viem, že správa, ktorá je v procese prípravy, nám niečo povie v nasledujúcich dňoch, ale prosíme vás o poskytnutie ďalších informácií o Kosove dnes večer.

Emine Bozkurt (S&D). – (NL) Vážená pani predsedajúca, pani ministerka to vyjadrila veľmi dobre: liberalizácia víz je potrebná, aby sme posilnili puto s EÚ, zabránili posilňovaniu nacionalizmu a predišli izolácii. Ako je potom možné, že návrhy predstavujú riziko izolácie pre bosniatskych Moslimov? V rámci jednej krajiny by vznikla veľká nerovnosť, keďže srbskí a chorvátski Bosniaci dostanú pasy. Moslimovia však, bohužiaľ, nemajú susednú krajinu, ktorá im vydá pasy. Kto sa zastane bosniatskych Moslimov? Urobí to Komisia? Urobí to Rada? Viete mi s určitosťou povedať, či Komisia alebo Rada rokovala s Chorvátskom a Srbskom o rozvážnom postupe pri vydávaní pasov? Malo by byť totiž jasné, že ich postup spôsobí veľké nepokoje.

Nadezhda Nikolova Mikhaylova (PPE). – (BG) Chcela by som zablahoželať pánovi Barrotovi k stanovisku Európskej komisie o liberalizácii vízového režimu pre krajiny západného Balkánu. Ako ministerka zahraničných vecí v čase, keď bola zrušená vízová povinnosť pre Bulharsko, viem, aký obrovský emocionálny účinok malo zrušenie vízovej povinnosti a skončenie ponižovania na našich občanov. Zároveň však ako poslankyňa EP musím súhlasiť s pani Packovou a s pani Bildtovou, že skutočná európska solidarita znamená, že Európska únia má poskytnúť logistickú pomoc pri plnení kritérií namiesto ich nerešpektovania, keďže toto má demoralizačný účinok na spoločnosť a zbavuje to vlády zodpovednosti.

Zmena musí prísť ako odmena za vynaložené úsilie, nie ako dvojité meter. Spoločnosti krajín západného Balkánu si musia zvyknúť na to, že od svojich vlád musia žiadať, aby si robili svoju prácu. Musia vedieť o tom, že liberalizácia vízového režimu sa odďaľuje, nie pretože Európska únia punitkársky hľadá chyby, ale pretože vlády nesplnili svoju úlohu. Solidarita by sa mala poskytnúť ako reakcia na prevzatie zodpovednosti. Keď ide o princíp, nezáleží na vierovyznaní ani národnosti jednotlivca.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Podporujem rozhodnutie Európskej komisie, ktoré stelesňuje roky trvajúce úsilie o zrušenie vízovej povinnosti pre občanov krajín západného Balkánu. Domnievam sa však, že občania Moldavskej republiky by mali mať rovnaké práva na voľný pohyb v EÚ čo najskôr. Európska únia musí pokračovať v budovaní politiky otvorených dverí k týmto krajinám a zrušenie vízovej povinnosti je dôležitým krokom na ceste k európskej integrácii týchto národov.

Na doplnenie tohto rozhodnutia, ktoré povedie k rozvoju cezhraničných obchodných príležitostí a ktoré umožní ľuďom slobodu pohybu, musia európske inštitúcie zvážiť organizovanie kultúrnych a vzdelávacích programov, ktoré spropagujú európske hodnoty v týchto krajinách. V tejto súvislosti musí posilnenie bezpečnosti hraníc a boj s medzinárodným zločinom zostať naďalej prioritou.

Na záver by som chcela znovu potvrdiť, že Rumunsko neuználo nezávislosť Kosova.

Zoran Thaler (S&D). – (SL) Chcel by som vyjadriť svoju spokojnosť s pokrokom v procese liberalizácie vízovej povinnosti počas uplynulých 18 mesiacov. Toto je veľký úspech a vyzývam vás, aby ste podnikli urýchlené kroky a pokračovali v tomto duchu.

Počas niekoľkých posledných dní sme dostali správy zo Sarajeva o tom, že proces plnenia požiadaviek plánu naberá na intenzite napriek všetkým ťažkostiam. To platí aj pre také citlivé oblasti, ako je koordinácia polície medzi Banja Lukou a Sarajevom.

Vyzývam Komisiu a Radu, aby tento pokrok dlhodobo sledovali a aby naň reagovali. Európska únia musí byť schopná uplatniť svoj vplyv na rôzne politické sily v Bosne a Hercegovine, ktoré by sa snažili sabotovať tento proces. Občania Bosny a Hercegoviny nesmú trpieť pre nezodpovednosť svojich politikov a my im v tejto súvislosti musíme pomôcť. Vyzývam Komisiu, aby čo najskôr začlenila Bosnu a Hercegovinu do bezvízovej zóny.

Alojz Peterle, spravodajca. – (SL) Selektívny prístup k zrušeniu víz neposilní európske vyhliadky pre žiadnu krajinu západného Balkánu, ktorej spoločenstvá sú rozdelené, pretože selektívnosť spôsobuje nové rozdelenia. Víťam každý krok, ktorý je proti selektívnosti, a som pevne presvedčený o tom, že zrušenie vízovej povinnosti pre všetky tieto krajiny by určite pomohlo zlepšiť obraz Európskej únie v očiach ľudí z týchto krajín, ktorí sa po rokoch konfliktov potrebujú otvoriť svetu.

Ešte by som rád upozornil, že v týchto krajinách žijú tisíce mladých ľudí, ktorí nikdy nemohli cestovať do zahraničia. Ich jediným zdrojom poznatkov o Európe a o svete je televízia. Máme povinnosť posilniť aj ich európske vyhliadky. Som si vedomý bezpečnostných faktorov, ale tí, ktorí z krajiny odchádzajú so zlými

úmyslami, si v každom prípade nájdú cestu, ako sa dostať do EÚ. Bránime však státisícom tých, ktorí majú dobré úmysly.

Preto by som chcel vyzvať Radu a Komisiu, aby čo najskôr na základe pokroku týchto krajín prehodnotili svoje stanoviská a aby zrušili vízovú povinnosť pre krajiny, ktoré neboli zaradené do prvej skupiny. Ďakujem veľmi pekne.

Samozrejme, vyzývam vlády týchto krajín západného Balkánu, aby si svoje povinnosti splnili čo najskôr v záujme svojich občanov a v záujme svojich vyhliadok na vstup do EÚ.

Petru Constantin Luhan (PPE). – Vážená pani predsedajúca, liberalizácia vízovej povinnosti pre krajiny západného Balkánu je dôležitá, keďže toto opatrenie sa najviac týka bežných občanov žijúcich v tomto regióne a jasne ukáže prínosy procesu zblíženia s EÚ. Som presvedčený o tom, že podmienené zahrnutie Albánska a Bosny a Hercegoviny do bieleho zoznamu sa ukáže ako silný motív pre splnenie ostatných referenčných kritérií v zmysle plánu. V našom prípade bol takýto silný signál vyslaný v roku 2001 a o niekoľko mesiacov sa nám podarilo splniť všetky zvyšné podmienky.

Je nevyhnutné, aby sa Albánsko a Bosna a Hercegovina čo najskôr doplnili do schengenského bieleho zoznamu a Komisia by mala poskytnúť všetku potrebnú pomoc orgánom týchto dvoch krajín, aby v krátkej dobe splnili potrebné podmienky.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, niet pochybností o tom, že liberalizácia vízovej povinnosti je pre obyvateľov Balkánu nesmierne dôležitá. Aj ja som stretla veľa frustrovaných ľudí, najmä mladých ľudí, ktorí nemôžu cestovať po Európe, ako by chceli, nemôžu navštíviť svojich priateľov, nemôžu si užívať slobody, ktoré máme my všetci. Je úplne samozrejmé, že dosiahnutie oslobodenia od vízovej povinnosti by bolo pre týchto ľudí dobré, bolo by to dobré pre ich krajiny, bolo by to dobré pre celý región a aj pre EÚ.

Preto ma teší, že už sú na svete podmienky pre spomenuté tri krajiny – Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko, Čiernu Horu a Srbsko – aby koncom roka dostali túto príležitosť. Je poľutovaniahodné, že nie všetky krajiny západného Balkánu možno v súčasnosti zahrnúť do tohto návrhu, ale nepochybujeme o tom, že švédске predsedníctvo má mimoriadny záujem na posilnení integračného procesu – a v konečnom dôsledku aj procesu rozšírenia – v balkánskom regióne. Tí z vás, ktorí ma poznajú, vedia o tom, ako veľmi mi na tejto veci záleží.

Ak však má byť tento záväzok dôveryhodný a ak sa má stať skutočnosťou, musíme trvať na splnení podmienok. Je nevyhnutné, aby sme to urobili v prospech obyvateľov krajín západného Balkánu, ako aj v prospech našich vlastných občanov. Musíme zabezpečiť, aby stanovené kritériá boli splnené. Ako povedal pán poslanec Weber, nemôžeme robiť ústupky v súvislosti so zahraničnou politikou len preto, aby sme boli milí. To platí rovnako, či hovoríme o vízach, alebo o pristúpení.

Viem, že obyvatelia Albánska a Bosny a Hercegoviny sú sklamaní. Rozumiem tomu. Predsa len sa na nich nezapadlo. Urobíme všetko, čo je v našich silách, aby sme im pomohli a aby sme umožnili liberalizáciu vízovej povinnosti, čo sa týka technických podmienok. Musíme vyslať jasný politický signál, že majú možnosť byť súčasťou liberalizácie. Práve to dnes robíme. Je však na orgánoch a politikoch v týchto krajinách, aby dokončili svoju úlohu.

Nemyslím si, že časový odstup medzi zrušením víz pre prvé tri krajiny a pre Albánsko a Bosnu a Hercegovinu spôsobí nestabilitu. Naopak, dokazuje to, že EÚ dodrží svoje slovo a že ak splnia potrebné podmienky, potom my splníme náš sľub. Musíme ich podporiť a musíme im pomôcť. Domnievam sa, že v roku 2010 dostanú od Komisie pozitívnu správu. To isté vyjadril aj pán komisár Barrot.

Pokiaľ ide o Kosovo, diskusia o vízovom režime začali ešte vtedy, keď Kosovo bolo súčasťou Srbska, ale riešenie ešte stále hľadáme. Dúfam, že Komisia vo svojej správe ukáže, ako ďalej postupovať, aby sme v dlhodobom časovom horizonte mohli dosiahnuť liberalizáciu vízovej povinnosti aj pre obyvateľov Kosova.

Navrhovaná liberalizácia vízovej povinnosti pre Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko, Čiernu Horu a Srbsko je veľmi dôležitý prvý krok. Dúfam, že nám pomôžete uskutočniť ho. Taktiež dúfam, že čoskoro budeme schopní posunúť sa ďalej a urobiť ďalší krok pre zvyšok regiónu.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, najprv by som chcel povedať, že ide o priekopnícky krok. Je to po prvýkrát, čo sme skutočne uplatnili regionálny prístup. Chcel by som doplniť, že metodika plánu je založená na veľmi objektívnych, veľmi precíznych kritériách, ktoré nám pomôžu aj

povzbudiť tieto budúce členské štáty, aby si skutočne uvedomili, že máme Európu pravidiel a Európu hodnôt. Chcel by som zdôrazniť tento bod. Neprekvapí vás, že Komisia je osobitne vnímavá ku všetkému, čo prispieva k boju proti obchodovaniu s ľuďmi a k boju proti korupcii. Táto Európa hodnôt je dôležitá. To si musíme osobitne uvedomovať.

Neviem, či mi niektorí z vás správne porozumeli. Jednoznačne som vyjadril nádej, že v priebehu roku 2010 predložíme návrh pre Bosnu a Hercegovinu a pre Albánsko. Veci sú teda v pohybe a cieľom nie je kohokoľvek diskriminovať. Jednoducho chceme, aby sa vo zvýšenej miere dodržiavali objektívne kritériá plánu.

Je pravda, že v prípade Albánska je ešte potrebné zlepšiť vydávanie biometrických pasov. Ja osobne som bol v Albánsku predstaviť prvý biometrický pas v krajine a môžem vám povedať, že som urobil všetko, čo bolo v mojich silách, aby si Albánsko, jeho politickí predstavitelia a tiež politickí predstavitelia Bosny a Hercegoviny boli plne vedomí požiadaviek. Pomáhame im zavádzať napríklad občianske registre, pretože bez ohľadu na to, aká veľká je snaha zabezpečiť biometrické pasy, ak nie je k dispozícii občiansky register, nie je to možné. Pomáhame im teda technicky. Z toho všetkého jasne vyplýva, že predovšetkým Albánsko musí zaviesť fungujúci systém na boj proti organizovanému zločinu a korupcii. V Bosne a Hercegovine musí byť aj dobre fungujúca hraničná kontrola a užšia spolupráca medzi policajnými zložkami. To chceme dosiahnuť. Myslím si, že máme dobrý dôvod domnievať sa, že v roku 2010 budú aj tieto dve krajiny môcť využívať výhody zrušenia vízovej povinnosti.

Chcel by som vám celkom jednoducho povedať aj to, že pre nás to nie je otázka národnostnej ani náboženskej diskriminácie. Mimochodom, v Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko je početná moslimská menšina. Niet pochyb, že to nie je otázka diskriminácie 25 % alebo 30 % moslimských Albáncov v Macedónsku. Preto by som vás skutočne rád ubezpečil o tom, že toto je súčasť procesu, ktorý sme naplánovali a ktorý Rada ochotne prijala.

Dám vám aj odpoveď pre Kosovo. Misia odborníkov v marci 2009 financovaná Komisiou priniesla isté pozitívne zistenia. Je pravda, že Komisia tiež povzbudzuje členské štáty, aby zaviedli účinné konzulárne misie v Prištine. Môžem potvrdiť, že čoskoro budeme mať k dispozícii správu o presnej situácii v Kosove. Je celkom zrejmé, že týmto všetkým chceme otvoriť európsku perspektívu pre všetky balkánske krajiny a máme na mysli najmä mladú generáciu. Niektorí z vás kladli mimoriadny dôraz na skutočnosť, že cestovanie a oveľa jednoduchšie výmeny s ostatnými členskými štátmi Európskej únie sú, samozrejme, veľmi prínosné. Dámy a páni, opakujem, z tohto dôvodu budeme budovať Európu nariadení a hodnôt, ktoré sú pre nás veľmi cenné.

Poviem vám to úplne jednoducho: sme na správnej ceste, ale očividne nám ešte stále chýba posledný krok zo strany dvoch štátov. Dúfam, že v roku 2010 budú aj tieto štáty môcť dosiahnuť zrušenie vízovej povinnosti.

Toto vám môžem povedať a môžem vás uistiť o tom, že postup Komisie je v každom prípade objektívny, skutočne veľmi ohľaduplný a vôbec sa nevykonáva v duchu akéhokoľvek druhu diskriminácie, ale naopak v duchu spolupráce. Ja osobne sa v tejto súvislosti veľmi angažujem.

Predsedaajúca. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Sebastian Valentin Bodu (PPE), písomne. – (RO) Od Európskej komisie a Európskej rady sa žiada, aby v blízkej dobe vydali oznámenie o otvorení zóny EÚ občanom Macedónska, Srbska a Čiernej Hory. Toto je veľmi dôležitý okamih pre viac ako 10 miliónov obyvateľov Európy, ktorí by radi mali víza na prekročenie hranice EÚ. Macedónsko bolo na strane Európy, keď ho Európa potrebovala. Dokonca aj Srbsko si uvedomilo, že Európa chce, aby sa dostalo na palubu, ale musí sa vyrovnáť so svojou nedávnou minulosťou, aby sa tak stalo. Srbsko úzko spolupracuje s medzinárodnými inštitúciami, ako je Medzinárodný trestný tribunál, a uznalo chyby minulosti. Prišiel čas, aby Európa odmenila úsilie týchto štátov splniť demokratické a hospodárske požiadavky, ktoré sú typické pre 27 štátov EÚ. Ich cesta nebola jednoduchá, ale úsilie, ktoré vynaložili, je potrebné v plnej miere uznať. Macedónsko, Srbsko a Čierna Hora rozhodne smerujú do Európskej únie. Preto si myslím, že EÚ musí rozhodnúť v prospech zrušenia vízovej povinnosti, ktorá platí pre občanov týchto troch krajín. Ich vlády dokázali, že sa stotožňujú s tými istými hodnotami ako my. Kladné rozhodnutie by preto poskytlo nový stimul pre vnútorné reformy, ktoré sú v Macedónsku, Srbsku a Čiernej Hore veľmi potrebné.

Čatálin Sorin Ivan (S&D), písomne. – (RO) Víтам iniciatívu Komisie za zrušenie vízovej povinnosti pre občanov krajín západného Balkánu, konkrétne pre Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko, Srbsko a Čiernu Horu. Takéto opatrenia, ktorých zámerom je priblížiť tieto štáty k EÚ spolu s vyhlídkou na integráciu,

výrazne znížia pravdepodobnosť konfliktu v regióne. Pokiaľ ide o Rumunsko, ktoré má spoločnú hranicu so Srbskom, tento druh opatrenia môže slúžiť iba ako ďalšia záruka priateľských cezhraničných vzťahov. Toto opatrenie prispeje k väčšej slobode pohybu pre rumunských obyvateľov v Rumunsku a Srbsku, ako aj k podpore rozvoja obchodných vzťahov medzi našou krajinou a Srbskom a Čiernou Horou. Som presvedčený o tom, že zrušenie vízového režimu pre spomenuté tri krajiny je iba začiatok procesu, pričom toto opatrenie sa neskôr rozšíri aj na Albánsko a Bosnu a Hercegovinu. Hoci ešte nesplnili požiadavky Komisie, domnievam sa, že pri koordinovanom úsilí budú výsledky zrejmé v krátkej dobe. Na záver by som chcel zdôrazniť, že zrušenie vízovej povinnosti a sloboda pohybu pre obyvateľov krajín západného Balkánu nemusí vyvolať strach, ale naopak: posilniť presvedčenie, že bezpečná zóna Európy sa rozšíri v prospech nás všetkých.

Iuliu Winkler (PPE), písomne. – (HU) Európska únia zosilnela po každom rozšírení, nie iba preto, že vytvorila spoločný trh pre takmer 500 miliónov obyvateľov, ale aj preto, že zaručila stabilitu v strednej a východnej Európe. Balkánske krajiny sú neoddeliteľnou súčasťou Európy. Hospodárska kríza ani ratifikácia Lisabonskej zmluvy nesmú oddialiť proces vedúci k prístupiu týchto krajín do Európskej únie.

Som pevne presvedčený o tom, že proces rozšírenia o balkánske krajiny je nevyhnutným procesom, ktorý Európska únia musí podporiť, aby posilnila svoju celosvetovú úlohu. Nesmieme zabúdať, že proces dobíjania balkánskych krajín, spolu s hojením rán po krvavej vojne na konci 20. storočia, zaručí stabilitu pre Európsku úniu a prosperitu pre tento región. Zrušenie vízovej povinnosti pre Srbsko, Čiernu Horu a Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko je pre tieto krajiny mimoriadne dôležitou udalosťou ako súčasť procesu dobíjania, pričom odráža aj zodpovednosť Európskej únie za tento región.

V tomto procese je rozhodne potrebné pokračovať. Tento proces následne umožní Bosne a Hercegovine, Albánsku a vo vhodnom čase aj Kosovu využívať čo najskôr, po splnení príslušných podmienok, výhody bezvízového styku. Bez výhrad podporujem stanovisko tých európskych politikov, ktorí si myslia, že potlačanie ambícií balkánskych krajín vstúpiť do EÚ by spôsobilo nepredvídateľné a škodlivé dôsledky.

15. Situácia v Litve po prijatí zákona na ochranu neplnoletých osôb pred škodlivým vplyvom verejných informácií (rozprava).

Predsedaajúca. – Ďalším bodom programu je rozprava na tieto témy:

– otázka na ústne zodpovedanie pre Radu o litovskom zákone na ochranu neplnoletých osôb pred škodlivým vplyvom verejných informácií, ktorú predložili Sophia in 't Veldová, Jeanine Hennisová-Plasschaertová, Leonidas Donskis, Gianni Vattimo, Sarah Ludfordová, Ulrike Lunaceková, Raül Romeva i Rueda, Jean Lambert a Judith Sargentiniová v mene Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu a Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie (O-0079/2009 – B7-0201/2009),

– otázka na ústne zodpovedanie pre Komisiu o litovskom zákone na ochranu neplnoletých osôb pred škodlivým vplyvom verejných informácií, ktorú predložili Sophia in 't Veldová, Jeanine Hennisová-Plasschaertová, Leonidas Donskis, Gianni Vattimo, Sarah Ludfordová, Ulrike Lunaceková, Raül Romeva i Rueda, Jean Lambert a Judith Sargentiniová v mene Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu a Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie (O-0080/2009 – B7-0202/2009),

– otázka na ústne zodpovedanie pre Radu o litovskom zákone na ochranu neplnoletých osôb pred škodlivým vplyvom verejných informácií, ktorú predložili Rui Tavares, Cornelia Ernstová, Cornelis de Jong, Marie-Christine Vergiatová, Willy Meyer a Kyriacos Triantaphyllides v mene Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice – Nordickej zelenej ľavice (O-0081/2009 – B7-0204/2009),

– otázka na ústne zodpovedanie pre Komisiu o litovskom zákone na ochranu neplnoletých osôb pred škodlivým vplyvom verejných informácií, ktorú predložili Rui Tavares, Cornelia Ernstová, Cornelis de Jong, Marie-Christine Vergiatová, Willy Meyer a Kyriacos Triantaphyllides v mene Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice – Nordickej zelenej ľavice (O-0082/2009 – B7-0205/2009),

– otázka na ústne zodpovedanie pre Radu o litovskom zákone na ochranu neplnoletých osôb pred škodlivým vplyvom verejných informácií, ktorú predložili Michael Cashman, Claude Moraes a Emine Bozkurtová v mene Skupiny progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente (O-0083/2009 – B7-0206/2009),

– otázka na ústne zodpovedanie pre Komisiu o litovskom zákone na ochranu neplnoletých osôb pred škodlivým vplyvom verejných informácií, ktorú predložili Michael Cashman, Claude Moraes a Emine

Bozkurtová v mene Skupiny progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente (O-0084/2009 – B7-0207/2009).

Sophia in 't Veld, autorka. – Vážená pani predsedajúca, téma, o ktorej tu dnes diskutujeme, je podľa mňa veľmi dôležitá. Ide tu o európske hodnoty. Predkladáme otázku na ústne zodpovedanie a taktiež sme vypracovali spoločné uznesenie o tomto litovskom zákone, ktorého cieľom je údajne ochrana neplnoletých osôb. V skutočnosti je to však úplne naopak, lebo tento zákon môže viesť k podpore ignorancie, tabu a stigmatizácie. Mladých a zraniteľných homosexuálov, lesbičky a transsexuálov vystaví šikanovaniu a vylúčeniu. Mladým ľuďom, ktorých má tento zákon chrániť, teda vlastne spôsobí nesmiernu úzkosť a utrpenie. Mladých ľudí nechráni, ale ubližuje im.

Preto sme sa rozhodli zaoberať sa touto otázkou a som veľmi rada, že sme od pána komisára Barrota v lete dostali list, v ktorom vyjadruje znepokojenie Európskej komisie nad týmto zákonom a hovorí, že Európska komisia bude situáciu pozorne sledovať a zabezpečiť, aby boli akékoľvek vnútroštátne právne predpisy v súlade s európskymi právnymi predpismi a zásadami. Toto je podľa mňa veľmi dôležité, pretože Európska komisia by nemala zasahovať len vtedy, keď dochádza k porušovaniu pravidiel trhu, ale aj vtedy, keď sa koná v rozpore s európskymi hodnotami. Diskrimináciu tolerovať nemôžeme. Európa je spoločenstvom hodnôt a ja viem, že aj väčšina našich litovských spoluobčanov vyznáva tieto hodnoty. Všetci sme Európania.

Pokiaľ ide o uznesenie, chcela by som vás, dámy a páni, požiadať o jeho jednoznačnú podporu, hlavne o podporu pozmeňujúceho a dopĺňujúceho návrhu, ktorého cieľom je vsunúť zmienku o existujúcich antidiskriminačných smerniciach, lebo to je to najmenej, čo môžeme urobiť. Takisto vás žiadam, aby ste podporili v uznesení obsiahnutý návrh na požiadanie Agentúry pre základné práva o právny názor na tento zákon.

Napokon si myslím, že ak zajtra toto uznesenie prijmeme, ako Európsky parlament môžeme byť hrdí na to, že sme hlasom spoločných európskych hodnôt.

Ulrike Lunacek, autorka. – (DE) Vážená pani predsedajúca, ako povedala predchádzajúca rečníčka, tento zákon prijatý v Litve ohrozuje európske hodnoty, európske právo a tiež slobodu ľudí, a to slobodu mladých lesbičiek, homosexuálov, bisexuálov alebo možno transsexuálov žiť život bez strachu. Podľa tohto zákona majú vecné informácie o tejto problematike na týchto mladých ľuďoch údajne škodlivý účinok. Môžem vám povedať, čo to znamená: znamená to, že títo mladí ľudia musia žiť v strachu a možno trpieť depresiou. Vieme, že medzi mladými lesbičkami a homosexuálmi alebo medzi ľuďmi, ktorí sú vo fáze coming-out zmätení, ako majú ďalej žiť, je vyššia miera pokusov o samovraždu.

Tento zákon je v rozpore s európskymi hodnotami, a preto som sa veľmi potešila, keď pán komisár Barrot v júli na túto záležitosť reagoval. Taktiež ste povedali Európskemu regiónu Medzinárodnej asociácie lesbičiek a homosexuálov (ILGA), že Komisia tento text zanalyzuje a ozrejmi svoj ďalší postup. Dnes ma zaujíma, čo zamýšľate robiť. Čo ste už litovskému parlamentu sľúbili – vy a Rada? Vieme, že bývalý litovský prezident, ako aj nová prezidentka, ktorá bola predtým komisárkou, tento zákon neschvaľujú, ale parlament na ňom trvá. Som rada, že je dnes predmetom rokovania návrh týkajúci sa tejto veci vrátane návrhu uznesenia.

Naozaj dúfam, že uznesenie zajtra prijmeme a o vyjadrenie stanoviska k tomuto zákonu budeme môcť požiadať Agentúru Európskej únie pre základné práva, ktorá je tu na to, aby sa takýmito vecami zaoberala. Zatiaľ by malo byť v našej spoločnej Európe jasné, že lesbičky a homosexuáli z rodín a škôl nezmiznú len preto, že zákon zakazuje o nich informovať. Byť iným je normálne, a to aj tu, v našej spoločnej Európe.

Rui Tavares, autor. – (PT) Dámy a páni, tento zákon začína tvrdením, že chráni deti pred propagáciou homosexuality vo verejných informáciách. Čo to v skutočnosti znamená? Znamená to, že ak mám vo Vilniuse kino a chcem vyvesiť plagát k filmu *Skrotená hora*, nemôžem to urobiť? Znamená to, že ak v Litve na verejnom mieste, v divadle alebo na univerzite prednesiem prednášku o homosexualite, nemôžem to urobiť? Znamená to – ako sa už hovorilo v litovskom parlamente – že v súlade so zmenami trestného zákonníka, o ktorých sa v súčasnosti v Litve diskutuje, budem musieť zaplatiť pokutu až do výšky 1 500 EUR alebo odpracovať mesiac verejnoprospešných prác? Môže napríklad televízny program ukázať homosexuálny pár, ktorý je šťastný, alebo musí ukázať len taký, ktorý je nešťastný?

Dámy a páni, pri prijatí týchto dopĺňujúcich a pozmeňujúcich návrhov k zákonu na ochranu neplnoletých osôb v Litve ma prekvapil jeden dátum: bol to 14. júl 2009. Štrnásty júl je, samozrejme, dňom, keď sme sa tu v tomto siedmom volebnom období po prvýkrát zišli, a zároveň dňom, keď sme si pripomenuli 220. výročie našich európskych zásad vrátane práva na hľadanie šťastia, zásady slobody prejavu a dokonca aj

zásady slobody zhromažďovania. Teraz je ohrozená aj sloboda zhromažďovania, pretože v litovskom parlamente sa nedávno znovu diskutovalo o možnosti zakázať akcie ako pochody homosexuálov.

Nuž, keď sme sa tu 14. júla 2009 po prvýkrát zišli, bolo to preto, lebo sme mali povinnosť – povedal by som svätú povinnosť – brániť tieto hodnoty a tieto hodnoty sú teraz ohrozené. Vieme, ako takéto veci začínajú, a tiež vieme, kam vždy vedú. Ako budeme postupovať ďalej? Vymenujeme výbor, ktorý posúdi, čo je a čo nie je propagácia homosexuality? Kde – v knihách, divadlách, kinách, reklame?

Vilnius je jedným z tohtoročných Európskych hlavných miest kultúry, a to zaslúžene a určite na radosť všetkých Európanov. Titul Európskeho hlavného mesta kultúry však so sebou nesie aj povinnosti: povinnosť propagovať európsku kultúru z tých najlepších dôvodov, a nie na ňu tento rok z nesprávnych dôvodov upozorňovať.

Preto vyzývam, aby sme hlasovali za toto uznesenie, a taktiež vyzývam Agentúru pre základné práva o vyslovenie názoru na túto veľmi vážnu tému. To je určite to najmenej, čo môžu poslanci tohto Parlamentu žiadať.

Michael Cashman, autor. – Vážená pani predsedajúca, ako homosexuál môžem povedať, že som hrdý na to, že sa tento Parlament, ako aj ostatní vyjadrujú proti tomuto navrhovanému zákonu. Tento navrhovaný zákon bude určite porušením zmlúv EÚ týkajúcich sa ľudských práv, hlavne článku 6, ako aj rámcovej smernice o zamestnávaní a politik týkajúcich sa boja proti diskriminácii všeobecne. Zaujímavosťou je, že tiež porušuje Dohovor OSN o právach dieťaťa, a to tým, že nabáda k diskriminácii mladých lesbičiek a homosexuálov. Takže koho chráni a pred čím?

Britskí konzervatívci prijali vo Veľkej Británii podobný zákon v roku 1988. Všeobecne uznávaným názorom vtedy bolo a všeobecne uznávaným názorom je aj dnes, že takéto zákony vedú k cenzúre a podpore diskriminácie a homofóbie: k diskriminácii a homofóbii, ktorá ničí životy ľudí a kazí duše tých, ktorí ju praktizujú. Navrhovaný zákon odsudzuje mimovládne organizácie vrátane Medzinárodnej asociácie lesbičiek a homosexuálov, Rady Európy a Amnesty International a mnohých ďalších. Dotýka sa mladých lesbičiek a homosexuálov – učiteľov, verejných činiteľov – a mohlo by sa pomocou neho mladým ľuďom zabrániť v prístupe k akýmkoľvek materiálom – filmom, knihám, hrám, umeleckým dielam – vytvoreným homosexuálom alebo lesbičkou. Chcú mladým ľuďom zabrániť v štúdiu diel Platóna, Shakespeara, Oscara Wilda, Walta Whitmana, Tennesseeho Williamsa, Čajkovského a iných, hudby Eltona Johna alebo v zbožňovaní takých tenisových veľikánov, ako je Martina Navrátilová? Dotkne sa samotného spôsobu rozprávania, myslenia a konania mladých ľudí, ako aj iných ľudí. A prečo? Mladí ľudia potrebujú vzdelanie, nie izoláciu, potrebujú svet pochopiť v celej jeho rozmanitosti a byť vedení k rešpektovaniu tých, ktorí sú iní. Lásku jednej ľudskej bytosti k druhej nikdy neoslabí pohlavie alebo sexualita: je to láska.

Lesbičky a homosexuáli sú obyčajnými mužmi a ženami, z ktorých predpojatosť extrémistov voči našim sexuálnym životom a hanobiace tvrdenia, že lesbičky a homosexuáli sú hrozbou pre spoločnosť, robia nenormálnych ľudí. To je odporné zavádzanie. Každú civilizovanú spoločnosť posudzujú nie podľa toho, ako zaobchádza so svojou väčšinou, ale podľa toho, ako zaobchádza so svojimi menšinami. Takže Litovcom a ľuďom v celej Európe hovorím: odmietnite tento nebezpečný krok späť do minulosti.

(potlesk)

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, dovoľte mi začať zdôraznením, že sloboda prejavu a nediskriminácia na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity sú základnými kameňmi našich demokratických spoločností. Naša Únia je založená na rôznych zásadách a hodnotách, podpora ktorých sa očakáva od všetkých členských štátov. Nemôžeme trvať na dodržiavaní ľudských práv v iných krajinách a zasadzovať sa za to, ak my sami v rámci EÚ nedokážeme tieto zásady presadiť.

Tieto základné práva a hlavne sloboda prejavu a zákaz diskriminácie sú uznané v článku 6 Zmluvy o založení Európskej únie a tiež sú obsiahnuté v článkoch 10 a 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv. Tieto zásady sa ďalej uvádzajú v Charte základných práv Európskej únie. Na úrovni Spoločenstva existujú právne predpisy na ochranu tejto oblasti. Smernica 2000/78/ES zakazuje diskrimináciu na pracovisku na základe náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. Minulý rok predložila Komisia návrh na rozšírenie tejto ochrany do iných oblastí.

O návrhu sa v súčasnosti diskutuje v Rade a Parlament naň vyjadril kladný názor. Víťame túto iniciatívu a dúfame, že bude prijatá v blízkej budúcnosti.

Ide tu o právne predpisy na európskej úrovni. Členské štáty môžu na vnútroštátnej úrovni prijímať vnútroštátne právne predpisy v oblasti základných slobôd a práv za predpokladu – opakujem: za predpokladu – že takéto právne predpisy sú úplne v súlade s primárnymi a sekundárnymi právnymi predpismi Spoločenstva, patria do oblasti, ktorá nie je vo výlučnej právomoci Spoločenstva a sú opodstatnené skutočnosťou, že v príslušnej oblasti neexistujú žiadne predpisy na úrovni Únie alebo Spoločenstva.

Spomínaný zákon, ktorý v júli prijal litovský parlament, a návrh na zmenu a doplnenie trestného zákonníka a správneho práva, o ktorom sa práve diskutuje, švédske predsedníctvo veľmi znepokojujú. Nesmieme však zabúdať, že tento zákon ešte nevstúpil do platnosti.

Z nášho pohľadu je zákon, ktorého cieľom je zákaz propagácie určitej sexuálnej orientácie, porušením takých základných hodnôt, ako sú sloboda prejavu a skutočnosť, že všetci ľudia sú si rovní. Predsedníctvo pri svojich kontaktoch s litovskou vládou dalo túto pozíciu opakovane veľmi jasne najavo.

Pokiaľ ide o špecifickejšie právne otázky, ktoré vo svojich prejavoch predložili niektorí poslanci, treba zdôrazniť, že Rada tu nezohráva formálnu úlohu. Súlad medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi a zmluvami nie je záležitosťou Rady, ani záležitosťou Agentúry pre základné práva. Je na Komisii, aby posúdila, či si členský štát plní svoje záväzky vyplývajúce zo zmlúv. To zahŕňa nielen monitorovanie správnej transpozície a uplatňovania právnych predpisov Únie a Spoločenstva na vnútroštátnej úrovni, ale aj zabezpečenie plného dodržiavania primárnych právnych predpisov na európskej úrovni. Som si istá, že pán Barrot povie, že Komisia môže iniciovať náležité konanie, ak usúdi, že členský štát porušuje primárne alebo sekundárne právne predpisy.

Pokiaľ ide o článok 13 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, Rada by bola hlboko znepokojená, keby zistila prípady diskriminácie na základe pohlavia, rasy, etnického pôvodu, náboženského vyznania, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. Na to, aby mohla Rada iniciovať diskusiu o tom, či dochádza k diskriminácii, ako aj príslušné opatrenia v prípade diskriminácie, je však potrebný návrh Komisie. Takisto podľa článku 7 Zmluvy môže Rada prijať opatrenia len vtedy, ak tretina členských štátov alebo Komisia predloží takýto návrh s náležitým odôvodnením. Keďže zákon ešte nevstúpil do platnosti, žiadne takéto návrhy zatiaľ predložené neboli.

Môžem poslancov uistiť, že otázka diskriminácie lesbičiek, homosexuálov, bisexuálov a transsexuálov je súčasťou programu švédskeho predsedníctva. Budeme o nej diskutovať na samíte o rovnosti v Štokholme 16. – 17. novembra.

Obavy Európskeho parlamentu berieme, prirodzene, veľmi vážne. Ide o dodržiavanie základných práv a ľudských práv. Z formálneho hľadiska sa to však musí riešiť v medziach právnych a inštitucionálnych rámcov. Ako predstaviteľka Rady som sa pokúsila čo najsprávnejšie odpovedať na otázky a ozrejmiť obmedzenia. Teším sa na vyjadrenia predstaviteľov Komisie k tejto záležitosti.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, pani ministerka veľmi dobre vysvetlila právne aspekty tohto problému.

Chcel by som tu povedať, že Komisia opakovane všetky formy homofóbie rozhodne odsúdila. Tento jav je jasným prípadom porušovania ľudskej dôstojnosti. Komisia tento postoj pred Európskym parlamentom osobitne zopakovala 23. apríla 2007 počas plenárneho zasadnutia, na ktorom bolo prijaté uznesenie o homofóbii v Európe.

V oblastiach, ktoré patria do rámca právomocí Spoločenstva, musí Európska únia, ako aj členské štáty, keď implementujú právo Európskej únie, rešpektovať základné práva. Sú to záväzné zásady práva Spoločenstva.

Litovský zákon na ochranu neplnoletých osôb pred škodlivými účinkami verejných informácií vo veľkej miere patrí do rámca právomocí Spoločenstva, keďže jeho obsah sa dotýka uplatňovania smerníc o audiovizuálnych službách a o elektronickom obchode.

Komisia preto litovský parlament ešte pred prijatím návrhu zákona informovala, že niektoré opatrenia tohto zákona vzbudia vážne znepokojenie, pokiaľ ide o ich súlad so základnými právami a právom Spoločenstva. Napriek tomuto upozorneniu sa zdá, že aktuálna verzia zákona prijatá 14. júla nerozptýlila obavy, ktoré Komisia vyjadrila vopred.

V takejto situácii môže Komisia len vyjadriť výhrady, a to vážne výhrady, pokiaľ ide o súlad tohto zákona so zásadami slobody prejavu, zásadou nediskriminácie a právami detí vrátane práva na prístup k informáciám potrebným pre ich vývoj.

Komisia nebude váhať použiť akékoľvek opatrenia potrebné na zabezpečenie dodržiavania práva Spoločenstva vrátane, samozrejme, základných práv.

Podľa informácií poskytnutých Komisii bola v Litve z iniciatívy pani prezidentky Grybauskaitėovej vytvorená pracovná skupina s cieľom prijať ďalšie pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy k tomuto zákonu. Tieto pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy by sa mali predložiť koncom októbra. Komisia si pred vyjadrením definitívneho názoru na zákon ako taký, keď vstúpi do platnosti, samozrejme, počká na výsledok práce tohto výboru a na obsah týchto pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov. Môžem naozaj len podporiť veľmi jasnú pripomienku pani Malmströmovej, že je na Komisii, aby situáciu monitorovala a v konečnom dôsledku navrhovala sankcie a trestala porušenia nariadení Európskej únie a hlavne základných práv.

To sú informácie, ktoré som vám chcel dať, aby som vám ukázal, že náš postoj v tejto záležitosti je veľmi jasný.

Vytautas Landsbergis, v mene skupiny PPE. – Vážená pani predsedajúca, zákon, ktorý sa tu kritizuje a o ktorom sa tu diskutuje, napriek skutočnosti, že nadobudne platnosť až v marci, obsahuje len jeden jediný riadok zakazujúci propagáciu homosexuality medzi neplnoletými osobami; to je tá problematická časť.

Prezidentka Litovskej republiky prevzala iniciatívu a okamžite predložila spresňujúce pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy. Takže naše uznesenie prakticky klope na otvorené dvere. Mali by sme sa skôr zamerať na to, čo parlament týmto zákonom chce dosiahnuť.

Kľúčovými slovami v problémovom riadku, ktorý sa týka propagácie homosexuality medzi neplnoletými osobami, sú „propagácia“ a „neplnoleté osoby“ – nie „homosexualita“, ako sa to tu niektorí snažia prezentovať. Prijatím zákona sa rieši možnosť priamej propagácie medzi neplnoletými osobami. „Propagácia“ je úmyselné konanie, ktoré ide nad rámec jednoduchých a nevyhnutných informácií, ktoré v súčasnosti sprostredkúva sexuálna výchova, ktorá by mala v sebe zahŕňať aj časť o tolerancii k homosexuálnej príťažlivosti a láske.

Ak otvoríme oči, uvedomíme si, že propagácia homosexuality medzi neplnoletými ľuďmi môže dosť často znamenať omnoho viac – od povzbudzovania ich k tomu, aby to skúsili, až po zvädzanie neplnoletých osôb, možno aj na homosexuálnu prostitúciu. Média by mohli z takého niečoho profitovať, napríklad šírením takejto propagácie medzi neplnoletými osobami.

Vážené poslankyne, vážení poslanci, rodičia a starí rodičia, dajte teraz, prosím, ruku na srdce. Boli by ste za to, aby bol váš vlastný potomok konfrontovaný s celou touto oblasťou problémov?

(poznámka zo zadných lavíc)

No v poriadku, vy áno.

Čo ak sú takejto špeciálnej „propagácii“ vystavení pravidelne a bez obmedzení? Zdá sa, akoby sme sa potácali medzi dvoma stromami: prvým je, ak má niekto rád spletité teórie, právo detí byť psychicky zneužívanými, kým druhým je právo detí na ochranu pred zneužívaním. Nech sa ich sebaurčenie dostaví s plnoletosťou.

Môj návrh je podporiť pozície odvolávajúce sa na Dohovor o právach dieťaťa, ako aj na Deklaráciu práv dieťaťa a vymazať odsek 1, ktorý je v súčasnosti bezpredmetný a najvyšší zákonodarný orgán Európy by sa ním preto nemal zaoberať.

Claude Moraes (S&D). – Vážená pani predsedajúca, obhajoba dotyčného zákona zo strany pána Landsbergisa bola veľmi nepresvedčivá. Prekvapilo ma, že ho neobhajoval viac. Rada a Komisia vyjadrili hlboké znepokojenie a to je správny postoj. Antidiskriminácia a sloboda prejavu sú absolútne základnými zásadami európskeho práva.

V našom členskom štáte, ako už povedal pán Cashman, sme mali takýto zákon v roku 1988, ale už je minulosťou a aj tento zákon sa stane minulosťou, pretože jednou z najsilnejších stránok EÚ, ako spoločenstva hodnôt, je naše odhodlanie zvyšovať latku v oblasti ľudských práv a ochrany našich základných slobôd. Tiež nie je dobré, keď je jeden členský štát pod drobnohľadom pre možné porušenie týchto princípov týmto zákonom, ale práve preto, že sme spoločenstvom hodnôt, môžeme takéto zákony analyzovať a môžeme povedať, tak ako povedali Komisia a Rada, že nám spôsobujú vážne obavy.

Agentúra pre ľudské práva by si mala robiť svoju prácu a vyjadriť svoj názor a ako sa vyjadrili Komisia a Rada, problémy existujú aj v rámci súčasných právnych predpisov, v rámci antidiskriminačných zákonov v Európskej únii. Takže chráňme si to, čo máme, a zabezpečme, aby Skupina socialistov spolu s našou sesterskou stranou v Litve tento zákon odsúdila, a dúfajme, že sa stane presne to – že sa stane minulosťou.

(potlesk)

Leonidas Donskis, v mene skupiny ALDE. – Vážená pani predsedajúca, litovský zákon na ochranu neplnoletých osôb pred škodlivými účinkami verejných informácií prekvapil ochrancov ľudských práv a ľudí z médií v Litve aj mimo nej ako veľmi homofóbny a absolútne nedemokratický.

Dovoľte mi, aby som vás upozornil na skutočnosť, že bývalý prezident Litvy pán Valdas Adamkus tento zákon vetoval, ale litovský parlament jeho veto prehlasoval. Okrem toho tento zákon tvrdo kritizovala aj súčasná prezidentka Litvy pani Dalia Grybauskaitėová. Zákon ostro skritizovali litovské médiá, komentátori a ochrancovia občianskych slobôd a ľudských práv, ktorí poukázali na jeho homofóbnu podstatu, ako aj na jeho mimoriadne nebezpečné možné politické dôsledky, akými by mohli byť napríklad cenzúra a autocenzúra.

Tento zákon má len málo, ak vôbec niečo, spoločného s ochranou detí. Skôr sa dá povedať, že je namierený proti homosexuálnym a lesbickým občanom krajiny. Nech je to už akokoľvek, dávať homosexualitu na jednu úroveň s fyzickým násilím a nekrofilou je morálne neprijateľné a hlboko ponižujúce. Aj tak je ťažké uveriť, že na začiatku 21. storočia je v krajine EÚ možné prijatie takéhoto zákona. Ja osobne považujem tento zákon prinajmenšom za nešťastný krok a hlboké nedorozumenie.

V litovskom parlamente sa diskutuje o zmenách článku 310 trestného zákonníka a článku 214 správneho zákonníka, ktoré budú pod hrozbou pokuty, výkonu verejnoprospešných prác alebo uväznenia kriminalizovať kohokoľvek, kto propaguje homosexualitu na verejnosti. Ak toto nie je sklznutím do štátom sponzorovanej homofóbie a kriminalizácie verejného vyjadrenia našich homosexuálnych a lesbických občanov, potom čo to je?

V neposlednom rade chcem ešte povedať, že tento zákon je hanebný, ale hanebnými by boli aj pokusy zahmlieť, trivializovať alebo dokonca obhajovať ho. Tým chcem povedať, že toto uznesenie dôrazne podporujem.

Raül Romeva i Rueda, v mene skupiny Verts/ALE. – (ES) Dámy a páni, toto je veľmi dôležitý moment v procese európskej integrácie, pretože len veľmi nedávno by sme takúto rozpravu určite vôbec nevedli. Jednoducho preto, lebo žiadnemu parlamentu by ani nenapadlo prijať zákon takéhoto charakteru.

Znamená to, že to nie je vnútorná záležitosť litovskej politiky. Jednoducho povedané, musíme skonštatovať, že máme do činenia s niečím, od čoho priamo závisí prežitie európskej dôveryhodnosti. Žiadna zložka Európskej únie – máme tu tri inštitúcie – nemôže mlčať, keď členský štát prijíma zákony, ktoré stíhajú a kriminalizujú niečo tak univerzálne, ako právo zvoliť si osobu, s ktorou chcete mať citový alebo sexuálny vzťah, a to bez ohľadu na pohlavie alebo vek.

Pán Landsbergis, normálne rozprávanie o homosexualite, bisexualite a transsexualite je najlepšou zárukou toho, že dieťa bude schopné žiť so svojou vlastnou sexualitou, a to vo vzťahu k sebe samému, ako aj k zvyšku spoločnosti.

Je to dôležité, pretože čo teraz konkrétne požadujeme, je záruka zdravého rastu bez nátlaku, negatívnych stereotypov alebo kriminalizácie detstva. To môžeme dosiahnuť práve tým, že budeme o tejto situácii normálne rozprávať, tak ako to robíme teraz, a nie tým, že to budeme zakazovať a kriminalizovať.

Konrad Szymański, v mene skupiny ECR. – (PL) Zákon na ochranu neplnoletých osôb v Litve bol vypracovaný z obavy o citový a psychologický vývoj najmladších konzumentov médií, ktoré sú v životoch detí stále viac prítomné. Litovským zákonodarcom ďalej išlo o to, že deti by sa mali vychovávať v súlade s presvedčením ich rodičov. Neverím, že v tomto Parlamente je niekto, kto by nesúhlasil, že sú to veľmi dôležité a pálčivé otázky. Takéto zábery si zaslúžia uznanie, a nie kritiku, hoci to teraz nie je to hlavné.

V tomto zákone nie je žiadny článok, ktorý by bol v rozpore s európskymi právnymi predpismi, a vo väčšine prípadov sa zákon európskeho práva vôbec nedotýka. Záležitosti uvádzané v písomnej otázke jednoznačne patria do pôsobnosti vnútroštátnych zákonov členských štátov. Európskej únii nedal nikto právomoc konať v týchto oblastiach. To základný dôvod, prečo sme proti tomu, aby sa o tejto otázke diskutovalo na európskej úrovni a prečo nebudeme nikdy súhlasiť so žiadnou ideológiou, ktorá obhajať prekročovanie právomocí európskeho práva.

Z tohto dôvodu nemôžeme podporiť žiadne z uznesení predložených v tejto záležitosti.

Eva-Britt Svensson, v mene skupiny GUE/NGL. – (SV) Vážená pani predsedajúca, tu nejde o ideológiu. Povedala by som, že ide rovnakú hodnotu všetkých ľudí. Takisto chcem poďakovať Komisii a Rade za ich

nezvyčajne jasnú pozíciu. Som presvedčená, že teraz, keď ide o porušenie základných hodnôt, konajú Parlament, Komisia a Rada v zhode.

Hovoríme o EÚ a o rešpektovaní základných ľudských práv zo strany EÚ. To musí platiť aj pre všetky jednotlivé členské štáty. Prijatím tohto navrhovaného právneho predpisu hrozí, že prakticky akékoľvek informovanie o otázkach týkajúcich sa lesbičiek, homosexuálov, bisexuálov a transsexuálov sa stane nezákonným. Len si predstavte, že by ľuďom bolo zrazu zakázané bojovať za rovnosť všetkých ľudí bez ohľadu na sexuálnu orientáciu.

Niet pochyb o tom, že navrhovaný právny predpis je útokom na ľudské práva. Ani nespočítam, koľko ľudských práv porušuje. Len stručne poviem: toto uznesenie plne podporujem. Dúfam, že Parlament zajtra zahlasuje čo najjednoduchšie za toto uznesenie.

Véronique Mathieu (PPE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som chcela zdôrazniť, aký dôležitý je pre Európsku úniu, Parlament a všetkých našich kolegov boj proti všetkým formám diskriminácie, zvlášť proti diskriminácii založenej na sexuálnej orientácii.

O čom tu dnes teda hovoríme? Hovoríme o problematickom návrhu zákona v Litve, ktorý je taký problematický, že sa do toho zapojila už aj pani Grybauskaitėová. Uplatnila svoje veto, dokonca vytvorila pracovnú skupinu, ktorá nám predloží pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy. Preto jej plne dôverujem a som si istá, že sa tento problém vyrieši a že príslušné členské štáty nájdu riešenie tohto vážneho problému, t. j. diskriminácie na základe sexuálnej orientácie. Radili sme sa spolu, niektoré skupiny navrhli uznesenie a našťastie sme dospeli k spoločnému uzneseniu. Som preto presvedčená, dámy a páni, že sa toto spoločné uznesenie zajtra prijme a že sa tento problém vyrieši.

Je, samozrejme, dôležité chrániť intelektuálne a duševné zdravie našich detí, chcela by som vám však aj tak pripomenúť, že boj proti všetkým formám sexuálnej diskriminácie je dôležitý. Pracujeme na tom už veľa rokov. Máme Agentúru pre základné práva, ktorá má svoj zmysel. Bojovali sme za jej vytvorenie a neprichádza do úvahy, aby sme sa jej teraz vzdali alebo ju zrušili.

Preto by som vám chcela poďakovať za vašu snahu prijať toto spoločné uznesenie. Ďakujem všetkým poslancom a poslankyniam za ich nasadenie pri týchto rokovaníach. Je pre mňa veľkým potešením vidieť, že sa nám podarilo pripraviť toto spoločné uznesenie, a dúfam, že bude zajtra v tomto Parlamente prijaté.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D). – (LT) Vítam iniciatívu Európskeho parlamentu začať rozpravu o otázke zákona na ochranu neplnoletých osôb pred škodlivým vplyvom verejných informácií prijatého vďaka úsiliu litovských právnických strán. Je poľutovaniahodné, že zákon bol prijatý bez toho, aby sa dostatočne prediskutoval a zhodnotil jeho súlad s medzinárodným právom a právnymi predpismi Európskej únie. Hlas mimovládnych organizácií taktiež zostal nepovšimnutý. Pod zámienkou vznešeného cieľa ochrany práv detí sa v skutočnosti vytvoril právny základ na rozdelenie spoločnosti, obmedzenie informácií a diskrimináciu jednotlivých skupín v spoločnosti. Bývalý prezident Litvy návrh zákona vetoval, kým nová prezidentka vytvorila pracovnú skupinu, ktorá parlamentu na jeho jesennej schôdzi predloží nový návrh zákona.

Dúfam, že na vylepšenie zákona sa v Litve nájde dosť politickej vôle, o to viac, že v tejto oblasti máme skúsenosti s prijímaním a uplatňovaním pokrokových zákonov. Pred šiestimi rokmi bol vďaka úsiliu litovských sociálnych demokratov prijatý zákon o rovných príležitostiach, ktorý zakázal akúkoľvek priamu alebo nepriamu diskrimináciu na základe veku, sexuálnej orientácie, zdravotného postihnutia, rasy alebo etnického pôvodu vo všetkých oblastiach života. V súčasnosti sa v Rade ministrov diskutuje o podobnom návrhu smernice. Toto uznesenie Európskeho parlamentu by malo litovský parlament podnietiť k tomu, aby prijal taký zákon, ktorý bude rešpektovať ľudské práva a slobody a v ktorom nebude miesto pre akúkoľvek formu diskriminácie vrátane diskriminácie na základe sexuálnej orientácie.

Emine Bozkurt (S&D). – (NL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, pani ministerka, dámy a páni, tak ako vy všetci, aj ja som šokovaná tým, že je v Európe parlament, ktorý je schopný takéto právne predpisy nielen navrhnúť, ale ich aj naozaj prijať. Tento zákon je nielen neprijateľným porušením práv homosexuálov a lesbičiek v Litve, ale tiež vážnym spôsobom zhoršuje situáciu homosexuálov v celej Európe. Litovský parlament im hovorí, že ich sexuálna orientácia je niečím, za čo by sa mali hanbiť a pred čím treba chrániť deti.

Od Komisie a švédskeho predsedníctva očakávam, že dajú litovskému parlamentu absolútne jasne najavo, že o takých základných právach, akými sú rovnaké zaobchádzanie a nediskriminácia, v Európe nikto nediskutuje ani teraz, ani nikdy v budúcnosti. Preto by som chcela jasný prísľub pána komisára, tu a teraz,

že Komisia ani na chvíľu nebude zaváhať a ak tento zákon nadobudne platnosť, pošle Litvu pred Európsky súdny dvor.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Litva prijala zákon, ktorým významne upravuje ochranu detí a mladistvých pred vonkajším vplyvom informácií, ktoré môžu závažne poznačiť ich ďalší vývin. Je jasné, že sociálna a rodinná politika spadá pod kompetenciu jednotlivých členských krajín Európskej únie, a preto žiadne európske iniciatívy za to nemôžu Litvu odsudzovať.

Spomínaný zákon neporušuje žiadne medzinárodné normy v oblasti ľudských práv. Študoval som tú otázku a je to tak. Som presvedčený, že práve naopak – posilňuje spôsoby, akými deti ochrániť pred tým, aby boli vystavené informáciám či obrazom, pred ktorými ich chcú ochrániť ich samotní rodičia, a to podčiarkujem.

Apelujem na dôsledné uplatňovanie princípu subsidiarity, čo si aj samotné Írsko vymohlo v protokole k Lisabonskej zmluve. Preto sa podobné „upozornenia členským krajinám, štátom“ stávajú závažným precedensom v takých citlivých otázkach, akou je rodina určite.

Justas Vincas Paleckis (S&D). – (LT) Po prvýkrát v histórii Európskeho parlamentu sa v tejto váženej inštitúcii diskutuje o konaní litovského parlamentu v negatívnych súvislostiach. Bez ohľadu na svoju nevinnosť alebo dobrú vôľu nás autori a zástancovia tohto zákona nezavedli do Európy 21. storočia. Mám na mysli skutočnosť, že v tom hrala úlohu prílišná dôvera väčšiny v litovskom parlamente vo svoj zmysel pre spravodlivosť – nad nami len nebo, robíme, čo chceme, a na medzinárodných záväzkoch nám nezáleží. Táto rozprava je veľmi vážnou reakciou Rady a Komisie; je varovným signálom pre litovských zákonodarcov, že nesmieme ísť dozadu, takmer do stredoveku, ale musíme sa pri svojich činoch pozeráť dopredu využívajúc skúsenosti a tradície krajín Európskej únie. Preto sú tieto diskusie potrebné, tak ako je potrebné aj toto uznesenie.

Cecilia Wikström (ALDE). – (SV) Vážená pani predsedajúca, všetci ľudia sú si rovní a majú tú istú nedotknuteľnú hodnotu. Z tohto dôvodu musí dať dnes Parlament veľmi jasne najavo, že hovoríme o občanoch Európy bez ohľadu na to, o ktorý členský štát ide. Keďže základnými hodnotami EÚ sú tolerancia, otvorenosť a sloboda, som rada, že novozvolený predseda Komisie dal dnes jasne najavo, že vymenuje komisára, ktorého portfólio bude zahŕňať presne tieto otázky ľudských práv a základných slobôd.

Je zvlášť poľutovaniahodné, že krajina ako Litva, ktorá kedysi zažila útlak a diktatúru, teraz, keď je nezávislým štátom, iniciovala prijatie zákona, ktorý je taký zavrhnuteľný a ktorý predstavuje cenzúru, nedostatok slobody a netoleranciu. My všetci, ktorí podporujeme demokratické zásady a máme aspoň kus zdravého rozumu, musíme teraz tento litovský zákon odsúdiť a zajtra musíme hlasovať. Nech si poslanci tohto Parlamentu navzájom pripomenú, že láska je najúžasnejšou vecou na svete.

Anna Záborská (PPE). – (SK) V roku 2006 bolo Slovensko odsúdené, lebo žiadalo slobodu svedomia. Dnes sa Litva ocitla pred týmto spoločenstvom, pretože chce chrániť deti pred sexualizáciou spoločnosti. Považujem toto rokovanie za manipuláciu Charty základných ľudských práv, text, ktorý je právne záväzný.

Táto snemovňa ignoruje legitímnosť národného parlamentu, ktorý dvakrát odhlasoval neskritizovaný zákon. Táto snemovňa žiada stanovisko Agentúry pre ľudské práva. Táto však nemá kompetenciu skúmať účinnosť národných zákonov. Mám otázku: čo si môžu Íri myslieť pred nastávajúcim referendom? Len to, že čoskoro príde čas a budú tu v tejto snemovni kritizovaní pre svoje zákony o ochrane rodiny a života.

Je mi ľúto, že v tomto ctenom Parlamente nerešpektujeme európske hodnoty, nerešpektujeme diverzitu a národnú kultúru, nerešpektujeme ochranu detí a právo rodičov na ich výchovu.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, myslím, že všetky tri inštitúcie v tejto rozprave veľmi jasne vyjadrili svoje stanovisko. Dodržiavanie ľudských práv, tolerancia, nedotknuteľnosť jednotlivca a zákaz diskriminácie, okrem iného na základe sexuálnej orientácie, sú základnými hodnotami európskeho projektu a musia nimi aj zostať. Členské štáty majú povinnosť rešpektovať tieto hodnoty, ako aj konkrétne zákony, ktoré sa v rámci EÚ na tieto oblasti vzťahujú.

Spomínaný zákon predsedníctvo veľmi znepokojuje, ale vieme, že aj v Litve je predmetom diskusie a kritiky. Ako už bolo spomenuté, samotná pani prezidentka Grybauskaitėová, ktorá bola predtým komisárkou a je dobre oboznámená s hodnotami a zákonmi EÚ, iniciovala proces, v ktorom sa tento zákon preskúma a uvedie do súladu s právnymi predpismi EÚ. Som veľmi rada, že Komisia dala tak jasne najavo, čo sa stane, ak napriek očakávaniam zákon nadobudne platnosť v pôvodnej podobe.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážená pani predsedajúca, plne súhlasím so závermi pani ministerky. Len dúfam, že sa pracovnej skupine, ktorú vytvorila pani Grybauskaitėová, podarí zabrániť zavedeniu zákona, ktorý by bol v niektorých ohľadoch v rozpore s európskymi právnymi predpismi.

Chcel by som vyzdvihnúť jeden bod. Obávajú sme sa, že niektoré ustanovenia zákona budú v rozpore s určitými smernicami týkajúcimi sa audiovizuálnych služieb a elektronického obchodu. V skutočnosti nie je našou prácou určovať smernice pre rodinné právo, to je jedna z právomocí členských štátov. Keďže je to tak, všetko, čo sa doteraz a v priebehu tejto rozpravy povedalo, ukazuje, že veci treba lepšie zhodnotiť na vnútroštátnej úrovni, v tomto prípade v Litve.

Predseda. – Na konci rozpravy som dostala päť návrhov uznesení⁽²⁾ predložených v súlade s článkom 115 rokovacieho poriadku.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra, vo štvrtok 17. septembra 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Carlo Casini (PPE), *písomne*. – (IT) Cieľom môjho stanoviska k návrhu uznesenia o ochrane neplnoletých osôb v Litve je vyjadrenie veľmi vážnych inštitucionálnych obáv. Jednotliví poslanci Európskeho parlamentu alebo politické skupiny sa často vyjadrujú k otázkam, ktoré sa týkajú vnútornej politiky jednotlivých štátov. To sa mi nezdá správne. V tomto konkrétnom prípade je údajným zámerom primäť Európsky parlament, aby vyjadril v podstate negatívny názor na litovský zákon, ktorého chvályhodným cieľom je ochrana neplnoletých osôb a ktorého plné znenie nie je známe, kým v skutočnosti sa kradmo presadzuje pozícia, vytváranie ktorej bolo ponechané v právomoci jednotlivých členských štátov. Ešte by som dodal, že ide o niečo, čo Európsky súd pre ľudské práva deklaroval pri mnohých príležitostiach. O zásade rovnosti nikto nepochybuje, ani sa nikto nesnaží spochybniť dôstojnosť osôb s konkrétnymi sexuálnymi orientáciami. Moja výhrada je inštitucionálnej povahy, pretože sa týka vzťahov medzi Európskou úniou a jednotlivými členskými štátmi.

Joanna Senyszyn (S&D), *písomne*. – (PL) Európske a medzinárodné právo diskrimináciu zakazujú. Ustanovenia takéhoto charakteru sú obsiahnuté v zmluvách, Európskom dohovore o ľudských právach a v Charte základných práv. Žiadny členský štát nemôže prijať zákony, ktoré sú v rozpore s týmito dokumentmi.

Litovský zákon je neprípustný, pretože je absurdný a má homofóbny charakter. Homofóbia je choroba. Ľudia postihnutí nenávisťou k homosexuálom si nezaslúžia žiadne sympatie. Nie sú ani tak homofóbnymi, ako skôr sexuálnymi šovinistami. A ako v prípade všetkých ostatných šovinistov, aj im sa treba postaviť a prijať proti nim náležité zákony.

V roku 1990 odstránila Svetová zdravotnícka organizácia homosexualitu z medzinárodnej klasifikácie chorôb a zdravotných problémov. Tiež potvrdila, že žiadny typ sexuálnej orientácie nie je poruchou.

V každej spoločnosti vrátane litovskej spoločnosti sú lesbičky, homosexuáli a bisexuáli. Tvoria 4 až 7 % obyvateľstva. Sú menšinou, ktorá je oprávnená užívať všetky práva. Pochody rovnosti, ktoré niektorých ľudí tak znepokojujú, sa, okrem iných dôvodov, organizujú na to, aby ľuďom pripomenuli túto základnú zásadu rovnosti.

Z tohto dôvodu Radu a predsedníctvo vyzývam, aby prijali náležité opatrenia potrebné na to, aby sa členským štátom zabránilo prijímať takéto diskriminačné právne predpisy. Musíme ukázať, že Európska únia hovorí rozhodne NIE akejkoľvek diskriminácii a netolerancii.

PREDSEDÁ: PANI WALLIS

podpredsedníčka

16. Hodina otázok (otázky pre Radu)

Predseda. – Ďalším bodom programu je hodina otázok (B7-0203/2009).

---

(2) Pozri zápisnicu.

Nasledujúce otázky sú určené Rade.

Otázka č. 1, ktorú predkladá **Marian Harkinová** (H-0259/09)

Vec: Dobré životné podmienky zvierat

Vzhľadom na to, že dobré životné podmienky zvierat patria medzi priority švédskeho predsedníctva a že krajiny ako Írsko už zaviedli systémy na zabezpečenie dobrých životných podmienok zvierat počas ich prepravy, ako je systém na zabezpečenie dobrých životných podmienok dojčiacich kráv (Suckler Cow Welfare Scheme), ktorý pomáha zabezpečiť, že naše odstavené teľatá určené na vývoz sú silnejšie a ľahšie zvládajú prepravu, zamýšľa švédske predsedníctvo pri tvorbe nových právnych predpisov vziať do úvahy takéto systémy vývozu živých zvierat s cieľom zabezpečiť rovnováhu medzi udržateľným vývozom živých zvierat a ich dobrými životnými podmienkami? Ďalej, vzhľadom na to, že Írsko je ostrovný štát a mimoriadne závisí od vývozu teliat, pripravuje švédske predsedníctvo nejaké návrhy, ktoré by obmedzovali tento pre Írsko nesmierne dôležitý obchod?

Cecilia Malmström, *úradujúca predsedníčka Rady*. – (SV) Vážená pani predsedajúca, je mi cťou odpovedať na otázku pani Harkinovej. Rada sa stotožňuje s obavou pani poslankyne, pokiaľ ide o dobré životné podmienky zvierat. To, že Komisia pravidelne predkladá návrhy, prispelo k súvislému prijímaniu primeraného množstva právnych predpisov Spoločenstva v tejto oblasti. Cieľom švédskeho predsedníctva je udržať diskusiu o dobrých životných podmienkach a dobrom chove zvierat. Toto sú prioritné témy nášho predsedníctva v oblasti poľnohospodárstva a v dňoch 8. až 9. októbra sa v švédskom meste Uppsala bude konať osobitná konferencia zameraná na dobré životné podmienky zvierat.

Konferencia bude založená na výsledkoch projektu Kvalita životných podmienok zvierat financovaného prostredníctvom EÚ. Od roku 2004 tento projekt vyvinul vedecky podložený systém na hodnotenie kvality starostlivosti o dobytok v poľnohospodárstve. Projekt tiež skúma najlepší spôsob poskytovania spätnej väzby poľnohospodárom, spotrebiteľom a iným zainteresovaným stranám. Zúčastnilo sa na ňom viac ako 40 inštitúcií a univerzít z EÚ a Latinskej Ameriky. Ďalšou témou tejto konferencie je spôsob, akým možno celosvetovo zlepšiť životné podmienky zvierat. Zúčastnia sa na nej rečníci z medzinárodných organizácií, ako napríklad WTO a FAO, celosvetových podnikov a medzinárodného mäsového priemyslu, ako aj predstavitelia USA a Namíbie.

Výsledky konferencie môžu byť dôležité pre plánované závery Rady v podobe reakcie na očakávané oznámenie Komisie v súvislosti s označovaním výrobkov preukazujúcim prihliadanie na dobré životné podmienky zvierat. Pokiaľ ide o legislatívnu iniciatívu, som presvedčená, že pani poslankyňa si je vedomá, že návrhy pripravuje Komisia. Švédske predsedníctvo v súčasnosti pracuje na návrhu Komisie na vypracovanie novej smernice o ochrane zvierat používaných na vedecké účely. Komisia v tejto fáze nepredložila žiadne ďalšie legislatívne návrhy v súvislosti s dobrými životnými podmienkami zvierat, ktorými sa bude zaoberať švédske predsedníctvo.

Marian Harkin (ALDE). – Veľmi ma teší, že hovoríte, že chcete pokračovať v tejto diskusii a že sa v tejto súvislosti v Uppsale bude konať konferencia. Je pravda, že platné právne predpisy sú v platnosti približne len dva roky. Viem, že my v Írsku sa nimi nepochybne riadime. Zabezpečili sme školenie predajcov. Zlepšili sme dopravné systémy, následkom čoho náš obchod funguje veľmi dobre, ak ho však prerušíme, očividne tým narušíme hospodársku súťaž na domácom trhu a pod. Pýtam sa, či je dôležité meniť právne predpisy, ktoré sú v skutočnosti platné a účinné len dva roky. Mojou ďalšou otázkou bolo, ktoré významné vedecké údaje zdôvodňujú túto potrebu.

Cecilia Malmström, *úradujúca predsedníčka Rady*. – Ako ste povedali, je dôležité náležite zhodnotiť túto situáciu a zistiť, čo sa v tejto oblasti robí a aké sú doterajšie výsledky.

Zhromažďujeme vedecké dôkazy. Na konferenciu v Uppsale sme pozvali odborníkov aj vedcov, ktorí tu budú zastrešovať diskusie. Ako som povedala, dúfame, že tieto diskusie budú základom pre reakciu Rady na oznámenie, ktoré vydá Komisia. To je všetko, čo môžem v tejto chvíli povedať.

Tiež si však veľmi ceníme názory Európskeho parlamentu. Dúfame, že to bude veľmi dobrý začiatok pre diskusie a že zhromaždíme čo najviac informácií.

Mairead McGuinness (PPE). – Chcela by som povedať len to, že dúfam, že v súvislosti s prepravou zvierat prevláda veda nad citom.

Chcela by som vás požiadať, aby ste reagovali na otázku prepravy koní, ktorej podľa môjho názoru nebol venovaný dostatočný priestor a ktorá je v súčasnosti veľmi problematická.

Podľa môjho názoru problémy týkajúce sa dobrých životných podmienok zvierat v poľnohospodárstve môžu narastať z dôvodu katastrofálnych cien, ktoré poľnohospodári v mnohých našich členských štátoch dostávajú za svoje výrobky. Vyvíjajú čo najväčšie úsilie na udržanie vysokého štandardu dobrých životných podmienok aj napriek veľmi nízkym cenám komodít, a teda žiadnemu zisku v sektore poľnohospodárstva. Preto si myslím, že k tejto otázke musíme pristupovať citlivo.

Seán Kelly (PPE). – V Írsku je táto téma veľmi kontroverzná a hrá do karát tým, ktorí presadzujú hlasovanie proti Lisabonskej zmluve. Dokážete nám poskytnúť aspoň nejakú nádej, že z tohto hľadiska, ako aj z toho hľadiska, že Írsko je ostrov a že bez vývozu živých zvierat bude fungovať pohodlný kartel s cenami hovädzieho mäsa a ovčích výrobkov, sa tejto otázke bude venovať náležitá pozornosť alebo že sa v súvislosti s ňou dosiahne kompromis ešte pred hlasovaním o Lisabonskej zmluve, ktoré sa uskutoční 2. októbra?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Chápem obavy poslancov Parlamentu aj občanov. Nanešťastie vám neviem sľúbiť, že táto otázka sa vyrieši ešte pred referendom.

V súčasnosti čakáme na návrh Komisie. Jeho predloženie sa oneskorilo z dôvodov, ktoré mi nie sú známe. Hneď, ako ho dostaneme, sa ním začneme zaoberať a diskutovať o ňom. Viac vám povedať neviem, pretože čakáme na návrh Komisie. Dúfam, že ho zhodnotíme bez toho, aby sme ho dramatizovali, a že k nemu budeme pristupovať na základe vedeckých dôkazov.

Otázka č. 2, ktorú predkladá **Claude Moraes (H-0262/09)**

Vec: Obchodovanie s deťmi v EÚ

V správe, ktorú v júli zverejnila Agentúra pre základné práva, sa zdôrazňuje závažnosť problému obchodovania s deťmi v EÚ. V EÚ sa obchoduje s veľkým počtom detí na účely sexuálneho zneužívania, nútenej práce, adopcie a odobratia orgánov.

Vítam skutočnosť, že švédske predsedníctvo zahrnulo do svojho pracovného programu problém obchodovania s ľuďmi ako prioritu, chcel by som však vedieť, či sa uvažuje o príprave návrhov týkajúcich sa osobitne obchodovania s deťmi, tak ako to odporúča Agentúra pre základné práva.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, švédske predsedníctvo sa stotožňuje s obavami pána poslanca v súvislosti s obchodovaním s deťmi na účely sexuálneho zneužívania alebo na iné účely. Tento druh moderného otroctva je jedným z najlukratívnejších druhov medzinárodného organizovaného zločinu. Je to, samozrejme, odsúdeniahodné a je to veľmi vážny problém v rámci EÚ aj celého sveta. Obchodovanie s ľuďmi je už dlho dôležitou témou na programe EÚ a nepochybne musíme ďalej vykonávať kombináciu opatrení zameraných na boj proti tomuto desivému narušeniu najzákladnejších práv.

Európa musí zdvojnásobiť svoje úsilie v súvislosti s preventívnymi opatreniami a bojom proti organizovanému zločinu, ako aj ochranou obetí zločinu. Angažovanosť EÚ v boji proti obchodovaniu s ľuďmi zreteľne vyplýva z prijatia a uplatňovania právnych predpisov, ako aj nezáväzných nástrojov v súvislosti s touto otázkou. Na začiatok bola v roku 1997 prijatá jednotná akcia na boj proti obchodovaniu s ľuďmi. Najdôležitejším právnym predpisom je rámcové rozhodnutie z roku 2002 o boji proti obchodovaniu s ľuďmi.

V marci 2009 Komisia predložila návrh nového rámcového rozhodnutia o predchádzaní obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí týchto činností. Tento návrh mal nahradiť rámcové rozhodnutie z roku 2002. Jedným z jeho cieľov je zabezpečiť osobitné zaobchádzanie so zraniteľnými obeťami – deťmi – v trestnom vyšetrovaní a konaní s cieľom zabrániť tzv. sekundárnej viktimizácii.

Tento návrh nadväzuje na iný návrh, ktorý sa ešte podrobnejšie zaoberá osobitnými potrebami detí, t. j. návrh rámcového rozhodnutia o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorým sa ruší rámcové rozhodnutie 2004/68, ktoré Komisia predložila v tom istom období. Jeho cieľom je vytvoriť dôslednejší a účinnejší právny rámec a zaviesť prísnejšie sankcie pre páchatel'ov.

O týchto dvoch návrhoch sa momentálne diskutuje v Rade. Sú založené na významnom medzinárodnom konsenze vyplývajúcom predovšetkým z Palermského protokolu OSN a opatrení zameraných na boj proti obchodovaniu s ľuďmi, ktoré sú obsiahnuté v Európskom dohovore o ľudských právach, ako aj v Dohovore Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním.

V súvislosti s ministerskou konferenciou, ktorá sa bude konať pod záštitou predsedníctva v dňoch 19. až 20. októbra a ktorá bude zameraná na preklopenie opatrení EÚ proti obchodovaniu s ľuďmi, sa predloží a podrobne prediskutuje správa Agentúry pre základné práva a závery sa predložia Rade. Švédske predsedníctvo má tiež v úmysle prioritne sa zaoberať obchodovaním s ľuďmi a sexuálnym zneužívaním detí v rámci Štokholmského programu, ktorý plánujeme prijať na decembrovom samite.

Anna Hedh, zastupujúca autora. – (SV) Veľmi pekne vám ďakujem, pani ministerka. Viem, že táto otázka má veľký význam. Švédsko, rovnako ako EÚ, počas ostatných rokov presadzovalo túto otázku. Chcela by som len podotknúť, že podľa môjho názoru je veľká škoda, že poslanci Európskeho parlamentu sa nebudú môcť zúčastniť na konferencii, ktorá sa koná v dňoch 19. až 20. októbra, pretože budeme tu v Štrasburgu a nemôžeme byť zároveň v Bruseli a zúčastniť sa na tejto dôležitej konferencii. Je to škoda, ale nič sa na tom nedá zmeniť.

Som si tiež vedomá toho, že švédske predsedníctvo sa vyjadrilo, že sa chce zaoberať otázkou zneužívania detí v súvislosti s cestovaním a cestovným ruchom. Pôvodne sa tak malo stať na konferencii dňa 20. novembra, na stretnutí Stálej medzivládnej skupiny *L'Europe de l'Enfance*, ale dopočula som sa, že predsedníctvo sa tejto otázke venovať nebude. Prečo je to tak? Budete sa jej venovať pri inej príležitosti?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, ďakujem vám, pani Hedhová. Viem, že pani Hedhová sa vo významnej miere angažuje v tejto problematike.

Je to veľká škoda, že konferencia v Bruseli sa prekrýva so zasadaním. V danom termíne sa koná z dôvodu Európskeho dňa proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorý sa koná v tom istom období. Z toho dôvodu sa prekrývajú. Je to vskutku škoda.

Čo sa týka druhej otázky pani poslankyne, v ktorej sa pýta, prečo sa predsedníctvo nebude venovať spomínanej problematike: tohto som si nebola vedomá. Budem si to musieť overiť a vrátiť sa k tejto otázke neskôr, prípadne poskytnúť odpoveď pani Hedhovej.

Elizabeth Lynne (ALDE). – Veľmi pekne vám ďakujem za túto odpoveď. Tiež mi je ľúto, že konferencia sa koná v tom období, keď sme v Štrasburgu. Mohli by ste však zabezpečiť, aby sa v programe tejto konferencie kládol dôraz na dohovor Rady Európy o činnosti proti obchodovaniu s ľuďmi? Mnohé členské štáty ho totiž ešte nepodpísali a niektoré členské štáty – samozrejme vrátane Švédska – ho ešte neratifikovali. Podľa môjho názoru je teda veľmi dôležité zabezpečiť, aby mal v programe tejto konferencie prioritné miesto, aby sa boj proti obchodovaniu s ľuďmi mohol stať skutočnosťou. Máme na to prostriedky. Musíme ich skutočne uplatniť.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Áno, pani Lynnová, upozorním na to organizátorov. Otázka č. 3, ktorú predkladá **Mairead McGuinnessová** (H-0264/09)

Vec: Posolstvo pre zasadnutie FAO na vysokej úrovni

S akým posolstvom vystúpi Rada v mene EÚ na nadchádzajúcom zasadnutí konferencie Organizácie Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO)?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, zaoberáme sa mnohými otázkami rôzneho druhu.

Konferencia FAO OSN sa začne 18. novembra. Jednou z najdôležitejších otázok na jej programe je reforma FAO. Reformný proces je založený na akčnom pláne, ktorý schválili všetci členovia FAO v roku 2008. Tento akčný plán zahŕňa viacero typov reforiem. Budúce aktivity FAO okrem iného určí systém riadenia založený na výsledkoch, ktorý bude podporovať väčšiu účinnosť v súvislosti s pridelením a využívaním vzácnych zdrojov. Od reformného procesu tiež očakávame, že bude mať dlhodobé účinky na činnosť FAO v súvislosti s problematikou týkajúcou sa jej personálneho obsadenia a miestnych prevádzok. Konferencia sa tiež bude zaoberať otázkami týkajúcimi sa zmien charty FAO a reformy Výboru pre svetovú potravinovú bezpečnosť.

Táto reforma je dôležitá, pretože nadväzuje na založenie svetového partnerstva pre poľnohospodárstvo, potravinovú bezpečnosť a dodávku potravín. S cieľom prediskutovať tieto otázky organizuje FAO v dňoch 16. až 18. novembra svetový samit o potravinovej bezpečnosti v Ríme. Predsedníctvo na ňom bude zastúpené a predložíme tu vyhlásenie, ktoré bude čiastočne založené na záveroch Rady o potravinovej bezpečnosti prijatých na konferencii FAO.

Rada vo svojich záveroch týkajúcich sa FAO z 11. novembra 2008 uznala, že súčasná potravinová kríza si vyžaduje spoločnú, jednotnú a koordinovanú reakciu medzinárodného spoločenstva s podporou občianskej spoločnosti a súkromného sektora. S týmto cieľom by EÚ mala podporovať svetové partnerstvo pre poľnohospodárstvo a potravinovú bezpečnosť v súlade s akčným plánom EÚ pre cieľ tisícročia. Európska rada ho privítala v júni 2008.

Rada navyše vo svojich záveroch uvítala pretrvávajúcu reformu FAO, ktorú konštruktívnym spôsobom uplatňujú všetky členské štáty tejto organizácie v rámci výboru konferencie. Predsedníctvo sa v tejto súvislosti domnieva, že samit by mal mať jasný politický cieľ a mal by uviesť do prevádzky nový systém riadenia pre svetovú potravinovú bezpečnosť, prostredníctvom ktorého by obnovený a silnejší Výbor pre svetovú potravinovú bezpečnosť zaujal vedúcu pozíciu.

Predsedníctvo je presvedčené, že je nevyhnutné, aby sa na tomto samite zaviedol perspektívny systém založený na činnostiach, ktorý je schopný čeliť súčasnej potravinovej kríze a zvýšiť úsilie o splnenie prvého rozvojového cieľa tisícročia – znížiť chudobu a hlad vo svete. Reforma Výboru pre svetovú potravinovú bezpečnosť a rozsiahla angažovanosť vo svetovom partnerstve bude jedným z najdôležitejších bodov na jeho dosiahnutie.

Predsedníctvo sa domnieva, že samit by mal mať tento jasný politický cieľ, aby bolo možné uviesť do prevádzky nový systém riadenia svetovej dodávky potravín, v ktorom zohráva obnovený a silnejší Výbor pre svetovú potravinovú bezpečnosť vedúcu úlohu. Z operatívneho hľadiska je predsedníctvo presvedčené, že je nutné, aby sa na tomto samite zaviedol perspektívny, silný systém, ktorý je schopný čeliť problematike súčasnej potravinovej krízy a zvýšiť úsilie o splnenie rozvojových cieľov tisícročia.

Mairead McGuinness (PPE). – Cením si túto podrobnú odpoveď. Mohli by ste len spresniť, aký je prístup švédskeho predsedníctva v súvislosti s úlohou spoločnej poľnohospodárskej politiky pri podporovaní koncepcie a túžby po svetovej potravinovej bezpečnosti? Akú úlohu podľa vás zohráva naša politika v tejto súvislosti? Myslíte si, že je dôležité, aby mala Európa spoločnú politiku, pokiaľ ide o problematiku svetovej potravinovej bezpečnosti?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – O tomto sme v Rade v súvislosti s touto konkrétnou konferenciou nehovorili, je však zrejmé, že spoločná poľnohospodárska politika môže zohrávať túto úlohu a môže tiež mať rastúci význam pri umožňovaní chudobnejším krajinám stať sa súčasťou spoločného trhu, keď o tom budeme diskutovať v budúcnosti, ako aj v prípadoch, keď sme schopní pomôcť zmierniť a odstrániť súčasnú akútnu krízu.

To sme urobili. Svetová situácia teraz vyzerá o niečo lepšie. Takmer zo všetkých trhov prichádzajú pozitívne správy. Je to skvelé a dala by som tomu trochu času, aby sa preukázalo, ako sa v budúcnosti dokážeme zaoberať konfliktmi a ako dokážeme využívať mierne upravenú spoločnú poľnohospodársku politiku na pomoc spomínaným chudobným krajinám a na predchádzanie podobným situáciám.

Marian Harkin (ALDE). – Hovoríme tu o svetovej potravinovej bezpečnosti, ale chcela by som len zbežne spomenúť potravinovú bezpečnosť v EÚ. Podľa môjho názoru potravinová bezpečnosť v EÚ závisí od výroby potravín v EÚ. Práve dnes sme na schôdzi skupiny ALDE AGRI s pani komisárkou Fischerovou Boelovou diskutovali konkrétne o tejto otázke a o budúcnosti SPP, ako sme už naznačili, predovšetkým po roku 2013, ako aj o možnosti zníženia rozpočtu a pod. Výrobe potravín v EÚ hrozia skutočne vážne následky.

Viem, že je to len jedna časť širšej diskusie, ktorú tu dnes večer vedíme, má to však veľký význam pre strany zúčastnené v poľnohospodárstve. Viem, že ste už na danú otázku odpovedali, uvítala by som však akékoľvek ďalšie názory z hľadiska švédskeho predsedníctva.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Toto je komplikovaná a veľmi rozsiahla diskusia. Týka sa samotnej konferencie, siaha však, samozrejme, oveľa ďalej. V skutočnosti nemáme v úmysle začať tieto diskusie, čakáme, kým od Komisie dostaneme dôležitú zložku, oznámenie týkajúce sa budúceho rozpočtu, na základe súhlasu Rady ešte z roku 2004 sme mali dostať podrobnú revíziu zisku a výsledku výdavkov rozpočtu vrátane SPP, samozrejme, ktorá predstavuje značnú časť rozpočtu. Predloženie tohto oznámenia bolo odložené a v súčasnosti sa pováha, že bude predložené koncom tohto roka. Ak sa tak naozaj stane, švédske predsedníctvo plánuje viesť prvú diskusiu s členskými štátmi, avšak až španielske predsedníctvo začne skutočne pracovať na týchto otázkach. V súčasnosti vám teda neviem poskytnúť žiadne ďalšie podrobnosti.

Otázka č. 4, ktorú predkladá **Rodi Kratsová-Tsagaropoulouová** (H-0267/09)

Vec: Pakt stability a rastu

V júni Európska rada potvrdila svoj záväzok týkajúci sa zdravých verejných financií a Paktu stability a rastu. Očakáva sa však, že až 20 členských štátov bude do konca roku podliehať postupu pri nadmernom schodku. Aké iniciatívy podnikne predsedníctvo, aby dosiahlo svoj cieľ riadneho a zodpovedného vykonávania Paktu stability a rastu, a kde doposiaľ odhalilo ťažkosti s jeho náležitým vykonávaním? Domnieva sa Rada, že kríza si vyžaduje novú revíziu paktu, alebo bude za súčasných podmienok stačiť na zabezpečenie dodržiavania paktu a jeho účinnosti reforma prijatá v roku 2005? Akú východiskovú stratégiu a stratégiu znižovania schodkov verejných financií a aký časový plán na vykonávanie takejto stratégie Rada uprednostňuje? Zastáva Rada názor, že rok 2010 by mal byť rokom fiškálnej konsolidácie a disciplíny, alebo by sa v oblasti verejných financií mala zachovať istá miera pružnosti, predovšetkým so zreteľom na predpokladaný pokles zamestnanosti?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) O tejto otázke sa už dnes tiež hovorilo. Počas súčasnej krízy prijali verejné orgány mimoriadne opatrenia v súvislosti s menovou politikou aj rozpočtovou podporou. Toto úsilie bolo potrebné a primerané a predstavovalo dôležitú súčasť pri odvrátení ešte vážnejšej krízy, pri stabilizácii hospodárstva a predchádzaní drastickej hospodárskej recesii. Stabilizácia hospodárskej a finančnej situácie však neznamená, že táto recesia sa skončila. Musíme byť zvlášť obozretní a musíme zabezpečiť, aby naša budúca politika bola kombináciou podpory potrebnej na obnovu – ktorá podľa nášho názoru príde – a zodpovedného prístupu k trvalo udržateľnému verejnému financovaniu zo strednodobého a dlhodobého hľadiska.

Práve potreba rovnováhy medzi týmito dvomi cieľmi spôsobuje, že pružnosť prijatá v revízii paktu z roku 2005 je taká citeľná. Počas náročného hospodárskeho obdobia musia orgány vykonávať aktivity potrebné na podporu hospodárskej činnosti. Potom, ako sa obnova urýchli a bude napredovať na základe vlastnej dynamiky, však musíme zabezpečiť trvalú udržateľnosť našich verejných financií a musíme zaviesť dôveryhodné plány pre konsolidáciu rozpočtu.

Keďže v jednotlivých členských štátoch sa okolnosti značne líšia, harmonogramy – časové plány – na ukončenie stimulov finančnej politiky a opatrení menovej politiky budú tiež odlišné. Odzrkadlí sa to v mnohých postupoch pri schodku, ktoré budú zamerané na jednotlivé členské štáty, musia však byť koordinované a musia byť v súlade s celkovým rámcom Paktu stability a rastu. Predsedníctvo na jeseň následne plánuje viesť diskusie v rámci Rady Ecofin v súvislosti s primeranými východiskovými stratégiami a ich koordináciou.

Predpokladám, že výsledkom týchto diskusií bude jednoznačná harmónia v súvislosti s ambicióznou konsolidáciou v správnom čase v každom členskom štáte v záujme zabezpečenia dlhodobej udržateľnosti.

Marietta Giannakou, zastupujúca autora. – Ďakujem vám, pani ministerka, za vašu jednoznačnú odpoveď. Verím, že sa sústredíte predovšetkým na to, či by sme sa mali v roku 2010 usilovať o zlepšenie verejných financií, alebo či by mal existovať spôsob, ktorý umožní predĺženie alebo posunutie termínov, keďže z tohto Únia doposiaľ vo svojich politikách nemala príspech.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Na túto otázku nie je ľahké nájsť odpoveď. Na samite G20 na budúci týždeň budeme viesť prvú diskusiu o východiskových stratégiách. Je však zrejmé, že v jednotlivých členských štátoch sú okolnosti veľmi odlišné, a preto sa budú mierne líšiť aj časové plány. Verím, že tento proces budeme môcť čoskoro začať, závisí to však aj od toho, ako sa vyvinie hospodárska situácia. Na konci tunela je svetlo, domnievame sa, že najhoršiemu je koniec, a preto sa musíme viac zaoberať myšlienkou východiskovej stratégie. Ak to nebudeme robiť postupne, rastúca miera nezamestnanosti, značné zníženie verejného financovania a riziko inflácie zasiahne najzraniteľnejších členov našich spoločností. V súčasnosti je však trochu skoro na to, aby sme mohli presne povedať, kedy tento čas v jednotlivých členských štátoch nastane.

Otázka č. 5, ktorú predkladá **Seán Kelly** (H-0270/09)

Vec: Opatrenia EÚ na boj proti nezamestnanosti

Nedávny prieskum verejnej mienky Eurobarometer ukázal, že kým 72 % občanov EÚ si myslí, že Únia „hrá pozitívnu úlohu vo vytváraní nových pracovných príležitostí a v boji proti nezamestnanosti“, len niečo vyše tretiny opýtaných počulo o nástrojoch EÚ na boj proti nezamestnanosti, ako sú Európsky sociálny fond

a Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii. Vyvíja sa dostatočné úsilie na podporu informovanosti o týchto kľúčových nástrojoch?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, pokiaľ ide o informovanosť o dôležitých nástrojoch EÚ na boj proti nezamestnanosti, ako sú Európsky sociálny fond a Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii, Rada je rovnako ako pán poslanec znepokojená výsledkami najnovšieho Eurobarometra. Z demokratického aj zákonného hľadiska je dôležité, aby sme našich občanov oboznamovali s tým, čo EÚ robí.

Rada prikladá Európskemu sociálnemu fondu a Európskemu fondu na prispôsobenie sa globalizácii veľký význam a chceme, aby sa účinne používali na boj proti nezamestnanosti. Tieto dve inštitúcie sú dôležitými finančnými nástrojmi na boj proti súčasnej recesii a na zvyšovanie zamestnanosti, pretože zavádzajú integrované stratégie „flexiistoty“ a zabezpečujú zdokonaľovanie a lepšie zosúladenie zručností s aktuálnymi potrebami. Rada to vyjadrila už v decembri 2008, keď podporila rýchle zavedenie dodatočných opatrení Európskeho sociálneho fondu zameraných na podporu zamestnanosti. Rada tiež informovala o zdokonalení postupov Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii. Pôvodné nariadenie bolo preto zrevidované, aby mohol fond účinnejšie reagovať na podporu zamestnancov, ktorí prišli o prácu nielen následkom globalizácie, ale aj dočasne z dôvodu finančného a hospodárskeho spomalenia. Treba však zdôrazniť, že uplatnenie týchto fondov vrátane náležitého informovania a propagácie je záležitosťou členských štátov a Komisie. Pokiaľ ide o Európsky sociálny fond, členské štáty musia poskytovať informácie o iniciatívach a spolufinancovaných programoch s cieľom poukázať na úlohu Spoločenstva a pomoc, ktorú fondy poskytujú. V tejto súvislosti by som spomenula Európsku iniciatívu týkajúcu sa transparentnosti, ktorú Komisia spustila v roku 2005. Jedným z popredných cieľov tejto iniciatívy je zlepšiť informovanosť širokej verejnosti o fondoch EÚ, ktoré sú k dispozícii, prostredníctvom zverejňovania mien príjemcov priamych dotácií v rámci kohéznej politiky EÚ.

Pokiaľ ide o Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii, informácie o financovaných opatreniach by mali poskytovať členské štáty. Zároveň by som vám chcela pripomenúť, že Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii bol založený pomerne nedávno. Nedostatočná informovanosť môže byť výsledkom skutočnosti, že tento fond zatiaľ poskytol pomoc v pomerne malom počte prípadov.

Seán Kelly (PPE). – Veľmi pekne vám ďakujem za výstižnú odpoveď. Mám len jednu otázku. Chápem, že vo vnútri Rady existuje silná opozícia proti návrhu stopercentne predzásobiť Európsky sociálny fond na nadchádzajúce dva roky. Ak táto opozícia pretrvá, môže Rada navrhnúť nejaké alternatívy, ktoré boli predložené na zachovanie dynamiky plánu hospodárskej obnovy Európy?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Áno, v Rade sme o tom naozaj niekoľkokrát diskutovali. Panuje tu celkom jednotný názor, že v záujme kvality projektu by mal existovať aj prvok vnútroštátneho financovania. Návrh na jeho odstránenie preto nemá zo strany Rady žiadnu podporu.

Sme si však vedomí situácie aj problémov. Požiadali sme Komisiu, aby predložila alternatívny návrh. Práve pred dvomi dňami som to predniesla pánovi komisárovi Sameckému, ktorý za to zodpovedá. Na takomto návrhu už pracujú a prednesú ho čo najskôr.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Je mi ľúto, že Rada neposkytuje nevyhnutnú podporu stopercentného financovania práve v čase, keď hovoríme o úlohe, ktorú Európsky sociálny fond zohráva pri znižovaní nezamestnanosti, najmä počas súčasnej krízy. Rada by som tiež uviedla, že počas súčasnej hospodárskej krízy sme svedkami rastu nezamestnanosti, ktorá okrem skutočne prepustených zamestnancov postihuje najmä oceliárne a lodenice alebo dokonca technické odvetvie. Majúc na pamäti potrebu investovať a zároveň chrániť budúcu hospodársku konkurencieschopnosť Európskej únie, by som vám rada položila nasledovnú otázku: aké opatrenia plánujete prijať na uľahčenie využívania prostriedkov Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii na podporu priemyselných odvetví, ktoré majú hospodárske ťažkosti?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Ako som už povedala, požiadali sme Komisiu, aby prišla s alternatívnymi návrhmi, ako by bolo možné využiť tento konkrétny Sociálny fond v situácii, v ktorej, ako hovoríte, sa veľa ľudí po celej Európe ocitlo bez práce. Dúfame, že Komisia takýto návrh prednesie bez zbytočne dlhého zdržania.

Na boj proti nezamestnanosti však robíme aj veľa iných vecí. Za to, samozrejme, nesú zodpovednosť členské štáty, ale je tu aj naša kolektívna zodpovednosť, v rámci ktorej by sme sa mali snažiť koordinovať a uľahčiť dokončenie vnútorného trhu, odstrániť prekážky, zabezpečiť fungovanie smernice o službách od 1. januára,

odstrániť byrokráciu a stimulovať ľudí, aby boli zamestnateľní tak, že im dáme prostriedky na dokončenie ich vzdelania alebo možnosť rekvalifikácie.

O nezamestnanosti sa bude rokovať aj na mimoriadnom neformálnom stretnutí rady Ecofin v októbri, kde je nezamestnanosť jedným z hlavných bodov programu, a pokiaľ mi je známe, získava si svoje miesto aj v Európskom parlamente, ale aj v takmer všetkých zoskupeniach Rady, ktoré sa zaoberajú budúcnosťou lisabonskej stratégie. Rokuje sa tu o mnohých otázkach.

Sociálny fond je teda len jedným nástrojom na boj proti nezamestnanosti. Je možné ho zdokonaľiť a využívať do širšej miery, aby sme verejnosti ukázali, ako sa využíva lepším spôsobom. Ale je to len jeden prvok v celej škále nástrojov, ktoré máme k dispozícii a ktoré musíme využívať na boj proti nezamestnanosti.

Otázka č. 6, ktorú predkladá **Bernd Posselt** (H-0271/09)

Vec: Informácie o Čechensku

Aké kroky plánuje Rada prijať po vražde mierovej aktivistky a bojovníčky za ľudské práva Natalie Estemirovej a následnom zatvorení úradu organizácie na ochranu ľudských práv Memorial v Čechensku, aby zabezpečila, že monitorovanie dodržiavania ľudských práv bude pokračovať? Čo si Rada myslí o nápade otvoriť na tento účel úrad EÚ v Groznom alebo v tesnej blízkosti Čechenska, alebo aspoň o vyslaní dočasnej misie do Čechenska?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, hneď ako sa predsedníctvo dopočulo o vražde Natalie Estemirovej, okamžite sme vydali vyhlásenie, v ktorom sme odsúdili túto vraždu a vyjadrili hlbokú sústrasť jej rodine a kolegom v organizácii na ochranu ľudských práv Memorial. Zároveň sme naliehali na ruské úrady, aby túto vraždu rýchlo a dôkladne prešetřili a páchatel'ov postavili pred súd.

Môžem pána poslanca Posselta uistiť, že Rada bude aj naďalej veľmi pozorne sledovať vývoj udalostí v Čechensku a osobitnú pozornosť a vážnosť budeme prikladať ľudským právam a situácii, v ktorej sa ochrancovia ľudských práv nachádzajú. Rada pri viacerých príležitostiach nalieha na ruské úrady, aby urobili všetko, čo je v ich silách, na ochranu týchto ľudí v Rusku, v súlade so všeobecne uznávanou Deklaráciou OSN o ochrancoch ľudských práv. Chcela by som zdôrazniť, že EÚ je už v Čechensku prítomná prostredníctvom projektu pomoci Komisie, diplomatov z ruských veľvyslanectiev v členských štátoch EÚ a v podobe pravidelných návštev Čechenska.

Rada by chcela zdôrazniť význam, ktorý pripisuje otázkam pána poslanca Posselta, a že sa zaujíma o situáciu v oblasti ľudských práv v Čechensku, ale v súčasnosti nevidíme žiadnu osobitnú potrebu založiť tu úrad alebo vyslať misiu, ako to pán poslanec navrhuje. Európska únia je v regióne prítomná a aj naďalej budeme monitorovať problematiku dodržiavania ľudských práv, princípov právneho štátu a demokratických zásad v Čechensku a budeme sa jej venovať vždy, keď to bude potrebné.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Ďakujem, pani Malmströmová. Toto je prvá poriadna odpoveď, ktorú som v tejto veci od Rady dostal. Ďakujem.

Predseda však mám ešte jednu krátku doplňujúcu otázku: plánuje sa Rada pod švédskym predsedníctvom opäť venovať otázke Čechenska? Pretože vedúci predstavitelia Ruska vydali sériu oznámení o istých zmenách. Táto činnosť musí pokračovať. My však vidíme, že sa nič nedeje, a preto by som vás poprosil, aby ste nás o tejto otázke opäť náležite informovali na začiatku rokovaní o dohode. Zajtra plánujeme viesť naliehavú rozpravu o tejto záležitosti.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, áno, naďalej nastolíme otázky ľudských práv v našom dialógu s Ruskom a ľudské práva budú na programe rokovania na samite, ktorý sa, dúfame, uskutoční medzi EÚ a Ruskom na jeseň.

Otázka č. 7, ktorú predkladá **Nikolaos Chountis** (H-0273/09)

Vec: Povolenie tureckej vlády na prieskum uhľovodíkov vo výlučných hospodárskych zónach členských štátov EÚ.

Turecká vláda sa rozhodla dať zelenú štátnej tureckej ropnej spoločnosti (TPAO) na prieskum zásob uhľovodíkov vo výlučných hospodárskych zónach (VHZ) Grécka a Cypru. Tento krok nasledoval po tom, ako Turecko zaujalo výhražný postoj v snahe odstrániť Cyprus od toho, aby pokračoval vo využívaní svojej VHZ, čím prinútilo Cyprus vetovať odblokovanie kapitoly o energetike. Vzhľadom na to, že uvedené

rozhodnutie Turecka by mohlo mať ničivý vplyv na jeho vzťahy s členskými štátmi EÚ, môže Rada poskytnúť nasledujúce informácie:

Aké okamžité opatrenia prijme v snahe zabezpečiť, aby turecká vláda zmenila svoje rozhodnutie povoliť prieskum zásob uhl'ovodíkov vo VHZ členských štátov EÚ? Aké opatrenia prijme, aby zabezpečila, že pokiaľ ide o Cyprus, bude Turecko konať v súlade s dodatkovým protokolom k dohode z Ankary a uzná jeho právo na VHZ? Kedy sa očakáva, že Turecko prijme Dohovor o morskom práve, ktorý bol zahrnutý do práva Spoločenstva?

Cecilia Malmström, *úradujúca predsedníčka Rady*. – (SV) Vážená pani predsedajúca, Rada si je vedomá udalostí, ktoré tu nadniesol pán poslanec. Pokiaľ ide o vzťahy Turecka s krajinami v danom regióne, Turecko – práve tak ako každá iná krajina – je povinné konať takým spôsobom, aby podporovalo dobré susedské vzťahy a mierové riešenie sporov. To je podstatou Charty OSN.

Je to tiež dôležitá požiadavka pre prijatie do EÚ. V rámci rokovaní Turecka s EÚ a súvisiacich záverov, ku ktorým dospela Rada, EÚ vyzvala Turecko, aby sa vyhýbalo akémukoľvek vyhrážaniu, aby nezačalo príčinu pre také konflikty alebo konanie, ktoré by mohlo mať negatívny vplyv na dobré susedské vzťahy a proces mierového riešenia konfliktov. Okrem toho, EÚ pri mnohých príležitostiach zdôrazňuje dôležitosť pokroku v normalizácii dvojstranných vzťahov medzi Tureckom a všetkými členskými štátmi EÚ vrátane Cyperskej republiky a vyzdvihuje zvrchované práva všetkých členských štátov EÚ.

Pokiaľ ide o dodatkový protokol, stanovisko Únie je úplne jasné. Turecko je povinné uplatniť ho v plnom rozsahu a bez diskriminácie. EÚ systematicky upozorňuje na všetky tieto záležitosti, naposledy na stretnutí medzi ministrami európskej trojky a Turecka, ktoré sa uskutočnilo v júli v Štokholme a v máji na asociačnej rade. Môžem pána poslanca uistiť, že Rada prikladá týmto záležitostiam veľký význam a že vývoj udalostí budeme aj naďalej veľmi pozorne sledovať.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Vážená pani ministerka, oceňujem vašu ochotu a odhodlanie odpovedať nám jasne na naše otázky.

Rád by som však povedal, že zajtra budeme v Parlamente rokovať o otázke plynovodu Nabucco, a pripomenul vám, že v januári 2009 turecký premiér pohrozil Bruselu, že ak nebudú pokračovať rokovania o otvorení kapitoly o energetike, jeho krajina prehodnotí svoju podporu výstavby plynovodu.

Ako viete, túto kapitolu zablokoval svojím vetom Cyprus, pretože mu Turecko hrozilo využívaním jeho výlučnej hospodárskej zóny.

Keďže je teda otázka výlučných hospodárskych zón nesmierne dôležitá a môže spôsobiť vážny problém viacerým politikám EÚ, opätovne sa vás pýtam, aké opatrenia Rada prijme, aby zaistila, že Turecko uzná právo Cypru na výlučnú hospodársku zónu?

Cecilia Malmström, *úradujúca predsedníčka Rady*. – (SV) Vážená pani predsedajúca, Rada aj Komisia túto záležitosť zaregistrovali a budeme ju pozorne sledovať. Pri všetkých našich rokovaníach s Tureckom budeme naďalej upozorňovať na túto záležitosť, ako aj dôležitosť dobrých susedských vzťahov. Ďalšia príležitosť sa naskytne na stretnutí ministrov zahraničných vecí trojky v novembri. Dúfam, že sa vyhneme incidentom takého druhu, aký spomínal pán poslanec.

Pokiaľ ide o kapitolu o energetike, tej sa v súčasnosti venujú rôzne zoskupenia Rady a diskusie stále pokračujú. Je ešte príliš skoro oznámiť výsledky tejto analýzy a, ako pán poslanec isto pochopí, každý krok v rámci tohto procesu si vyžaduje jednotnosť Rady.

Otázka č. 8, ktorú predkladá **Liam Aylward** (H-0278/09)

Vec: Politika EÚ v Mjanmarsku

Môže Európska rada urobiť vyhlásenie týkajúce sa politiky Európskej únie vo vzťahu k Mjanmarsku a načrtnúť, aké opatrenia prijme Európska únia, aby pomohla oslobodiť Aun San Su Ťijovú, ktorú tam väznia od roku 1990?

Cecilia Malmström, *úradujúca predsedníčka Rady*. – (SV) Vážená pani predsedajúca, EÚ pozorne sleduje situáciu Aun San Su Ťijovej odvtedy, ako bola pred dvadsiatimi rokmi uväznená. Rada nepretržite a veľmi aktívne pracuje v jej prospech. Pri mnohých príležitostiach vyzývame úrady v Mjanmarsku, aby ju prepustili.

Okrem toho, v tomto období spravila Rada niekoľko konkrétnych krokov. Spomedzi týchto krokov možno spomenúť:

V auguste EÚ okamžite odsúdila rozsudok proti Aun San Su Ťijovej a trestné konanie proti nej, ktoré nemalo žiadny právny základ. Vyzvali sme mjanmarské orgány, aby ju okamžite a bezpodmienečne prepustili. Rada vyhlásila, že súdne konania proti Aun San Su Ťijovej sú zločinom proti vnútroštátnemu a medzinárodnému právu.

Okrem toho, vysoký splnomocnenec EÚ Javier Solana vystúpil v prospech Aun San Su Ťijovej na ministerskom stretnutí krajín ASEAN a na následnej ministerskej konferencii medzi krajinami ASEAN a EÚ v júli, na ktorej sa zúčastnil aj zástupca Mjanmarska. Dôrazné požiadavky okamžite prepustiť Aun San Su Ťijovú a iných politických väzňov vyšli aj zo strany mnohých ďalších, ktorí sa zúčastnili na tomto stretnutí, vrátane zástupcov USA, Číny, Ruska a iných.

Prostredníctvom svojho osobitného vyslanca pre Mjanmarsko Piera Fassina EÚ veľmi aktívne podporuje opatrenia, ktoré prijalo OSN a osobitný poradca OSN Ibrahim Gambari, a zároveň sa radí aj s dôležitými partnermi EÚ v Ázii.

Orgány v Mjanmarsku sa rozhodli ignorovať protesty proti uväzneniu Aun San Su Ťijovej a výzvy na jej prepustenie, ktoré im adresovalo mnoho krajín a organizácií vrátane generálneho tajomníka OSN, generálneho tajomníka krajín ASEAN a mnohých členských štátov ASEAN, medzi ktoré napokon patrí aj Mjanmarsko.

Keďže Mjanmarsko na tieto výzvy nereagovalo, EÚ prijala ďalšie kroky namierené proti tým, ktorí nesú zodpovednosť za rozsudok. Mená predstaviteľov súdnej moci a iných, ktorí boli zapojení do konania proti Aun San Su Ťijovej, sme zaradili do zoznamu osôb, ktorým majú byť zamietnuté víza a ktorých aktíva majú byť zmrazené. Rozšírili sme zoznam osôb a jednotiek, na ktoré sa majú vzťahovať reštriktívne opatrenia, medzi ktoré patrí aj zmrazenie aktív tých spoločností, ktoré vlastnia alebo riadia príslušníci mjanmarského režimu alebo osoby s nimi spojené.

Odozva, na ktorej sa Rada dohodla 13. augusta, je plne v súlade s uznesením, ktoré schválil Európsky parlament v októbri 2008. Môžem pána poslanca uistiť, že okrem týchto konkrétnych opatrení bude EÚ zintenzívňovať svoju prácu v rámci medzinárodného spoločenstva a predovšetkým s rovnako zmýšľajúcimi partnermi v Ázii, aby dosiahla okamžité a bezpodmienečné prepustenie Aun San Su Ťijovej a ostatných politických väzňov. Je to prvý základný krok v procese národného zmierenia, ktorý je potrebný, ak majú byť voľby v roku 2010 vnímané ako slobodné, spravodlivé a dôveryhodné.

Liam Aylward (ALDE). – Vážená pani úradujúca predsedníčka Rady, chcem sa vám poďakovať za vyčerpávajúcu odpoveď. Môžem sa vás opýtať, aké kroky prijala alebo práve prijíma Európska únia, aby pomohla tisíckam utečencov, ktorí ušli zo Šanského štátu na severe Mjanmarska do Číny z dôvodu augustových násilných stretov medzi juntou a etnickými menšinami?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Je mi to veľmi ľúto. Myslím, že túto otázku nemôžem zodpovedať. V tejto záležitosti sa k vám ešte budem musieť vrátiť. Je mi to ľúto.

Otázka č. 9, ktorú predkladá **Brian Crowley** (H-0280/09)

Vec: Užšie vzťahy medzi EÚ a USA

Môže Európska rada načrtnúť iniciatívy, ktoré vyvíja, aby umožnila vybudovať užšie politické a hospodárske vzťahy medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, Rada prikladá vzťahom medzi EÚ a USA mimoriadny význam. Transatlantické vzťahy predstavujú základný kameň zahraničnej politiky EÚ a sú založené na našich spoločných hodnotách demokracie, ľudských práv a našom záväzku k otvoreným a integrovaným hospodárstvám. Nová americká vláda dáva týmto vzťahom nový impulz.

Sme pevne rozhodnutí pokračovať v tejto spolupráci. Nastal čas, kedy sa v našich transatlantických vzťahoch očakávajú jednoznačné výsledky, a to na oboch stranách Atlantiku. S radosťou môžem vyhlásiť, že je mnoho oblastí, v rámci ktorých EÚ úzko spolupracuje so Spojenými štátmi s cieľom rozšíriť naše strategické partnerstvo a dosiahnuť výsledky. Samozrejme, budeme aj naďalej veľmi úzko spolupracovať na niekoľkých regionálnych otázkach, ako sú Afganistan, Pakistan, Irán, mierový proces na Blízkom východe, Rusko a západný Balkán. Pravidelne spolupracujeme na krízovom riadení a teší ma, že Spojené štáty sa práve zúčastňujú na civilnej misii v rámci EBOP, konkrétne na misii EULEX v Kosove.

Pred samitom v Kodani, ktorý sa uskutoční koncom roka, budeme úzko spolupracovať aj na otázkach zmien klímy. Nová vláda podstatne zvýšila ambície, ktoré majú Spojené štáty v tejto oblasti. To nás veľmi teší a dúfame, že v rámci dohody budú schopné predstaviť porovnateľné ciele týkajúce sa zníženia emisií v strednodobom časovom horizonte. Dlhú spolupracujeme aj na energetických otázkach. Cítíme, že túto spoluprácu teraz musíme posunúť na vyššiu úroveň, a dúfame, že sa nám podarí založiť osobitnú radu pre energetiku pre EÚ a Spojené štáty. Tá by sa mohla stať vhodným fórom pre zvýšenú vzájomnú spoluprácu v oblastiach energetickej bezpečnosti, trhov, politiky udržateľnosti a výskumu nových energetických technológií.

Samozrejme, ďalšou otázkou vysokej priority je finančná a hospodárska kríza. Ak máme obnoviť dôveru vo finančné trhy a zabezpečiť ich správne fungovanie, musíme v tejto oblasti veľmi úzko spolupracovať. V oblasti obchodovania je potrebné uzavrieť kolo rokovaní v Dauhe už v roku 2010. Je to nevyhnutné, ak máme podporiť hospodársku obnovu a bojovať proti protekcionizmu. Kľúčovú úlohu tu zohrávajú Spojené štáty.

Samozrejme, tieto otázky prerokujeme budúci týždeň na samite G20. Obe strany prejavili záujem prehĺbiť našu spoluprácu v oblasti spravodlivosti a domácych vecí a prehĺbiť poznanie vzájomných regulačných a politických rámcov. V tomto smere je dôležitým krokom vyhlásenie o zatvorení väznice v zálive Guantánamo, v ktorom sa spomínalo prehĺbenie transatlantickej spolupráce v oblasti spravodlivosti a domácych vecí.

Pokiaľ ide o nešírenie jadrových zbraní a jadrové odzbrojenie, spolupráca medzi EÚ a Spojenými štátmi dostala nový impulz a vláda pána prezidenta Obamu je v tejto oblasti veľmi horlivá. Washington a Brusel spolupracujú na tom, aby dosiahli významný pokrok v takých otázkach, ako je kontrolná konferencia zúčastnených strán Zmluvy o nešírení jadrových zbraní, nadobudnutie platnosti Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok a realizácia riešenia mŕtveho bodu na konferencii o jadrovom odzbrojení, aby sme mohli dosiahnuť zmluvu zakazujúcu výrobu štiepných materiálov pre jadrové zbrane.

Obe strany majú výrazný záujem posilniť transatlantický politický dialóg a spoluprácu v oblasti rozvojovej práce. EÚ a USA sú najväčšími poskytovateľmi rozvojovej pomoci na svete, a preto je našim spoločným záujmom zdokonaľiť úsilie v tejto oblasti rozvoja. Vedíme diskusie zamerané na to, ako tento cieľ dosiahnuť. Nadchádzajúci samit medzi EÚ a Spojenými štátmi je vynikajúcou príležitosťou prediskutovať tieto a ďalšie dôležité otázky na najvyššej úrovni. Som nesmierne hrdá, že švédske predsedníctvo dostalo príležitosť viesť EÚ na tomto samite. Sme pevne presvedčení, že samit podporí transatlantické vzťahy pozitívnym a konštruktívnym spôsobom.

Brian Crowley (ALDE). – Veľmi pekne vám ďakujem, pani ministerka. Je skvelé, že ste opäť tu, aj keď v inom šate.

Sú tu konkrétne dve oblasti, v ktorých by sme podľa mňa mohli najviac spolupracovať: po prvé, v oblasti šírenia jadrových zbraní a po druhé, pokiaľ ide o finančnú krízu.

Má švédske predsedníctvo zastupujúce Radu konkrétne predstavy, s ktorými chce prísť na samit EÚ a USA, ktorý sa uskutoční už čoskoro, predovšetkým pokiaľ ide o, zdá sa, rozdielne názory panujúce medzi Francúzskom a Britániou na jednej strane a zvyškom Európskej únie na strane druhej a ktoré sa týkajú finančných nariadení, ktoré by sa mali uplatniť? Zdá sa, že USA sa skôr prikláňajú k názorom tých ostatných v rámci EÚ než k názorom Francúzska a Británie, ktoré včera zverejnil Gordon Brown.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Dnes ráno sme viedli rozpravu o prípravách na samit G20. Viem, že v médiách sa diskutuje o rôznych návrhoch, ale musím povedať, že EÚ je nesmierne dobre koordinovaná. Rokujeme s ministrami financií a zajtra sa uskutoční večera s vedúcimi predstaviteľmi štátov a premiérmi, aby sme vzhľadom na stretnutie v Pittsburgu dotiahli túto koordináciu do konca.

EÚ ostáva súdržná. Vieme, čo chceme. Máme konkrétny návrh a zajtra ho už len jemne doladíme. Takže o to sa naozaj nebojím. Zároveň som tiež veľmi šťastná, že s pomocou Komisie a pána komisára Almuniu sme v rámci Európskej únie dosiahli tento veľmi vzácny stupeň silnej jednoty. Toto sú naše priority a naše riešenia, o ktorých sa práve diskutuje. My sa, samozrejme, spolu s americkou vládou a ostatnými partnermi na samite G20 budeme snažiť dospieť k súdržnosti v čo najväčšom počte bodov.

Pokiaľ ide o nešírenie jadrových zbraní, sme veľmi radi, že tento bod sa opäť dostal do programu. Istý čas bolo veľmi zložité nastoliť túto problematiku a sme veľmi radi, že pán prezident Obama sa k nej zaviazal. Ale istý čas to potrvá. Ide o zložité technické otázky a nejaký čas potrvá, kým ich preskúmame. Veľmi pozorne

sa zameriavame na postup. Budeme sa snažiť, aby tieto otázky napredovali, ale neviem vám povedať, ako dlho to potrvá a aké konečné termíny si stanovíme. Ale je to na programe. Sme veľmi odhodlaní posunúť sa vpred a myslím si, že rovnaké želanie majú aj naši americkí partneri.

Justas Vincas Paleckis (S&D). – Vážená pani úradujúca predsedníčka Rady, rád by som sa vás opýtal na trojuholník EÚ – USA – Rusko. Ako vieme, na základe iniciatívy pána prezidenta Obamu začali USA a Rusko veľmi dôležité rokovania o jadrovom odzbrojení. Ako môžu podľa vášho názoru Rada a Európska únia uľahčiť tieto rokovania, ktoré sú také dôležité pre budúcnosť ľudstva, a čím do nich môžu prispieť?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Táto správa ma veľmi teší. Myslím si, že je to dôležitý krok, že si tieto dve krajiny sadli a diskutujú, ako hovoria, o otázkach dôležitých pre ľudstvo. My môžeme len dúfať, že sa posunú vpred konkrétnym spôsobom.

V marci 2010 sa uskutoční celosvetový jadrový samit, na ktorom sa, samozrejme, zúčastní aj EÚ. Z tohto hľadiska je to dobrá príležitosť, ako zosúladiť naše názory a pozrieť sa na to, ako môžeme prispieť k tomu, aby boli tieto diskusie čo najúspešnejšie a najplodnejšie.

Predseda júca. – Otázky, ktoré neboli zodpovedané pre nedostatok času, budú zodpovedané písomne (pozri prílohu).

Týmto končím hodinu otázok.

17. Zloženie výborov a delegácií: pozri zápisnicu

18. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

19. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 19.00 hod.)